

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ: ΑΜΑΛΙΑ ΤΡΑΝΟΥ - ΠΑΝΩΡΑΙΑ ΚΛΕΙΤΣΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΑΡΙΑ ΠΟΛΗ

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ 2023 – 2024

Η εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των απαιτήσεων του προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών για τη λήψη του πτυχίου του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Δήλωση συγγραφέα πτυχιακής εργασίας

Οι Αμαλία Τρανού και Πανωραία Κλείτσα, με αριθμό μητρώου 16100 και 18675077, φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών, του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, δηλώνουμε υπεύθυνα ότι:
«Βεβαιώνουμε ότι είμαστε συγγραφείς αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια που προσφέρθηκε στην εκπόνησή της αναγνωρίζεται και αναφέρεται στο κείμενο. Επιπλέον, αναφέρονται όλες οι βιβλιογραφικές πηγές που αξιοποιήθηκαν, πρωτογενείς και δευτερογενείς, είτε η συμβολή τους παρατίθεται επακριβώς ως απόσπασμα είτε ως παράφραση.»

Οι συγγραφείς Αμαλία Τρανού και Πανωραία Κλείτσα

* Ονοματεπώνυμο /Ιδιότητα (Υπογραφή)

Ψηφιακή Υπογραφή Επιβλέποντα

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Μέλη εξεταστικής επιτροπής, συμπεριλαμβανομένου και του εισηγητή.

Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάσθηκε από την κάτωθι εξεταστική επιτροπή :

ΔΡ. ΠΟΛΗ ΜΑΡΙΑ

Λέκτορας Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Κ. ΣΚΑΛΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Ακαδημαϊκή Υπότροφος, Υποψήφια Διδάκτορας

Κ. ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ ΕΛΕΝΗ

Ακαδημαϊκή Υπότροφος

UNIVERSITY OF WEST ATTICA
SCHOOL OF APPLIED ARTS & CULTURE
DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE

Subject: **DESIGNING A PLAYGROUND IN THE CONTEXT OF INCLUSIVE SOCIAL PLANNING**

TEAM/ WRITERS: AMALIA TRANOU - PANORAIA KLEITSA
RAPPORTEUR: MARIA POLI

ACADEMIC YEAR 2023 – 2024

The thesis was prepared within the framework of the requirements of the undergraduate Program of Studies for obtaining the degree of the Department of Interior Architecture of the University of West Attica.

Ευχαριστούμε θερμά για την υποστήριξη την επιβλέπουσα καθηγήτρια της διπλωματικής μας εργασίας κ. Μαρία Πόλη, καθώς και τις οικογένειες μας για την υποστήριξη που λάβαμε όλο αυτό το διάστημα.

Ιδιαίτερα θέλουμε να αποδώσουμε ευχαριστίες στην κ. Αικατερίνη Τρανού υποδιευθύντρια στο Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αιγάλεω, για τις συμβουλές και την καθοδήγηση ως προς την αντιμετώπιση των παιδιών με αναπηρίες.

Η παρούσα εργασία είναι αφιερωμένη σε όλους τους ανθρώπους εκείνους που δυσκολεύονται καθημερινά επειδή το περιβάλλον τους δεν έχει σχεδιαστεί για εκείνους , με μια ελπίδα να κάνουμε το μέλλον τους ευκολότερο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	
Κεφάλαιο 1: Ορισμός – Μοντέλα Αναπηρίας	
1.1.Ορισμός αναπηρίας.....	15
1.2.Κατηγορίες βλαβών.....	19
1.3.Μοντέλα ερμηνείας της αναπηρίας.....	22
1.4.Ιατρικό μοντέλο	23
1.5.Το κοινωνικό μοντέλο	25
1.6.Το ιατρικό μοντέλο σε σχέση με το κοινωνικό μοντέλο	27
1.7.Πολυδιάστατο μοντέλο	28
Κεφάλαιο 2: Η Αναπηρία Κατά Την Διάρκεια Των Αιώνων – Αναπηρία Και Κοινωνικός Αποκλεισμός	
2.1.Σύντομη ιστορική αναδρομή	30
2.2.Το αναπηρικό κίνημα	33
2.3. Ορισμός Κοινωνικού Αποκλεισμού	34
2.4.Κοινωνικός Αποκλεισμός και ΑμεΑ	35
2.5.Μορφές κοινωνικού αποκλεισμού	37
2.6.Οι συνέπειες του κοινωνικού αποκλεισμού	38
2.7.Πρώτες αντιδράσεις	39
2.8.Η επίδραση της γέννησης παιδιού με αναπηρία στο οικογενειακό σύστημα	40
2.9.Δυσκολίες στην προσχολική και σχολική ηλικία	43

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 3: Δημόσιοι Χώροι Και Κανονισμοί Ασφαλούς Σχεδιασμού

3.1. Δημόσιος χώρος και Συμπεριληπτικός σχεδιασμός.....	45
3.2. Σχεδιασμός Πεζοδρόμων	47
3.3. Ασφαλής Σχεδιασμός.....	48
3.4. Αρχές στον ασφαλή Σχεδιασμό.....	49
1.5. Στοιχεία ασφαλούς σχεδιασμού.....	50

Κεφάλαιο 4: Αισθητηριακός σχεδιασμός και Νευροαρχιτεκτονική

4.1. Αισθητηριακός Σχεδιασμός.....	54
4.2. Νευροεπιστήμη στον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό.....	55
4.3. Αποτελέσματα της Νευροαρχιτεκτονικής.....	56
4.4. Βήματα επίτευξης θεραπευτικών χώρων μέσω της Νευροαρχιτεκτονικής.....	58

Κεφάλαιο 5: Παιδική Χαρά

5.1. Παιδική χαρά.....	59
5.2. Ποιος επινόησε τις παιδικές χαρές.....	59
5.3. Ποιος εφηύρε τις κούνιες.....	60
5.4. Μεταπολεμικές παιδικές χαρές.....	61
5.5. 1900 έως 1930: Πρότυπες παιδικές χαρές και η Ένωση Παιδικών Χαρών.....	62
5.6. 1930 έως 1950: Παιδικές χαρές κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Ύφεσης και του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.....	62
5.7. 1950 έως 1970: Καινοτομία και φαντασία.....	63
5.8. 1970 έως 1999: Τυποποίηση και Πιστοποίηση.....	64
5.9. 1999 έως σήμερα: Ενσωματωμένα Playscapes.....	65

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 6: Ιστορία Του Παιχνιδιού Χωρίς Αποκλεισμούς

6.1. Ιστορική επισκόπηση παιδικών χαρών χωρίς αποκλεισμούς.....	67
6.2. Δομές τοπίου και παιχνίδι χωρίς αποκλεισμούς.....	68
6.3. Το μέλλον του παιχνιδιού χωρίς αποκλεισμούς.....	68
6.4. Ιστορική αναδρομή παιδικών χαρών χωρίς αποκλεισμούς.....	69

Κεφάλαιο 7: Υπαίθριος Χώρος - Πάρκα

7.1. Υπαίθριος χώρος.....	71
7.2. Τι είναι το πάρκο.....	72
7.3. Η Σημασία του παιχνιδιού στα πάρκα.....	73

Κεφάλαιο 8: Σημείο Ενδιαφέροντος

8.1. Τοποθεσία.....	75
8.2. Το Πάρκο Τρίτση στην πορεία του χρόνου.....	79
8.3. Μελέτη πάρκου περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης "Αντώνης Τρίτσης"	79
8.4. Περιβάλλον χώρος _Περιγραφή κτιρίων.....	80
8.5. Περιγραφή κτιρίων.....	88
8.6. Δραστηριότητες.....	89
8.7. Καταγραφή υλικών.....	95

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 9: Μέθοδος

9.1. Στοιχεία που θα ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό αυτού του χώρου.....	97
9.2. Υλικά φινιρίσματος για υπαίθριες παιδικές χαρές.....	98
9.3. Ερωτηματολόγιο για παιδιά, γονείς, δασκάλους και φροντιστές	99
9.4. Παραδείγματα.....	105

Κεφάλαιο 10: Ιδέα – Πρόταση

10.1. Κεντρική ιδέα.....	119
10.2. Προσχέδια_Ιδέες.....	120
10.3. Διαγράμματα μελέτης.....	129
10.4. Στοιχεία σχεδιασμού.....	137
10.5. Σχέδια κατασκευής.....	138
10.6. Απεικονίσεις και κατασκευαστικά σχέδια.....	141

Κεφάλαιο 11: Συμπεράσματα

11.1. Συμπεράσματα.....	227
11.2. Βιβλιογραφία.....	229

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει **ως στόχο** τον σχεδιασμό μιας παιδικής χαράς σε ένα πάρκο, η οποία θα είναι προσβάσιμη και κατάλληλη για όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες. Στα επόμενα κεφάλαια, αναλύονται λεπτομερώς οι βασικές έννοιες και οι παράγοντες που αφορούν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτής της παιδικής χαράς.

Αρχικά, διερευνάται η έννοια της αναπηρίας και ο κοινωνικός αποκλεισμός που αντιμετωπίζουν τα άτομα αυτά, δίνοντας έμφαση στην ανάγκη για ενσωμάτωση και ισότιμη πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες. Στη συνέχεια εξετάζεται η σημασία του παιχνιδιού για όλα τα παιδιά, υπογραμμίζοντας τα ψυχολογικά, σωματικά και κοινωνικά οφέλη που προσφέρει.

Γίνεται αναφορά στον ασφαλή σχεδιασμό των παιδικών χαρών, με έμφαση σε κριτήρια και προδιαγραφές που πρέπει να πληρούνται για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια όλων των παιδιών.

Ο σκοπός αυτής της εργασίας είναι η δημιουργία μιας παιδικής χαράς που να μπορεί να φιλοξενήσει όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από τις ικανότητές τους, και να προάγει την κοινωνική ένταξη και αλληλεπίδραση. Η σημασία αυτού του στόχου έγκειται στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου όλα τα παιδιά μπορούν να παίξουν μαζί, να μάθουν το ένα από το άλλο και να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες σε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό πλαίσιο.

Η προσέγγιση του σχεδιασμού περιλαμβάνει τη χρήση σύγχρονων μεθόδων και υλικών που εξασφαλίζουν τόσο την ασφάλεια όσο και τη λειτουργικότητα της παιδικής χαράς. Ειδικά για τα παιδιά με αναπηρίες, λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές απαιτήσεις κινητικότητας και προσβασιμότητας, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν σε όλες τις δραστηριότητες. Η προσπάθεια επίλυσης κυρίως αναφέρεται σε παιδιά που έχουν πρόβλημα με τρεις μορφές αναπηριών σχετικά με την κίνηση, την όραση και την ακοή προσφέροντάς μέρη στάσης και των φροντιστών αυτών.

Στα επόμενα κεφάλαια, περιγράφονται λεπτομερώς οι **αρχές του καθολικού σχεδιασμού (universal design)** και πώς αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στην παιδική χαρά. Αναλύεται η χρήση εξοπλισμού που είναι προσβάσιμος και διασκεδαστικός για όλα τα παιδιά, όπως κούνιες, τσουλήθρες και παιδότοποι που ενθαρρύνουν την κοινωνική αλληλεπίδραση. Επίσης, εξετάζονται τα υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επίστρωση του εδάφους, τα οποία πρέπει να είναι ασφαλή και κατάλληλα για παιδιά με διαφορετικές ανάγκες.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα επόμενα κεφάλαια, παρουσιάζονται επίσης παραδείγματα παιδικών χαρών, που έχουν εφαρμοστεί με βάση τις αρχές της συμπερίληψης και της προσβασιμότητας. Μέσα από τη μελέτη αυτών των παραδειγμάτων, αντλούνται ιδέες και προτάσεις που μπορούν να εφαρμοστούν στο σχεδιασμό της παιδικής χαράς του πάρκου. Με την βοήθεια του ποιοτικού ερωτηματολογίου 4 φροντιστών, 8 γονέων και 17 παιδιών, απαντήθηκαν ερωτήσεις σχετικά με τις ανάγκες που υπάρχουν στους κυρίως χρήστες και τους φροντιστές αυτών. Τέλος, οι προτάσεις που δόθηκαν για τον σχεδιασμό της παιδικής χαράς στο συγκεκριμένο πάρκο βασίστηκαν στην έρευνα της βιβλιογραφίας και τις απαντήσεις που συλλέξαμε. Αυτές περιλαμβάνουν γραμμικά σχέδια, προτάσεις για τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις, καθώς και προτάσεις για την επιλογή υλικών και την οργάνωση του χώρου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διασφάλιση ότι η παιδική χαρά θα είναι ένας χώρος όπου όλα τα παιδιά θα μπορούν να παίξουν με ασφάλεια, να μάθουν και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους.

Με την ολοκλήρωση αυτής της εργασίας, επιδιώκεται να τονιστεί η σημασία του σχεδιασμού παιδικών χαρών που προάγουν την ισότιμη πρόσβαση και τη συμπερίληψη τόσο στον κόσμο διαμόρφωσης της κοινωνικής συνείδησης των παιδιών αλλά και των φροντιστών αυτών και να αναδειχθεί πόσο σημαντικές είναι αυτές οι παρεμβάσεις που η πολιτεία οφείλει να εντάσσει στον σχεδιασμό και την κοινωνική μέριμνα συμβάλλοντας στη δημιουργία δικαίων και υποστηρικτικών κοινωνιών για όλους.

ABSTRACT

This thesis **aims** to design a playground in a park, which will be accessible and suitable for all children, including those with disabilities. In the following chapters, the basic concepts and factors related to the design and implementation of this playground are analyzed in detail.

Initially, the concept of disability and social exclusion faced by these people is explored, emphasizing the need for inclusion and equal access to all activities. The importance of play for all children is then examined, highlighting the psychological, physical and social benefits it offers.

Reference is made to the safe design of playgrounds, with emphasis on criteria and specifications that must be met to ensure the safety of all children.

The purpose of this project is to create a playground that can accommodate all children, regardless of their abilities, and promote social inclusion and interaction. The importance of this goal lies in creating an environment where all children can play together, learn from each other and develop social skills in a safe and supportive context.

The design approach involves the use of modern methods and materials that ensure both the safety and functionality of the playground. Especially for children with disabilities, special mobility and accessibility requirements are taken into account so that they can participate in all activities. The solution effort mainly refers to children who have problems with three types of disabilities related to movement, vision and hearing by offering places of attitude and their caregivers.

In the following chapters, the **principles of universal design** are described in detail and how they can be applied to the playground. It analyses the use of equipment that is accessible and fun for all children, such as swings, slides and playgrounds that encourage social interaction. Also, the materials that can be used for soil coating are examined, which must be safe and suitable for children with different needs

ABSTRACT

In the following chapters, examples of playgrounds that have been implemented based on the principles of inclusion and accessibility are also presented. Through the study of these examples, ideas and suggestions are drawn that can be applied to the design of the park's playground. With the help of the quality questionnaire of 4 caregivers, 8 parents and 17 children , questions were answered about the needs of primary users and their carers. Finally, the proposals given for the design of the playground in this park were based on the research of the literature and the answers we collected. These include line drawings, suggestions for equipment and facilities, as well as suggestions for the selection of materials and the organization of space. Particular emphasis is placed on ensuring that the playground is a place where all children can play safely, learn and develop their skills.

With the completion of this work, the aim is to highlight the importance of designing playgrounds that promote equal access and inclusion both in the world and shaping the social consciousness of children and their caregivers and to highlight how important are these interventions that the state should integrate into planning and social care, contributing to the creation of fair and supportive societies for all.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάθε άτομο έχει αναντικατάστατο δικαίωμα στη ζωή. Η ζωή, η αναπνοή, η κίνηση, ο συλλογισμός αποτελούν πηγές δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για όλους. Οι οπτικές, ακουστικές και φυσικές διαφορές δεν πρέπει να επηρεάζουν αυτό το βασικό δικαίωμα. Παρά την γενική πεποίθηση για την κοινωνική ισότητα, είναι αναγκαίο να διασφαλίζουμε την εφαρμογή της στην πράξη, με τον καθένα να αναλαμβάνει ατομική ευθύνη. Σε οργανωμένες κοινωνίες, η νομοθεσία πρέπει να αναγνωρίζει και να υπερασπίζεται τα δικαιώματα των πολιτών. Εξετάζοντας το δικαίωμα της ζωής ως βασικό δικαίωμα, πρέπει να λάβουμε υπόψη τις ανάγκες των ατόμων που αντιμετωπίζουν αναπηρία, σεβόμενοι τις μοναδικές ικανότητές τους. Ο καθένας μας έχει ξεχωριστές δυνατότητες και πρέπει να πιστεύουμε στις ικανότητές μας. Στην ίδια λογική, η ευημερία των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες, αποτελεί σημαντικό κομμάτι της κοινωνίας. Η παροχή ενός κατάλληλου περιβάλλοντος που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των παιδιών με αναπηρία και τους ενθαρρύνει να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία αποτελεί ζωτικής σημασίας υποχρέωση¹.

Τα παιδιά αποτελούν πολύτιμο πλούτο για την κοινωνία. Κάθε παιδί διαθέτει μοναδικές ικανότητες, αλλά πολλά παιδιά αντιμετωπίζουν προκλήσεις και δυσκολίες. Ορισμένα βρίσκονται σε ανισότιμη θέση λόγω έλλειψης κατάλληλων υποδομών, ενώ άλλα παιδιά αντιμετωπίζουν αναπηρίες και προκλήσεις. Ένα από τα πιο βασικά δικαιώματα των παιδιών είναι η δυνατότητα να παίζουν και το κράτος, οι δήμοι και οι σχεδιαστές χρειάζεται να δώσουν προτεραιότητα σε αυτό στις σχεδιαστικές τους αποφάσεις. Αντί να δημιουργούμε παιδικές χαρές χωρίς κανέναν αποκλεισμό. Αντί να προσφέρουμε αποκλειστικές ευκαιρίες σε ορισμένα παιδιά, πρέπει να ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή όλων των παιδιών, συνδυάζοντας την διασκέδαση και την ανάπτυξη με κοινές αρχές και προσεγγίσεις στον σχεδιασμό².

Στον σημερινό κόσμο, όπου η κοινωνία μας εξελίσσεται ραγδαία, η κοινωνική αλληλεγγύη προς τα άτομα με αναπηρίες αποτελεί το θεμέλιο για την καλύτερη και πιο ανθισμένη κοινωνία. Πρέπει να αντιμετωπίζουμε κάθε άτομο με σεβασμό και αξιοπρέπεια, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή σε αυτούς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, ενισχύοντας την κοινωνική τους ένταξη. Μόνο μέσα από αυτήν την κοινωνική συνειδητοποίηση μπορούμε να δημιουργήσουμε έναν κόσμο όπου όλοι έχουν ίσες ευκαιρίες και απολαμβάνουν τη ζωή και τη διασκέδαση με ελευθερία και ανεξαρτησία.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ), περίπου ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι παγκοσμίως ζουν με αναπηρία, και το 10% αυτών είναι παιδιά και νέοι. Παρόλο που η αναπηρία αφορά πολύ μεγάλο αριθμό ατόμων, σπάνια τους επιτρέπεται να συμμετέχουν πλήρως στη ζωή της κοινωνίας. Σύμφωνα με την ΠΟΥ, η αναπηρία καθορίζεται από τη σχέση μεταξύ των ατομικών χαρακτηριστικών και του βαθμού κοινωνικής αναγνώρισης αυτών των χαρακτηριστικών. Έτσι, η αναπηρία είναι μια κατάσταση που εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και ατομικούς. Τα πάρκα και οι παιδικές χαρές αποτελούν πολύτιμους χώρους για την ανάπτυξη των παιδιών, και επομένως θα πρέπει να σχεδιάζονται λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από τις ικανότητές τους³.

¹.http://nestor.teipel.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/13122/SDO_DMYP_01110_Medium.pdf?sequence=1

². Understanding_Children_with_Special_Need el.pdf

³. file:///C:/Users/30698/Downloads/PARK_DESIGNS_FOR_ALL_CHILDREN_WITH_DIFFE%20(1).pdf

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

The background features abstract, organic shapes in shades of sage green and gold. On the left, there are several overlapping green circles and a larger, irregular green shape. On the right, a large green circle is partially visible, with several thin, wavy gold lines extending from it across the bottom of the page.

Ορισμός αναπηρίας

Ο Μπαμπινιώτης, στο Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας, προτείνει τον εξής ορισμό για τη λέξη αναπηρία: «η απώλεια (συνήθως μόνιμη) της υγείας λόγω βλάβης και διαταραχής, έμφυτης ή επίκτητης, ορισμένων σωματικών, ψυχικών ή πνευματικών λειτουργιών του οργανισμού». Αντιστοίχως, για το λήμμα ανάπηρος αναφέρει: «αυτός-ή που δεν διαθέτει σωματική ακεραιότητα (αρτιμέλεια) ή διανοητική ισορροπία και διαύγεια». Ετυμολογικά, σύμφωνα με το λεξικό του Σταματάκου, η λέξη αναπηρία προέρχεται από την πρόθεση ανά και το επίθετο πηρός (= ακρωτηριασμένος, σακάτης, μη αρτιμελής), το οποίο προέρχεται με τη σειρά του από το ουσιαστικό πήμα του ρήματος πάσχω-παθείν.

Προτού προχωρήσουμε στην παρουσίαση του ορισμού της αναπηρίας, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), χρειάζεται να τονίσουμε ότι η προσπάθεια να διατυπωθεί ένας ενιαίος, ευρέως αποδεκτός ορισμός για αυτό το φαινόμενο αντιμετωπίστηκε με διχασμό και ανησυχία στον επιστημονικό χώρο. Αυτό οφείλεται κυρίως στην απουσία μιας καθολικά εφαρμόσιμης αρχής που θα διευκόλυνε την αξιολόγησή του. Επίσης, η πολυπλοκότητα και η συνεχής εξέλιξη του φαινομένου οδήγησαν στην ανάγκη της περιγραφής του μέσω των παραμέτρων του, αντί για την εξάρτησή του από εννοιολογικούς όρους.

Μια αξιόλογη και αναγνωρισμένη προσέγγιση για την περιγραφή αυτής της κατάστασης είναι η εξής:

Η αναπηρία αντιλαμβάνεται ως μια κατάσταση που θεωρείται αποτέλεσμα βλάβης των λειτουργιών, της ανάπτυξης ή των τραυματικών επιδράσεων των συστημάτων στάσης ή κίνησης. Αυτή η κατάσταση μπορεί να είναι είτε εκ φύσεως είτε να αποκτάται κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου και αντιλαμβάνεται ως μια λειτουργική βλάβη που επηρεάζει, κατά κάποιον βαθμό, τη ζωή του ατόμου⁴.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΒΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΠΗΓΗ: WIKIPEDIA

Ακόμη και από τον ΠΟΥ, παρατηρούμε την προαναφερθείσα δυσχέρεια όσον αφορά τον ορισμό της αναπηρίας, και από αυτό προκύπτει η ύπαρξη δύο διαφορετικών προσεγγίσεων για την αντίληψη και ανάλυσή της. Η **πρώτη προσέγγιση είναι η ICIDH** (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps), ενώ η **δεύτερη είναι η ICIDH-2** (International Classification of Impairments, Activities and Participation).

Σύμφωνα με την **πρώτη ταξινόμηση (ICIDH)**, η αναπηρία αναλύεται σε τρεις εξίσου σημαντικούς παράγοντες:

1. Η **"βλάβη" (impairment)** αναφέρεται στην απώλεια ή ανωμαλία στο επίπεδο της ψυχικής, φυσιολογικής ή ανατομικής δομής ή λειτουργίας.
2. Η **"αναπηρία" (disability)** ορίζεται ως οποιοσδήποτε περιορισμός ή έλλειψη ικανότητας εκτέλεσης μιας δραστηριότητας, προκύπτοντας από τη βλάβη, και αφορά τον τρόπο και το πλαίσιο εκτέλεσης αυτής της δραστηριότητας, βάσει των φυσιολογικών προσδοκιών για ένα άτομο.
3. Η **"μειονεξία" (handicap)** αναφέρεται σε μια μειονεκτική συνθήκη που επηρεάζει την εκπλήρωση ενός ρόλου του υποκειμένου, ο οποίος θεωρείται φυσιολογικός και αναμενόμενος για το συγκεκριμένο άτομο, λαμβάνοντας υπόψη το φύλο, την ηλικία και τους κοινωνικο-πολιτιστικούς παράγοντες που το χαρακτηρίζουν⁴.

Σε ό,τι αφορά τη **δεύτερη ταξινόμηση (ICIDH-2)**, αυτή αποτελεί μια προσπάθεια του ΠΟΥ να βελτιώσει την αρχική ταξινόμηση, ανταποκρινόμενος σε διάφορες κριτικές από το ευρύ κοινό και τον επιστημονικό χώρο, καθώς και στις εμπειρίες που απέκτησε η ομάδα σύνταξης από την πρώτη έκδοση. Η δεύτερη ταξινόμηση μετατρέπει την αναπηρία από έναν όρο που αποτελείται από τρεις παράγοντες σε έναν όρο τριών διαστάσεων.

1. Στην πρώτη διάσταση περιλαμβάνονται οι "**σωματικές δομές και λειτουργίες**". Αυτό αναφέρεται στην παρατήρηση βλάβης, απώλειας ή ανωμαλίας σχετικά με τη φυσική δομή ή την λειτουργία του σώματος, είτε αφορά τη φυσιολογική δομή είτε μια δυσλειτουργία σε ψυχολογικό επίπεδο.

2. Η δεύτερη διάσταση περιλαμβάνει τις "**ατομικές δραστηριότητες**". Αυτό αναφέρεται στη φύση, τη διάρκεια και το εύρος της λειτουργικότητας σε ατομικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να πληγεί τόσο σε διάρκεια, ποιότητα και έκταση, όσο και ως προς τη φύση της λειτουργικότητας.

3. Η τρίτη διάσταση αναφέρεται στην "**κοινωνική διάσταση**" της ανθρώπινης φύσης και την ανάγκη του ανθρώπου για συμμετοχή στα κοινά. Καθημερινά, το άτομο ικανοποιεί αυτήν την ανάγκη μέσω της συμμετοχής του σε δραστηριότητες σε ατομικό, δυαδικό και ομαδικό επίπεδο. Και σε αυτή τη διάσταση, όπως και στην προηγούμενη, μπορεί να επηρεαστεί η φύση, η διάρκεια, η ποιότητα ή το εύρος της συμμετοχής αυτής.

ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ → ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ → ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Σύμφωνα με τον ΠΟΥ, υπάρχει μια ποιοτική διακύμανση και διαδοχή από τον όρο "**διαταραχή**" έως τον όρο "**αναπηρία**".

Ως "**διαταραχή**" νοείται η απώλεια ή ανωμαλία ψυχολογικής, φυσιολογικής ή ανατομικής δομής, η οποία μπορεί να εξελιχθεί σε δυσλειτουργία όταν αυτή η διαταραχή οδηγεί σε έλλειψη ικανότητας εκτέλεσης μιας δραστηριότητας κατά τον κοινώς αποδεκτό φυσιολογικό τρόπο από την κοινωνία. Η αναπηρία προκύπτει όταν το άτομο δεν μπορεί πλέον να εκπληρώσει κάποιον σημαντικό ρόλο για εκείνο, λόγω μειωμένων σωματικών ή πνευματικών δυνατοτήτων που έχει είτε εκ γενετής αιτίας είτε όχι.

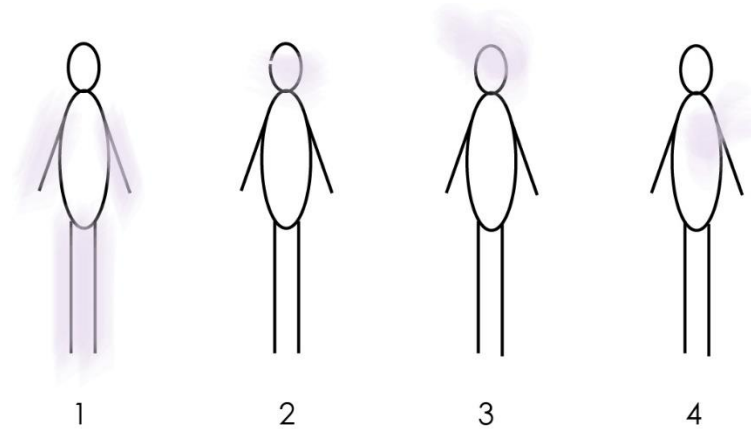
Βάσει της διεθνούς κατάταξης του ΠΟΥ, ως "**άτομα με αναπηρία**" αναγνωρίζονται εκείνα που αντιμετωπίζουν κινητική αναπηρία (παραπληγία, τετραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας κ.λπ.), αισθητηριακή αναπηρία (κώφωση, τύφλωση κ.λπ.) και διανοητική αναπηρία (άτομα με προβλήματα αντίληψης, ομιλίας κ.λπ.)". Στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών το 1975, χρησιμοποιείται ο όρος "ανάπηρο άτομο" για να υποδηλώσει "το μη ικανό άτομο να επιβιώσει από μόνο του, ολικώς ή μερικώς, τις αναγκαιότητες για μια κανονική ατομική και κοινωνική ζωή λόγω μειωμένων σωματικών ή πνευματικών δυνατοτήτων που έχει είτε εξαιτίας γενετικών αιτιών είτε όχι".

Ως αναθεώρηση ή συμπληρωματική διόρθωση εμφανίζεται η πρόταση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ, σύμφωνα με την οποία "στα ΑμεΑ συμπεριλαμβάνονται άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια δύνανται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους"⁴.

Κατηγορίες βλαβών

Οι αναπηρίες κατατάσσονται ανάλογα με τον χρόνο εμφάνισής τους, χωρίζοντας τες σε δύο κατηγορίες: εκείνες που προκύπτουν κατά τη γέννηση του βρέφους, γνωστές ως συγγενικές αναπηρίες, και εκείνες που μπορούν να προκληθούν αργότερα στη ζωή λόγω διατροφής, έλλειψης κατάλληλης φροντίδας, παρενεργειών από φάρμακα ή τραυματισμών κατά τη διάρκεια του τοκετού. Εκτός από κάποιες ανίατες ασθένειες, όπως η μηνιγγίτιδα και η πολιομυελίτιδα, τα ατυχήματα στον χώρο εργασίας και τα οδικά ατυχήματα είναι συχνά υπεύθυνα για την εμφάνιση αναπηριών. Οι αναπηρίες μπορούν να διακριθούν σε τέσσερις κύριες κατηγορίες:

1. **Κινητικές ή σωματικές αναπηρίες:** Αφορούν την απώλεια ή την περιορισμένη κινητικότητα του σώματος, συχνά λόγω βλαβών στα μυικά, σκελετικά ή νευρικά συστήματα.
2. **Αισθητηριακές αναπηρίες:** Αφορούν τη δυσκολία ή την απώλεια της ικανότητας να συλλέγει και να επεξεργάζεται πληροφορίες από το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της όρασης, της ακοής και των άλλων αισθητήρων.
3. **Νοητικές ή γνωστικές αναπηρίες:** Αφορούν τη δυσκολία ή την απώλεια της ικανότητας για μάθηση, επίλυση προβλημάτων και απόκτηση νέων εμπειριών. Συχνά συνδέονται με διανοητικές διαταραχές.
4. **Συναισθηματικές αναπηρίες:** Αφορούν τη δυσκολία στον έλεγχο των συναισθημάτων και την αντιμετώπιση των συναισθηματικών προκλήσεων. Μπορεί να συμβαίνει ως ανεξάρτητη κατηγορία ή να συνυπάρχει με άλλες αναπηρίες⁵.

Επίσης υπάρχουν **διάφορες μορφές και κατηγορίες αναπηρίας**, περιλαμβανομένων:

α) κώφωση ή βαρηκοΐα

β) τύφλωση)ολική ή μερική)

γ) αναπηρία της κίνησης(ημιπληγία, παραπληγία, τετραπληγία)

δ) αναπηρίες – παραλύσεις του εγκεφάλου(σπαστικότητα)

ε) νοητική υστέρηση

στ) αυτισμός

η) άλλες αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις:

- επιληψία,
- νόσος του Χάνσεν,
- νεφρική ανεπάρκεια,
- κυστική ίνωση
- μεσογειακή αναιμία ή συγγενής αιμορραγική διάθεση,
- χρόνιες παθήσεις- σωματικές βλάβεςκατάκοιτοι,
- βαριές αναπηρίες ποσοστού 67% και πάνω –ψυχικές ασθένειες ⁵.

Λεπτομερώς, οι κινητικές αναπηρίες, πιθανώς περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο τύπο αναπηρίας, εμφανίζουν ποικιλία, τόσο όσον αφορά την αιτιολογία τους όσο και την εκδήλωσή τους. Μπορεί να είναι μόνιμες ή προσωρινές, και καμιά φορά μπορεί να δημιουργήσουν ελάχιστα προβλήματα στη ζωή του ατόμου, ενώ άλλες φορές απαιτείται μακρόχρονη διαδικασία αποκατάστασης για να επιτραπεί στο άτομο με αναπηρία να ενσωματωθεί στην κοινωνία και να ζήσει σε έναν κόσμο που συνήθως προσαρμόζεται στον μέσο πληθυσμό.

Επιπλέον, οι κινητικές αναπηρίες μπορεί να συνυπάρχουν με άλλα προβλήματα, είτε είναι μικρά είτε μεγαλύτερα, και εκτός από την ποικιλία τους, χαρακτηρίζονται από μια συγκεκριμένη ιδιαιτερότητα. Σε πολλές περιπτώσεις, είναι εύκολα αντιληπτές, ενισχύοντας αμέσως τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης αναπηρίας και εμφανίζοντας τα στερεότυπα, τις απόψεις και τις αντιλήψεις που συνδέονται με αυτήν.

Σε πιο λεπτομερή ανάλυση, οι αισθητηριακές ανεπάρκειες αφορούν τις δυσλειτουργίες ή τις βλάβες σχετικά με την όραση, συχνά σε συνδυασμό με άλλες λειτουργίες, όπως η ακοή, ο αίσθηση, οι ιδιοδεκτικές λειτουργίες, η αντίληψη του τρισδιάστατου χώρου, η αφή, η γεύση και η όσφρηση. Κάθε μία από αυτές έχει σχέση με διάφορες δυσλειτουργίες και, συνεπώς, βλάβες, όπως της όρασης, της ακοής, της κινητικότητας, του λόγου, της ομιλίας, της επικοινωνίας και άλλες.

Οι αισθητηριακές ανεπάρκειες χωρίζονται συνολικά σε τρεις υπο-κατηγορίες:

1. Άτομα με διαταραχές της ακουστικής λειτουργίας, περιλαμβανομένων των κωφών και των βαρήκων.
2. Άτομα με συνδυασμό βλαβών όπως η κωφότητα και η τύφλωση.
3. Άτομα με άλλες αισθητηριακές βλάβες.

Τέλος, οι ψυχικές διαταραχές αφορούν τις ψυχικές λειτουργίες, όπως αυτές διαμορφώνονται κατά τη διάρκεια της ζωής, έτσι ώστε το άτομο να μπορεί να δημιουργεί αμοιβαίες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις στα πλαίσια κοινών νοημάτων και σκοπών. Ο ψυχισμός και η προσωπικότητα ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο κάθε άτομο αντιδρά σε διάφορες περιστάσεις. Κατά συνέπεια, διαταραχές σε αυτό το επίπεδο αποτελούν ψυχικές διαταραχές, οι οποίες ενδέχεται να δημιουργήσουν συνθήκες αναπηρίας με την πάροδο του χρόνου ⁵.

Μοντέλα ερμηνείας της αναπηρίας

Η έννοια της αναπηρίας και η ερμηνεία αυτής αποτελούν ένα θέμα που παραμένει αντικείμενο μακροχρόνιων διαφορετικών απόψεων, κυρίως μεταξύ της βιολογικής και της κοινωνικής προσέγγισης του θέματος. Έχουν δημιουργηθεί διάφορα μοντέλα προσέγγισης της αναπηρίας και η αντίληψη για την αναπηρία ποικίλλει ανάλογα με τις πεποιθήσεις και την ιδεολογία των ερευνητών, καθώς και ανάλογα με τον τρόπο που κάθε κοινωνία αντιλαμβάνεται και ερμηνεύει την αναπηρία κατά διάφορες χρονικές περιόδους.

Οι διάφορες προσεγγίσεις της αναπηρίας μπορούν να ταξινομηθούν σε τέσσερις βασικές κατηγορίες:

- Το **ηθικό μοντέλο** (ηθική προσέγγιση) εξηγεί την αναπηρία ως μια μορφή αμαρτίας και ντροπής. Αυτή η προσέγγιση είναι παλαιότερη και συνδέεται με την αίσθηση ενοχής και ντροπής που νιώθει τόσο το άτομο όσο και η οικογένειά του, με την τάση να κρύβουν την αναπηρία και να απορρίπτουν το δικαίωμα στην εκπαίδευση.
- Το **ιατρικό μοντέλο** ερμηνεύει την αναπηρία ως μια ασθένεια που μπορεί να θεραπευτεί. Σε αυτή την προσέγγιση, η κοινωνία δεν φέρει καμία ευθύνη για την αναπηρία και την αποδίδει σε ατομικά χαρακτηριστικά, περιμένοντας ότι θα εξαφανιστεί με τη θεραπεία. Αυτή η προσέγγιση έχει ρίζες στον 19ο αιώνα.
- Το **μοντέλο της αποκατάστασης** προέρχεται από το ιατρικό μοντέλο και θεωρεί την αναπηρία ως ένα ελάττωμα που μπορεί να διορθωθεί. Αναπτύχθηκε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο με στόχο την ένταξη των αναπήρων στην κοινωνική ζωή.
- Το **αναπηρικό μοντέλο** αντιλαμβάνεται την αναπηρία ως αποτέλεσμα κοινωνικών πεποιθήσεων, έλλειψης υποδομών υποστήριξης και προκαταλήψεων. Αναπτύχθηκε κατά τη δεκαετία του '60, συμπαρακολουθώντας το κίνημα για τα δικαιώματα των αναπήρων και το κίνημα για την ανεξάρτητη διαβίωση ⁶.

Ιατρικό μοντέλο

Το ατομικό/ιατρικό μοντέλο συσχετίζει την αναπηρία με την **"ελλειπή" φυσική κατάσταση του ατόμου** και εξηγεί τη σωματική βλάβη ως αποτέλεσμα βιολογικών/ιατρικών παραγόντων. Κατά την αντίληψη αυτή, η κύρια αιτία της αναπηρίας είναι το βιολογικό σώμα. Η αναπηρία αντιμετωπίζεται ως αποτέλεσμα μιας φυσικής κατάστασης που είναι εγγενής στο άτομο (μέρος του σώματος του ατόμου που πάσχει) και περιλαμβάνει οποιαδήποτε σωματική, νοητική ή άλλη "απόκλιση" ή "ελάττωμα" που μειώνει την ποιότητα ζωής του εξαιτίας των περιορισμών που εμφανίζονται.

Στο πλαίσιο αυτής της ιατρικής προσέγγισης, η αναπηρία θεωρείται ως αποτέλεσμα συγκεκριμένης παθολογίας και, συνεπώς, τα άτομα με ανεπάρκειες θεωρούνται "φυλακισμένοι μέσα στα σώματά τους". Η πρόκληση ή η ανεπάρκεια οδηγεί στην αναπηρία, και το άτομο γίνεται θύμα αυτής. Η αναπηρία αντιμετωπίζεται ως ιατρική παθολογία με ψυχολογικές συνέπειες, παρά ως κοινωνικό φαινόμενο. Οι ιατρικοί επαγγελματίες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στο ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας. Η αξιολόγηση εάν ένα άτομο είναι "άτομο με αναπηρία" ή όχι βασίζεται κυρίως σε ιατρικές γνωματεύσεις και ταξινομήσεις.

Το μοντέλο υποστηρίζει ότι πολλές "δυσλειτουργίες" μπορούν να αποκατασταθούν αποκλειστικά μέσω ιατρικής αντιμετώπισης, και τα άτομα μπορούν να επανέλθουν στη "φυσιολογικότητα". Συνεπώς, η ασθένεια και η ανικανότητα να διαχειρίζονται τις σωματικές και ψυχικές λειτουργίες που οδηγεί στην αναπηρία αποτελούν συνέπεια αποκλειστικά των περιορισμών που επιβάλλονται από την ανεπάρκεια ή τη βιολογία τους.

Κατά συνέπεια, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην κοινωνία θεωρούνται αποκλειστικά ως φυσικές συνέπειες των περιορισμών που επιβάλλονται στο άτομο από την ανεπάρκεια ή την βιολογία τους. Στην αντίληψη αυτή, τα άτομα αξιολογούνται με βάση την ύπαρξη "ανθρώπινων χαρακτηριστικών". Αντίθετα, η έλλειψη αυτών των χαρακτηριστικών θεωρείται ως "ατέλεια" για το άτομο, με τη συνοδευτική αρνητική κοινωνική αξιολόγηση, καθιστώντας την αναπηρία ως "ελάττωμα"⁷.

Στις σύγχρονες αντιλήψεις, το να θεωρεί κανείς τον εαυτό του "ελαττωματικό" αντιμετωπίζεται σαν προσβολή της αίσθησης της τάξης στον τομέα της αισθητικής. Αντίθετα, η αναπηρία αντιμετωπίζεται ως αναστάτωση στην ήδη διαμορφωμένη εικόνα του "κανονικού". Συνεπώς, ο ανάπηρος θεωρείται διαφορετικός από τον φυσιολογικό άνθρωπο, καθώς αποκλίνει από την "κανονικότητα".

Αυτή η προσέγγιση είναι χαρακτηριστική του ιατρικού μοντέλου της αναπηρίας, και αποδίδει την αναπηρία αποκλειστικά στον εσωτερικό και φυσικό καθορισμό του ατόμου, αγνοώντας την σημασία του κοινωνικού περιβάλλοντος και των κοινωνικών παραγόντων στη διαμόρφωση της αναπηρίας.

Το ιατρικό πρότυπο απαιτεί από τα άτομα που αντιμετωπίζουν αναπηρία να προσπαθήσουν να επανακτήσουν την φυσιολογική τους κατάσταση και να γίνουν όσο το δυνατόν πιο παρόμοια με τα άτομα χωρίς αναπηρία. Παρόλα αυτά, υπάρχουν περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η απόλυτη αποκατάσταση της υγείας του ανάπηρου στα πλαίσια που θεωρούνται φυσιολογικά από την κοινωνία. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο ανάπηρος χρειάζεται επιπλέον υποστήριξη και βοήθεια για να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες του, χωρίς ωστόσο να του παρέχεται η δυνατότητα να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνική ζωή με τα άτομα χωρίς αναπηρία. Αυτή η πλήρης ισότητα ευκαιριών στην κοινωνία είναι δυνατή μόνο μετά την αποκατάσταση της υγείας σε φυσιολογικά επίπεδα, καθώς η αναπηρία θεωρείται εμπόδιο για την πλήρη ενσωμάτωση.

Σε περιπτώσεις όπου η απόλυτη αποκατάσταση της υγείας δεν είναι δυνατή, τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζονται διαφορετικά και συχνά οδηγούνται σε ιδρυματοποίηση και απομόνωση από την κοινωνία.

Η ευθύνη της κοινωνίας περιορίζεται στην παροχή υπηρεσιών ιατρικής φροντίδας και περίθαλψης. Μια δίκαιη και συμπονετική κοινωνία θα πρέπει να επενδύει στις υπηρεσίες υγείας, προσπαθώντας να αντιμετωπίσει ιατρικά την αναπηρία, να επαναφέρει ή να βελτιώσει τη δυσλειτουργία που προκαλεί η βλάβη. Με αυτό τον τρόπο, τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ζήσουν μια πιο φυσιολογική ζωή ⁸.

Το κοινωνικό μοντέλο

Στον αντίποδα της ατομικής και ιατρικής προσέγγισης βρίσκεται η κοινωνική προσέγγιση της αναπηρίας. Η σύγχρονη κατανόηση της αναπηρίας προέκυψε ως αντίδραση έναντι του "ιατρικού μοντέλου". Το "ιατρικό μοντέλο" αποδείχτηκε απαράδεκτο από πολλά άτομα με αναπηρία στις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η θεωρητική βάση της κοινωνικής προσέγγισης της αναπηρίας ξεκινά από ακτιβιστές και ερευνητές στη Βρετανία τη δεκαετία του 1970, κατά τη δημιουργία της Ένωσης Φυσικά Ανάπηρων κατά της Εξορίας (Union of Physically Impaired Against Segregation), γνωστή και ως UPIAS. Αυτό αποτέλεσε την αρχή της αμφισβήτησης του ιατρικού μοντέλου της αναπηρίας και των ορισμών που αυτό παρείχε για τις έννοιες της βλάβης, της αναπηρίας και της αποκλεισμένης κοινότητας.

Η UPIAS αντέδρασε στους ορισμούς που παρείχε ο Π.Ο.Υ. για τη βλάβη, την αναπηρία και την αποκλεισμένη κοινότητα και πρότεινε νέους ορισμούς για αυτές τις έννοιες:

- **Βλάβη (impairment):** "η απώλεια μέρους ή ολόκληρου ακρώματος ή η ύπαρξη ελαττωματικού ακρώματος, οργάνου ή μηχανισμού του σώματος."
- **Αναπηρία (disability):** "η δυσκολία ή περιορισμός στη δραστηριότητα που προκαλείται από τους σύγχρονους κοινωνικούς οργανισμούς, οι οποίοι αγνοούν τον τρόπο που οι κινητικές βλάβες μπορεί να αποκλείσουν την πρόσβαση ενός ατόμου στην κοινωνία"⁹.

Ο διαχωρισμός μεταξύ βλάβης (impairment) και αναπηρίας (disability) αποτελεί σημαντικό στοιχείο του κοινωνικού μοντέλου.

Η έννοια της βλάβης χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις ιδιότητες που αφορούν την παρουσία ή απουσία συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ενός ατόμου, όπως η απώλεια της χρήσης των ακρωμάτων, η αποστροφή των ψυχικών και νοητικών ικανοτήτων και οι εσωτερικές δυσλειτουργίες του σώματος.

Από την άλλη, η έννοια της αναπηρίας αναφέρεται στους περιορισμούς που αντιμετωπίζει ένα άτομο με αναπηρίες, οι οποίοι προκαλούνται από την κοινωνία όταν δεν παρέχει την απαραίτητη υποστήριξη και προσοχή για την ενίσχυσή τους και την αποτροπή της δυσλειτουργίας τους¹⁰.

9. Union of Physically Impaired Against Segregation_ <https://www.leeds.ac.uk/disability-studies/archiveuk/finkelstein/UPIAS%20Principles%202.pdf>

10. https://www.um.es/discatif/PROYECTO_DISCATIF/Textos_discapacidad/00_Shakespeare2.pdf, p.9-28

Συνεπώς, ο διαχωρισμός σε διάφορες ομάδες βάσει της φύσης της βλάβης (όπως προβλήματα όρασης, κινητικά προβλήματα, νοητική καθυστέρηση κλπ.) δεν εξυπηρετεί κανέναν σκοπό, αν και είναι μια συνηθισμένη πρακτική σε φιλανθρωπικά ιδρύματα, σχολεία και άλλους οργανισμούς.

Το κοινωνικό μοντέλο αποδίδει την αναπηρία όχι στους ιατρικούς παράγοντες, αλλά στους περιβαλλοντικούς, ψυχολογικούς, πολιτισμικούς και γενικούς κοινωνικούς παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Αυτό το μοντέλο δεν αρνείται το ύπνο της αναπηρίας, αλλά αντίθετα επικεντρώνεται στην κοινωνία για την εύρεση λύσεων.

Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο, η αναπηρία δεν είναι κατηγορία που αφορά το άτομο αλλά περίπλοκη σειρά συνθηκών. Επισημαίνει ότι πολλοί περιορισμοί που επιβάλλονται στα άτομα με αναπηρία δεν είναι αποτέλεσμα ανικανότητάς τους, αλλά προκύπτουν από το κοινωνικό περιβάλλον που αδυνατεί να προσαρμόσει και να συμπεριλάβει τα άτομα αυτά.

Αυτό το μοντέλο συνδέει την αναπηρία με τα εμπόδια που πρέπει να ξεπεράσουν τα άτομα με αναπηρία προκειμένου να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία. Τα εμπόδια μπορούν να είναι οικονομικά, πολιτικά, κοινωνικά, αλλά και πολλά άλλα, και τοποθετούν τα άτομα με αναπηρία στην κορυφή του προβλήματος, απομονώνοντας τα και αποκλείοντας τους από την πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία.

Συνεπώς, **το κοινωνικό μοντέλο** της αναπηρίας υπογραμμίζει τη σημασία του περιβάλλοντος και των κοινωνικών παραγόντων στη δημιουργία της αναπηρίας, αντί να επικεντρώνεται αποκλειστικά στα ιατρικά χαρακτηριστικά του ατόμου. Αντιλαμβάνεται ότι η αναπηρία δεν είναι αποτέλεσμα της ανικανότητας του ατόμου, αλλά των εμποδίων που η κοινωνία του επιβάλλει.

Επιπλέον, το κοινωνικό μοντέλο αναγνωρίζει την πολυπλοκότητα της αναπηρίας και δίνει έμφαση στη σημασία της προσαρμογής του κοινωνικού περιβάλλοντος για την ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία. Επισημαίνει ότι πολλές από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία οφείλονται στον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία σχεδιάζεται και δεν προσαρμόζεται για να τους συμπεριλάβει. Οι διάφορες μορφές διακρίσεων, οι προκαταλήψεις, ο στιγματισμός και τα ανεπαρκή μέσα πρόσβασης είναι παραδείγματα των εμποδίων που δημιουργούνται από την κοινωνία.

Γενικά, το κοινωνικό μοντέλο θέτει την ευθύνη για την αναπηρία στην κοινωνία αντί να ενοχοποιεί τα άτομα με αναπηρία. Υποστηρίζει ότι η κοινωνία πρέπει να δημιουργήσει περιβάλλοντα που είναι προσβάσιμα, προσαρμοσμένα και συμπεριλαμβανόμενα, προκειμένου να επιτρέψει σε όλα τα άτομα να συμμετέχουν πλήρως στη ζωή και την κοινωνία ¹¹.

Το Ιατρικό μοντέλο σε σχέση με το Κοινωνικό μοντέλο

Ιατρικό μοντέλο	Κοινωνικό μοντέλο
<ul style="list-style-type: none"> • Η αναπηρία είναι μια «προσωπική τραγωδία» • Η αναπηρία είναι μια «προσωπικό πρόβλημα» • Η ιατρική φροντίδα είναι η «θεραπεία» • Κυριαρχία των ειδημόνων • Τα άτομα με αναπηρίες πρέπει να προσαρμοστεί • Τα άτομα με αναπηρίες χρειάζονται φροντίδα • Οι επαγγελματίες έχουν τον έλεγχο • Μεμονωμένες προσαρμογές • Προκατάληψη • Ατομική προσαρμογή	<ul style="list-style-type: none"> • Η αναπηρία είναι η εμπειρία της κοινωνικής κατοχής • Η αναπηρία είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα • Οι ομάδες αυτοβοήθειας ωφελούν τα άτομα με αναπηρίες πολύ • Προσωπική και συλλογική ευθύνη • Τα άτομα με αναπηρίες πρέπει να προσαρμοστεί • Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαιώματα • Τα άτομα με αναπηρίες πρέπει να κάνουν τις επιλογές τους • Κοινωνική αλλαγή • Διάκριση • Κοινωνική αλλαγή

Πολυδιάστατο μοντέλο

Συνεπώς, η αναπηρία πλέον δεν θεωρείται ούτε ατομικό πρόβλημα ούτε "κοινωνική κατασκευή". Δεδομένου ότι τα προβλήματα που σχετίζονται με την αναπηρία δεν αποδίδονται αποκλειστικά στο άτομο, ούτε αποκλειστικά στην κοινωνία, η αντιμετώπισή τους απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένων πολιτικών σε κοινωνικό επίπεδο και εξατομικευμένων παρεμβάσεων.

Η καινοτομία του πολυδιάστατου μοντέλου έγκειται στον συνδυασμό του κοινωνικού και ιατρικού μοντέλου. Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο, η αναπηρία αντιμετωπίζεται ως πολυδιάστατο φαινόμενο που χαρακτηρίζεται από τις τρεις διαστάσεις του: σώμα, λειτουργία και δομή.

Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην καθημερινή τους ζωή, λόγω της δομής της κοινωνίας, η οποία δεν λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης ομάδας πληθυσμού και ο σχεδιασμός της δεν βασίζεται στις δυνατότητες και τις ανάγκες τους. Η έκταση του προβλήματος εξαρτάται επίσης από τον βαθμό της αναπηρίας. Όσο πιο σοβαρή είναι η αναπηρία ενός ατόμου και όσο πιο ακαμψία είναι η κοινωνία, τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος κοινωνικού αποκλεισμού που βιώνει το άτομο με αναπηρία.

Η έννοια της αναπηρίας δεν θεωρείται πλέον απλώς ως ατομικό πρόβλημα ή ως απόκλιση από το "φυσιολογικό". Αντιμετωπίζεται ως ένα θέμα που επηρεάζεται σημαντικά από τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του κοινωνικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των θεσμών και των υποδομών. Ως εκ τούτου, οι πολιτικές αντιμετώπισης της αναπηρίας εξελίχθηκαν από παθητικές πολιτικές κοινωνικής πρόνοιας σε πιο ενεργητικές πολιτικές που στοχεύουν στην εξασφάλιση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα διάκρισης και τα ειδικά προβλήματα των ατόμων με αναπηρία.

Η αναπηρία αποτελεί ένα φαινόμενο με κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές επιπτώσεις, που επηρεάζουν ανασταλτικά τις ζωές των αναπήρων. Η κοινωνία πρέπει να εκπαιδευτεί σε θέματα αναπηρίας, προκειμένου να υιοθετήσει τις αρχές του πολυδιάστατου μοντέλου και να συμβάλει στη δημιουργία μιας πιο ανθρώπινης κοινωνίας. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, πρέπει να εφαρμόζεται η έννοια του καθολικού σχεδιασμού, που αποσκοπεί στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους, κάτι που το αναπηρικό κίνημα αγωνίζεται εδώ και χρόνια να επιτύχει ¹⁶.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

The background features abstract, organic shapes in shades of sage green and gold. On the left, there are several overlapping green circles and a larger, irregular green shape. On the right, a large green circle is partially visible, with several thin, wavy gold lines extending from it across the bottom of the page.

Σύντομη ιστορική αναδρομή

Στην κοινωνία, κανένα άτομο δεν είναι πανομοιότυπο με άλλα. Οι ατομικές διαφορές τους τους προσδίδουν μοναδικότητα. Ανθρώποι με αναπηρίες υπήρχαν από αρχαιοτάτων χρόνων, αλλά ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίστηκαν ποικίλες ανά εποχές.

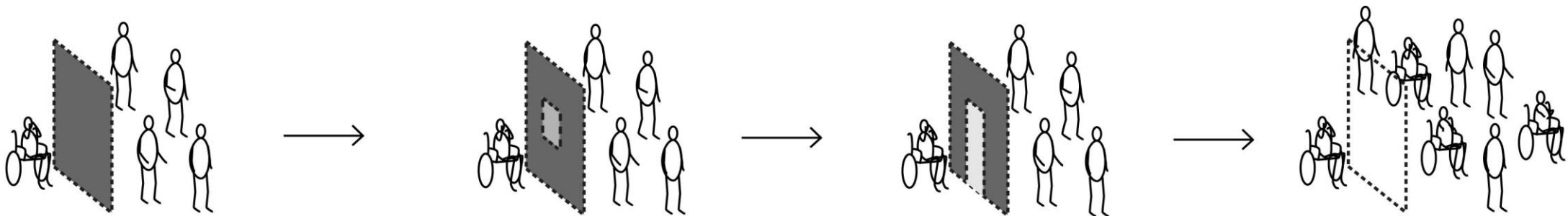
- Στην **αρχαιότητα της Ομηρικής εποχής**, το τέλειο άτομο χαρακτηρίζεται από τη σωματική δύναμη, το ηρωικό πνεύμα, τη γνώση και τον λόγο. Η σωματική αναπηρία στα άκρα θεωρείται αδυσώπητο ελάττωμα. Για παράδειγμα, ο Ήφαιστος, ο οποίος γεννήθηκε με αναπηρία, ρίχτηκε από τον Όλυμπο από τη θεά Ήρα, διότι ήταν κουτσός. Συνεπώς, δεν μπορούσε να θεωρηθεί ισοτίμος με τους υγιείς θεούς.
- Στην **εποχή του Ησίοδου**, η δικαιοσύνη υπαγόταν στη θεϊκή εξουσία, και οι αρρώστιες "οφείλονται στους θεούς και στέλνονται στους ανθρώπους σαν θεία εκδίκηση." Επομένως, αναπηρία και ασθένεια θεωρούνταν εκδίκηση των θεών κατά των κακών ανθρώπων.
- Στη **Σπάρτη**, που είχε δικό της αυστηρό και στρατιωτικό τρόπο διακυβέρνησης, η σκληρή αντιμετώπιση των αναπήρων θεωρούνταν φυσιολογική. Τα παιδιά που γεννιόντουσαν ανάπηρα απορρίπτονταν ως εχθροί της σπαρτιατικής κοινωνίας¹⁷.
- Στην **Αθήνα** υπερισχύει η κοινωνία των "καλών και αξιοπρεπών" πολιτών, όπου όλοι, ανεξάρτητα από την φυσική τους κατάσταση, γίνονται αποδεκτοί, καθώς η τύχη θεωρείται κοινή για όλους. Άτομα με αναπηρίες αποδέχονται και ακόμα προβλέπεται νόμιμη υποστήριξη για όσους δεν μπορούν να εργαστούν λόγω της φυσικής κατάστασής τους.
- Στην **ιδανική πολιτεία του Πλάτωνα**, τα άτομα με αναπηρίες αποκλείονται εντελώς και, σε πολλές περιπτώσεις, η κατάληξή τους είναι ο θάνατος ή η εξορία από την κοινωνία. Ο Πλάτων προτείνει μέτρα για την πρόληψη της γέννησης παιδιών με ανωμαλίες και προτείνει ακόμα κανόνες σχετικά με τον γάμο, τη σύλληψη, και τη διάρκεια της εγκυμοσύνης για την αποτροπή αυτών των προβλημάτων.
- **Αντίθετα, ο Αριστοτέλης, μαθητής του Πλάτωνα**, υποστηρίζει ότι όλοι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν θέση στην κοινωνία και πρέπει να τιμώνται και να μην υποβάλλονται σε εξορία. Αναγνωρίζει τις ατομικές διαφορές, τόσο σωματικές όσο και ψυχικές, και καλεί τους πολίτες να εκδηλώνουν συμπόνια προς αυτούς που έχουν αναπηρίες¹⁸.
- Οι **Ρωμαίοι** μιοθέτησαν αρνητική στάση απέναντι στα άτομα με αναπηρίες. Δεν υπάρχει ειδική φροντίδα για αυτούς, αντίθετα, συχνά αποκλείονται και θεωρούνται ως αντικείμενα χλεύης. Ένα παράδειγμα είναι η απαγόρευση συμμετοχής τους σε ιεροτελεστίες, επειδή θεωρείται ότι αυτά τα άτομα πρέπει να είναι σωματικά ατελή¹⁹.

17. <https://ikee.lib.auth.gr/record/134331/files/GRI-2014-12356.pdf>, p.29

18. <https://ikee.lib.auth.gr/record/134331/files/GRI-2014-12356.pdf>, p.30

19. <https://ikee.lib.auth.gr/record/134331/files/GRI-2014-12356.pdf>

- **Με την έλευση του Χριστιανισμού**, παρατηρούμε μια νέα προσέγγιση στην ανθρώπινη αξία, μια νέα κατανόηση της Υψίστης Αρετής. Η ατομική και κοινωνική ζωή υφίστανται αλλαγές. Η αγάπη που διακηρύσσει ο Χριστός για όλους και η διδασκαλία του αλλάζουν τον τρόπο σκέψης της κοινωνίας. Τα "ιδιαίτερα" άτομα τίθενται στο προσκήνιο και γίνονται αντιληπτά ως οι "εκλεκτοί του Θεού", δείχνοντας τη Δύναμή του μέσω των θαυμάτων.
- **Κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας**, οι ανάπηριες θεωρούνται ως απότιση της μοίρας ή και τιμωρία από τον Θεό για κάποιο πιθανό αμάρτημα. Ωστόσο, η κοινωνία δεν σκέφτεται ποτέ να άρει τη ζωή τους, καθώς αυτό θεωρείται αμαρτία. Αν και η κοινωνία εκφράζει λύπη και συμπόνια προς τα άτομα με αναπηρίες, τα περιφρονεί όταν έχει την ευκαιρία, κυρίως κατά τις διασκεδαστικές στιγμές.
- **Η Τουρκική κοινωνία**, επίσης εκδηλώνει παρόμοια συμπεριφορά, αλλά χωρίς βία. Τα άτομα με αναπηρίες χρησιμοποιούνται σε δημόσια θεάματα και ψυχαγωγούν τους ανθρώπους.
- **Στην Ελλάδα** μετά την πάροδο του χρόνου και ειδικά μετά το 1960, οι άνθρωποι με αναπηρίες οργανώνονται και διεκδικούν τα δικαιώματά τους. Παρόλα αυτά, η κοινωνία παραμένει απόρριπτική, και χρειάζονται δεκαετίες για να ευαισθητοποιηθεί και να αποδεχτεί πλήρως τα άτομα με αναπηρίες επιτύχει²⁰.

Το αναπηρικό κίνημα

Στον 20ο αιώνα, παρατηρήθηκαν αρκετές εξελίξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία. Αυτές οι εξελίξεις περιλαμβάνουν:

1. **Αλλαγές στις κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις:** Υπήρξε αυξημένη ευαισθητοποίηση σε θέματα ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, και κοινωνικής πρόνοιας σχετικά με τα άτομα με αναπηρία.
2. **Ψυχολογικές εξελίξεις:** Ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την αναπηρία αλλάζει.
3. **Εξελίξεις στις κυβερνητικές αποφάσεις:** Οι κυβερνήσεις λαμβάνουν πιο αποτελεσματικά μέτρα για την υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία.
4. **Εκπαίδευση:** Βελτιωμένη πρόσβαση σε εκπαίδευση για τα άτομα με αναπηρία.

Το αναπηρικό κίνημα έχει διαδραματίσει σπουδαίο ρόλο σε αυτές τις εξελίξεις. Αυτό το κίνημα έχει στόχο την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων για τα άτομα με αναπηρία και προωθεί την ένταξή τους στην κοινωνία. Αντιμετωπίζει τα ζητήματα της αναπηρίας ως κοινωνικά προβλήματα και επιδιώκει την ισότητα των ευκαιριών σε πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, της απασχόλησης, της στέγασης, και της πρόσβασης σε διάφορες υπηρεσίες²¹.

Βασικοί στόχοι του αναπηρικού κινήματος:

- Για τα άτομα με αναπηρία, η φυσική πρόσβαση στο περιβάλλον και η εξασφάλιση της ασφάλειάς τους αποτελούν προτεραιότητες. Αυτές περιλαμβάνουν την πρόσβαση σε δημόσιους χώρους, όπως δρόμους της πόλης, δημόσια κτίρια και τουαλέτες. Το κίνημα έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην πρόσβαση αυτή μέσα στις τελευταίες δεκαετίες. Ένα παράδειγμα είναι η εγκατάσταση ανελκυστήρων, μεγάλων εισόδων και ειδικών ραμπών σε δημόσιους χώρους, που διευκολύνουν την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία και κινητικά προβλήματα, όπως αναπηρικά αμαξίδια, σε δημόσιες περιοχές με ασφάλεια.
- Η πρόσβαση στην εκπαίδευση και την απασχόληση αποτελούν επίσης βασικές ανησυχίες του αναπηρικού κινήματος. Η εφαρμογή προσαρμοσμένων τεχνολογιών στο περιβάλλον εκπαίδευσης και εργασίας επιτρέπει στα άτομα με αναπηρία να έχουν πρόσβαση σε αυτές τις δραστηριότητες, βελτιώνοντας έτσι την εκπαίδευση και προσφέροντας νέες ευκαιρίες απασχόλησης. Δικηγόροι για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες επικεντρώνουν τις προσπάθειές τους στην προώθηση της αποδοχής του εργατικού δυναμικού με αναπηρία και τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους σε καθημερινές δραστηριότητες και εκδηλώσεις, από τις οποίες είχαν αποκλειστεί στο παρελθόν.
- Σημαντικό μέρος της προσπάθειας του κινήματος είναι η **αντιμετώπιση της κακοποίησης, της παραμέλησης και της παραβίασης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία**. Αυτό περιλαμβάνει καταστάσεις όπως ακατάλληλη απομόνωση, χρήση βίας από το προσωπικό, απειλές, έλλειψη επαρκούς διατροφής, ένδυσης, ιατρικής φροντίδας, ανεπαρκής καθαριότητα και ασφάλεια στο περιβάλλον διαβίωσης, με σοβαρές επιπτώσεις στη σωματική και ψυχολογική ευεξία των ατόμων με αναπηρία.

Ορισμός Κοινωνικού Αποκλεισμού

Η έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού διαμορφώθηκε μέσω πολλαπλών χρήσεων του αντίστοιχου όρου, που αντικατέστησαν διάφορες μορφές περιθωριοποίησης και περιορισμού της συμμετοχής στην κοινωνία και στα κοινά αγαθά που αφορούν όλους τους πολίτες. Κατά τη δεκαετία του 1970, ορισμένα κοινωνικά φαινόμενα που προηγουμένως συνδεόνταν με τον αποκλεισμό, άρχισαν να περιγράφονται με όρους όπως "περιθώριο" και παράγωγοί του.

Την επόμενη δεκαετία, ο όρος "φτώχεια" αργά αλλά σταθερά αντικαθίσταται και προσλαμβάνει σημαντικό ρόλο, ενώ παρατηρείται η συγχύστηκα χρήση του "περιθωρίου" και του "αποκλεισμού". Στα επίσημα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ο όρος "αποκλεισμός" εμφανίστηκε για πρώτη φορά το 1989, όταν το Κοινωνικό Χάρτη υιοθετήθηκε από τα ευρωπαϊκά κράτη, με έμφαση στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

"Κοινωνικός αποκλεισμός" ορίζεται ως "η διαδικασία που περιθωριοποιεί κοινωνικές ομάδες και άτομα, καθιστώντας την πρόσβασή τους σε κοινωνικά και δημόσια αγαθά εξαιρετικά δύσκολη." Αυτός ο ορισμός αποσυνδέει τον κοινωνικό αποκλεισμό από τη φτώχεια και αναγνωρίζει ότι αφορά στη στέρηση δικαιωμάτων και πρόσβασης σε κοινωνικές διαδικασίες και ευκαιρίες²².

Η έννοια του "κοινωνικού αποκλεισμού" παρουσιάζει τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά που τον καθιστούν ξεχωριστό:

- **Είναι μια πολυδιάστατη έννοια:** Αναφέρεται σε πολλά διαφορετικά επίπεδα ανάλυσης και σχετίζεται με διάφορα κοινωνικά φαινόμενα διαφορετικής φύσης.
- **Είναι μια έννοια πολιτικής διαχείρισης:** Οι κοινωνικές επιστήμες, προσπαθώντας να αναγνωρίσουν, να αναλύσουν και να ερμηνεύσουν την πολύπλοκη κοινωνική πρακτική, χρησιμοποιούν όρους που καθορίζονται αργότερα από την πολιτική και κοινωνική τάξη. Οι όροι "ένταξη" και "κοινωνικός αποκλεισμός" αναφέρονται σε υφιστάμενη κοινωνική πραγματικότητα και έχουν νομιμοποιητική δύναμη.
- **Είναι μια έννοια-ορίζοντας:** Για κρίσιμες έννοιες που κατασκευάζονται συγκυριακά και συνδέονται με σημαντικά θέματα της εποχής, δεν υπάρχουν απόλυτοι ορισμοί. Είναι δύσκολο να οριστεί επιστημονικά ο όρος "κοινωνικός αποκλεισμός" χωρίς να λαμβάνει υπόψη τον κοινωνικό διάλογο, τις βασικές αξίες της κοινωνίας και τα ιστορικά στοιχεία της διαμόρφωσης του κράτους.
- **Είναι μια έννοια που αναφέρεται σε μια διαδικασία και όχι σε μια κατάσταση:** Ο κοινωνικός αποκλεισμός αφορά καταστάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν σε αποκλεισμό, αλλά επίσης μπορεί να μην το κάνουν, εξαιτίας της επίδρασης άλλων παραγόντων που ισορροπούν τις αρνητικές καταστάσεις²³.

22. <https://socialpolicy.gr>

23. <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/14585#page/22/mode/2up>

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑμεΑ

Ο κοινωνικός αποκλεισμός φέρει μια αρνητική σημασία, συμπεριλαμβανομένων λεκτικών και νοητικών πτυχών, όπως η έκπτωση, η έλλειψη, η αφάνεια, η απουσία και το περιθώριο. Οι αποκλεισμένοι αντιμετωπίζονται ως ακατάλληλοι, μη απασχολήσιμοι, "λειψοί", δεν έχουν πρόσβαση σε διάφορα δικαιώματα, δεν έχουν την ευκαιρία να εκφραστούν, να εκπροσωπηθούν, θεωρούνται εκτός, δεν λαμβάνονται υπόψη, και αντιμετωπίζονται ως "μη..."²⁴.

Συνοψίζοντας, ο κοινωνικός αποκλεισμός παρουσιάζεται σε τρεις βασικές μορφές:

- **Πλήρης αποκλεισμός**, που περιλαμβάνει την εκδίωξη και την εξόντωση των αποκλεισμένων από την κοινότητα.
- **Αποκλεισμός με περιορισμό σε κλειστούς χώρους**, όπως τα γκέτο, όπου οι άνθρωποι αποκλείονται από την κοινότητα.
- **Επιλογή ενός ειδικού καθεστώτος**, που επιτρέπει στα άτομα να συνυπάρχουν με τους άλλους, αλλά **σε θέση παράμερα**.

Στη σύγχρονη κοινωνία, ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν συνίσταται πλέον στην αποβολή του ατόμου, αλλά συμβαίνει μέσα στην ίδια την κοινωνία. Ο κοινωνικός αποκλεισμός επηρεάζει ομάδες του πληθυσμού που δεν έχουν πρόσβαση σε αστικά δικαιώματα ή τα έχουν αφαιρεθεί και εμποδίζεται έτσι η πρόσβασή τους σε πολλούς τομείς, όπως η αγορά εργασίας, η κατανάλωση και άλλους (π.χ., οι κρατούμενοι σε ιδρύματα)²⁵.

Τα άτομα με αναπηρίες αποτελούν σημαντικό μέρος του πληθυσμού και συχνά αντιμετωπίζουν προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού, στίγματος και ανισότιμης μεταχείρισης από το κοινωνικό περιβάλλον τους, λόγω προκαταλήψεων κατά τους. Η ταξινόμηση σε ομάδες αποκλεισμένων και η ίδια η έννοια του κοινωνικού διαχωρισμού, των "μέσων" και των "έξω", συχνά οδηγούν στην επισήμανση των πληθυσμών μέσω της ταξινόμησης και της κατάταξης²⁶.

24. Θανάσης Αλεξίου_ Κοινωνική Πολιτική, Αποκλεισμένες Ομάδες Και Ταξική Δομή

25. <https://lysos.gr/en/social-exclusion-of-persons-with-disabilities-en/>

26. ΚΑΥΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ_ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ: ΕΚΤΟΣ, ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟ

Παράγοντες που οδηγούν άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους στον κοινωνικό αποκλεισμό:

- Χαμηλότερο εισόδημα λόγω παραγόντων όπως ανεργία, υποαπασχόληση, ανικανότητα εύρεσης εργασίας κατά τη διάρκεια της αποκατάστασης, απώλεια εργασίας ενός γονέα λόγω της αναπηρίας του παιδιού και άλλα παρόμοια.
- Επιπρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις λόγω της αναπηρίας, όπως τεχνικά βοηθήματα, εργονομική βελτίωση της κατοικίας, προσωπικός βοηθός, υπηρεσίες που δεν καλύπτονται επαρκώς από το κράτος ή τα ασφαλιστικά ταμεία και άλλα.
- Εμπόδια όπως η περιθωριοποίηση λόγω έλλειψης ή ανεπάρκειας υπηρεσιών, ή αποκλεισμός από υπηρεσίες και/ή κοινωνικές δραστηριότητες. Αυτοί οι τρεις παράγοντες, αν και διαφορετικοί, έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό, που είναι η διάκριση που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους καθημερινά.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) τα τελευταία χρόνια ανέλαβαν δράση για τη διανομή απαραίτητων πληροφοριών στους αποκλεισμένους και την εκπροσώπησή τους (π.χ. νομικά) στις δημόσιες υπηρεσίες. Βασική αρχή τους είναι η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ως μια εξαιρετικά αξιόλογη ενέργεια στη σημερινή εποχή, όπου το άτομο αισθάνεται όλο και περισσότερο απομονωμένο από τη γενική κοινότητα στην οποία ζει. Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια δεν μπορεί να θίγεται για κανέναν λόγο και για κανέναν σκοπό. Εκεί όπου υπάρχει ανοχή για περιπτώσεις παραβίασης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, δεν υπάρχει δρόμος για μια καλύτερη, πιο ανθρώπινη κοινωνία. Επομένως, ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν αποτελεί αποτέλεσμα κοινωνικής ανισορροπίας, αλλά καταστάσεις που επηρεάζουν ομάδες ατόμων (ομάδες κινδύνου, ευάλωτες ομάδες, ευπαθείς ομάδες κ.λπ.) που χρήζουν διαχείρισης και προστασίας επιτύχει²⁷.

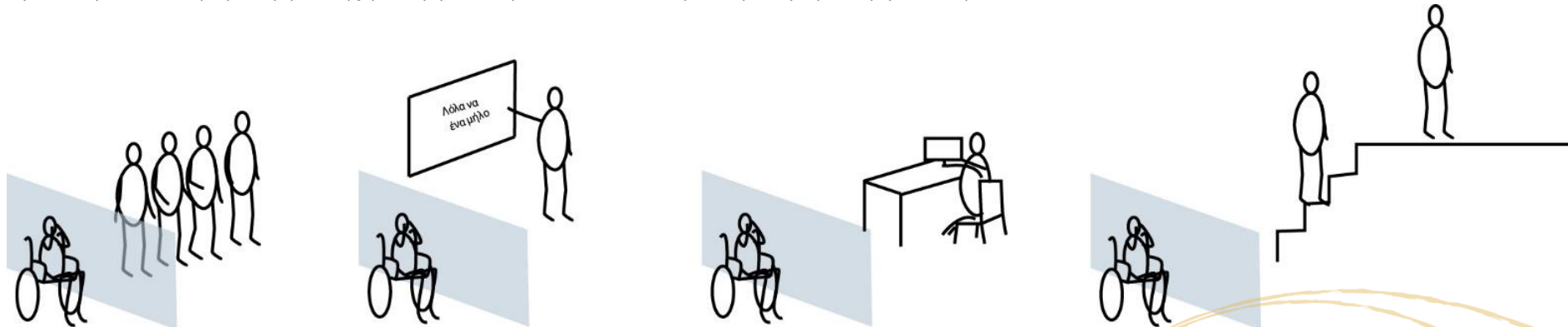
ΕΙΚΟΝΑ 2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

ΠΗΓΗ: <https://ymlp.com/z0wwBh>

Μορφές κοινωνικού αποκλεισμού

- Αποκλεισμός των οικογενειών των ατόμων: Πέρα από τις διάφορες μορφές αποκλεισμού που βιώνουν οι ίδιοι οι άνθρωποι με αναπηρία, οικογένειες βιώνουν αποκλεισμό και αυτές, είτε με τη δημιουργία κρίσεων στις οικογενειακές σχέσεις είτε με τον περιορισμό της συμμετοχής ενός από τους γονείς στην αγορά εργασίας.
- Αποκλεισμός στην εκπαίδευση: Η εκπαίδευση συνδέεται στενά με τον κοινωνικό αποκλεισμό, είτε λόγω της αδυναμίας εισόδου στην εκπαιδευτική διαδικασία, είτε λόγω της πρόωρης εγκατάλειψης που οφείλεται στις υφιστάμενες εκπαιδευτικές διαδικασίες.
- Αποκλεισμός από την αγορά εργασίας: Τα άτομα με αναπηρία είναι δυο έως τρεις φορές πιθανότερο να βρεθούν άνεργοι, και αυτό είναι στενά συνδεδεμένο με τον αποκλεισμό από την εκπαίδευση.
- Εμπόδια στο δομημένο περιβάλλον: Το ζήτημα της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία ανέκαθεν προκαλούσε προβλήματα που περιορίζουν τις ευκαιρίες συμμετοχής σε κοινωνικές δραστηριότητες. Παρατηρείται πρόσφατη βελτίωση στην αντιμετώπιση αυτού του θέματος.
- Αποκλεισμός από την Κοινωνία: Οι τεχνολογικές εξελίξεις μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία, αλλά η πρόσβασή τους στην τεχνολογία εξακολουθεί να παραμένει περιορισμένη, αποθαρρύνοντάς τα από τον αγώνα για ισότιμη συμμετοχή στη γνώση και, συνεπώς, στην αγορά εργασίας ²⁸.

Οι συνέπειες του κοινωνικού αποκλεισμού

Οι ψυχοκοινωνικές ανισότητες και η διαρρύθμιση του αίσθηματος είναι κοινές καταστάσεις που δημιουργούν αισθήματα:

- Άγχους και φόβου: Το κυρίαρχο συναίσθημα των ατόμων με αναπηρίες είναι το άγχος, που προκύπτει από την αβεβαιότητα και την ανασφάλεια. Η εγκλωβισμένη κατάσταση σε αυτό το στάδιο οδηγεί σε θυμό, οργή, επιθετικότητα και ακόμη και κατάθλιψη.
- Απογοήτευση: Η απογοήτευση είναι επίσης συνηθισμένη στα άτομα που υφίστανται κοινωνικό αποκλεισμό. Μπροστά τους συστήνεται η αδυναμία να επιτύχουν τους στόχους τους και να δώσουν νόημα στη ζωή τους. Το αίσθημα απογοήτευσης μπορεί να οδηγήσει σε απελπισία και απόγνωση, μειώνοντας την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση τους και εμποδίζοντας την αυτοπραγμάτωση.
- Ενοχή και ντροπή: Πολλά άτομα με αναπηρίες αισθάνονται ενοχή επειδή δεν μπορούν να συμβάλουν στην οικογένειά τους και το περιβάλλον τους προς μια ποιοτική ζωή.
- Απομόνωση και αποξένωση: Η αρνητική στάση και το συναίσθημα οίκτου του ευρύτερου πληθυσμού για την ασθένεια και την αναπηρία οδηγούν τα άτομα με αναπηρία στη μοναξιά και την απομόνωση. Συνήθως αναπτύσσουν στρατηγικές αυτοπροστασίας, με κυριότερο χαρακτηριστικό την αυτοαπομόνωση και την αυτοαποκλεισμό, προκειμένου να αποφύγουν τον φόβο της απόρριψης επιτύχει²⁹.

ΑΓΧΟΣ - ΦΟΒΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

ΕΝΟΧΗ - ΝΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΗ

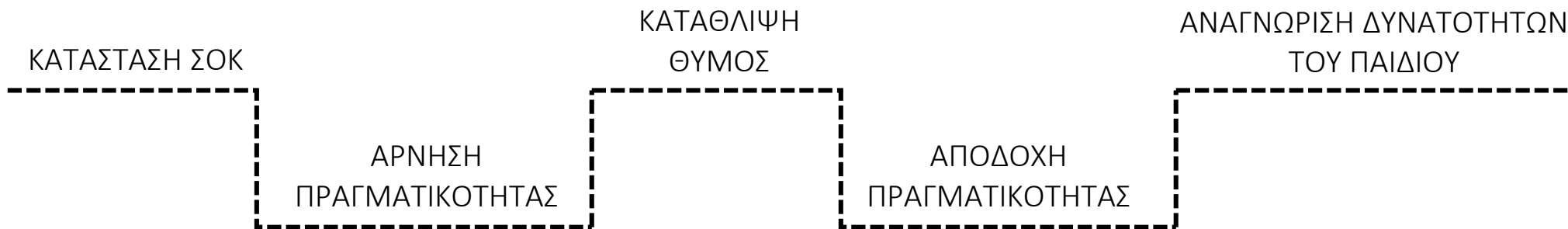
ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ - ΑΠΟΞΕΝΩΣΗ

Πρώτες αντιδράσεις

- Για τις περισσότερες οικογένειες, η γέννηση αποτελεί μια στιγμή χαράς, υπερηφάνειας και ενώσης αγαπημένων ατόμων που γιορτάζουν την ανανέωση της ζωής. Ωστόσο, για άλλες οικογένειες, η γέννηση μπορεί να αποτελεί μια στιγμή δάκρυων, απόγνωσης, σύγχυσης και φόβου, συνοδευόμενη από σιωπή και αμηχανία από την οικογένεια και τους φίλους. Μπορεί να σηματοδοτεί έναν εντελώς νέο τρόπο ζωής, γεμάτο μυστηριώδη και ασυνήθιστα προβλήματα.
- Το παιδί με αναπηρία καταφθάνει στον κόσμο αιφνιδίως, χωρίς προειδοποίηση ή προετοιμασία. Οι γονείς, σε καμία περίπτωση, δεν είναι περισσότερο "έτοιμοι" από άλλους γονείς για τις αλλαγές που φέρνει η γέννηση του παιδιού τους. Η πληροφόρηση και η ψυχολογική υποστήριξη, σε αυτήν την κρίσιμη στιγμή της σύγχυσης, συνήθως αποτελούν σχεδόν ανύπαρκτες πόρτες, είτε μέσα είτε έξω από το νοσοκομείο. Οι περισσότερες από τις αποφάσεις που θα ληφθούν για το παιδί τους θα προέλθουν από το ένστικτο ή τις δοκιμές και τα λάθη. Όσον αφορά τα συναισθήματα, τους φόβους, το άγχος, τη σύγχυση και την απόγνυσή τους, θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τα μόνοι τους.
- Παρ' όλα αυτά, σε πολλές περιπτώσεις, αναμένεται από τους γονείς να ενεργήσουν ως υπεράνθρωπα, χωρίς να έχουν σχεδόν καθόλου καθοδήγηση, και να αντιμετωπίσουν ξαφνικά μυστηριώδη συναισθήματα που προκαλούν σύγχυση. Επιπλέον, τους ζητούν να κατανοήσουν περίπλοκα ιατρικά θέματα που σχετίζονται με την κατάσταση του παιδιού τους και να τα ενσωματώσουν σε μια σύντομη περίοδο, προκειμένου να αναλάβουν τις πρόσθετες ευθύνες για τον νέο, μυστηριώδη ρόλο που θα παίξει αυτή η σωματική αδυναμία στην καθημερινή τους ζωή.
- Ανεξαρτήτως της μελλοντικής αποδοχής ή απόρριψης της αναπηρίας του παιδιού, σε μεγάλο βαθμό, οι αντιδράσεις των γονέων είναι συχνά αρνητικές όταν μαθαίνουν για τη γέννηση ενός παιδιού με ειδικές ανάγκες³⁰.

Οι Brotar, Baskiewicz, Irwin, Kennell και Klaus αναγνωρίζουν πέντε φάσεις.

- Στην πρώτη φάση, οι γονείς βρίσκονται σε κατάσταση σοκ.
- Η δεύτερη φάση αποτελεί τη φάση της αρνητικής αντίδρασης, κατά την οποία οι γονείς αρνούνται να αποδεχθούν την πραγματικότητα.
- Στην τρίτη φάση, αφού αποδεχθούν το γεγονός ότι το παιδί τους έχει κάποια αναπηρία, συνειδητοποιούν την σκληρή πραγματικότητα και βιώνουν αισθήματα κατάθλιψης και θυμού. Σε αυτήν τη φάση, είναι συχνά τα οικογενειακά προβλήματα.
- Στην τέταρτη φάση, οι γονείς αποδέχονται την αναπηρία του παιδιού τους και επιτρέπουν τη συμβίωση της με αυτήν. Τίθενται έτσι οι βάσεις για νέες ισορροπίες μέσα στην οικογένεια. Οι γονείς προσπαθούν να ανακουφιστούν και ζητούν συνεργασία από ειδικούς.
- Στην πέμπτη και τελευταία φάση, οι γονείς αναδιοργανώνουν τη ζωή τους και συνεργάζονται πιο ρεαλιστικά για τη φροντίδα του παιδιού τους. Αναγνωρίζουν τις πραγματικές δυνατότητες του παιδιού και υπολογίζουν σε αυτές³⁰.

- **Ολόκληρη η οικογένεια χρειάζεται "περισσότερη στήριξη"** εκτός από την ιατρική φροντίδα. Είναι αναγκαίο να τους βοηθήσουν στον τρόπο αντιμετώπισης της κρίσης που προκαλείται από την πρώτη διάγνωση. Πρέπει να στηρίξουν τη σχέση του ζευγαριού, την επικοινωνία μεταξύ των αδελφών και την αλληλεπίδραση της οικογένειας με τον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρο.
- **Όταν οι γονείς φτάσουν στο σημείο να αναγνωρίσουν την αναπηρία του παιδιού τους** και να ξεπεράσουν τις προσωπικές τους ανησυχίες, τότε θα μπορέσουν να δημιουργήσουν μια παραγωγική συνεργασία που θα έχει επιθυμητά αποτελέσματα για το παιδί. Για να το επιτύχουν αυτό, πρέπει να απαλλαγούν από αρνητικά συναισθήματα και ατομικό εγωισμό και να είναι ισχυροί, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες του παιδιού.
- **Οι γονείς πρέπει** να απορρίψουν την υποσυνείδητη απόρριψη και να επικεντρωθούν στον ρόλο τους με υπομονή. Είναι σημαντικό να μην μεταδίδουν αυτό το έντονο αίσθημα μειονεξίας στο παιδί τους, καθώς αυτό μπορεί να δυσκολέψει την επικοινωνία μαζί του. Οι γονείς χρειάζεται να είναι ικανοί να αντιμετωπίζουν τα συναισθήματά τους.
- **Συνήθως, τα συναισθήματα των γονέων μεταβάλλονται,** ενώ υπάρχουν περιόδοι που νιώθουν θλίψη εξαιτίας του αναπηρικού προβλήματος του παιδιού τους. Αυτό που χρειάζεται το παιδί είναι μια φυσιολογική αντιμετώπιση, αγάπη και διαμορφωμένη προσπάθεια αποτέλεσμα συνεργασίας μεταξύ γονέων και ειδικών.

Μερικές οικογένειες δέχονται παθητικά την αναπηρία, άλλες αντιμετωπίζουν τη ζωή τους με αγανάκτηση για την αδικία που βιώνουν, και άλλες θεωρούν ότι πρέπει να αντιμετωπίσουν δυσκολίες όπως τον Γολγοθά για να επιτύχουν αφύπνιση, ενώ υπάρχουν και οι οικογένειες που δεν αντέχουν την κατάσταση και τελικά εγκαταλείπουν³⁰.

Σύμφωνα με τον Paterman και Bode (1986), προσπαθώντας να ταξινομήσουν αυτές τις οικογένειες βάσει του θεωρητικού μοντέλου του Lazarus (1981), προκύπτουν τα εξής:

- Οικογένειες που αντιλαμβάνονται την "αρρώστια" ως μια "πρόκληση" και αντιδρούν αποτελεσματικά, κινητοποιούνται, και προσαρμόζονται διαφορετικά.
- Οικογένειες που θεωρούν την "αρρώστια" ως μια "δοκιμασία," συχνά βασιζόμενες στις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Πιστεύουν ότι η πίστη τους δοκιμάζεται και αντέχουν στις δυσκολίες της ζωής.
- Οικογένειες που θεωρούν την "αρρώστια" ως "κακοτυχία," βλέποντάς την ως απειλή για τη συνοχή και την ισορροπία της οικογενειακής τους ζωής.
- Οικογένειες που αντιλαμβάνονται την "αρρώστια" ως αποτέλεσμα της "Μοίρας," υιοθετώντας παθητική στάση και θεωρώντας ότι πρέπει να την αντιμετωπίσουν με υπομονή.
- Οικογένειες που αντιλαμβάνονται την "αρρώστια" και τις επιπτώσεις της ως "τιμωρία," χαρακτηρίζονται από αισθήματα ενοχής, οργής και απαισιόδοξης άποψης για τη ζωή, με αποτέλεσμα να εκφράζουν αρνητική στάση προς το περίγυρό τους.

Τα μέλη της οικογένειας πρέπει να εκφράζουν ανοιχτά τα αληθινά τους συναισθήματα, δημιουργώντας ένα ειλικρινές περιβάλλον για το παιδί. Αυτό το βήμα είναι σημαντικό για να επιτρέψουμε στο παιδί να αναπτυχθεί υγιώς και στο μέλλον να ενσωματωθεί στην κοινωνία. Επιπλέον, τα παιδιά έχουν αρκετό χρόνο να εξετάσουν τα συναισθήματά τους και να κατανοήσουν τι αισθάνονται πραγματικά απέναντι στα μέλη της οικογένειάς τους³⁰.

Δυσκολίες στην προσχολική και σχολική ηλικία

Η προσχολική και σχολική ηλικία αποτελούν περιόδους κατά τις οποίες οι γονείς πρέπει να προσαρμοστούν σε νέες συνθήκες. Αντιμετωπίζουν νέες προκλήσεις καθώς συνειδητοποιούν ότι ο τρόπος εκπαίδευσης του παιδιού τους διαφέρει σημαντικά από τον συνηθισμένο.

- **Οι πρώτες δυσκολίες** που αντιμετωπίζουν οι γονείς ξεκινούν από το γεγονός ότι **δεν γνωρίζουν πού να απευθυνθούν για να αποφασίσουν εάν το παιδί τους πρέπει να ενσωματωθεί σε ένα ειδικό εκπαιδευτικό πλαίσιο ή όχι**. Η καθορισμός των κριτηρίων που προτείνουν την τοποθέτηση του παιδιού σε ειδικό πλαίσιο, καθώς και οι διαφορετικές αξιολογήσεις από ειδικούς δημιουργούν προκλήσεις.
- **Δυσκολίες στην πρόσβαση στο σχολείο** επιδρούν αρνητικά. Οι αποστάσεις και οι δυσκολίες στη μετάβαση αναβάλλουν για πολύ καιρό την ένταξη του παιδιού σε ειδικό σχολείο.
- **Η αρνητική στάση του προσωπικού** στο σχολείο είναι μια πρόκληση.
- **Οι εντάσεις λόγω των ριζικών αλλαγών είναι μια πρόκληση**. Οι γονείς έχουν μεγάλη αντοχή, αλλά αρκετές φορές αυτή η συναισθηματική κόπωση και οι δυσκολίες μετατρέπονται σε επιθετικότητα προς τους δασκάλους, το σχολείο και το κράτος³⁰.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

The background features several abstract, organic shapes in a muted sage green color. On the left, there is a large, irregular shape with a smaller circle inside it. At the bottom, another large, rounded shape is visible. On the right side, there is a large circular shape with several thin, parallel gold-colored lines curving around it, resembling a stylized wave or a decorative flourish.

Δημόσιος χώρος και Συμπεριληπτικός σχεδιασμός

Σύμφωνα με νομοθεσίες και κανόνες, ο σχεδιασμός των δημόσιων χώρων θα πρέπει να διασφαλίζει τη συνεχή, ασφαλή και ανεμπόδιστη κυκλοφορία των πεζών. Αυτό θα πρέπει να συμβαίνει σε όλη την διάρκεια της διαδρομής και φυσικά να μπορούν να χρησιμοποιούνται από άτομα με ειδικές ανάγκες, εφόσον το επιτρέπει και η μορφολογία του εδάφους.

Ο σωστός σχεδιασμός έχει ως στόχο την αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση όλων των χρηστών, με αναπηρίες και μή, να αποπεριθωριοποιούνται άτομα με μειωμένες ικανότητες, να χρησιμοποιούν και να αναπτύσσουν τα ταλέντα τους μέσω της συμμετοχή τους σε κοινές δραστηριότητες και σκοπός είναι σταδιακά να μην εξαρτιούνται από άλλα άτομα ώστε να μπορούν να αναπτύσσουν την παραγωγικότητα τους.

Οι αρχές απευθύνονται σε όσους σχεδιάζουν ή επηρεάζουν σε αποφάσεις σχετικές με τα κτίρια και τους υπαίθριους χώρους. Παράλληλα θα ήταν σωστό να αφορούν και τον σχεδιασμό εξοπλισμού και αντικειμένων που χρησιμοποιούνται σε δημόσιους χώρους.

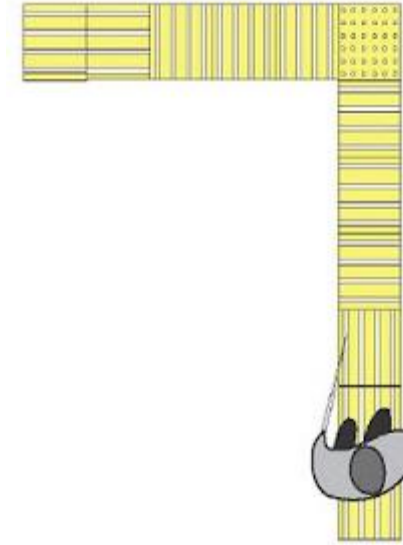
Παραθέτουμε παρακάτω κάποιους σημαντικούς παράγοντες στην ασφαλή προσπέλαση και χρήση του δομημένου περιβάλλοντος από εμποδιζόμενα άτομα και κατ' επέκταση από όλους τους χρήστες.

- Η κλίση σε σχέση με την απόσταση από το διαμορφωμένο δάπεδο
- Η ολισθηρότητα του δαπέδου, λαμβάνοντας υπόψη την υφή και την υλικότητα του
- Η αποφυγή των σημείων εκτροπής ενός αναπηρικού αμαξιδίου
- Η αποφυγή αρμών κατά τη διαμόρφωση του δαπέδου με σκοπό κραδασμούς ή ανατροπές κατά το βάδισμα
- Σωστή διαστασιολόγηση των σημείων εισόδου και εξόδου , να καθορίζεται δηλαδή από την ακτίνα αυτόνομης διακίνησης και το μέγεθος δραστηριοποίησης των εμποδιζόμενων ατόμων
- Κτίρια σχεδιασμένα να είναι προσπελάσιμα οριζοντίων και κατακορύφως σε όλα τα επίπεδα που χρησιμοποιούνται από το κοινό
- Τοποθέτηση κατάλληλων μηχανισμών χειρισμού σε προσιτά ύψη από όλους
- Προστασία διαφόρων σημείων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν τραυματισμούς
- Απαιτείται ηχοπροστασία σε χώρους συγκέντρωσης κοινού
- Αποφυγή σκοτεινών περιοχών ώστε, η διακίνηση των χρηστών με αμαξίδια να είναι πιο ασφαλής.

Σχεδιασμός Πεζοδρόμων

Ακόμη πολύ σημαντικό είναι να σχεδιάζονται σωστά τα πεζοδρόμια.

- Να ορίζεται σωστό πλάτος , η απόσταση από τη ρυμοτομική γραμμή μέχρι την ακμή του κρασπέδου με ελάχιστο , στα 2.05μ.
- Να προβλέπονται ελεύθερες ζώνες όδευσης των πεζών αλλά και ελεύθερο ύψος στα 2.20μ.
- Να προβλέπεται οδηγός όδευσης τυφλών , μια λωρίδα διαφορετικού χρώματος και υφής.
- Σωστό ύψος πεζοδρομίου , μικρότερο από 7-10εκ.
- Το δάπεδο, δηλαδή η τελική βατή επιφάνεια του πεζοδρομίου, πρέπει να είναι από υλικά που εξασφαλίζουν την ολισθηρότητα του.
- Ο αστικός εξοπλισμός, οι πάσης φύσεως μόνιμες ή προσωρινές εγκαταστάσεις , να εκφράζεται με σαφήνεια , να υποδεικνύεται από το σχήμα και το χρώμα. Επίσης να τοποθετείται εκτός ελεύθερης ζώνης όδευσης πεζών.
- Η φύτευση χρειάζεται να τοποθετείται σε ζώνες ελάχιστου πλάτους 0.50-0.70μ κατά μήκος του πεζοδρομίου,
- Διαβάσεις να διαμορφώνονται κάθε 100μ. Με ελάχιστο πλάτος 2.50μ.
- Νισήδες με πλάτος μικρότερο των 3μ.
- Ακόμη, θα πρέπει να προβλέπεται χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων ειδικά διαμορφωμένος για άτομα με αναπηρία.
- Να μην είναι παράλληλοι με το πεζοδρόμιο , Εάν αυτό δεν είναι εφικτό τότε θα πρέπει το μήκος της ειδικής θέσης να είναι μικρότερο από 6μ για την σωστή διέλευση του ατόμου μεταξύ των παρκαρισμένων αυτοκινήτων.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΟΔΗΓΟΣ ΟΔΕΥΣΗΣ ΠΕΖΩΝ

ΠΗΓΗ:
<http://neaprosvasinomothesia.blogspot.com/2010/05/blog-post.html>

Ασφαλής Σχεδιασμός

Τον όρο <<ασφαλής σχεδιασμός>> , τον συναντάμε σε αρκετούς διαφορετικούς κλάδους και αναφέρεται στην διαδικασία σχεδιασμού προϊόντων , συστημάτων και περιβαλλόντων με τρόπο τέτοιο ώστε να είναι ασφαλής η χρήση τους για όλους. Η διαδικασία θέλει τον σχεδιαστή να εργαστεί με τρόπο τέτοιο ώστε να διαχειριστεί τους κινδύνους. Χρειάζεται μια προληπτική προσέγγιση που να λαμβάνει υπόψιν όλους τους πιθανούς κινδύνους και να σχεδιάζει με τρόπο τέτοιο που να ελαχιστοποιεί την πιθανότητα ατυχημάτων ή τραυματισμών.

Ως σχεδιαστές ωφείλουμε να λαμβάνουμε υπόψιν τους παράγοντες εκείνους οι οποίοι θα καθιστήσουν έναν χώρο, ένα αντικείμενο ή ακόμα και μια εμπειρία ασφαλή προς την ακεραιότητα του χρήστη. Κατα την εμπειρία τους οι χρήστες θα πρέπει να νιώθουν εμπιστοσύνη και ασφάλεια.

Πολλές φορές οι σχεδιαστές παίρνουμε το ρίσκο να παραδώσουμε ένα έργο το οποίο αποκλείνει απο κάποιες σταθερές αξίες περί ασφάλειας του χρήστη, προκειμένου να εμφανίσουν κάτι ευφάνταστο και διαφορετικό που θα πυροδοτήσει την περιέργεια του .

Όμως αυτά δημιουργούν κάποια ζητήματα που θα πρέπει να μελετάμε, πέρα απο τους τοπικούς κτιριοδομικούς κανονισμούς , για να θεωρείται το σχέδιο μας ασφαλές. Αρκετοί αρχιτέκτονες σχεδιάζουν υπέρ-ψηλα κτίρια ή εξωφρενικά προκλητικούς χώρους με σκοπό να διαφοροποιηθούν απο τους υπόλοιπους , θα πρέπει να εργαστούν με αρχή τους οτι δεν δημιουργούν πιθανούς κινδύνους οι οποίοι όχι μόνο θα μπορούσαν να προκαλέσουν τραυματισμούς αλλά θα στιγματίσουν και έναν τόπο. Θα μπορούσαμε να φέρουμε ως παράδειγμα το παγκοσμίου φήμης τουριστικό αξιοθέτο της Νέας Υόρκης, το 16όροφο γλυπτό δημιούργημα “The Vessel” , το οποίο προσφέρει καθλωτικές απόψεις της πόλης στα υπερυψωμένα σημεία του, που όμως έχει δώσει την ευκαιρία μέχρι το 2023 σε τέσσερις ανθρώπους να βάλουν τέλος στην ζωή τους.

Ακόμα ένα παράδειγμα αποτελεί το Munger Hall. Αφορά έναν κοιτώνα 4.500 φοιτητών , με τα μισά δωμάτια να μην έχουν πρόσβαση σε φυσικό φως και καθαρό αέρα, έχουν όμως σε κοινόχρηστους χώρους και άλλες ανέσεις. Τίθονται ζητήματα περί υγιεινής και σωστών συνθηκών διαβίωσης ενώ κριτικάρεται σαν ένα <<κοινωνικό και ψυχολογικό πείραμα με άγνωστες συνέπειες>>

Στις παραπάνω περιπτώσεις θυσιάστηκε η ηθική του χρήστη και δόθηκε βάση στην αισθητική . Κάποιες φορές προσπαθούμε να δημιουργήσουμε κάτι διαφορετικό απο τα υπόλοιπα αρχιτεκτονήματα και ξεχνάμε τις σχεδιαστικές μας αρχές. Η πρόκληση είναι να πετυχαίνουμε και τα δύο και να νιώθουμε πλήρως υπεύθυνοι για το δημιούργημα μας .

Αρχές στον ασφαλή Σχεδιασμό

Καταγράψαμε μερικές αρχές που θα έπρεπε να λαβουμε υπόψιν κατα την διάρκεια του σχεδιασμού με σκοπό το αποτέλεσμα να είναι φιλικό και ασφαλές προς όλους.

- Τα άτομα που θα εμπλακούν στον σχεδιασμό θα έχουν την ευθύνη να εντοπίζουν πιθανούς κινδύνους και να εφαρμόζουν τα αντίστοιχα κατάλληλα μέτρα την κάθε φορά.
- Θα πρέπει να εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής του προϊόντος- περιβάλλοντος οι παράμετροι της ασφάλειας, παρατίθενται μερικά στάδια: σχεδιασμός , κατασκευή, εγκατάσταση, συντήρηση , απόσυρση.
- Διαχείριση κινδύνων , δηλαδή ο αντοπισμός και η αξιολόγηση τους όταν αυτά παρουσιάζονται και τέλος η ανάληψη της κατάλληλης δράσης για το κάθε ένα.
- Όσοι εμπλέκονται στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση του εκάστοτε έργου , θα πρέπει να διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις.
- Θα χρειαστεί επικοινωνία προς την ανταλλαγή γνώσεων και απόψεων-συμβουλών μεταξύ σχεδιαστών, κατασκευαστών, προμηθευτών και κυριότερα των χρηστών.

Στοιχεία ασφαλούς σχεδιασμού

Παρακάτω παραθέτουμε μερικά στοιχεία που θα έπρεπε να σταθούμε και να μελετήσουμε παραπάνω κατά την διάρκεια του σχεδιασμού.

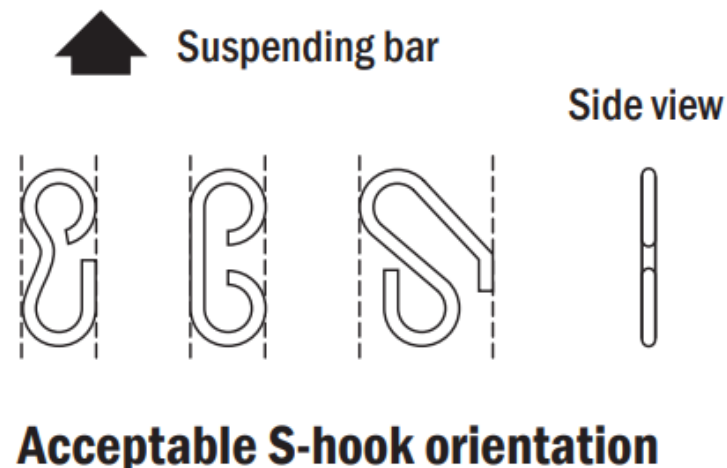
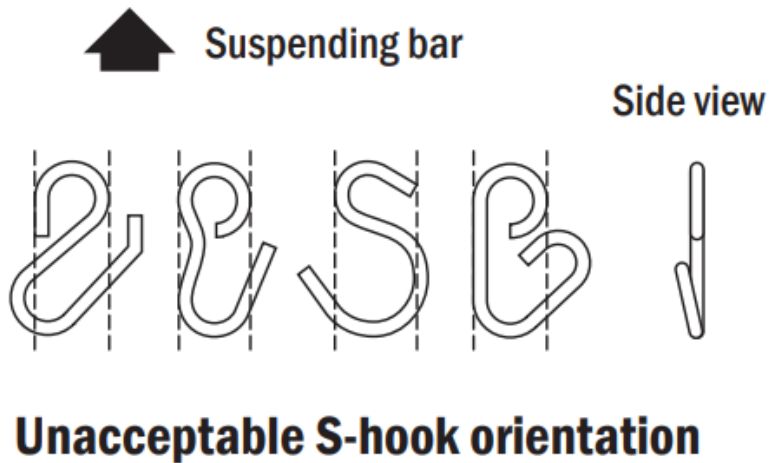
- Προστασία απο πιθανή πτώση. Όταν σχεδιάζουμε καθ' ύψος θα πρέπει να προβλέπουμε κατάλληλα προστατευτικά κιγκλιδώματα, δίκτυα ασφαλείας και ειδικά συστήματα αποτροπής πτώσης για τους εργαζόμενους , ακόμα την ελαχιστοποίηση του κινδύνου τραυματισμού στην περίπτωση της πτώσης.
- Χρειαζόμαστε πρόσβαση στον εξοπλισμό -μηχανοστάσιο , πρέπει να ορίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι εργαζόμενοι θα έχουν πρόσβαση όταν χρειάζεται να συντηρήσουν κάποια μηχανήματα ή συστήματα.
- Δοκιμές θα πρέπει να γίνονται για να επαληθεύεται η σωστή εγκατάσταση και λειτουργία. Παράλληλα θα χρειάζεται όλοι οι εμπλεκόμενοι να έχουν λάβει την απαραίτητα εκπαίδευση όταν αφορά των χειρισμό σε οτιδήποτε.
- Με τα παραπάνω θα καταφέρουν οι σχεδιαστές να εξασφαλίσουν μεγαλύτερα ποσοστά σε ασφαλέστερα περιβάλλοντα εργασίας και χρήσης, επιπλέον να μειώσουν τις πιθανότητες τραυματισμού.
- Αυτό θα προστατεύσει τους χρήστες και θα οδηγήσει σε μακροπρόθεσμα αξιόπιστες λειτουργίες.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Το υλικό είναι ένα σημαντικό στοιχείο στη συναρμολόγηση ενός σετ παιχνιδιού. Τα προεξέχοντα μπουλόνια και τα ανοιχτά άγκιστρα μπορούν προκαλέσουν ρήξεις ή μπλεξίματα των ρούχων, ακόμα και έναν πιθανό κίνδυνο στραγγαλισμού. **Ακολουθούν μερικές συμβουλές για να αποφύγετε αυτές τις πιθανές περιπτώσεις κινδύνου:**

- Χρησιμοποιήστε μπουλόνια και βίδες που να είναι ανθεκτικά στη διάβρωση.
- Κλείστε τα άγκιστρα "S" και όλα τα άγκιστρα έτσι ώστε τα κενά να είναι μικρότερα από το πάχος μιας δεκάρας.

Ανοιχτό μπορούν να χρησιμοποιηθούν άγκιστρα για τα ανώτατα σημεία στερέωσης των αιωρούμενων στοιχείων. (Δείτε το παρακάτω σχήμα για αποδεκτές και μη αποδεκτές διαμορφώσεις άγκιστρου). Οι μη αποδεκτές διαμορφώσεις άγκιστρου δημιουργούν α προεξοχή και μπορούσε να πιάσει ρούχα

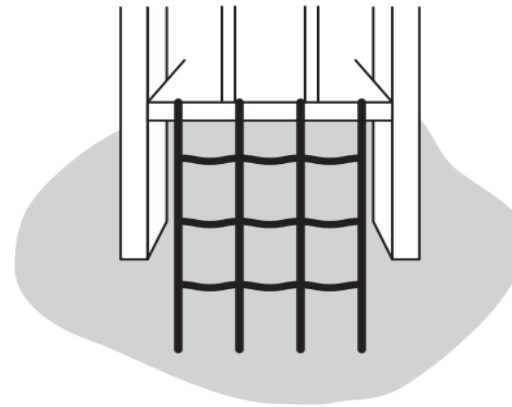
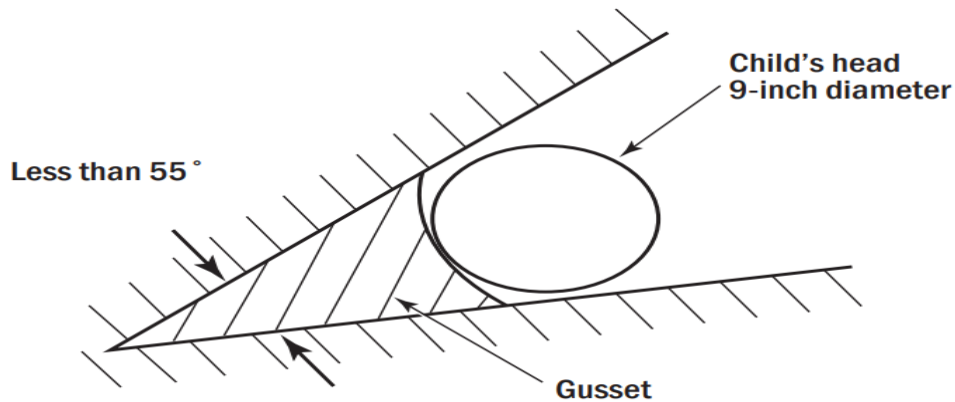
Ο εξοπλισμός παιχνιδιού δεν πρέπει να έχει ανοίγματα μεταξύ των εξαρτημάτων που θα μπορούσαν να παγιδεύσουν το κεφάλι ή το λαιμό ενός παιδιού.

- Ελέγξτε όλα τα ανοίγματα στον εξοπλισμό παιχνιδιού—όπως μεταξύ των σκαλοπατιών της σκάλας, των στύλων και των κιγκλιδωμάτων.

Βεβαιωθείτε ότι οι χώροι είναι είτε μικρότεροι από 3½ ίντσες πλάτος (έτσι τα παιδιά δεν μπορούν να βάλουν το σώμα τους μέσα) ή μεγαλύτερο από 9 ίντσες (έτσι τα παιδιά μπορούν να σύρουν το σώμα και το κεφάλι τους μέσα).

Για να προστατέψετε τα παιδιά από το να πέσουν από σκάλες, σκαλοπάτια ή άλλα μέσα πρόσβαση στην πλατφόρμα:

- Βεβαιωθείτε ότι όλα τα σκαλοπάτια, τα σκαλοπάτια και οι σκάλες έχουν ομοιόμορφη απόσταση—συμπεριλαμβανομένου του κορυφαίου.
- Η απόσταση μεταξύ των στοιχείων αναρρίχησης δεν πρέπει να δημιουργεί ένα κίνδυνος παγίδευσης. Οι χώροι πρέπει να είναι μικρότεροι από 3½ ίντσες φαρδύ (έτσι τα παιδιά δεν μπορούν να περάσουν το σώμα τους) ή μεγαλύτερο από 9 ίντσες (έτσι τα παιδιά μπορούν να σύρουν το σώμα και το κεφάλι τους μέσα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

The background features several abstract, organic shapes in a muted sage green color. On the left, there is a large, irregular shape with a smaller circle inside it. At the bottom, another large, rounded shape is visible. On the right side, there is a large circular shape with several thin, wavy gold lines that curve around it and extend towards the bottom of the page.

Αισθητηριακός Σχεδιασμός

Κατα την αισθητηριακή προσέγγιση όταν σχεδιάζουμε, μπορούμε να πετύχουμε μια βαθύτερη αλληλεπίδραση μεταξύ των ανθρώπων και του δομημένου περιβάλλοντος. Ο χώρος είναι κάτι πολύ περισσότερο απο την εμφάνισή του, η εμπειρία του χρήστη μπορεί να επηρεαστεί έντονα απο τις υφές, τις μυρωδιές και τους ήχους του. Η δημιουργικότητα και η ευημερία του χρήστη θα ληφθούν υπόψιν κατα τον σχεδιασμό. Παρατίθενται κάποια στοιχεία- αισθήσεις που θα μας απασχολήσουν καθολικά.

- **ΦΩΣ:** το σώμα και μυαλό επηρεάζονται βαθύτατα απο την κατανόηση του φωτός σε ένα περιβάλλον. Αποτελεί ζωτική σημασία για την άνεση του χρήστη. Θα χρειαστεί να μελετηθεί προσεκτικά η εγκατάσταση του φωτός και να συμπεριλήφθει το φυσικό φώς και τα χρώματα σε κάθε φάση της ημέρας. Αυτή η μελέτη θα επηρεάσει την διάθεση και την ενέργεια των χρηστών.
- **ΗΧΟΣ:** δεν μιλάμε μονάχα για την ηχομόνωση του χώρου, αλλά για την μουσική που θα παράγει η ίδια η αρχιτεκτονική. Διαφορετικοί ήχοι που θα δημιουργούνται κατα τη χρήση, είναι ο στόχος μας. Το νερό και ο αέρας θα μπορέσουν να βοηθήσουν στο να το πετύχουμε αποτελεσματικά.
- **ΜΥΡΩΔΙΕΣ:** έχουν την δύναμη να μας φέρνουν αναμνήσεις και μας βοηθούν να περιηγηθούμε στο περιβάλλον που βρισκόμαστε την κάθε φορά. Με το να ενσωματώσουμε μυρωδιές στο σχέδιο μας, στοχεύουμε αυτόματα στο να δημιουργήσουμε συναισθηματικές αναμνήσεις ώστε να λειτουργούν σαν χάρτης με άλλο τρόπο πέρα απο τον οπτικό, κατα την επόμενη επίσκεψη του χρήστη.
- **ΥΦΕΣ:** οι επιφάνειες των δαπέδων, των τοίχων και των επίπλων, παράλληλα η θερμοκρασία, η υγρασία και ο αερισμός μπορούν να καθορίσουν μεγάλο ποσοστό της άνεσης η οποία σχετίζεται με την αφή. Κατάλληλες υφές σε συνάρτηση με φυσικά ή τεχνητά φαινόμενα μπορούν να βελτιώσουν την σχέση μεταξύ του σώματος και του δομημένου περιβάλλοντος.

Κατά τα παραπάνω, θεωρούμε πως ειδικά στα άτομα με αναπηρία που έχουν ενδεχομένως χάσει κάποια από τις αισθήσεις τους, ο σχεδιασμός που ενδυναμώνει μια άλλη αίσθηση, θα τα βοηθήσει για να **προσανατολιστούν** στον χώρο και να καλύψουν ανάγκες προσδιορισμού του δημοσίου και του ιδιωτικού χώρου.

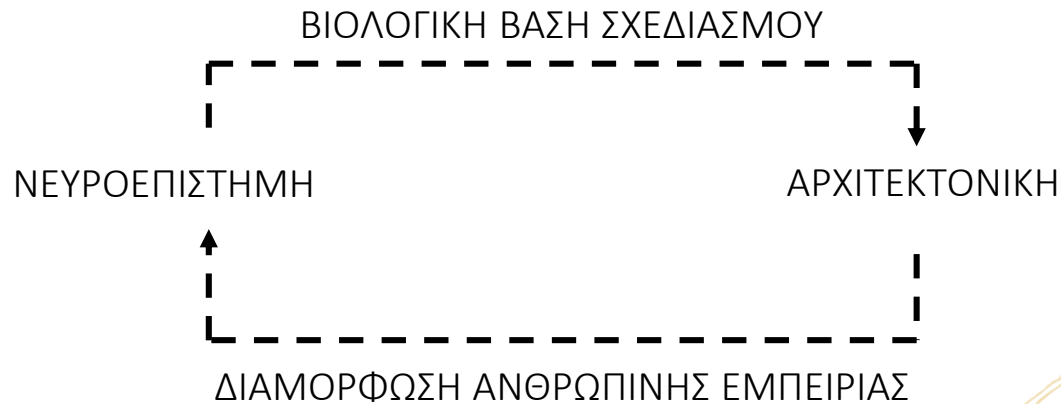
Νευροεπιστήμη στον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό

Η νευροαρχιτεκτονική μηχανική αποτελεί έναν αναδυόμενο και πολλά υποσχόμενο τομέα της επιστήμης, ο οποίος φωτίζει τις επιδράσεις των χώρων με τα συναισθήματα, τις συμπεριφορές και την συνολική ευημερία μας. Στοχεύει στην κατανόηση της λειτουργίας του ανθρώπινου εγκεφάλου και στην ανάπτυξη τεχνολογιών που μιμούν τον εγκέφαλο ή αναπτύσσουν συστήματα επεξεργασίας πληροφοριών βασισμένα σε νευρολογικά πρότυπα.

Χάρη στη νευροεπιστήμη, καταλαβαίνουμε τώρα πώς ο εγκέφαλός μας ανταποκρίνεται σε οπτικά, ακουστικά και οσφρητικά ερεθίσματα, αποκαλύπτοντας τους μηχανισμούς που διέπουν τις συναισθηματικές και γνωστικές μας καταστάσεις. Ως αποτέλεσμα κρατάμε το γεγονός πως ο σχεδιασμός του χώρου ξεπερνά την απλή αισθητική και γίνεται ο βασικός κλάδος που συνδέεται άμεσα και περίπλοκα με την ψυχική ευέξια και την ποιότητα της ζωής μας.

Καθώς οι έρευνες γύρω από τις παραπάνω επιστήμες συνεχίζονται, ο σχεδιασμός έχει αρχίσει. Ένα είδος σχεδιασμού που βασίζεται αρκετά στην νευροαρχιτεκτονική είναι εκείνο των αισθητηριακών κήπων. Η ιδέα αντλείται από την έντονη αστικοποίηση που βιώνουν οι χρήστες στις μεγάλες πόλεις. Οι κήποι αυτοί προσφέρουν μια επανασύνδεση με την φύση σε μορφή θεραπείας.

Η χρήση φυσικών λουλουδιών προκαλούν το βλέμμα μας, ο ήχος του νερού που ρέει λειτουργεί ηρεμιστικά, οι μυρωδιές από το φρέσκο χώμα και η αίσθηση της αφής που προσφέρουν τα φύλλα των φυτών στα δάχτυλά μας, είναι ικανά κάθε ένα ξεχωριστά να πυροδοτήσουν ξεχωριστές περιοχές του εγκεφάλου μας, δημιουργώντας βαθιές συναισθηματικές αντιδράσεις.

Αποτελέσματα της Νευροαρχιτεκτονικής

Τα αποτελέσματα είναι διαφορετικά σε κάθε άνθρωπο, παρότι ο κάθε ένας έχει διαφορετικά βιώματα και διαφορετικές ανάγκες.

- Ένα άτομο με άνοια , θα βρει ένα καταφύγιο αναμνήσεων μέσα στα φυτά και τα λουλούδια που θα συναντήσει. Το κάθε άρωμα θα μπορούσε να πυροδοτήσει μακροχρόνιες αναμνήσεις , σαν μια πόρτα που ανοίγει σε ένα συναισθηματικά σημαντικό παρελθόν. Μια βόλτα σε ένα τέτοιο μονοπάτι για ένα άτομο με άνοια, μπορεί να μεταφραστεί στην αίσθηση περιήγησης σε ένα παρελθόν γεμάτο αισθητηριακές εμπειρίες, προσφέροντας άνεση και μειώνοντας την ταραχή.
- Σε άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος, τα οποία συχνά παλεύουν με την αισθητηριακή επεξεργασία και την ρύθμιση της, ένας τέτοιος προσεκτικά σχεδιασμένος κήπος θα μπορούσε να ελαχιστοποιήσει την αισθητηριακή υπερφόρτωση. Θα προσφέρει ένα καταφύγιο προβλεψιμότητας και ημερίας, χρησιμεύοντας ως περιβάλλον για θεραπευτικές συνεδρίες για ασκήσεις κοινωνικών αλληλεπιδράσεων.
- Στα άτομα με Διαταραχή Ελλειματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ), τα οποία αγωνίζονται να διατηρήσουν την εστίαση και να ελέγξουν τις παρορμήσεις τους. Οι αισθητηριακοί κήποι θα μπορούσαν να παρέσουν εμπειρίες που θα βοηθήσουν στον προσανατολισμό της προσοχής και της ηρεμίας του νού τους. Αυτό θα συμβεί καθώς η επαφή με το φυσικό περιβάλλον διεγείρει διακριτικά το μυαλό, ενισχύει την συγκέντρωση και έρχεται σε αντίθεση με την τεχνολογική υπερδιέγερση που επιδεινώνει τα συμπτώματα της ΔΕΠΥ.

Βήματα επίτευξης θεραπευτικών χώρων μέσω της Νευροαρχιτεκτονικής

Ο σχεδιασμός αισθητηριακών κήπων που ανταποκρίνονται στις σύνθετες ανάγκες διαφορετικών πληθυσμών απαιτεί μια πολύπλευρη προσέγγιση.

- Αισθητηριακή συμπερίληψη: Στοιχεία όπως χρώματα, υφές, ήχοι και αρώματα πρέπει να επιλεγούν για να δημιουργήσουν μια ολοκληρωμένη και καθηλωτική αισθητηριακή εμπειρία.
- Σύνδεση με βάση Του project: Η ενσωμάτωση του σχεδίου με το γύρω τοπίο είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία μιας αίσθησης αρμονίας και φυσικότητας.
- Καθολική προσβασιμότητα: Οι αισθητηριακοί κήποι θα πρέπει να είναι προσβάσιμοι σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, διασφαλίζοντας ότι όλοι μπορούν να απολαμβάνουν τα θεραπευτικά οφέλη.
- Σταδιακά ερεθίσματα: Η δημιουργία μεταβατικών περιοχών μεταξύ ήπιων και έντονων ερεθισμάτων δίνει στους επισκέπτες την ελευθερία να επιλέξουν την ένταση των εμπειριών τους.
- Ζώνες σκέψης: Περιλαμβάνουν χώρους ανάπαυσης και περισυλλογής όπου οι επισκέπτες μπορούν να σκεφτούν και να συνδεθούν με τον εαυτό τους.
- Η νευροαρχιτεκτονική και ο σχεδιασμός τοπίου συνδυάζουν παραγωγικά την επιστήμη και την δημιουργικότητα. Οι αισθητηριακοί κήποι αποτελούν παράδειγμα αυτής της συνεργασίας, προσφέροντας περιβάλλοντα όπου η φύση και το ανθρώπινο μυαλό αλληλεπιδρούν αρμονικά. Σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από αυξανόμενο στρες, άγχος και προκλήσεις ψυχικής υγείας, η δημιουργία χώρων που αναγνωρίζουν και καλύπτουν τις γνωστικές και συναισθηματικές ανάγκες των ανθρώπων γίνεται ζωτική αποστολή. Σε αυτό το πλαίσιο, η νευροαρχιτεκτονική μας ενθαρρύνει να σχεδιάζουμε λαμβάνοντας υπόψη την επιρροή του εγκεφάλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

The background features several overlapping, semi-transparent green organic shapes on the left and right sides. A series of thin, parallel gold wavy lines curves across the bottom right portion of the page.

Παιδική χαρά:

Η μικρή, αλλά σημαντική, χαρά της παιδικής ηλικίας αποτελεί έναν ζωτικό παράγοντα στον τομέα των παιδικών αναμνήσεων για πολλούς ανθρώπους. Είτε πρόκειται για ένα ταξίδι με τους γονείς πριν την έναρξη της σχολικής περιόδου, είτε για μια ξεχωριστή ανταμοιβή κατά τη διάρκεια της επιστροφής στο σπίτι από το σχολείο, υπάρχει κάτι στην απλή χαρά της παιδικής ηλικίας που μαγνητίζει και προκαλεί νοσταλγία. Στους πρόσφατους μήνες, πολλά παιδιά σε όλον τον κόσμο δεν είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν τα συνηθισμένα τους ταξίδια στο πάρκο, καθώς πολλά από αυτά έκλεισαν λόγω της πανδημίας. Ωστόσο, τώρα που ορισμένα από αυτά τα περιοριστικά μέτρα έχουν καταργηθεί, δίνεται η δυνατότητα για μια ακόμα επίσκεψη στο πάρκο.

Ο εξοπλισμός των παιδικών χαρών είναι μια σχετικά πρόσφατη προσθήκη στο αστικό τοπίο και έχει κερδίσει σημαντική δημοτικότητα από την πρώτη του κατασκευή. Ενώ ορισμένα παιχνίδια και διασκεδαστικές δραστηριότητες έχουν περάσει στο παρελθόν, η παιδική χαρά παραμένει επίκαιρη και αποτελεί εξαιρετικό περιβάλλον για τα παιδιά να απολαμβάνουν τον υπαίθριο χώρο και να αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες. Τα οφέλη που προκύπτουν από τις υπαίθριες παιδικές χαρές είναι ευρέως αναγνωρισμένα, συμβάλλοντας τόσο στη φυσική όσο και στην ψυχική υγεία των παιδιών και των κοινοτήτων που χρησιμοποιούν αυτούς τους χώρους³¹.

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ

ΠΗΓΗ: PINTEREST

Ποιος επινόησε τις παιδικές χαρές;

Η δημιουργία των παιδικών χαρών οφείλεται σε πολλούς πρωτοπόρους, αλλά μια εξέχουσα προσωπικότητα που συνδέεται στενά με αυτήν την εφεύρεση είναι ο Γερμανός παιδαγωγός του 19ου αιώνα, Friedrich Froebel (1782-1852). Ο ίδιος κατά την **βιομηχανική περίοδο** και την εντατική αστικοποίηση του πληθυσμού στις **μεγάλες πόλεις**, όταν παρατηρήθηκε η **ανάγκη** εύρεσης χώρων **ασφαλών** για την συνάθροιση παιδιών, αξιοποίησε την έμπνευσή του προσαρμοσμένη στην ανάγκη της εποχής. Ο Froebel, θεωρούμενος ως ο πατέρας του νηπιαγωγείου, ανέπτυξε έναν εντελώς νέο τρόπο προσέγγισης της παιδείας.

Στην εποχή του, η παιδική ηλικία θεωρούνταν προετοιμασία για την ενηλικίωση. Ωστόσο, ο Froebel αλλάζει αυτήν την άποψη, επισημαίνοντας τη σημασία του παιχνιδιού και των παιδικών χαρών ως μέσο για την ανάπτυξη του παιδιού.

Οι φιλοσοφικές του αντιλήψεις και οι παρατηρήσεις οδήγησαν σε καινοτόμες ιδέες, όπως η ολιστική προσέγγιση στην υγεία, η σύνδεση όλων των πτυχών της μάθησης, η αξία του έμφυτου κινήτρου στα παιδιά, η έμφαση στην αυτοπειθαρχία, και η αναγνώριση της εσωτερικής ζωής των παιδιών.

Ο Froebel κατάλαβε ότι τα παιδιά χρειάζονταν καθορισμένους χώρους για να ανακαλύπτουν, να μαθαίνουν, και να απολαμβάνουν την απλή χαρά της παιδικής ηλικίας. Έτσι, η Γερμανία πρωτοπορώντας, ανέπτυξε τις πρώτες παιδικές χαρές, ένα εμβληματικό επίτευγμα που οφείλουμε στις επαναστατικές ιδέες του Froebel. Το 1859, στο Μάντσεστερ, ανοίχτηκε η πρώτη παιδική χαρά που κατασκευάστηκε ειδικά για το κοινό και έγινε προσβάσιμη σε όλους. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι πρώτες παιδικές χαρές εμφανίστηκαν το 1886. Οι πρώτες παιδικές χαρές συνδέονταν κυρίως με τα σχολεία και περιγράφονταν συχνά ως "κήποι με άμμο"³².

Ποιος εφηύρε τις κούνιες;

Ένα βασικό στοιχείο πολλών παιδικών χαρών αποτελεί η κούνια, ένας αγαπημένος εξοπλισμός που προσφέρει χαρά σε παιδιά όλων των ηλικιών. Παρατηρείται ότι η έμπνευση για τις κούνιες ίσως έχει παλαιές ρίζες, καθώς ο μινωικός πολιτισμός περίπου από το 1450 έως το 1300 π.Χ. δημιούργησε ένα από τα παλαιότερα έργα τέχνης με κούνια. Οι Μινωικοί άνθρωποι συνδέονται με την εφεύρεση της κούνιας σύμφωνα με ορισμένους μελετητές.

Στη συνέχεια, ο χρόνος επιφέρει αλλαγές, και η σύγχρονη κούνια στις παιδικές χαρές οφείλεται στον Άγγλο μηχανικό Charles Wicksteed, ο οποίος την ανέπτυξε στις αρχές του 1900. Έκτοτε, ο εξοπλισμός αυτός έχει υποστεί πολλές εκδοχές.

32. <https://www.miracle-recreation.com/blog/history-of-playground-equipment/?lang=can#section6>

Μεταπολεμικές παιδικές χαρές

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, πολλές παιδικές χαρές σε μεγάλες πόλεις βομβαρδίστηκαν, αφήνοντας μια γενιά παιδιών χωρίς τη διασκέδασή τους. Συχνά, αυτό οδηγούσε στην επικίνδυνη πρακτική του παιχνιδιού στα ερείπια που προέκυψαν από τα βομβαρδισμένα κτίρια της πόλης, γνωστά ως "παιδικές χαρές σκουπιδιών". Αυτές οι τοποθεσίες εξελίχθηκαν στις πρώτες "παιδικές χαρές περιπέτειας", οι οποίες εξακολουθούν να υπάρχουν σήμερα σε πολλά αστικά περιβάλλοντα στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Λαίδη Άλεν του Χάρτγουντ, μια Αγγλίδα αρχιτέκτονας τοπίου, αφιέρωσε τον εαυτό της σε πρωτοβουλίες που επικεντρώνονταν γύρω από τα παιδιά κατά τη διάρκεια του πολέμου. Το 1948, ίδρυσε τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Προσχολική Εκπαίδευση. Ήταν ένθερμη υποστηρίκτρια των αντιδραστικών παιδικών χαρών που αναδύθηκαν μετά τον πόλεμο, πιστεύοντας ότι ενθάρρυναν μια μεγαλύτερη αίσθηση φαντασίας από ό,τι οι πιο παραδοσιακές παιδικές χαρές. Ανέφερε ότι τα παιδιά μαθαίνουν καλύτερα μέσα από το παιχνίδι και προτιμούσε τη σπάνια και δημιουργική εμπειρία έναντι της δομημένης. Αυτές οι πρωτοπόρες παιδικές χαρές ήταν ίσως ο προάγγελος του φυσικού εξοπλισμού παιδικής χαράς που βλέπουμε να γίνεται όλο και πιο δημοφιλής σήμερα.

1900 έως 1930: Πρότυπες παιδικές χαρές και η Ένωση Παιδικών Χαρών

Με την έναρξη της παραγωγής στη σκηνή, ο εξοπλισμός σχολικής παιδικής χαράς του 1900 εξελίχθηκε γρήγορα σε ρυθμίσεις που είναι παρόμοιες με αυτές που αναγνωρίζουμε σήμερα. Στα πρώτα χρόνια του 20ου αιώνα, ο όρος "πρότυπη παιδική χαρά" χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει την παιδική χαρά Hull-House της Jane Addams, η οποία είχε ανοίξει το 1895. Εκτός από τους σωρούς άμμου, περιλάμβανε κούνιες, γιγαντιαίους βηματισμούς, εξοπλισμό αναρρίχησης, διαφάνειες, και γήπεδα χάντμπολ και μπέιζμπολ.

Ο Charles Wicksteed συνέβαλε στη δημιουργία των πρώτων σύγχρονων σετ αιώρησης και διαφανειών. Το Wicksteed Park, που άνοιξε το 1921 στο Ηνωμένο Βασίλειο, ήταν η πρώτη τοποθεσία που προσέφερε τσουλήθρες και κούνιες μαζί.

Κατά τη δεκαετία του '20, η Miracle® Recreation έγινε μία από τις πιο δημοφιλείς μάρκες εξοπλισμού παιδικής χαράς. Ο John Ahrens, ιδρυτής της Miracle Recreation, συνέβαλε στη δημιουργία χαρών που πολλοί θυμούνται από την παιδική τους ηλικία.

Η Jane Addams έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των παιδικών χαρών και στη δημιουργία του Playground Association of America (PAA) το 1905. Το PAA προώθησε προγράμματα εκπαίδευσης για τους επιβλέποντες παιδικών χαρών, εκπαιδευοντάς τους σε θέματα όπως η ψυχολογία, η εκπαίδευση, η ανάπτυξη του παιδιού, ο σχεδιασμός χαράς, και άλλα. Αυτό αντιπροσώπευε μια μετατόπιση στον τρόπο που βλέπαμε τις παιδικές χαρές, θεωρώντας τις σημαντικές για την ανάπτυξη των παιδιών.

Στον Καναδά, το 1908, ο JJ Kelso ιδρύει το Toronto Playground Association, ενώ το 1915 υπήρχαν 11 παιδικές χαρές στο Τορόντο. Η επιτυχία αυτών των χαρών συνέβαλε στη διαδικασία υιοθέτησης νεώτερων και καλύτερων τάσεων στον χώρο των παιδικών χαρών στον Καναδά³³.

33. <https://www.miracle-recreation.com/blog/history-of-playground-equipment/?lang=can#section6>

1930 έως 1950: Παιδικές χαρές κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Ύφεσης και του Β' Παγκοσμίου Πολέμου

- Μετά από αρκετές δεκαετίες γρήγορης ανάπτυξης, η Μεγάλη Ύφεση και ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος ανέτρεψαν σημαντικά την πορεία βελτίωσης των παιδικών χαρών για πολλά χρόνια. Οι αμερικανικές παιδικές χαρές μετατράπηκαν σε αδιαφοροποίητες περιοχές που υπέφεραν από έλλειψη συντήρησης, με ορισμένες ακόμη να χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του πολέμου, μετατρέποντας τα σε στόχους για μεταλλικά μέρη που χρησιμοποιούνταν στην πολεμική προσπάθεια.
- Παρά ταύτα, το πνεύμα του παιχνιδιού επιβίωσε με την έλευση των παιδικών χαρών "περιπέτειας" και "σκουπιδιών". Ο Carl Theodor Sorensen, ένας Δανός αρχιτέκτονας τοπίου, πρωτοστάτησε στην προώθηση της έννοιας αυτής το 1931. Εμπνεόμενος από το παιχνίδι των παιδιών με σκουπίδια και εργοτάξια στο σπίτι τους, αντιλήφθηκε ότι τα παιδιά αντλούσαν όφελος από το παιχνίδι με ανακυκλώσιμα υλικά, με τρόπους που σπάνια τους επιτρεπόταν.
- Η πρώτη παιδική χαρά "σκουπιδιών" κατασκευάστηκε το 1943 στην Κοπεγχάγη κατά τη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής και αυτή η ιδέα γρήγορα εξαπλώθηκε σε όλη την Ευρώπη. Τα παιδιά ανακαλύπτονταν να παίζουν με ξύλινες σανίδες, να πηδούν σε παλιά στρώματα, ακόμη και να ανάβουν φωτιές.
- Η έμφαση στις παιδικές χαρές περιπέτειας εκδηλώθηκε και στην Αγγλία το 1948, όπου οι οργανισμοί σε διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο συνεργάστηκαν για τη δημιουργία τους. Συχνά χτίζονταν σε βομβαρδισμένες περιοχές, με τα ίδια τα παιδιά να συμμετέχουν στην κατασκευή τους, υποστηριζόμενα από γονείς και εθελοντικούς οργανισμούς.
- Οι σημερινές παιδικές χαρές περιπέτειας απέχουν πολύ ως προς τον εξοπλισμό από εκείνες της περιόδου του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Για να θεωρηθεί μια χαρά περιπέτειας, πρέπει να περιλαμβάνει σταθερές και κινούμενες δομές που ενθαρρύνουν τα παιδιά να εξερευνούν και να χρησιμοποιούν τη φαντασία τους. Αν και διαθέτει παραδοσιακό εξοπλισμό όπως τσουλήθρες και αναρριχητικές κατασκευές, περιλαμβάνει επίσης ποικιλία εργαλείων όπως σκάλες από σχοινί, παλιά ελαστικά και σανίδες.
- Σήμερα, οι παιδικές χαρές περιπέτειας συνεχίζουν να υπάρχουν και χρησιμοποιούνται για να προάγουν τη δημιουργικότητα και να ενθαρρύνουν την ανεξαρτησία. Αν και υπάρχουν μερικές από αυτές στην Αμερική, η ιδέα δεν έχει αποκτήσει ευρεία αναγνώριση ούτε έχει κερδίσει μεγάλη δημοτικότητα στον σύγχρονο κόσμο ³³.

33. <https://www.miracle-recreation.com/blog/history-of-playground-equipment/?lang=can#section6>

1950 έως 1970: Καινοτομία και φαντασία

Η πορεία του εξοπλισμού παιδικής χαράς δεν είχε τη συναρπαστική διάσταση που γνωρίζουμε σήμερα. Οι παιδικές χαρές δεν είχαν εντυπωσιακή οπτική έλξη και δεν προσέφεραν πολλά για να ενθαρρύνουν τη δημιουργικότητα των παιδιών. Παρά το γεγονός ότι οι παιδότοποι περιπέτειας επιβάλλουν στα παιδιά να αξιοποιούν τη δική τους εσωτερική φαντασία, ο σχεδιασμός των σύγχρονων παιδικών χαρών προσφέρει επιπλέον κίνητρο για τη δημιουργικότητα.

Η πιο σημαντική εξέλιξη στον εξοπλισμό παιδικής χαράς από τότε ήταν η ενσωμάτωση στοιχείων φαντασίας ή επιστημονικής φαντασίας. Εμφανίστηκαν ορίζοντες φαντασίας με ρουκέτες, μεγάλα λαβύρινθοι και διάφοροι συναρπαστικοί χώροι, είτε προστίθεντο σε υπάρχουσες παιδικές χαρές.

Κατά τη δεκαετία του 1960, οι αρχιτέκτονες ανέλαβαν την ανανέωση της παιδικής χαράς με μπρουταλιστικά μοντέρνα σχέδια, χρησιμοποιώντας σκυρόδεμα και μέταλλο με έμπνευση από κάστρα, μουντρούμια και ακόμα και μεγάλα πλοία. Εμφανίστηκαν επίσης πλαίσια αναρρίχησης που βασίζονταν σε διαστημικούς πυραύλους, αντανακλώντας τον αγώνα για το διάστημα. Αυτές οι παιδικές χαρές σχεδιάστηκαν για να είναι εφευρετικές και ασφαλείς, αλλά επίσης αντιπροσωπεύουν έργα μοντέρνας αρχιτεκτονικής, με την τοποθέτηση, το σχήμα και το σχέδιο να αντανακλούν βασικές ιδέες της εποχής.

Τα "rockers" έγιναν ιδιαίτερα δημοφιλή, παρουσιάζοντας ξεχωριστές παιδικές χαρές με ζωικά πλάσματα που αναπηδούν, οχήματα και άλλα. Αυτές οι δομές και ο εξοπλισμός, που τροφοδοτούν τη φαντασία, καθιερώθηκαν ως τα θεμέλια για τις ολοκληρωμένες παιδικές χαρές στη σύγχρονη εποχή, αλλά σταδιακά έχασαν τη δημοτικότητά τους με την έναρξη της τυποποίησης.

Όπως προκύπτει, αυτά τα χαρακτηριστικά δεν ήταν πάντοτε τα πιο ασφαλή για τα παιδιά. Πριν από τις σύγχρονες αλλαγές στον εξοπλισμό της παιδικής χαράς και την εισαγωγή ελεγχόμενων στοιχείων, υπήρχαν πιθανοί κίνδυνοι για την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων:

- Εγκλωβισμός
- Τραυματισμοί
- Κοπές
- Ανασφάλεια
- Πτώσεις
- Εγκαύματα³³.

33. <https://www.miracle-recreation.com/blog/history-of-playground-equipment/?lang=can#section6>

1970 έως 1999: Τυποποίηση και Πιστοποίηση

- Καθώς οι μεγάλοι κατασκευαστές επέδειξαν αυξημένο ενδιαφέρον για την προώθηση της ασφάλειας στις παιδικές χαρές, παρατηρήθηκε μια σταδιακή εφαρμογή τυποποιημένων προτύπων. Τσουλήθρες, τραμπαλάκια, κούνιες και υπερκατασκευές αναβαθμίστηκαν για να προσφέρουν ενισχυμένη ασφάλεια. Η χρήση γαλβανισμένου χάλυβα με τραχιές συγκολλήσεις και κομμάτια που μπορεί να προκαλέσουν τραυματισμούς υποκαταστάθηκε σταδιακά από ξύλο, πλαστικό και βαμμένο μέταλλο σε πολλές περιπτώσεις.
- Οι παιδικές χαρές εξαπλώθηκαν παντού στις ΗΠΑ, συνοδεύοντας τον αυξημένο αριθμό τραυματισμών. Το 1981, η Επιτροπή Ασφάλειας Καταναλωτικών Προϊόντων των ΗΠΑ (CPSC) ανταποκρίθηκε εκδίδοντας το πρώτο "Εγχειρίδιο Ασφαλείας στη Δημόσια Παιδική Χαρά". Αυτό το έγγραφο εστίαζε στην πρόληψη των πτώσεων από τον εξοπλισμό, καθορίζοντας πρότυπα για υλικά απορρόφησης κραδασμών.
- Η παιδική χαρά της δεκαετίας του 1990 φέρνει στο προσκήνιο μια εντελώς διαφορετική προσέγγιση. Χτίστηκε για διασκέδαση, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό φωτεινών χρωμάτων και δάπεδο με φωτεινά χρώματα, με έμφαση στην ασφάλεια και τη διασκέδαση. Εισβάλλει η εποχή όπου η υγεία και η ασφάλεια αποτέλεσαν κύριο παράγοντα, με μαλακά μαξιλάρια δαπέδου που προστάτευαν τα παιδιά από τραυματισμούς κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Το 1996, η International Play Equipment Manufacturers Association (IPEMA) δημιουργήθηκε για να παράσχει πιστοποίηση ασφαλούς εξοπλισμού παιδικής χαράς, συνεργαζόμενη με το ASTM για την ανάπτυξη του προτύπου ASTM F1487. Το πρόγραμμα πιστοποίησης IPEMA εγκαθιδρύθηκε το 1996 και αναβαθμίστηκε το 1999 για να περιλαμβάνει πρότυπα CSA. Αυτές οι παιδικές χαρές ήταν δημοφιλείς μέχρι τη δεκαετία του 2000³³.

33. <https://www.miracle-recreation.com/blog/history-of-playground-equipment/?lang=can#section6>

1999 έως σήμερα: Ενσωματωμένα Playscapes

Ο σκοπός των παιδικών χαρών έχει υποστεί σημαντική μεταστροφή από την κοινωνική ανάγκη της Βιομηχανικής Επανάστασης. Επιπλέον, ο σχεδιασμός τους έχει διαμορφωθεί ριζικά. Οι παιδικές χαρές της δεκαετίας του 2000 χαρακτηρίζονται από εξαιρετικό βαθμό ολοκλήρωσης, συνδυάζοντας φυσικά στοιχεία με καινοτόμο εξοπλισμό για τη δημιουργία ενός ολόκληρου κόσμου από μόνοι τους. Αυτά τα εντυπωσιακά περιβάλλοντα δεν έχουν απλώς σκοπό να κρατούν τα παιδιά μακριά από προβλήματα, αλλά προορίζονται επίσης να προωθούν την κοινωνική, συναισθηματική και σωματική υγεία.

Οι σύγχρονες παιδικές χαρές εξακολουθούν να εξελίσσονται, υιοθετώντας ιδέες που συμβάλλουν στη βελτίωση της εμπειρίας των παιδιών. Ορισμένες από αυτές περιλαμβάνουν:

- **Παιδικές Χαρές Μεταξύ των Γενεών:** Αυτοί οι χώροι περιλαμβάνουν εξοπλισμό που ευνοεί τη συμμετοχή πολλών γενεών, όπως η κούνια γενεάς, παρέχοντας ευκαιρίες αιωρής τόσο σε νήπια όσο και σε μικρά παιδιά, γονείς ή παππούδες.
- **Προσβάσιμες Παιδικές Χαρές:** Για να έχουν μέγιστο κοινωνικό αντίκτυπο και να ωφελούν όσο το δυνατόν περισσότερα παιδιά, οι παιδικές χαρές πρέπει να είναι προσβάσιμες, αποφεύγοντας τον αποκλεισμό ορισμένων παιδιών με διάφορες ικανότητες.
- **Αισθητηριακοί Παιδότοποι:** Οι παιδικές χαρές ενσωματώνουν στοιχεία που διεγείρουν τις αισθήσεις, όπως οπτικά, απτικά και κινησιακά, προσφέροντας οφέλη σε όλα τα παιδιά.
- **Παιδικές Χαρές Εμπνευσμένες από τη Φύση:** Ο εξοπλισμός εμπνευσμένος από τη φύση προάγει τη σύνδεση των παιδιών με τον φυσικό κόσμο, προσφέροντας υφές και αξιοθέατα χωρίς τους κινδύνους των φυσικών χώρων παιχνιδιού.
- **Εξοπλισμός Άσκησης σε Εξωτερικούς Χώρους:** Ο εξοπλισμός για γυμναστική σε ανοιχτούς χώρους προωθεί τη δραστηριότητα και την υγιεινή ζωή, ενθαρρύνοντας την άσκηση για ενήλικες και παιδιά.
- **Ψηφιακές Παιδικές Χαρές:** Κατασκευαστές εξοπλισμού συνεργάζονται με εταιρείες τεχνολογίας για να προσφέρουν διαδραστικές λειτουργίες παιδικής χαράς, συνδυάζοντας την αναψυχή με την τεχνολογία³³.

33. <https://www.miracle-recreation.com/blog/history-of-playground-equipment/?lang=can#section6>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

The background features abstract, organic shapes in shades of sage green and light gold. On the left, there are several overlapping circular and semi-circular forms. On the right, a large green circle is partially visible, with several thin, wavy gold lines extending from it across the bottom of the page.

Ιστορική επισκόπηση παιδικών χαρών χωρίς αποκλεισμούς

- Η εξέλιξη της αισθητικής στις παιδικές χαρές συνεχίστηκε για σχεδόν έναν αιώνα προτού θεσπιστούν επίσημες κατευθυντήριες γραμμές που αναγνώριζαν τα άτομα με αναπηρία. Το 1990, ο νόμος για τους Αμερικανούς με αναπηρίες (ADA) εγκρίθηκε. Η ADA είναι ένας νόμος για τα πολιτικά δικαιώματα που απαγορεύει τις διακρίσεις κατά των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των θέσεων εργασίας, των σχολείων, των μεταφορών και όλων των δημόσιων και ιδιωτικών χώρων που είναι ανοικτοί στο κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδικών χαρών.
- Μια παιδική χαρά που πληροί τις απαιτήσεις της ADA πρέπει να διαθέτει προσβάσιμες ράμπες για αναπηρικά αμαξίδια ή/και ανοιχτούς διαδρόμους, να περιλαμβάνει ποικιλία προσβάσιμων επιλογών παιχνιδιού και να παρέχει κατάλληλη επιφάνεια κάτω από όλο τον προσβάσιμο εξοπλισμό.
- Το 1993, ο ιδρυτής της Landscape Structures, Steve King, άρχισε να υπηρετεί στη συμβουλευτική επιτροπή για την πρόσβαση στην αναψυχή του Ομοσπονδιακού Συμβουλίου Πρόσβασης ως ο μοναδικός εκπρόσωπος της ομάδας από κατασκευαστή εξοπλισμού παιδικών χαρών. Κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου, η αναγνώριση της ανάγκης για προσβασιμότητα στις παιδικές χαρές ήταν ακόμα σε αρχικά στάδια. Ο Steve ακούστηκε να ρωτά ένα άτομο με αναπηρικό αμαξίδιο για τις καθημερινές του δραστηριότητες και απαιτήσεις. Αυτή η εμπειρία κατέδειξε τις πρακτικές δυσκολίες και οδήγησε σε πρωτοποριακές αλλαγές στα προϊόντα της Landscape Structures.
- Η Landscape Structures συνεχίζει να καινοτομεί σήμερα, ενσωματώνοντας τις ανάγκες των χρηστών στην ανάπτυξη. Η φιλοσοφία της "Higher Level of Inclusive Play™" έχει οδηγήσει στη δημιουργία παιδικών χαρών που υπερβαίνουν την απλή προσβασιμότητα και προσφέρουν πλήρη υποστήριξη σε όλες τις ανάγκες των παιδιών. Το 2021, η παρουσίαση της κούνιας We-Go-Swing® αποτέλεσε σημαντικό βήμα, είναι η πρώτη κούνια που δεν αποκλείει κανέναν και ενσωματώνεται στο περιβάλλον της παιδικής χαράς, παρέχοντας τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά να απολαμβάνουν τη χαρά της κούνιας³⁴.

34. <https://www.playlsi.com/en/playground-planning-tools/inclusive-play/inclusive-play-history/>

Δομές τοπίου και παιχνίδια χωρίς αποκλεισμούς

- Ο Steve δεν ήταν μόνο ο δημιουργός της επαναστατικής έννοιας του διαρκούς παιχνιδιού, αλλά έπαιξε επίσης έναν κρίσιμο ρόλο στον σχηματισμό του κινήματος για παιχνίδια χωρίς αποκλεισμό. Σαν υποστηρικτής του ανοικτού παιχνιδιού, ο Steve αφιέρωσε πολλές ώρες εθελοντικής εργασίας σε ομοσπονδιακές επιτροπές και συμβουλευτικές επιτροπές, προκειμένου να δώσει φωνή στα άτομα με αναπηρίες και να σχεδιάσει εξοπλισμό που υποδέχεται, περιλαμβάνει και προκαλεί όλους.
- Για δύο δεκαετίες, ο Steve υπηρέτησε ως πρόεδρος μιας ομάδας εργασίας της Αμερικανικής Εταιρείας Δοκιμών και Υλικών (ASTM) που συνεργαζόταν με την Επιτροπή Ασφάλειας Καταναλωτικών Προϊόντων των ΗΠΑ (CPSC) για την ενημέρωση της προδιαγραφής ASTM F1487: ένα εθελοντικό πρότυπο ασφάλειας και προσβασιμότητας για εξοπλισμό δημόσιων παιδικών χαρών που προορίζεται για παιδιά ηλικίας 2 έως 12 ετών. Επιπλέον, η ομάδα εργασίας του υπήρξε υπεύθυνη για την δημιουργία προτύπων προσβασιμότητας στις παιδικές χαρές προς συμμόρφωση προς τον νόμο περί Αμερικανών με Αναπηρία (ADA). Η προσβασιμότητα αποτέλεσε το αρχικό στάδιο για την προώθηση της συμπερίληψης και βοήθησε την Landscape Structures να είναι η πρώτη εταιρεία που ανέπτυξε νέα εξαρτήματα παιδικών χαρών που πληρούν τις απαιτήσεις του ADA.

Το μέλλον του παιχνιδιού χωρίς αποκλεισμούς

- Παρά το γεγονός ότι η ADA θεσπίζει σημαντικά πρότυπα για τη δημιουργία προσβάσιμων χώρων παιχνιδιού για παιδιά με σωματικές αναπηρίες, οι απαιτήσεις της ADA επικεντρώνονται μόνο στην προσβασιμότητα. Στην Landscape Structures, υποστηρίζουμε την ανάγκη να προχωρήσουμε πέρα από την προσβασιμότητα και να σχεδιάσουμε παιδικές χαρές που είναι ανοικτές σε όλα τα παιδιά. Μια πραγματικά ανοικτή παιδική χαρά δεν θα προσφέρει μόνο λύσεις για τα παιδιά που χρησιμοποιούν κινητικές συσκευές, αλλά θα δημιουργήσει επίσης ένα φιλικό περιβάλλον για παιδιά με αισθητηριακές διαταραχές, αυτισμό, σύνδρομο Down, καθώς και παιδιά με προβλήματα όρασης ή ακοής.
- Οι παιδικές χαρές που δεν αποκλείουν διαθέτουν πλούσιες επιλογές σε αισθήσεις, όπως πίνακες δραστηριοτήτων που παρέχουν στα παιδιά την ευκαιρία να εκφραστούν και να μάθουν με διάφορους τρόπους, όπως μουσική, αφή και γνωστική εξερεύνηση. Περιλαμβάνουν επίσης περιοχές όπου τα παιδιά που είναι ευαίσθητα στην αισθητηριακή υπερφόρτωση μπορούν να ξεκουραστούν και να επαναρυθμιστούν πριν επιστρέψουν στο παιχνίδι, όπως οι Cozy Domes.
- Η ομάδα Landscape συνεργάζεται με μοιθεάτες οργανώσεις, όπως η Miracle League και η Inclusion Matters by Shane's Inspiration, προκειμένου να προωθήσει το παιχνίδι χωρίς αποκλεισμούς παγκοσμίως. Με τη βοήθεια της ομάδας μας για το παιχνίδι χωρίς αποκλεισμούς, συνεργαζόμαστε στενά με την Kanics Inclusive Design Services, LLC και τη δική μας ειδική για το παιχνίδι χωρίς αποκλεισμούς, Jill Moore. Η Jill βοηθά επίσης στην προσθήκη της φωνής των χρηστών στο πλαίσιο της ανάπτυξης προϊόντων και παραδίδει εξειδικευμένα εκπαιδευτικά μαθήματα σε όλη τη χώρα. Είναι διαθέσιμη για να σας βοηθήσει με οποιεσδήποτε ερωτήσεις, ανησυχίες ή περαιτέρω προβληματισμούς σχετικά με τον σχεδιασμό παιδικών χαρών χωρίς αποκλεισμούς³⁴.

34. <https://www.playlsi.com/en/playground-planning-tools/inclusive-play/inclusive-play-history/>

Ιστορική αναδρομή παιδικών χαρών χωρίς αποκλεισμούς:

- 1880-1890: Χρήση αμμόλοφων σε κήπους, παρόμοιων με περιοχές άμμου δίπλα σε κτίρια.
- Δεκαετία 1900-1920: Εμφάνιση μοντέρνων παιδικών χαρών, κυρίως με ψηλές δομές από χαλύβδινους σωλήνες, καρουζέλ και άλλα περιστρεφόμενα παιχνίδια.
- Δεκαετία 1930-1940: Η ανάπτυξη επιβραδύνθηκε λόγω της Μεγάλης Ύφεσης και των πολεμικών προσπαθειών.
- Δεκαετία 1940-1950: Παιδικές χαρές επικεντρωμένες στην περιπέτεια και την εξερεύνηση, με σκουπίδια ως στοιχεία παιχνιδιού προσβάσιμα από τα παιδιά.
- Δεκαετία 1950-1970: Εμφάνιση νεωτεριστικών παιδικών χαρών με πυραυλάκατους, τσουλήθρες και ευφάνταστα σχήματα, κατασκευασμένα κυρίως από μέταλλο.
- Δεκαετία 1970-1980: Εφαρμογή τυποποιημένων παιδικών χαρών με ασφαλείς επιφάνειες και εξοπλισμό από σκληρό πλαστικό, ανταποκρινόμενες σε ανησυχίες για την ασφάλεια.
- 1980-σήμερα: Εμφάνιση σύγχρονων παιδικών χαρών με ευφάνταστα θέματα, ασφαλείς επιφάνειες και ποικίλα υλικά.
- 1990 - Νόμος για τους Αμερικανούς με αναπηρίες (ADA) εγκρίθηκε, προορίζοντας τη δημιουργία παιδικών χαρών ανοικτών για όλους.
- 2000: Δημιουργία κατευθυντηρίων γραμμών για παιδικούς χώρους παιχνιδιού.
- 2010: Οι κατευθυντηρίες γραμμές καθιερώθηκαν ως νόμος.

Σήμερα: Κοινότητες παγκοσμίως συζητούν, δημιουργούν και κατασκευάζουν παιδικές χαρές που υπερβαίνουν τα πρότυπα που θεσπίστηκαν το 2000 και περιλαμβάνουν ευρύτερη ποικιλία αναπηριών από ποτέ ³⁴.

34. <https://www.playlsi.com/en/playground-planning-tools/inclusive-play/inclusive-play-history/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

The background features abstract, organic shapes in shades of sage green and gold. On the left, there are several overlapping green circles and a larger, irregular green shape. On the right, a large green circle is partially visible, with several thin, wavy gold lines extending from it across the bottom of the page.

Υπαίθριος χώρος

Ως υπαίθριος χώρος ορίζεται κάθε μη στεγασμένος χώρος όπου το κοινό μπορεί να συναθροιστεί. Αυτός ο χώρος χαρακτηρίζεται από την ελεύθερη διαμόρφωσή του και από τις ευκαιρίες για άμεση και ασφαλή διαφυγή του κοινού προς τα έξω και απαραίτητο φαίνεται να είναι όλες οι οδεύσεις μέχρι τις τελικές εξόδους να μην διέρχονται μέσα από κλειστούς χώρους.

Οι δημόσιοι χώροι αποτελούν σημεία συνάντησης και διεξαγωγής ορισμένων δραστηριοτήτων.

Έχουν γίνει έρευνες σχετικές με τον κοινωνικό ρόλο των δημόσιων χώρων, από τις οποίες προκύπτουν αρκετές πληροφορίες σε σχέση με τις παθογένειες αλλά και τα οφέλη που εκείνοι παρουσιάζουν.

Τα αποτελέσματα προκύπτουν από παραμέτρους όπως η ασφάλεια, η επισκεψιμότητα, η αισθητική και η λειτουργικότητα των πλατειών, οι οποίες οδηγούν σε κοινωνική συνοχή ή κοινωνικό αποκλεισμό στους δημόσιους αυτούς υπαίθριους χώρους της πόλης.

Η έννοια της πόλης έχει πολλές διαστάσεις, σύνθετες και πολύπλοκες γι' αυτό το λόγο μελετάτε και από πολλές επιστήμες, γιαυτό το λόγο δεν βρίσκεται συγκεκριμένος ορισμός της έννοιας "πόλη". Δεδομένου ότι πολλές επιστήμες ασχολούνται με τον όρο αυτόν, προκύπτουν διάφοροι ορισμοί που κάθε φορά επικεντρώνονται στο ζήτημα της επιστήμης. Γίνεται πολύπλοκη διότι η πόλη φιλοξενεί διαφορετικές λειτουργίες και χωρίζεται σε δύο συνιστώσες. Πρώτα την ιδιωτική και μετά την δημόσια. Οι δύο χώροι αυτοί αλληλοεπιδρούν και συνδυάζονται. Ως δημόσιος ορίζεται ο χώρος στον οποίο διακρίνονται οι κοινόχρηστοι χώροι (πλατείες, πάρκα, δρόμοι και πεζοδρόμια) και οι κοινωφελείς (δημοτικές εγκαταστάσεις).

Η σημαντικότητα και τα οφέλη των δημόσιων υπαίθριων χώρων καθορίζονται με βάση την προσφορά αυτών των χώρων στους χρήστες τους. Τα οφέλη τους είναι τόσο περιβαλλοντικά όσο και λειτουργικά, πολεοδομικά, ψυχολογικά, κοινωνικά και οικονομικά. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τα περιβαλλοντικά οφέλη, λόγω της αυξανόμενης αστικοποίησης και της συνειδητοποίησης των ανθρώπων για τη σημαντικότητα της ποιότητας ζωής στις πόλεις, έχει αρχίσει να δίνεται μεγάλη προσοχή στα περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα των αστικών δασών και στην ύπαρξη των δέντρων εντός αυτών (McPherson, 1992). Αναφορικά με τα πολεοδομικά οφέλη των δημόσιων υπαίθριων χώρων, λόγω των έντονων πολεοδομικών προβλημάτων που δημιουργούνται από την βιομηχανική πόλη, γίνονται εκ των υστέρων προσπάθειες ένταξης των δημόσιων χώρων στον ήδη υπάρχοντα αστικό ιστό (Ανανιάδου-Τζημοπούλου, 1997).

Τι είναι το πάρκο

- Η λέξη "πάρκο" προέρχεται από τη λατινική λέξη "parricus", που σημαίνει "περίβολος" ή "φράκτης". Στα αγγλικά, η λέξη "park" υιοθετήθηκε από την παλιά γαλλική λέξη "parc", η οποία αναφερόταν αρχικά σε περιφραγμένες εκτάσεις κυνηγιού που διατηρούνταν για την ευγενική τάξη. Με την πάροδο του χρόνου, η χρήση της λέξης επεκτάθηκε για να περιλαμβάνει δημόσιους χώρους πρασίνου αφιερωμένους στην αναψυχή.
- Ο όρος "πάρκο" αναφέρεται σε έναν δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο πρασίνου που έχει σχεδιαστεί για αναψυχή, χαλάρωση και συχνά για την προστασία του περιβάλλοντος. Αυτά τα μέρη περιλαμβάνουν συνήθως δέντρα, γρασίδι, λουλούδια, μονοπάτια, καθίσματα και άλλες εγκαταστάσεις που ενθαρρύνουν τις υπαίθριες δραστηριότητες και την κοινωνικοποίηση.
- Τα πάρκα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις αστικές και αγροτικές κοινότητες, προσφέροντας έναν χώρο για δραστηριότητες όπως το περπάτημα, το τρέξιμο, το ποδήλατο, το πικνίκ, και την απόλαυση της φύσης. Επίσης, συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας του αέρα, στην διατήρηση της βιοποικιλότητας και στην προσφορά χώρων χαλάρωσης για τους ανθρώπους που ζουν και εργάζονται σε πυκνοκατοικημένες περιοχές ³⁵.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΠΑΡΚΟ

ΠΗΓΗ: PINTEREST

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΚΩΝ

Στην πόλη, οι δημόσιοι χώροι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο παρέχοντας ευκαιρίες στους ανθρώπους να συναναστρέφονται μεταξύ τους και να παρατηρούν τη συμπεριφορά σε διάφορες καταστάσεις. Αυτή η φυσική αλληλεπίδραση μέσω της ακρόασης και της όρασης αναδεικνύεται ως μέρος των κοινωνικών δραστηριοτήτων. Οι δημόσιοι χώροι, όπως πάρκα, πλατείες και δρόμοι, αποτελούν σημαντικούς κοινωνικούς δεσμούς που στηρίζουν τον δημόσιο πολιτισμό συνολικά. Είναι χώροι που επιτρέπουν τη βιωσιμότητα και την εδραίωση ενός ολοκληρωμένου δημόσιου πολιτισμού. Ειδικότερα, τα πάρκα, που στην ουσία αποτελούν προσβάσιμους χώρους, προσφέρουν την ευκαιρία σε όλους να απολαμβάνουν τη ζωή της πόλης.

Η σημασία των παιδικών χαρών υπερβαίνει τη σωματική υγεία των παιδιών. Πέρα από την ανάπτυξη της σωματικής δύναμης, συμβάλλουν στην ανάπτυξη της πνευματικής τους δύναμης. Οι παιδικές χαρές διευκολύνουν την κοινωνική, συναισθηματική και γνωστική εξέλιξη των παιδιών. Κατάλληλες είναι αυτές που υποστηρίζουν διάφορες δραστηριότητες, βασιζόμενες σε κοινωνικές, συναισθηματικές, γνωστικές και σωματικές πτυχές της ανάπτυξης του παιδιού. Είναι χώροι που παρέχουν τη δυνατότητα στα παιδιά να εκφράσουν τον εαυτό τους μέσα από διάφορα είδη παιχνιδιών όπως δημιουργικά παιχνίδια, κοινά παιχνίδια, παιχνίδια με νερό και άμμο και δραστηριότητες στη φύση. Ένας καλά σχεδιασμένος παιδικός χώρος προάγει την ανάπτυξη των κινητικών ικανοτήτων, την κοινωνική αλληλεπίδραση, την εκμάθηση και τη λήψη αποφάσεων από τα παιδιά.

Η παιδική χαρά είναι πολύτιμη όχι μόνο για τη σωματική υγεία, αλλά και για την ψυχική ανάπτυξη. Το παιχνίδι ενισχύει την αυτοπεποίθηση των παιδιών και προάγει τις γλωσσικές, επικοινωνιακές και κοινωνικές τους δεξιότητες. Τα παιδιά μαθαίνουν να αναλύουν κοινωνικούς ρόλους και σχέσεις γύρω τους και να αναπτύσσουν θετική συμπεριφορά. Για το λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να δημιουργούνται δίκαιες συνθήκες για όλα τα παιδιά. Τα πάρκα που δεν προκαλούν αποκλεισμούς επιτρέπουν σε παιδιά με διάφορες ικανότητες να απολαμβάνουν τον χώρο εξίσου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

The background features several abstract, organic shapes in a muted sage green color. On the left, there is a large, irregular shape with a smaller circle inside it. On the right, there is another large, irregular shape. A series of thin, parallel gold lines form a wavy, horizontal path across the bottom of the page, starting from the bottom left and ending at the bottom right.

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Η παιδική χαρά πρόκειται να σχεδιαστεί στο **Μητροπολιτικό Πάρκο Αντώνης Τρίτσης**.

Οι λόγοι για τους οποίους επιλέχθηκε το συγκεκριμένο πάρκο είναι:

- Η ευρεία επιφάνεια, η οποία επιτρέπει την εγκατάσταση μιας μεγάλης και πλήρως εξοπλισμένης παιδικής χαράς
- Η κοντινή απόσταση από το κέντρο της πόλης, καθιστώντας το πάρκο προσβάσιμο σε όλους
- Η κατάλληλη διαμόρφωση του εδάφους, που επιτρέπει την εύκολη κίνηση και πρόσβαση σε όλους τους χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με ειδικές ανάγκες.
- Υπάρχουν πολλοί σταθμοί πάρκινγκ γύρω από το πάρκο, πράγμα που το καθιστά ευκολότερο στους χρήστες να προσεγγίζουν το παρκο. Οι είσοδοι βρίσκονται περιμετρικά του παρκου και συνδέουν κεντρικές οδούς κίνησης, βοηθώντας τους οδηγούς να φτάσουν εκεί. Παράλληλα συνδέει πολλές περιοχές μέσω των μέσων μαζικής μεταφοράς τα οποία κάνουν στάσεις γύρω από το παρκο.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΗ ΛΗΨΗ ΠΑΡΚΟΥ

ΠΗΓΗ: GOOGLE MAPS

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

- Στην περιοχή βρίσκονται αρκετά σχολεία διαφόρων τάξεων, υπάρχουν λοιπόν αρκετά παιδιά στην περιοχή. Παράλληλα τα σχολεία οργανώνουν εκδρομές στο παρκο, οπότε είναι ένα σημείο συνάντησης.
- Αρκετοί φίλοι του κρασιού, παρακολουθούν ξεναγήσεις και γευσιγνωσίες στο οινοποιείο που στεγάζεται στον πύργο Βασιλίσσης.
- Στο πάρκο υπάρχει μια οργάνωση, η οποία προγραμματίζει εργαστήρια κηπουρικής και μαθαίνουν στα παιδιά πως να έρχονται σε επαφή με την φύση.
- Ακόμα, υπάρχουν γήπεδα ποδοσφαίρου , στα οποία αρκετά παιδιά έρχονται καθημερινά για την προπόνηση τους.
- Χιλιάδες άνθρωποι κάνουν προπόνηση για τρέξιμο πλάι στο ποτέμι που διατρέχει το πάρκο, αλλά και στους λόφους.
- Ένα θέατρο και μια εκκλησία βρίσκονται στην ανατολική είσοδο του παρκου και τέλος, στεγάζεται και ένα σύστημα προσκόπων στο παρκο που πραγματοποιούν τις εβδομαδιαίες τους συναντήσεις και εξορμήσεις μέσα στο πάρκο Αντώνης Τρίτσης.
- Τέλος, ακόμη ένας λόγος που καθιστά το πάρκο καλή επιλογή για τον σχεδιασμό της παιδικής χαράς είναι η ύπαρξη άλλων εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων στο πάρκο, όπως περίπατοι, ποδηλασία, εκδηλώσεις κ.λπ., που μπορούν να προσελκύσουν αρκετούς χρήστες στην περιοχή και να συμβάλλουν στη δημιουργία ενός δυναμικού κοινωνικού περιβάλλοντος. Παρότι η μελέτη σχεδιασμού θα γίνει για το συγκεκριμένο πάρκο, στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε ένα πρότυπο που θα μπορεί να προσαρμοστεί και σε άλλους χώρους.

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΗ ΛΗΨΗ ΠΑΡΚΟΥ

ΠΗΓΗ: ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 2008 ΘΥΜΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΜ

Το Πάρκο στην πορεία του χρόνου - Ιστορικά Στοιχεία

- Πρώτος αγοραστής έκτασης 300 στρεμμάτων που βρισκόταν στην περιοχή του σημερινού πάρκου είναι ο Ανδριώτης караβοκύρης Ιωάννης Παπαθεοδώρου Λεφάκης.
- 1838: το κτήμα αγοράζουν οι Άγγλοι John Williams και George Miles για να το καλλιεργήσουν συστηματικά.
- 1840: μοναδικός ιδιοκτήτης γίνεται ο John Williams.
- 1848: αγοράζεται το κτήμα από το Δημήτριο Κοντάκη. Τον ίδιο χρόνο, με προτροπή της Αμαλίας, αγοράζεται το κτήμα από τη βασιλική οικογένεια.
- 1848-1861: με τη σύναψη άλλων 47 συμφωνητικών διαμορφώνεται ένα ενιαίο κτήμα 2500 στρεμμάτων.
- 1854: εγκαινιάζεται το κτήριο < πύργος βασίλισσας >.
- 1857: με την προσθήκη 7ου τεχνητού λοφίσκου Αμαλία ονομάζει το κτήμα < Επτάλοφος >.
- 1862: καταργείται η βασιλεία του Όθωνα και η αντιβασιλεία της Αμαλίας. Έντονο αντιοθωνικό-αντιβασιλικό μένος σταματά κάθε έργο στο κτήμα της Επταλόφου.
- 1863: με το ψήφισμα της Β' Εθνικής Συνελεύσεως της 3ης Ιουλίου 1863, η διαχείριση του κτήματος της Επταλόφου ανατίθεται στο Υπουργείο των Οικονομικών.
- 1878: περιέρχεται στο Γεώργιο Παχύ. Μετά το θάνατό του το κτήμα περνά στην οικογένεια Σερπιέρη (αφού η κόρη του Παχύ, η Λαυριά, είχε παντρευτεί τον Φερνάρδο, γιο του διάσημου Ιταλού μεταλλωρύχου και επιχειρηματία Giovanni Baptista Serpieri).

- 1987: εκπονούνται οι πρώτες μελέτες από τον Οργανισμό Αθήνας και κατοχυρώνεται ο ενιαίος χαρακτήρας της έκτασης που κινδύνευε να διαμελιστεί από αντιφατικές χρήσεις.
- 1993: ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ προχωρούν στη δημοπράτηση της πρώτης φάσης του έργου για τη δημιουργία ενός πρότυπου οικολογικού πάρκου και υπερτοπικού πόλου αναψυχής. Τα στοιχεία προέρχονται από την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα έκδοση του Πολιτιστικού Κέντρου Μελίνα Μερκούρη, Δήμου Ιλίου: Διώτη Μαρίνου, Σπύρου Γεωργόπουλου 1995: "ΙΛΙΟΝ πορεία στους αιώνες"³⁶.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (ΑΡΙΣΤΕΡΑ 1960 – ΔΕΞΙΑ 2002)

ΠΗΓΗ: ΓΥΣ

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ

ΠΗΓΗ: ΒΙΒΛΙΟ (ΙΛΙΟΝ: ΠΟΡΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ)

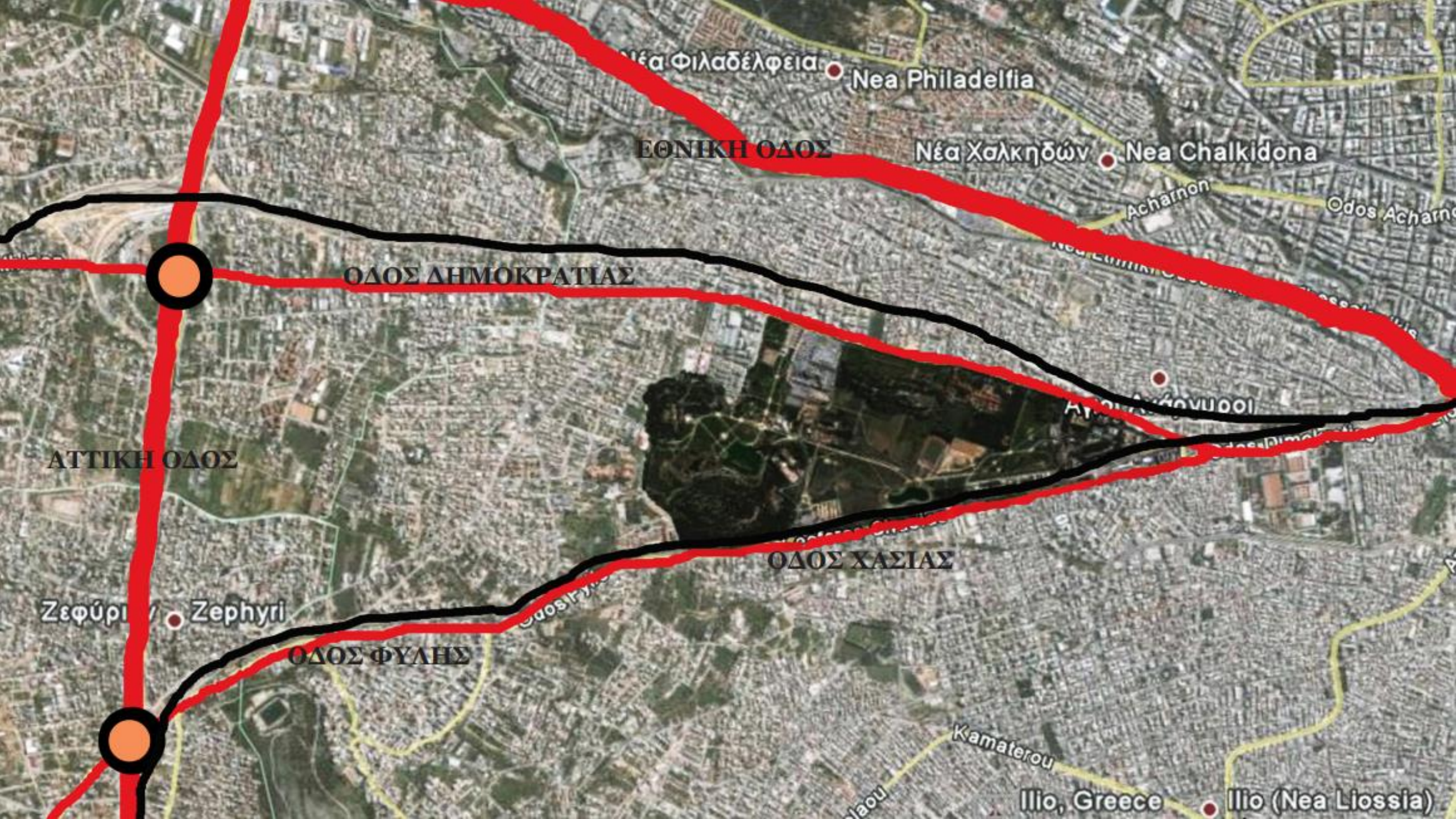
Μελέτη πάρκου περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης "Αντώνης Τρίτσης"

- Το Μητροπολιτικό Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης "Αντώνης Τρίτσης" αναδεικνύεται ως ο φυσικός χώρος σύγκλισης μεταξύ του Μητροπολιτικού Πάρκου και του πάρκου περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, εκτείνοντας τα όριά του σε περίπου 1200 στρέμματα και γειτνιάζοντας με δύο δήμους, τον Δήμο Αγίων Αναργύρων-Καματερού και τον Δήμο Ιλίου. Επιπλέον, στα ανατολικά συνορεύει με το εμπορικό κέντρο Escape Center, ενώ στο βόρειο τμήμα του έχει ως γείτονες το συγκρότημα σχολικών μονάδων του 1ου Γυμνασίου και Λυκείου Καματερού, το ίδρυμα Θεοτόκος και το Εθνικό Κέντρο Αποκατάστασης Αναπήρων. Στη δυτική πλευρά, επίσης, συνορεύει με την Λεωφόρο Φυλής και βρίσκεται κοντά στις σιδηροδρομικές γραμμές της διαδρομής Αθήνας-Πελοποννήσου. Στα νότια, τέλος, συνορεύει με την οδό Μπίμπιζα και το Ίδρυμα Βρεφών Μητέρα.
- Ο χώρος αυτός φιλοξενεί 4 χώρους στάθμευσης και διαθέτει 5 κύριες εισόδους σε μια εξωτερική περίμετρο περίπου 6 χιλιομέτρων. Στο εσωτερικό του, βρίσκουμε κτίρια που χρονολογούνται από την εποχή των Βασιλιάδων στην Ελλάδα, καθώς και ιδιωτικά κτίρια. Το Μητροπολιτικό Πάρκο έχει σχηματίσει ένα δίκτυο λιμνών, αποτελούμενο από 6 λίμνες και ένα μεγάλο κανάλι μήκους 660 μέτρων, που ενώνει το σύμπλεγμα των πέντε λιμνών στο βόρειο τμήμα με την έκτη λίμνη στο νοτιοδυτικό.
- Στο εσωτερικό του πάρκου έχουν παρατηρηθεί διάφορα είδη ζωής, τα οποία είτε έχουν ενσωματωθεί στο οικοσύστημα χωρίς να το επηρεάζουν, είτε έχουν επηρεάσει το ίδιο το οικοσύστημα αλλάζοντας την ισορροπία με άλλα ζώα που ήταν προϋπάρχοντα. Αυτό οφείλεται σε παράνομες απελευθερώσεις ζώων και ερπετών. Αντίθετα, η δειλή αλλά οργανωμένη δενδροφύτευση σε περιοχές που χρειάζονται ανάπτυξη γίνεται σύμφωνα με τις συμβουλές ειδικών, ώστε να διατηρηθεί η οικολογική ισορροπία. ³⁶.

Περιβάλλον χώρος_Περιγραφή κτιρίων

- Στη περιοχή του Πάρκου υπάρχουν κτίσματα που βρίσκονται εντός των ορίων του Πάρκου και κτίρια που βρίσκονται εκτός αυτού. Τα κτίρια που βρίσκονται εντός του Πάρκου αριθμούνται σε 53 με συνολική κάλυψη τετραγωνικών μέτρων 10.40050 .
- Στη βόρεια πλευρά βρίσκονται οι εγκαταστάσεις του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων και 2 μικρά υπαίθρια θέατρα. Στην ανατολική πλευρά βρίσκονται οι εγκαταστάσεις της Διοίκησης του Φορέα Διαχείρισης στη συμβολή των οδών Σπύρου Μουστακλή και Δυοβουνιώτη ενώ απέναντι στεγάζονται η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και το Κέντρο Ερπετών.
- Στο Πάρκο ακόμη υπάρχουν και δύο παρεκκλήσια, ο προφήτης Ηλίας, στον λόφο ανατολικά των λιμνών και το παρεκκλήσι του Αποστόλου Παύλου που βρίσκεται στον λόφο δυτικά των λιμνών. Δίπλα από το παρεκκλήσι του Αποστόλου Παύλου βρίσκεται ένα κτίσμα που χαρακτηρίζεται ως «Σπίτι του Δάσους».
- Στο Πάρκο υπάρχουν 3 κτίσματα ειδικά διαμορφωμένα για χρήση αναψυκτήριου, ένα στο σιντριβάνι του κεντρικού καναλιού και ένα στη λίμνη Ναϊάδα και ένα στη λίμνη Αχελωίδα (νότιο μέρος).
- Σήμερα λειτουργεί μόνο το αναψυκτήριο στη λίμνη Ναϊάδα. Εντός του πάρκου σε μία έκταση 37 στρεμμάτων περίπου υπάρχουν με οριοθετημένη περίφραξη οι εγκαταστάσεις του ΟΑΕΔ Αγίων Αναργύρων - Επαγγελματική Σχολή Μαθητείας (ΕΠΑΣ), καθώς και η εστία της σχολής.
- Εκτός των ορίων του πάρκου υπάρχει ένα εμπορικό κέντρο με αναψυκτήρια και κινηματογράφο, ο πύργος της Βασίλισσας Αμαλίας καθώς και τα κτίρια των εγκαταστάσεων του κέντρου βρεφών Μητέρα.
- Το πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνης Τρίτσης βρίσκεται στα Δυτικά προάστια της Αττικής και περιβάλλεται από τις οδούς Δημοκρατίας ανατολικά, Μπίμπιζα νότια, Λεωφόρο Φυλής δυτικά και βόρεια από τις οδούς Θεοτόκου και Σπύρου Μουστακλή³⁷.

Νέα Φιλαδέλφεια • Nea Philadelfia

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ

Νέα Χαλκηδών • Nea Chalkidona

Achamoni

Odos Acharnon

ΟΔΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ

Κηφισίου

ΟΔΟΣ ΧΑΣΙΑΣ

Ζεφύρι • Zephyri

ΟΔΟΣ ΦΥΛΗΣ

Kamaterou

Ilio, Greece

Ilio (Nea Liossia)

1. ΟΔΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3. ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΡΕΝΟΥ

2. ΟΔΟΣ ΧΑΣΙΑΣ

4. ΟΔΟΣ ΜΠΙΜΠΙΖΑ

Οδός Σπύρου Μουστακλή

Λεωφ. Δημοκρατίας

Οδός Θεοτόκου

Οδός Μπιμπιζα

Λεωφ. Φυλής

Google Earth

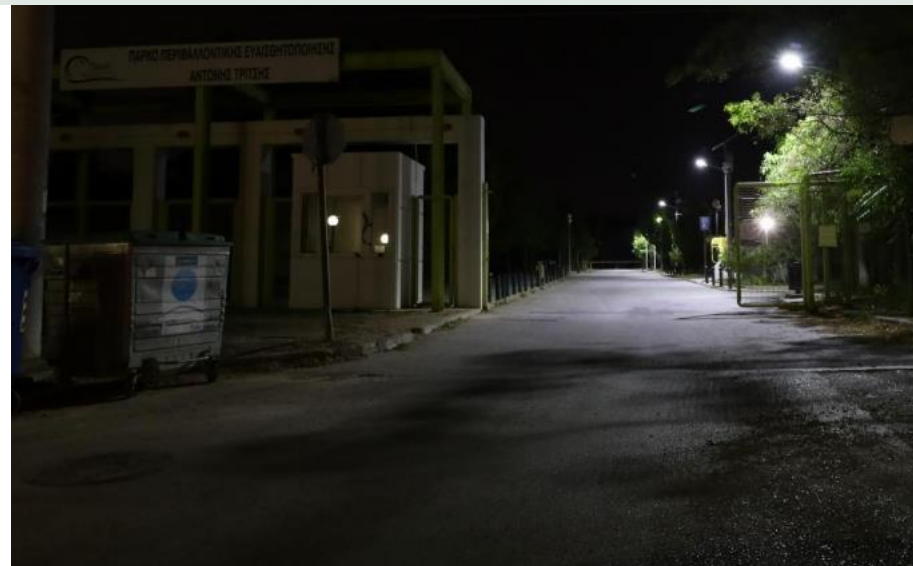

1. ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΦΥΛΗΣ

3. ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΟΔΟΥ ΣΠΥΡΟΥ ΜΟΥΣΤΑΚΛΗ

2. ΟΔΟΣ ΣΠΥΡΟΥ ΜΟΥΣΤΑΚΛΗ

1. ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3. ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΟΔΟΥ ΜΠΙΜΠΙΖΑ

2. ΟΔΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΦΥΤΕΥΣΗ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

ΦΥΤΕΥΣΗ - ΔΑΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Υπόμνημα

- ◀ Είσοδοι
- Προσκοπικό Κέντρο ΠΥ.ΒΑ
- Κατάληψη: αυτόνομος <ΑΓΡΟΣ>
- Εκπαίδευση
- Πρόνοια (ΙΝΕΔΙΒΙΜ, Κέντρο βρεφών <Μητέρα>, Ίδρυμα Θεοτόκος, Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων)
- Θρησκευτικά κτίρια
- Αθλητικές εγκαταστάσεις (παραχωρημένες στους Δ. Ιλίου, Δ. Αγ. Αναργύρων – Καματερού)
- Φυτώριο Δ. Ιλίου
- Δημαρχείο Δ. . Αγ. Αναργύρων – Καματερού και αμαξοστάσια απορριμματοφόρων (Δ. Ιλίου, Δ. . Αγ. Αναργύρων – Καματερού)
- Εμπόριο

Δραστηριότητες

- Η φύλαξη του πάρκου γίνεται από ιδιωτική εταιρεία ασφαλείας που λειτουργεί 24/7, εξασφαλίζοντας έτσι την καλή κατάσταση και την ασφάλειά του.
- Το προσωπικό του πάρκου, αν και ολιγομελές για την έκτασή του (επτά άτομα), αφιερώνει καθημερινά χρόνο στην καθαριότητα, το κλάδεμα και το πότισμα των δέντρων, την αποψίλωση των χόρτων και γενικά σε εργασίες συντήρησης και επισκευών.
- Εντός του πάρκου λειτουργεί ένα αναψυκτήριο που εκμισθώνεται σε ιδιώτες για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.
- Στα πλαίσια του προγράμματος EQUAL, ιδρύθηκε μια μόνιμη αγορά Βιολογικών και Παραδοσιακών Προϊόντων με την επωνυμία NATURASHOP, που αποτελείται από 14 καταστήματα. Το πάρκο επισκέπτονται επίσης πολλά σχολεία Α' βαθμίδας και Β' βαθμίδας εκπαίδευσης. Στα πλαίσια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, οι μαθητές πραγματοποιούν δραστηριότητες όπως φύτευση δέντρων και μάζεμα ελιάς, με το παραγόμενο λάδι να διανέμεται σε φιλόπτωχα ιδρύματα.
- Η καλλιέργεια των οπωροφόρων δένδρων γίνεται βιολογικά, χωρίς τη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων.
- Το πάρκο φιλοξενεί επίσης πολιτιστικές εκδηλώσεις των γύρω Δήμων, όπως θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες, καθώς και εμπορικές εκθέσεις όπως ανθοκομίας και έκθεση βιβλίου ³⁸.

1. ΘΕΑΤΡΑΚΙ

3. ΕΚΚΛΗΣΙΑ Δ. ΠΙΚΙΩΝΗ

2. ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

4. ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

1. ΜΙΚΡΟ ΚΑΦΕ

3. ΧΩΡΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

2. ΜΙΚΡΟ ΚΑΦΕ

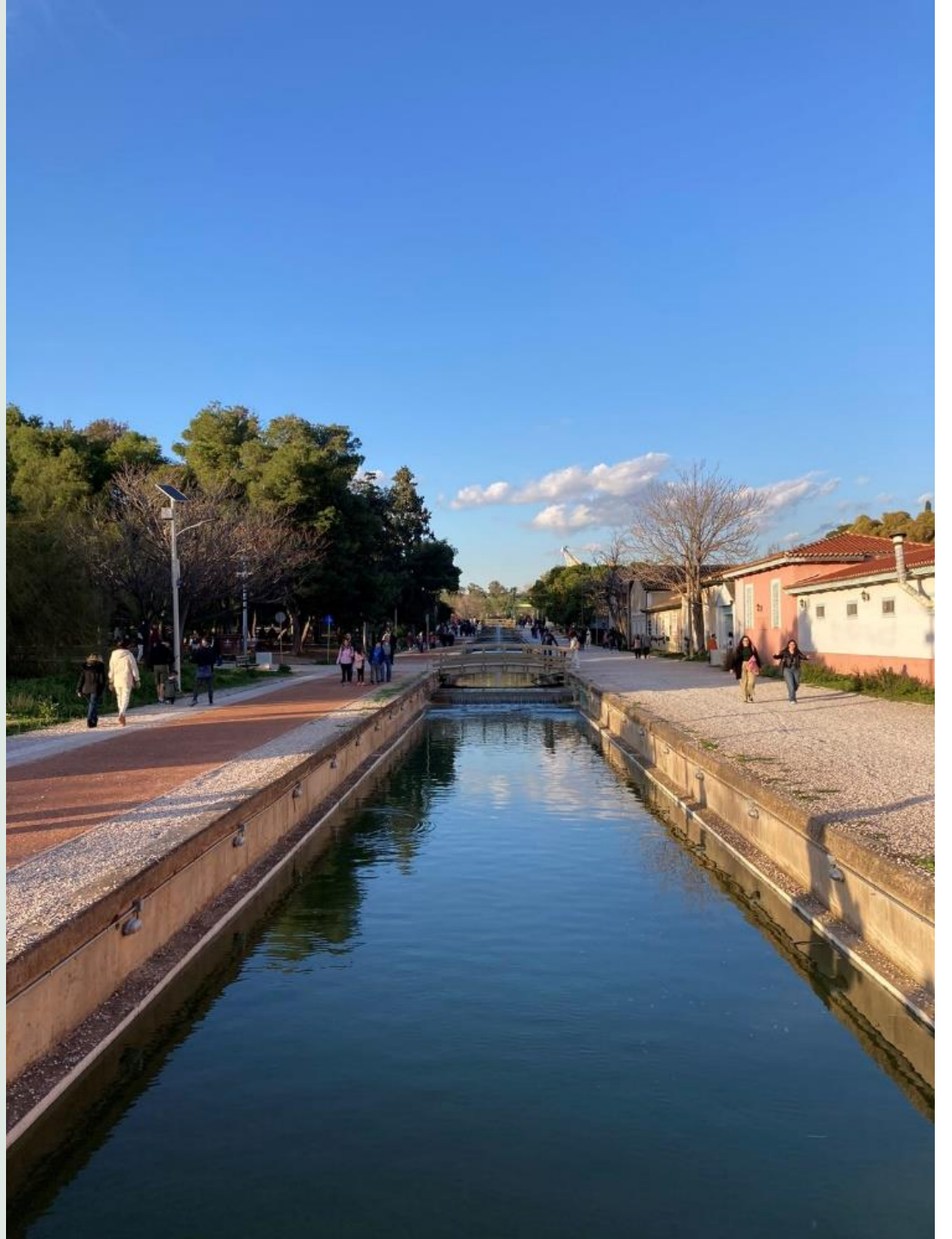
4. ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

K
A
N
A
Λ
I

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΥΛΙΚΩΝ

τοιχία αντιστήριξης καναλιού από οπλισμένο σκυρόδεμα

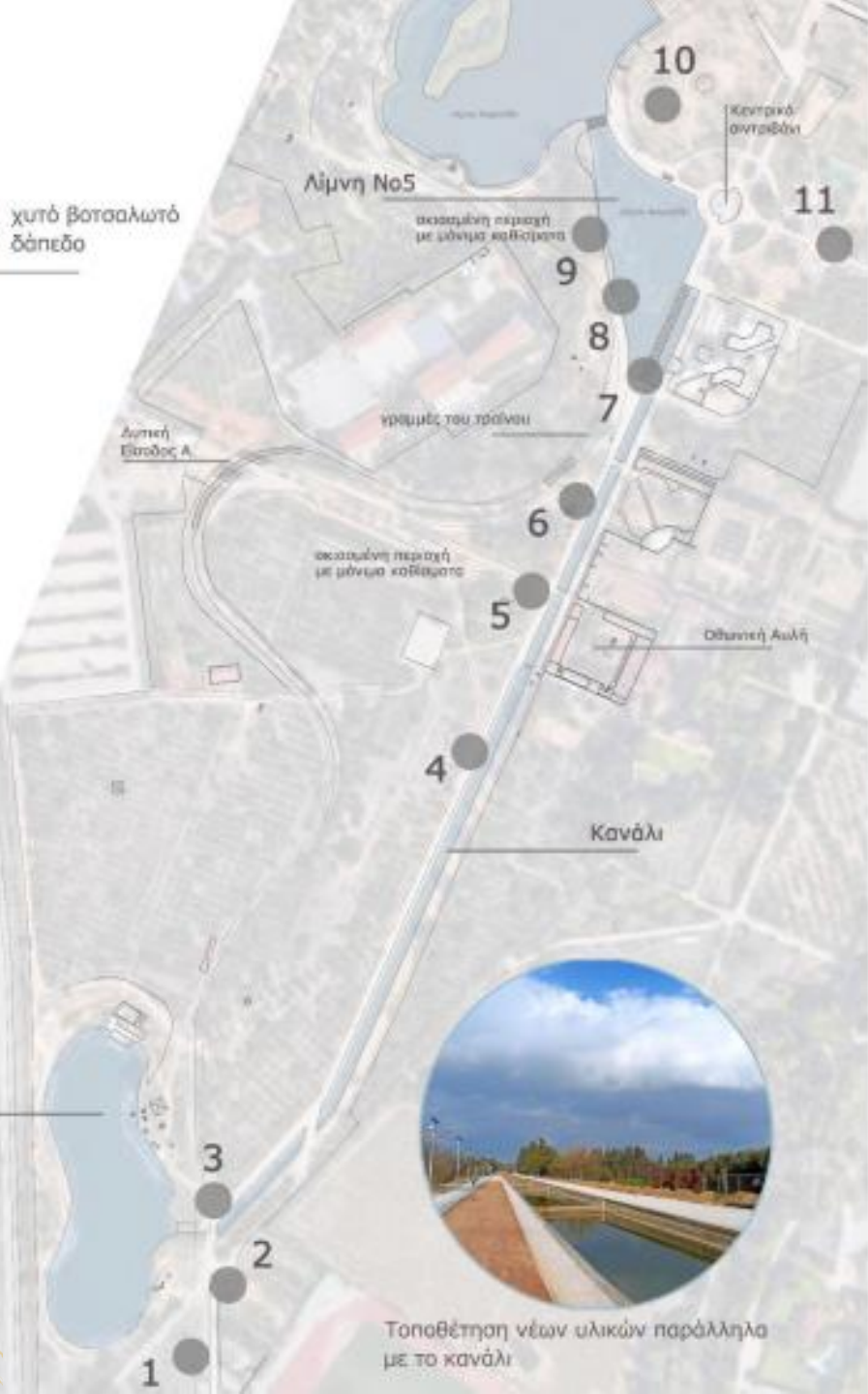
διαδρομές από χώμα

μεταλλικά φωτιστικά σώματα

Λίμνη Νο6

Τοποθέτηση νέων υλικών παράλληλα με το κανάλι

κυβόλιθοι

εδαφοκαλυπτικό λιχνόδρα ή τριφύ.

χώμα

Εύληνη γέφυρα

νερό

χαλίκια

Εύληνα καθίσματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

The background features abstract, organic shapes in shades of sage green and gold. On the left, there are several overlapping green circles and a larger, irregular green shape. On the right, a large green circle is partially visible, with several thin, wavy gold lines extending from it across the bottom of the page.

Κατά τον σχεδιασμό αυτού του χώρου, θα ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

Οι διάδρομοι θα είναι ελεύθεροι από εμπόδια, όπως φυτά, θάμνοι και πινακίδες, και θα τοποθετηθούν έξω από το μονοπάτι της κυκλοφορίας, προκειμένου να διασφαλιστεί πλήρης πρόσβαση για παιδιά με αναπηρίες. Το ελάχιστο πλάτος των διαδρόμων θα είναι 90 cm ή 150 cm, ενώ για την διέλευση δύο γειτονικών αναπηρικών αμαξιδίων προτιμάται πλάτος 180 cm. Η κλίση του διαδρόμου, δεν θα υπερβαίνει το 1:20. Θα δοθεί προσοχή στην επιλογή των φυτών που χρησιμοποιούνται, αποφεύγοντας τη χρήση δηλητηριωδών ή καρποφόρων φυτών.

Τα καθίσματα θα τοποθετηθούν εκτός του κύριου διαδρόμου.

Θα υπάρχουν ρυθμιζόμενα έπιπλα διαφορετικών υψών, τα οποία θα επιτρέπουν την πρόσβαση σε αναπηρικά αμαξίδια. Αυτό προσφέρει τη δυνατότητα συμμετοχής σε διάφορες δραστηριότητες, όπως το παιχνίδι με το νερό, την άμμο, τα διαδραστικά πάνελ και τους υπερυψωμένους κήπους.

Βελτιστοποιώντας τον σχεδιασμό αυτών των περιβαλλοντικών χώρων για παιδιά με αναπηρίες, μπορούμε να δημιουργήσουμε περιβάλλοντα που προωθούν τη συμμετοχή, την ανεξαρτησία και την εκπαίδευσή τους. Υπόψη χρειάζεται να ληφθούν:

- **Ασφάλεια:** Πρέπει να ληφθούν μέτρα για την ασφαλή και απρόσκοπτη κίνηση των παιδιών με αναπηρίες. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει επαρκής φωτισμός, καθαρά και απρόσκοπτα μονοπάτια, και αντιολισθητική επιφάνεια. Επίσης, πρέπει να υπάρχουν προειδοποιητικά σήματα και πινακίδες ενδείξεων.
- **Πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες:** Ο σχεδιασμός των εξωτερικών χώρων πρέπει να επιτρέπει την πρόσβαση των παιδιών με αναπηρίες σε όλες τις δραστηριότητες και τις περιοχές. Αυτό σημαίνει πως πρέπει να υπάρχουν ράμπες για την ευκολότερη πρόσβαση σε διάφορα επίπεδα.
- **Περιοχές ηρεμίας:** Διαμόρφωση περιοχών όπου τα παιδιά με αναπηρίες μπορούν να ηρεμούν, με ηλεκτρονικές συσκευές, και να παίζουν με άλλα παιδιά. Αυτοί οι χώροι πρέπει να είναι εξοπλισμένοι με ειδικά έπιπλα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τις ανάγκες τους.
- **Συμμετοχή στη σχεδίαση:** Ενθαρρύνουμε τα παιδιά με αναπηρίες να συμμετάσχουν στη σχεδίαση των εξωτερικών χώρων και την επιλογή των δραστηριοτήτων που επιθυμούν. Αυτό θα τους δώσει αίσθηση ελέγχου και θα τους ενθαρρύνει να απολαμβάνουν τον χώρο.

Με την εφαρμογή αυτών των πρακτικών μέτρων στον σχεδιασμό του πάρκου, μπορούμε να δημιουργήσουμε περιβάλλον που προωθεί την συμμετοχή, την ανεξαρτησία και την ανάπτυξη των παιδιών με αναπηρίες. Επιπλέον, η δημιουργία προσβάσιμων και ενδιαφερόντων εξωτερικών χώρων προάγει την κοινωνική αλληλεπίδραση, την φυσική δραστηριότητα και την εκπαίδευση, ενισχύοντας την ανάπτυξη των παιδιών σε διάφορους τομείς.

Υλικά φινιρίσματος για υπαίθριες παιδικές χαρές

- Για την επιλογή υλικών της παιδικής χώρας, η συνοχή και η ασφάλεια είναι πρωταρχικής σημασίας. Πρέπει να αποφεύγονται τα κενά μεταξύ των πλακών ή άλλων υλικών, προκειμένου να μην προκαλούν ενοχλήσεις ή κίνδυνο για τους χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων. Επίσης, είναι σημαντικό να χρησιμοποιούνται διάφορα υλικά, υφές και χρώματα σε διάφορες περιοχές του χώρου. Για παράδειγμα, διαφορετικά υλικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις εισόδους και σε διαφορετικά επίπεδα, προκειμένου να βοηθήσουν τα παιδιά με αναπηρίες να προσανατολιστούν.
- Τα δάπεδα πρέπει επίσης να είναι αντιολισθητικά σε ξηρές και υγρές συνθήκες, εξασφαλίζοντας παρόμοιους συντελεστές ολίσθησης για τα διάφορα φινιρίσματα. Είναι σημαντικό να αποφεύγονται τα υλικά που εμποδίζουν την ελεύθερη κίνηση, όπως χαλίκια, άμμος και ξύλο.
- Οι χώροι παιχνιδιού πρέπει να είναι σχεδιασμένοι για να προωθούν την ενσωμάτωση όλων των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες. Ο εξοπλισμός παιχνιδιού πρέπει να είναι σταθερός και ομαλός, προκειμένου να αποφευχθούν τραυματισμοί. Τα στοιχεία παιχνιδιού πρέπει να έχουν ασφάλεια και να μην παρουσιάζουν οξείες άκρες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν τραυματισμούς. Η ασφάλεια πρέπει πάντα να είναι προτεραιότητα, καθώς οι παιδικές χαρές απευθύνονται σε παιδιά όλων των ηλικιών και ικανοτήτων.
- Στην πραγματικότητα, τα υλικά που χρησιμοποιούνται στους εξωτερικούς χώρους παιχνιδιού πρέπει να είναι ανθεκτικά στις καιρικές συνθήκες και να παρέχουν ασφάλεια. Καουτσούκ είναι ένα από τα πιο συνιστώμενα υλικά για το έδαφος των παιδικών χαρών, καθώς προσφέρει απορρόφηση κραδασμών και αντοχή στον ολίσθηση. Επιπλέον, το καουτσούκ διευκολύνει την κίνηση των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών με αναπηρίες.
- Τα υλικά παιχνιδιού πρέπει να είναι σταθερά και ομαλά, προκειμένου να αποφευχθούν τραυματισμοί. Απαιτείται επίσης η εγκατάσταση των στοιχείων παιχνιδιού με ασφάλεια, ώστε να παρακινηθούν όλοι οι χρήστες να συμμετάσχουν και να απολαύσουν τον χώρο παιχνιδιού.
- Τα υλικά που χρησιμοποιούνται στον εξοπλισμό παιδικής χαράς ποικίλουν, με ξύλο, ανοξείδωτο χάλυβα και πλαστικό να είναι μερικά από τα πιο κοινά. Πρέπει να αποφεύγονται αιχμηρά στοιχεία, και οι άκρες πρέπει να είναι στρογγυλεμένες για ασφάλεια. Επιπλέον, πρέπει να τηρείται η απόσταση ασφαλείας μεταξύ των στοιχείων, έτσι ώστε να αποφευχθούν ενδεχόμενοι τραυματισμοί.

Τέλος, η επιλογή χρωμάτων και υλικών πρέπει να γίνεται με προσοχή. Τα σκούρα χρώματα πρέπει να αποφεύγονται, καθώς απορροφούν τη θερμότητα, και αυτό θα μπορούσε να καταστήσει το έδαφος πολύ ζεστό στα πόδια των παιδιών ³⁹

Κατα την έρευνα μας προέκυψαν απορίες που θα μπορούσαν να απαντηθούν μέσω ενός ερωτηματολογίου.

Για αυτόν τον λόγο δημιουργήσαμε το παρακάτω ερωτηματολόγιο με σκοπό να συλλέξουμε πληροφορίες σημαντικές για τον σχεδιασμό μας. Ρωτήσαμε 17 παιδιά, 8 γονείς και 4 φροντιστές προκειμένου να καταλήξουμε σε ένα βοηθητικό πλήθος απαντήσεων. Παρακάτω θα δούμε τις ερωτήσεις και στην συνέχεια τα πορίσματα τους.

Ερωτηματολόγιο για παιδιά:

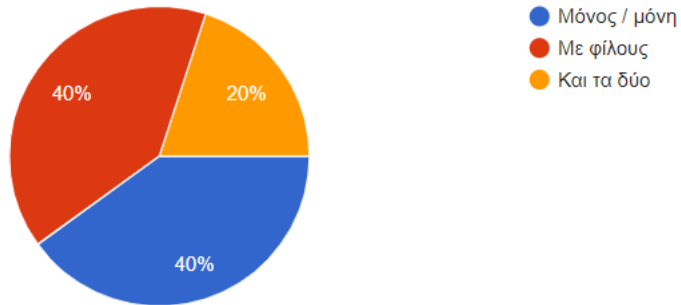
1. Προτιμάς να παίζεις μόνος, με φίλους ή και τα δύο;
2. Τι είδους χρώματα σου αρέσει να βλέπεις όταν παίζεις; Υπάρχει κάποιο αγαπημένο χρώμα που σε κάνει να νιώθεις χαρούμενο;
3. Ποιο είναι το αγαπημένο σου μέρος για να παίζεις; Σε πάρκο, στο σπίτι, ή άλλου;
4. Ποια είναι η αγαπημένη σου μυρωδιά; Μπορεί να είναι ένα λουλούδι, φρούτο ή οτιδήποτε άλλο.
5. Ποιο τοπίο (π.χ. θάλασσα, βουνό, δάσος) σε κάνει να νιώθεις ήρεμο ή ευτυχισμένο;
6. Ποια υφή θα ήθελες να αγγίζεις περισσότερο;
7. Σου αρέσει να αγγίζεις τα φύλλα των δέντρων ή τα λουλούδια;

Ερωτηματολόγιο για γονείς, δασκάλους και φροντιστές :

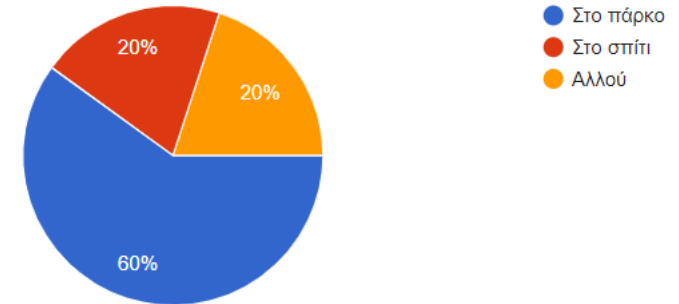
1. Πώς αντιλαμβάνεστε τις προτιμήσεις του παιδιού σας όσον αφορά τον τρόπο παιχνιδιού (μόνο, με άλλα παιδιά, με ενήλικες);
2. Ποια είναι η αγαπημένη μυρωδιά του παιδιού σας;
3. Ποιο είναι το αγαπημένο χρώμα του παιδιού σας;
4. Το παιδί σας προτιμά περισσότερο έντονα, ζωηρά χρώματα ή απαλά, ήπια χρώματα;
5. Ποια είναι η αγαπημένη υφή του παιδιού σας;
6. Ποια υλικά και ποιες επιφάνειες σας αρέσουν περισσότερο για να παίζει το παιδί σας;
7. Υπάρχει κάτι συγκεκριμένο που θα θέλατε να βελτιωθεί στην παιδική χαρά που συχνά επισκέπτεστε;

Ερωτηματολόγιο για παιδιά - Απαντήσεις:

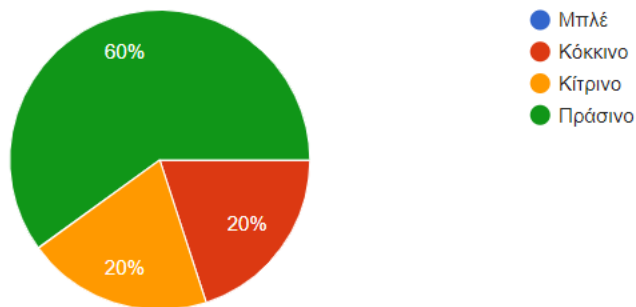
Προτιμάς να παίζεις μόνος, με φίλους ή και τα δύο;

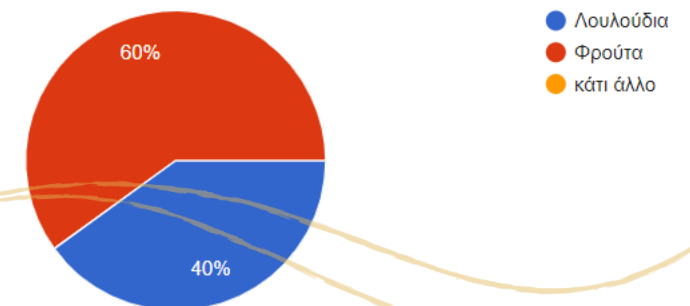
Ποιο είναι το αγαπημένο σου μέρος για να παίζεις; Σε πάρκο, στο σπίτι, ή άλλου;

Τι είδους χρώματα σου αρέσει να βλέπεις όταν παίζεις; Υπάρχει κάποιο αγαπημένο χρώμα που σε κάνει να νιώθεις χαρούμενο;

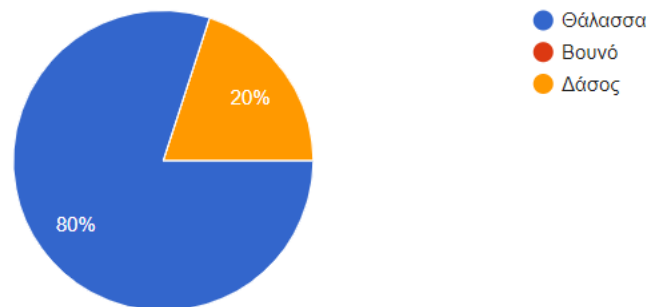
Ποια είναι η αγαπημένη σου μυρωδιά; Μπορεί να είναι ένα λουλούδι, φρούτο ή οτιδήποτε άλλο ;

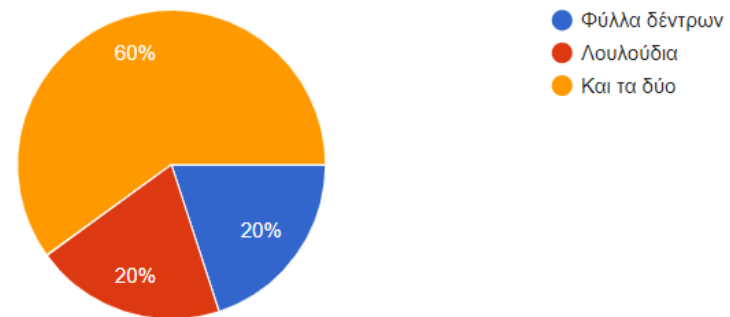

Ερωτηματολόγιο για παιδιά - Απαντήσεις:

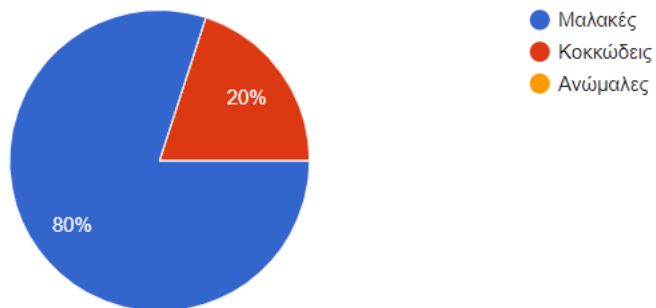
Ποιο τοπίο (π.χ. θάλασσα, βουνό, δάσος) σε κάνει να νιώθεις ήρεμο ή ευτυχισμένο;

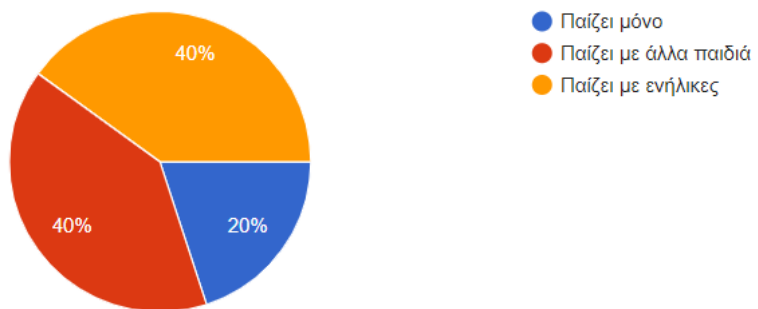
Σου αρέσει να αγγίζεις τα φύλλα των δέντρων ή τα λουλούδια;

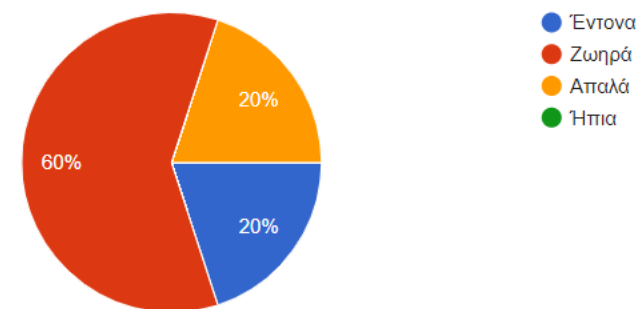
Ποια υφή θα ήθελες να αγγίξεις περισσότερο;

Πώς αντιλαμβάνεστε τις προτιμήσεις του παιδιού σας όσον αφορά τον τρόπο παιχνιδιού (μόνο, με άλλα παιδιά, με ενήλικες);

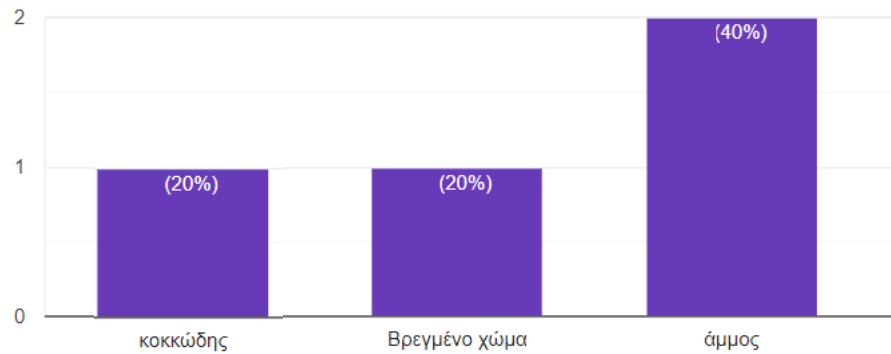

Το παιδί σας προτιμά περισσότερο έντονα, ζωηρά χρώματα ή απαλά, ήπια χρώματα;

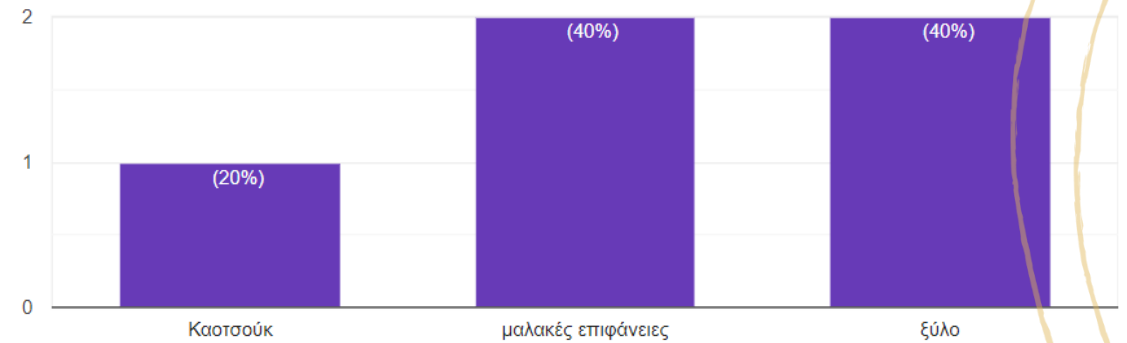

Ερωτηματολόγιο για γονείς και φροντιστές - Απαντήσεις:

Ποια είναι η αγαπημένη υφή του παιδιού σας :

Ποια υλικά και ποιες επιφάνειες σας αρέσουν περισσότερο για να παίζει το παιδί σας;

Υπάρχει κάτι συγκεκριμένο που θα θέλατε να βελτιωθεί στην παιδική χαρά που συχνά επισκέπτεστε;

Θα ήθελα πιο ενδιαφέροντα παιχνίδια με περισσότερο εκπαιδευτικό χαρακτήρα .

η πρόσβαση

καθαριότητα και περισσότερη ασφάλεια

να υπάρχει χώρος με τουαλέτες και καθαρό νερό

ευφάνταστα παιχνίδια

Ερωτηματολόγιο για παιδιά – Συμπεράσματα:

- Από το παραπάνω ερωτηματολόγιο προκύπτει ότι στα παιδιά αρέσει να παίζουν σε ανοιχτούς χώρους όπως ένα πάρκο, πολλές φορές με παρέα αλλά αρκετές και μόνα τους, με βοήθεια την φαντασία τους και τον εξοπλισμό που θα συναντήσουν στον χώρο.
- Στα παιδιά αρέσει να βρίσκονται στην φύση και να αλληλοεπιδρούν με αυτήν αγγίζοντας τα φύλλα των φυτών και τα λουλούδια τους.
- Σε πολλά παιδιά αρέσει το υγρό στοιχείο , τα έντονα χρώματα και οι ιδιαίτερες μυρωδιές.

Ερωτηματολόγιο για γονείς και φροντιστές – Συμπεράσματα :

- Ρωτώντας τους γονείς και τους φροντιστές αυτήν την φορά , επαληθεύουμε ότι στα παιδιά αρέσει να παίζουν με παρέα αλλά και μόνα τους.
- Τα παιδιά ενθουσιάζονται και εξιτάρονται από τα ζωηρά χρώματα.
- Ακόμη , παρατηρείται από τους γονείς/φροντιστές πως στα παιδιά αρέσει πολύ να παίζουν στην άμμο , οι ίδιοι αναφέρουν πως προτιμούν μαλακές επιφάνειες εδάφους και εξοπλισμού για την εξασφάλιση της σωματικής ακεραιότητας των παιδιών.
- Σε αρκετούς γονείς/φροντιστές λείπουν τα ευφάνταστα παιχνίδια από της παιδικές χαρές, παράλληλα χρειάζονται καλύτερους όρους προσβασιμότητας και τέλος σημεία που να εξασφαλίζουν την υγιεινή των παιδιών τους αλλά και των ίδιων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΧΑΡΩΝ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1ο

Miracle Museum by Park Place Recreation Designs, Inc.

Η Park Place Recreation Designs, Inc.

συστήνεται στον χώρο ως μια εταιρεία συμβούλων και σχεδιαστών εξοπλισμού για παιδικές χαρές.

Εδρεύουν στο Texas και έχουν δημιουργήσει το Miracle Museum, έναν χώρο που τα παιδιά μπορούν να παίξουν με τις αισθήσεις τους, να εξερευνήσουν και πρωπάντων να παίζουν μαζί, μέσω μια προσεγγίσης που χαρακτηρίζεται από αρχές Universal σχεδιασμού.

Δηλαδή τα παιχνίδια έχουν σχεδιαστεί για να είναι ικανά για κάθε ηλικία και ικανότητα, οι χρήστες παίρνουν μέρος μια φανταστική αισθητηριακή εμπειρία. Μπορούν ακόμα και ο φροντιστές να παίξουν.

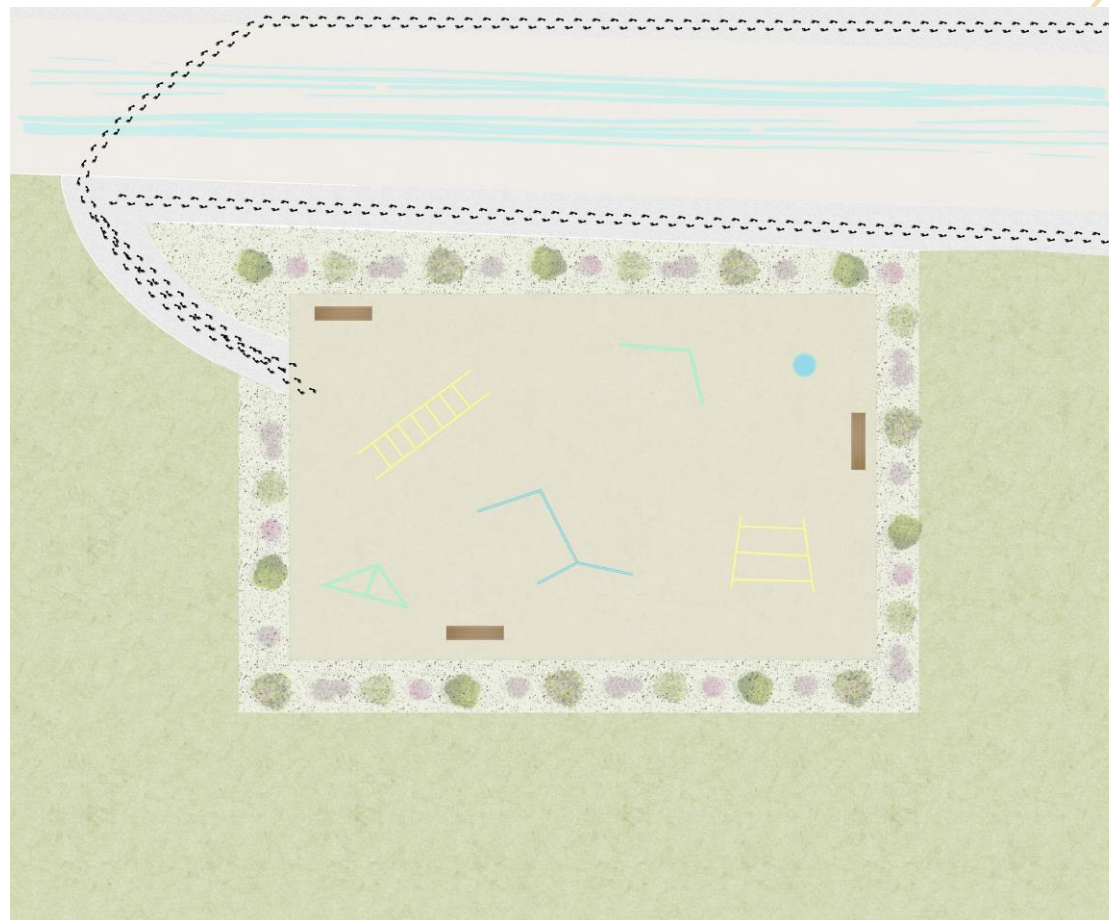

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ

Miracle Museum by Park Place Recreation Designs, Inc.

Στο διάγραμμα θα δούμε τρόπους προσέγγισης στον χώρο.

Ο χώρος βρίσκεται στην άκρη ενός πάρκου οπότε απο τις 3 πλευρές του φυλάσσεται και απο την τρίτη πλευρά του υπάρχει πεζόδρομος για την ασφαλή προσέλευση και διέλευση των πεζών επισκεπτών.

ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

Miracle Museum by Park Place Recreation Designs, Inc.

Σε αυτό το διάγραμμα θα δούμε διάφορες διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει κάποιος εντός του χώρου. Υπάρχουν πολλές διαδρομές τις οποίες μπορεί να χαράξει ο επισκέπτης, τα παιχνίδια είναι μοιρασμένα στις άκρες του χώρου αλλά αφήνουν περιθώρια να αναπτυχθεί παιχνίδι στο κέντρο δημιουργώντας ευκαιρίες αλληλεπίδρασης.

Παράλληλα βλέπουμε τις οπτικές φυγές που αποκτά ο φροντιστής από τα πιθανά σημεία που μπορεί να σταθεί, όσο προσέχει οπτικά το παιδί τους δίνεται η ευκαιρία να γνωριστούν και να περάσουν χρόνο μαζί.

ΚΙΝΗΣΕΙΣ - ΕΠΙΒΛΕΨΗ

Miracle Museum by Park Place Recreation Designs, Inc.

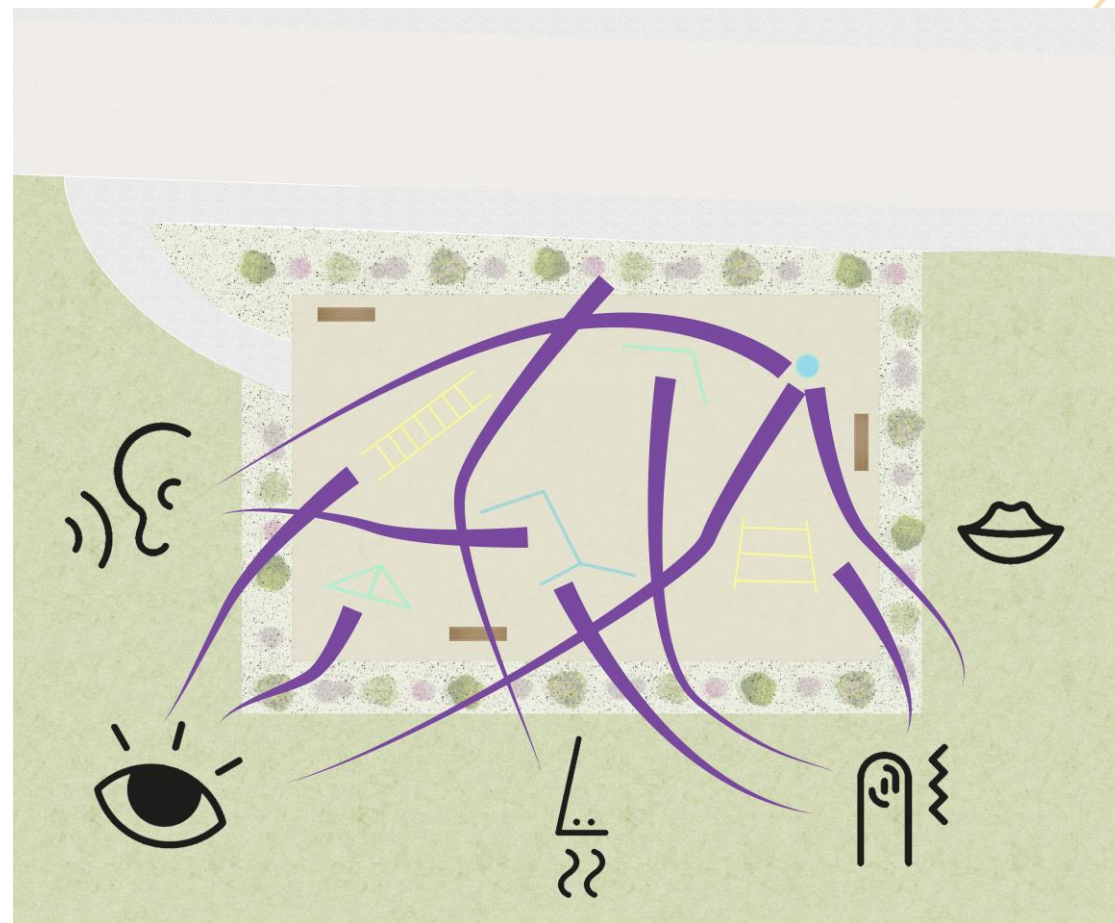
Εδώ θα παρατηρήσουμε έναν αισθητηριακό χάρτη.

Γύρω από τον χώρο του παιχνιδιού έχουν συμβολιστεί οι αισθήσεις μας.

Παράλληλα ενώνονται με τα παιχνίδια που μπορούν να μας τις προσφέρουν κάθε φορά.

Τα περισσότερα παιχνίδια καλύπτουν παραπάνω από αισθήσεις στους χρήστες του. Ακόμα αντιλαμβανόμαστε πως η μόνη αίσθηση που μένει αμέτοχη είναι η γεύση.

Είναι η μεγαλύτερη πρόκληση, στον αισθητηριακό σχεδιασμό να πετύχουμε την γεύση ως αποτέλεσμα μετά την χρήση.

ΑΙΣΘΗΤΗΣΕΙΣ

Momentum Corridor, το παιχνίδι της κύλισης.

Με τις μπάρες πάνω από το κεφάλι, τα παιδιά μπορούν να τραβήξουν ν' εαυτό τους σε όλο το μήκος αυτού του κυλιόμενου τραπεζιού, ώστε να μπορούν να απολαύσουν μια εκδήλωση αφής με απαλά χτυπήματα. Το βρίσκεται στο ύψος του καθίσματος, καθιστώντας αυτό μια διασκεδαστική, προσβάσιμη εγκατάσταση.

SpinAtrium, το συμβολικό παιχνίδι της ένωσης ηπείρων.

Οι χρήστες έχουν την ευκαιρία να κινήσουν γύρω-γύρω την επιφάνεια που αποτυπώνεται ο χάρτης. Κατά τη διάρκεια της κίνησης, αλλάζουν θέσεις οι χάντρες που περιβάλλονται και δημιουργούν ηχητικά εφέ.

Tranquility Corner , η χαλάρωση – χωρίς υπερδιέργεση.

Τα πολύχρωμα χαρακτηριστικά παρέχουν ένα σημείο εστίασης που νεται ένα καταφύγιο για τα παιδιά, εάν το παιχνίδι γίνει συντριπτικό, χωρίς να χρειάζεται να φύγουν από την παιδική χαρά.

Odyssey Hall , αισθητηριακό μονοπάτι με χαρακτηριστικά αφής.

Τα κρεμασμένα εύκαμπτα πέλματα παρέχουν βαθύ άγγιγμα, ενώ τα κατακόρυφα πάνελ ρότο παρέχουν υφή και ποικιλία χρωμάτων. Τα περιστρεφόμενα πέλματα επιτρέπουν πολλαπλά μονοπάτια παιχνιδιού. Ένα μονοπάτι για αναπηρικό αμαξίδιο διασφαλίζει ότι δίνεται σε όλους η ευκαιρία να εξερευνήσουν.

Dynamics Lab, η εξερεύνηση της κίνησης.

 Ενας γωνιακός εξοπλισμός που δίνει στα παιδιά την ευκαιρία να μιμάσουν τους βασικούς νόμους της μηχανικής σε ένα αρπαστικό περιβάλλον παιχνιδιού.

Grand Gallery, διασκέδαση σε επίπεδο εδάφους που μπορούν να απολαύσουν όλοι.

Τα παιδιά αγγίζουν, ακούν, βλέπουν και παίζουν.
Σε μια εγκατάσταση που επιτρέπει να ανακαλύψουν άλλες πτυχές του εαυτού τους και να εξοικειωθούν με την εικόνα του διαφορετικού.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2ο

Αμυμωνη

Παιδική Χαρά Ειδικά Σχεδιασμένη για Παιδιά με Προβλήματα Όρασης και Πρόσθετες Αναπηρίες. Αυτός ο ειδικά διαμορφωμένος χώρος, παράγεται με σύμφωνες προδιαγραφές, παρέχει ένα περιβάλλον ασφαλές και προσεκτικά μελετημένο. Καταργεί την αίσθηση περιθωριοποίησης και αποκλεισμού για τα παιδιά, δίνοντας τη δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης, συναισθηματικής ανάπτυξης, και καλλιέργειας βασικών δεξιοτήτων. Αυτή αποτελεί την πρώτη παιδική χαρά αυτού του τύπου στην Ελλάδα και λειτουργεί από το 1993, στηρίζοντας παιδιά με μερική ή ολική οπτική αναπηρία, με δυνητικά επιπλέον προβλήματα όπως νοητική στέρηση, αυτισμό, σύνδρομα, κινητική αναπηρία, εγκεφαλική παράλυση, προβλήματα ακοής, επιληψία, νευρολογικές ή ψυχιατρικές διαταραχές. Ωστόσο, ανήκει και σε παιδιά από άλλα μέρη του κόσμου, καθώς κάθε παιδί αξίζει το δικαίωμα στο παιχνίδι!

Η παιδική χαρά αντιπροσωπεύει έναν χώρο παιχνιδιού με πολλαπλές ευεργετικές επιδράσεις, που επωφελεί όχι μόνο το παιδί, αλλά και τους γονείς. Ιδίως στις μεγάλες πόλεις, όπου οι ευκαιρίες για σωματική δραστηριότητα είναι περιορισμένες, οι παιδικές χαρές αποτελούν τους ιδανικούς χώρους για παιχνίδι και ανάπτυξη σημαντικών δεξιοτήτων. Εκεί, τα παιδιά αναπτύσσουν και εξασκούν κινητικές δεξιότητες (λεπτής και αδρής κινητικότητας), ενθαρρύνονται σε πολυαισθητηριακή διέγερση, και ενισχύονται στην αυτοπεποίθηση και την ανεξαρτησία. Παρέχονται επίσης ευκαιρίες για κοινωνική ενσωμάτωση.

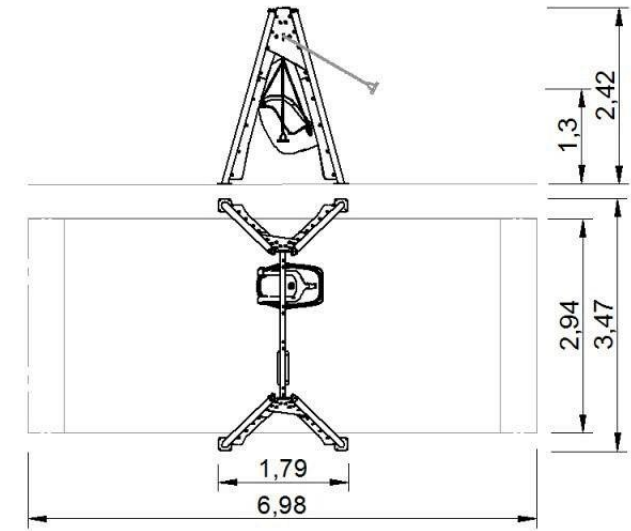

Συγκεκριμένα, η περιοχή αναψυχής για παιδιά διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Εξειδικευμένος εξοπλισμός σχεδιασμένος για τη χρήση ατόμων με σοβαρές αναπηρίες, σύμφωνα με όλες τις απαραίτητες προδιαγραφές ασφαλείας.
- Έντονες χρωματικές αντιθέσεις ανάμεσα στα παιχνίδια και το υπόβαθρο, δίνοντας τη δυνατότητα σε παιδιά με περιορισμένη όραση να εντοπίζουν και να χρησιμοποιούν τα παιχνίδια με μεγαλύτερη αυτονομία.
- Χρήση διαφοροποιημένων υλικών και κατάλληλων προστατευτικών κιγκλιδωμάτων για την οριοθέτηση του χώρου, με μαλακά υλικά που επιτρέπουν σε άτομα με περιορισμένη όραση και δυνατότητα κίνησης να προσανατολίζονται αυτόνομα, αυξάνοντας την αίσθηση της ελευθερίας και αποφεύγοντας τραυματισμούς.
- Ποικιλία αισθητηριακών ερεθισμάτων, όπως μουσικά όργανα εξωτερικού χώρου, διάφορα είδη κούνιας για όλα τα επίπεδα αναπηρίας, αυτοκινούμενο μύλο κ.ά., προσφέροντας τη δυνατότητα σε παιδιά με αναπηρικά αμαξίδια να συμμετέχουν ενεργά στο παιχνίδι, κοινώς με παιδιά τυπικής ανάπτυξης.
- Χώρος για ανεπιφύλακτο παιχνίδι, όπου τα παιδιά και οι εκπαιδευτές μπορούν να συγκεντρώνονται, να συντονίζονται, να μοιράζονται ιστορίες και να επικοινωνούν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.
- Ενσωμάτωση φυσικών δραστηριοτήτων στα παιχνίδια, επιτρέποντας σε άτομα με δυσκολίες στο άνω μέρος του σώματος να χρησιμοποιούν μοχλούς, σχοινιά και τιμόνια για να επηρεάσουν την κίνηση του παιχνιδιού. Με αυτόν τον τρόπο, ενδυναμώνουν το μυϊκό σύστημά τους με ασφάλεια και βελτιώνουν την αίσθηση ισορροπίας και την αντοχή τους.

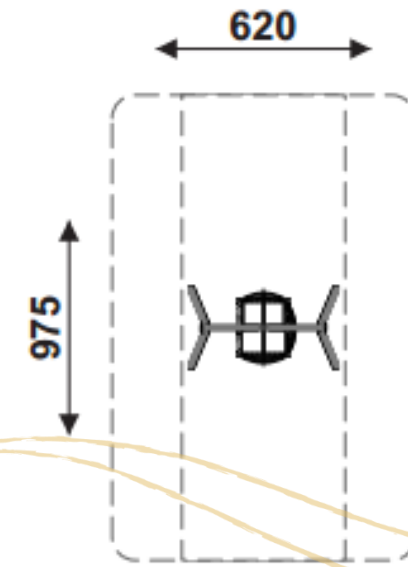
Κούνια 2θέσια- R4110MD

- Κούνια 2θέσια από γαλβανισμένο ατσάλι.
- Διαθέτει ένα κάθισμα παιδών και ένα κάθισμα για παιδιά με ειδικές ανάγκες ΑμεΑ.
- Ηλικίες: 3-14
- Ύψος πτώσης: 1,31m

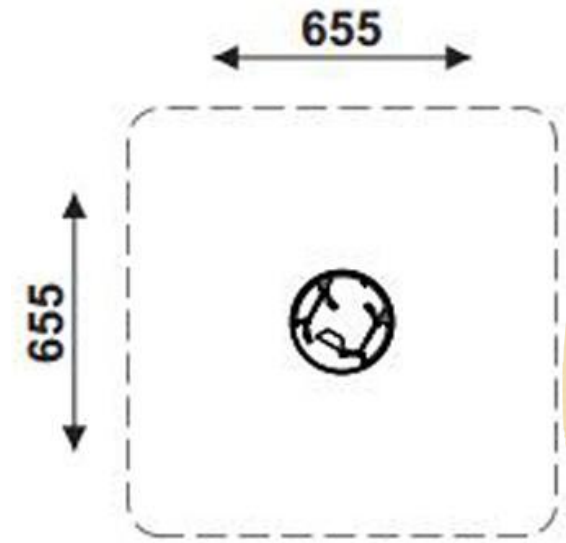
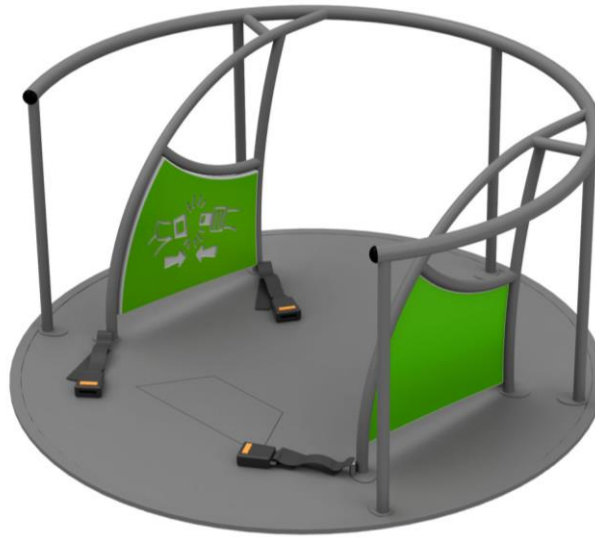
Κούνια Για ΑΜΕΑ- H140 (Gottardo Srl)

- Κούνια αλουμινίου για ΑΜΕΑ
- Χώρος για 1 αναπηρικό αμαξίδιο
- Ράμπα
- Ζώνη ασφαλείας
- Πιστοποιημένο σύμφωνα με το πρότυπο ασφαλείας EN 1176
- Ηλικίες 3 – 12 ετών
- Μέγεθος οργάνου 320 x 175 x 260 cm
- Χώρος ασφαλείας 620 x 975 cm
- Ύψος πτώσης 117 cm

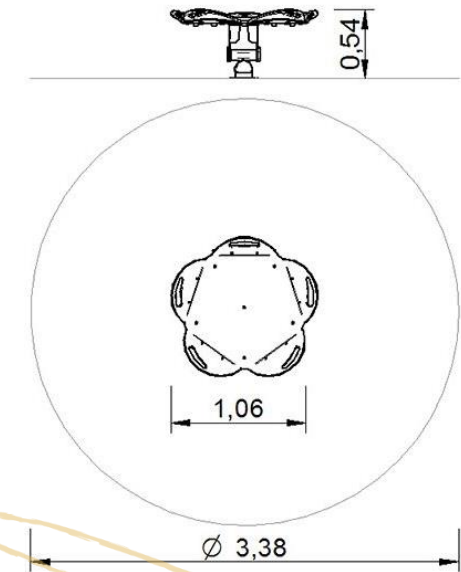
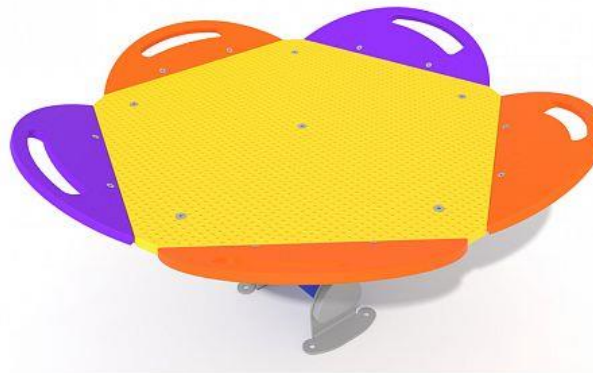
Μύλος Για ΑΜΕΑ – Η160 (Gottardo Srl)

- Μύλος για ΑΜΕΑ
- Διαθέτει χώρο για 1 αναπηρικό αμαξίδιο και περιλαμβάνει ζώνες ασφαλείας.
- Ηλικίες 3 – 12 ετών
Μέγεθος οργάνου $\varnothing 155 \times 90 \text{ cm}$
Χώρος ασφαλείας $655 \times 655 \text{ cm}$

Τραμπάλα Ηλιοτρόπιο – R4705

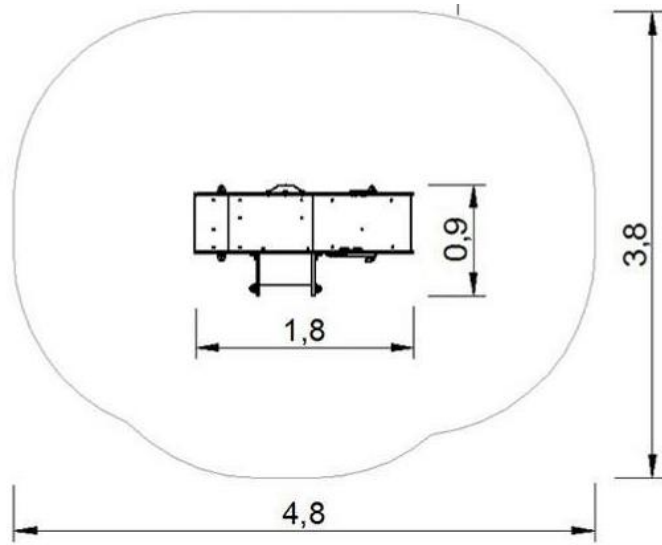
- Τραμπάλα ηλιοτρόπιο με αντιολισθητικό ελαστικό κάλυμμα.
- Ηλικίες: 1 – 14
- Ύψος πτώσης: 0,50m
- Σύνολο παιδιών: 5
- Πιστοποιημένο σύμφωνα με το πρότυπο EN 1176-1.
- Το προϊόν είναι Ισπανικής προέλευσης.

Όργανο Δραστηριοτήτων -R5203

- Όργανο δραστηριοτήτων από φύλλα πολυεστέρα υψηλής ανθεκτικότητας, πολυκαρμονικό, ελαστικό κάλυμμα σε σκάλα και ράμπες.
- Ηλικίες: 0-6
- Ύψος πτώσης: 0,30m
- Αριθμός παιδιών:8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ

Στον καρπό της δημιουργικής μας φαντασίας ανθίζει ένα πάρκο που υποστηρίζει με πρωτοποριακό τρόπο τη συνένωση και την ενσωμάτωση των παιδιών. Η κεντρική ιδέα είναι ένα το παζλ, τόσο σχεδιαστικά όσο και νοητικά, συμβολίζοντας την ενότητα των παιδιών όπως τα κομμάτια ενός παζλ που συναρμολογούνται για να δημιουργήσουν ένα όμορφο σύνολο. Η ουσιαστική ιδέα είναι η ενότητα. Κάθε γωνιά, κάθε δημιουργικό σημείο, κάθε παιχνίδι σχεδιάστηκε με στόχο να συμβολίζει την ενότητα και την αμοιβαία στήριξη των παιδιών, αναδεικνύοντας την ομορφιά της διαφορετικότητας και της κοινότητας. Το παζλ δεν είναι απλώς ένα παιχνίδι, αλλά ένα σύμβολο που φωτίζει το νόημα της ενότητας και της συνεργασίας. Είναι πολύ περισσότερο από ένα σύνολο τεμαχίων που ενώνονται. Είναι η εκφραστική γλώσσα που μιλά για την ενότητα των διαφορετικών κομματιών, των διαφορετικών προσωπικοτήτων και των διαφορετικών ικανοτήτων.

- Ο χώρος σχεδιάζεται με γνώμονα την προσβασιμότητα και την ασφάλεια, δημιουργώντας παιχνίδια που ενθαρρύνουν τη συνεργασία και την κοινωνικοποίηση.
- Τα παιδιά μπορούν να αλληλεπιδρούν με τα παιχνίδια όχι μόνο φυσικά, αλλά και συμβολικά, αναπαριστώντας την ιδέα της ενότητας και της αμοιβαίας στήριξης.
- Ο πράσινος χώρος και τα φυτά ενσωματώνονται στον σχεδιασμό, προσθέτοντας ένα στοιχείο φυσικής ομορφιάς και ειρήνης. Η φύση γίνεται μέρος της εμπειρίας, υπογραμμίζοντας την ιδέα της ενότητας με το περιβάλλον.
- Στην καρδιά του παρκολούτου, υπάρχουν καθιστικοί χώροι σχεδιασμένοι για την κοινωνική αλληλεπίδραση. Είναι οι τόποι όπου τα παιδιά μπορούν να συναντηθούν, να μοιραστούν ιστορίες και να ανταλλάξουν ιδέες, ενισχύοντας την αίσθηση της κοινότητας.

ΠΡΟΣΧΕΔΙΑ - ΙΔΕΕΣ

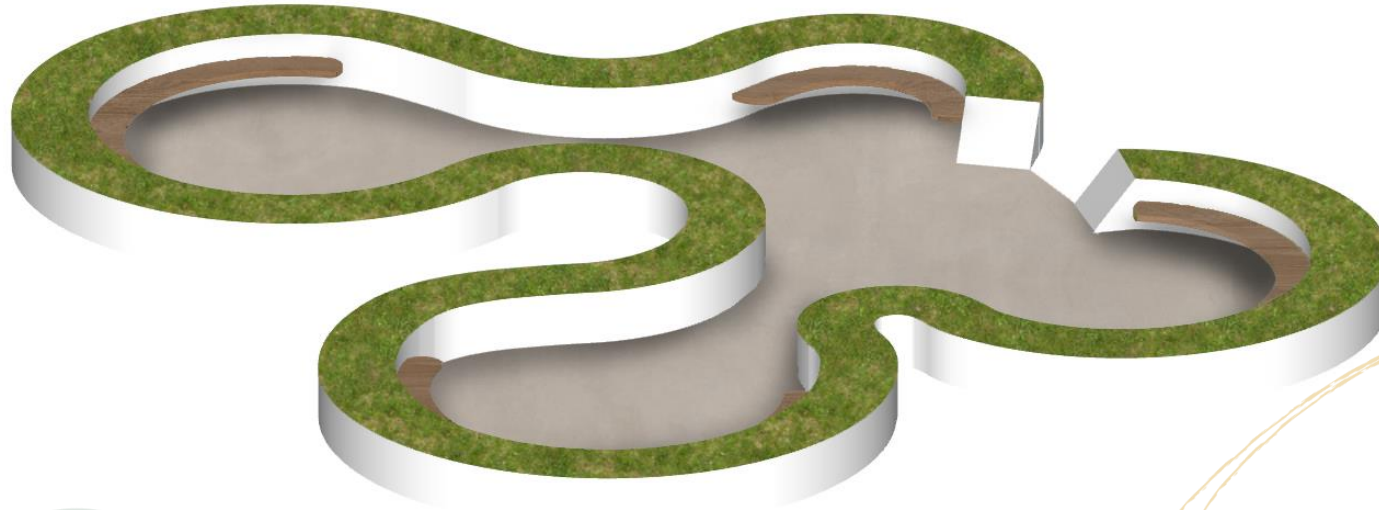
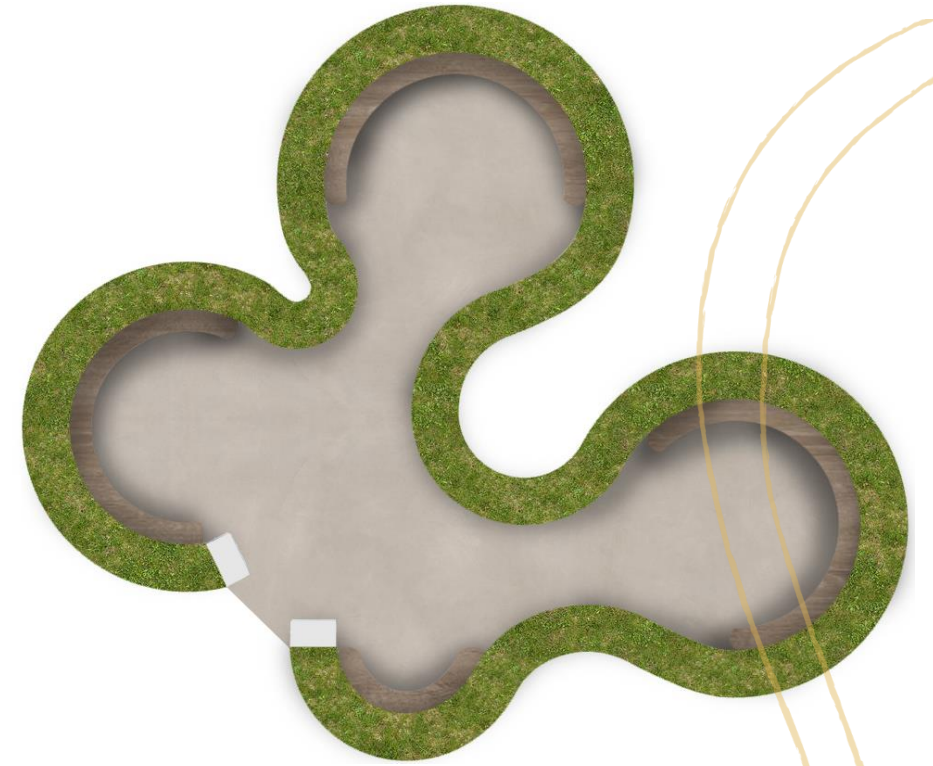

Παζλ Καθιστικού Χώρου

Σε αυτό το πανέμορφο κομμάτι της φύσης, η αρχιτεκτονική συναντά τον παιχνιδιάρικο χαρακτήρα, δημιουργώντας έναν καθιστικό χώρο σε σχήμα παζλ που συμβολίζει την αγκαλιά και την ενότητα των παιδιών. Το σχέδιο αντικατοπτρίζει την έννοια της συνύπαρξης και της αμοιβαίας υποστήριξης, καθώς ο χώρος κατασκευάζεται ως ένα τεράστιο παζλ που αγκαλιάζει τους επισκέπτες του. Κάθε κομμάτι του παζλ εκφράζει τη μοναδικότητα και τη συμβολή του στη συνολική εικόνα, όπως και κάθε παιδί συμβάλλει στον πλούτο της κοινότητας του.

Το περιβάλλον του καθιστικού χώρου περιλαμβάνει πλούσια φυτά, δημιουργώντας ένα φυσικό τοπίο που ενθαρρύνει την ανακάλυψη και τη δημιουργικότητα. Τα φυτά, με τα ζωηρά τους χρώματα και τις διάφορες υφές, εκπροσωπούν την ποικιλομορφία και την ανάγκη για σεβασμό προς τη διαφορετικότητα. Ο χώρος σε σχήμα παζλ ενθαρρύνει τα παιδιά και τους ενήλικες να ενωθούν, να αλληλοεπιδρούν και να μοιράζονται στιγμές χαράς. Τα καθίσματα και οι επιφάνειες στήριξης ενσωματώνονται λειτουργικά στη δομή του παζλ. Ο φωτισμός, διακριτικός αλλά αποτελεσματικός, δημιουργεί μια μαγική ατμόσφαιρα τη νύχτα, ενώ οι διαφορετικές καμπύλες του παζλ προσφέρουν διαφορετικές οπτικές εμπειρίες ανάλογα με τη θέση του επισκέπτη.

TOUCH – FEEL – PLAY : Αγγίζουμε και παίζουμε

Στο συγκεκριμένο παιχνίδι οι χρήστες καλούνται να τοποθετήσουν στις σωστές θέσεις τα ξύλινα βύσματα.

Οι κανόνες είναι να τοποθετείτε το κάθε στοιχείο μία φορά σε κάθε στήλη και σειρά.

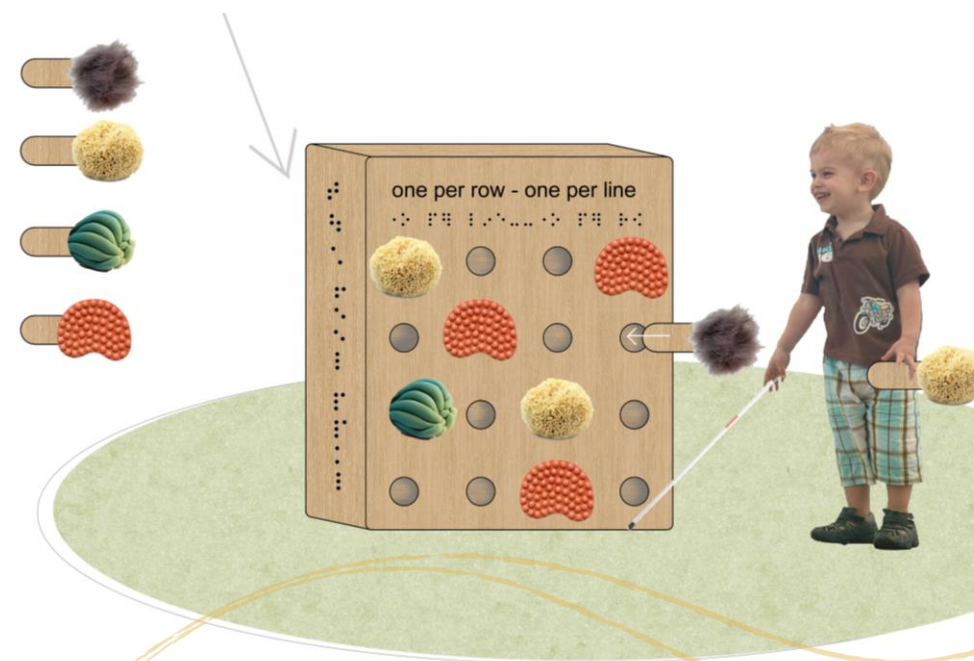
Σαν τον κανόνα του γνωστού παιχνιδιού "SUDOKU".

Ο διαχωρισμός των στοιχείων γίνεται μέσω της απτής αναγνώρισης.

Τα στοιχεία χαρακτηρίζονται από διαφορετικές υφές και χρώματα, έτσι ώστε να μπορούν να διαχωριστούν μονάχα μέσω του αγγίγματος.

Στα πλαινά τμήματα της κατασκευής αλλά και στον τίτλο,

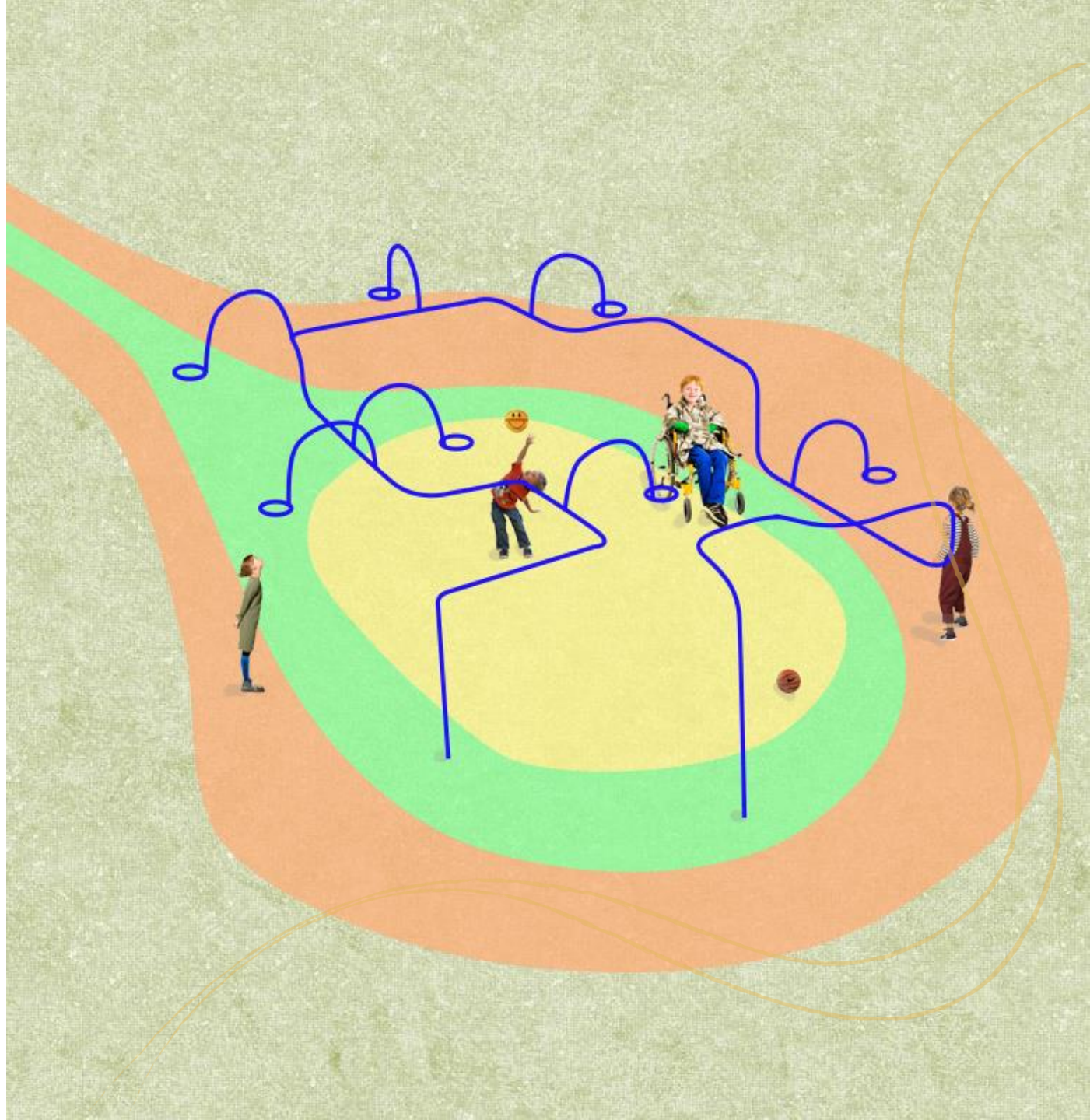
Τοποθετείται και γραφή Braille για ολική κατανόηση των κανόνων.

INCLUSIVE BASKET

Ένα εναλλακτικό παιχνίδι εμπνευσμένο από την κοινή μπάσκετ που όμως επιτρέπει στους χρήστες να φανταστούν μια διαδρομή με αρκετά στεφάνια στα οποία μπορούν να περάσουν την μπάλα τους. Η διαδρομή εξελίσσεται σε διαφορετικά ύψη με σκοπό να εξυπηρετεί όσο το δυνατόν περισσότερους χρήστες

CONNECTION THROUGH MUSIC: Γινόμαστε μέρος της σύνθεσης

Στο επόμενο παιχνίδι οι χρήστες καλούνται να δώσουν το σήμα της εκκίνησης του μουσικού κομματιού.

Θεωρώντας πως έχουμε μια μουσική οκτάβα αποτελούμενη δηλαδή από οκτώ νότες, δημιουργούμε 4 θέσεις, υπεύθυνες για 2 νότες η κάθε μία.

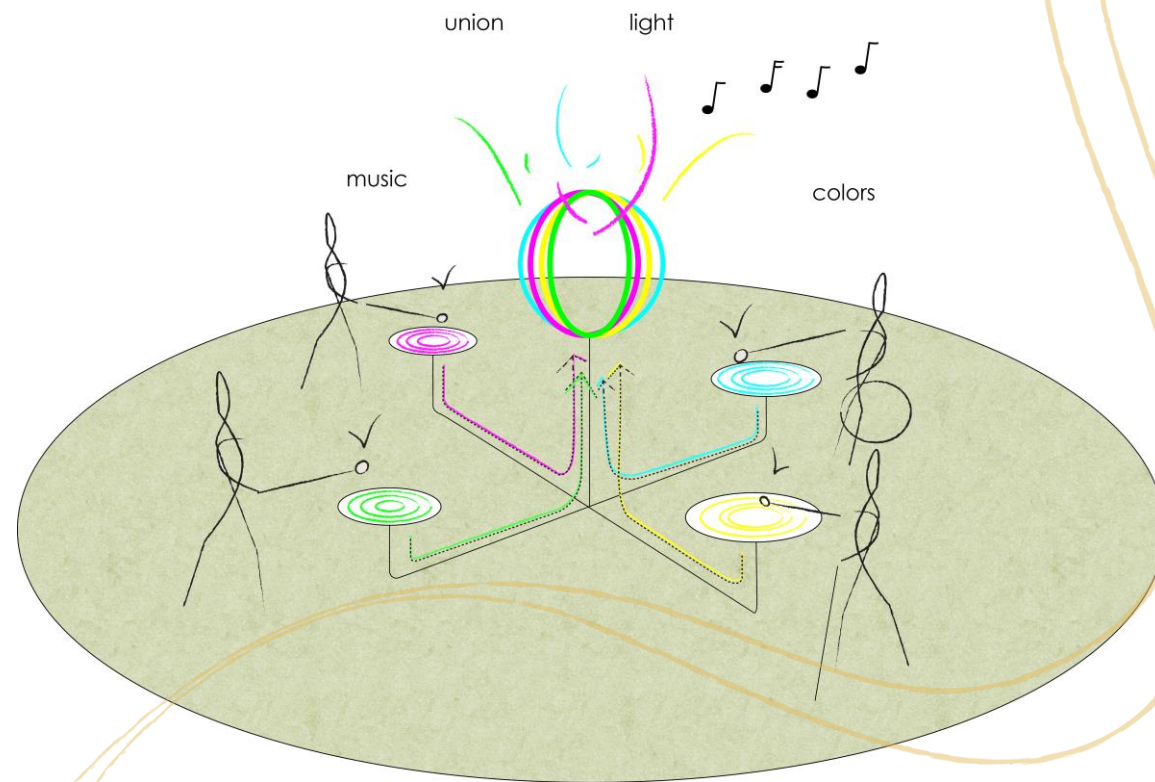
Για παράδειγμα η πρώτη θέση ανταποκρίνεται στις ντο + σολ, η δεύτερη στις ρε + λα, κλπ.

Έτσι οι τέσσερις χρήστες στεκόμενοι μπροστά από τις θέσεις (μουσικές επιφάνειες) καλούνται να χτυπήσουν την επιφάνεια. Κατά αυτό τον τρόπο ενεργοποιούν τον ρυθμό και τις φωτεινές ενδείξεις.

Οι φωτιζόμενοι οδηγοί στέλνουν σήματα στο κεντρικό υπερηψωμένο στοιχείο το οποίο αντιπροσωπεύει την υδρόγειο σφαίρα και την καθολική ένωση.

Οι φωτιζόμενες επιφάνειες συνεχίζουν να φωτίζονται κάθε φορά που χρειάζεται ο χρήστης να τις κρούει.

Έτσι όλοι μαζί έχουν δημιουργήσει μια μελωδία μέσω της διαδικασίας της συνεργασίας και της ομαδικής προσπάθειας.

MOVING AND LEARNING : Εκπαιδευτικό παιχνίδι με κινησιολογικές ασκήσεις

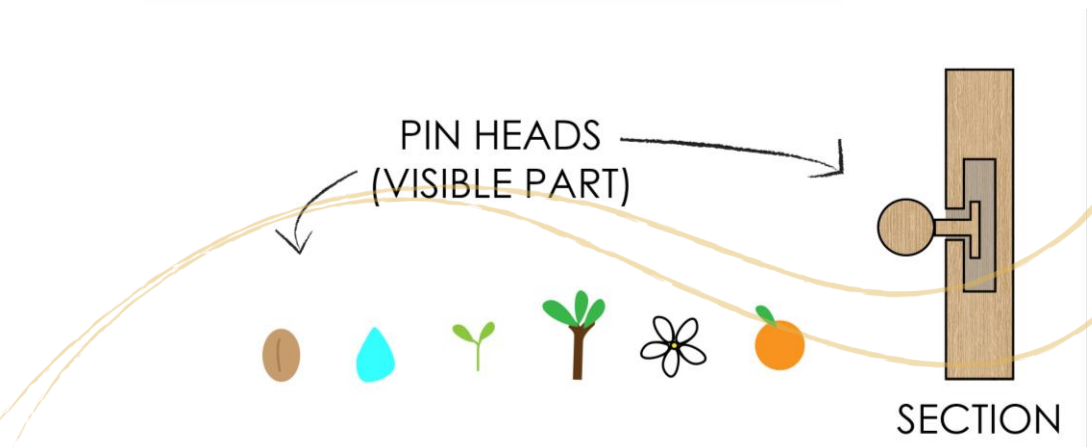
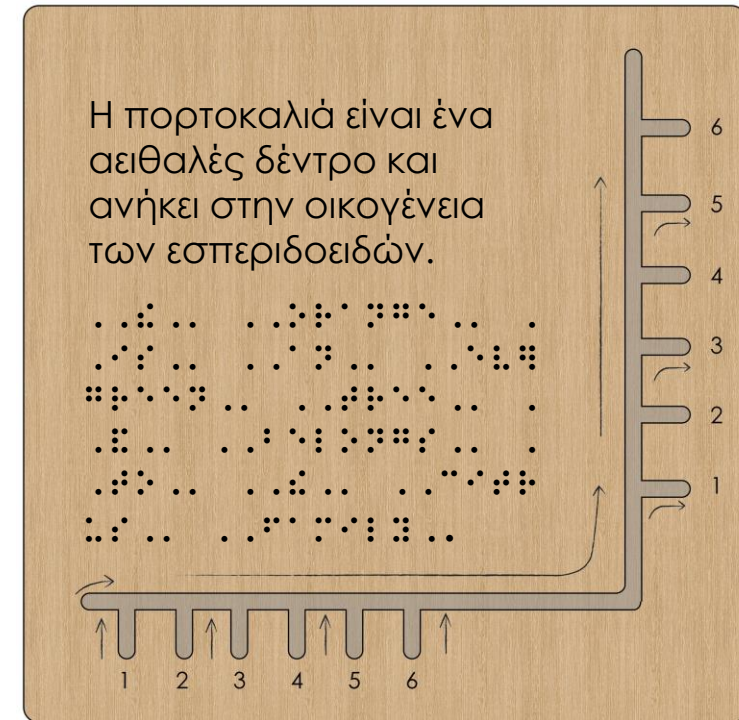
Στο παρακάτω παιχνίδι , ο χρήστης θα διδαχθεί για τον κύκλο ζωής της πορτοκαλιάς.

Υπάρχουν σχισμές στις οποίες τοποθετούνται τα στοιχεία αποκτώντας την δυνατότητα να κινούνται εντός των σχισμών, ακολουθώντας την πορεία που τους δίδεται.

Τα στοιχεία που τοποθετούνται αποτυπώνουν τις φάσεις ζωής της πορτοκαλιάς.

Ξεκινάμε απο τον σπόρο και καταλήγουμε στο πορτοκάλι. Υπάρχει και το στοιχείο του νερού για να κάνει την διαδικασία πιο εκπαιδευτική .

Παράλληλα θα γράφεται και μια περιγραφή και σε γραφή Braille για να μπορεί να γίνεται πιο κατανοητή η διαδικασία απο όλους.

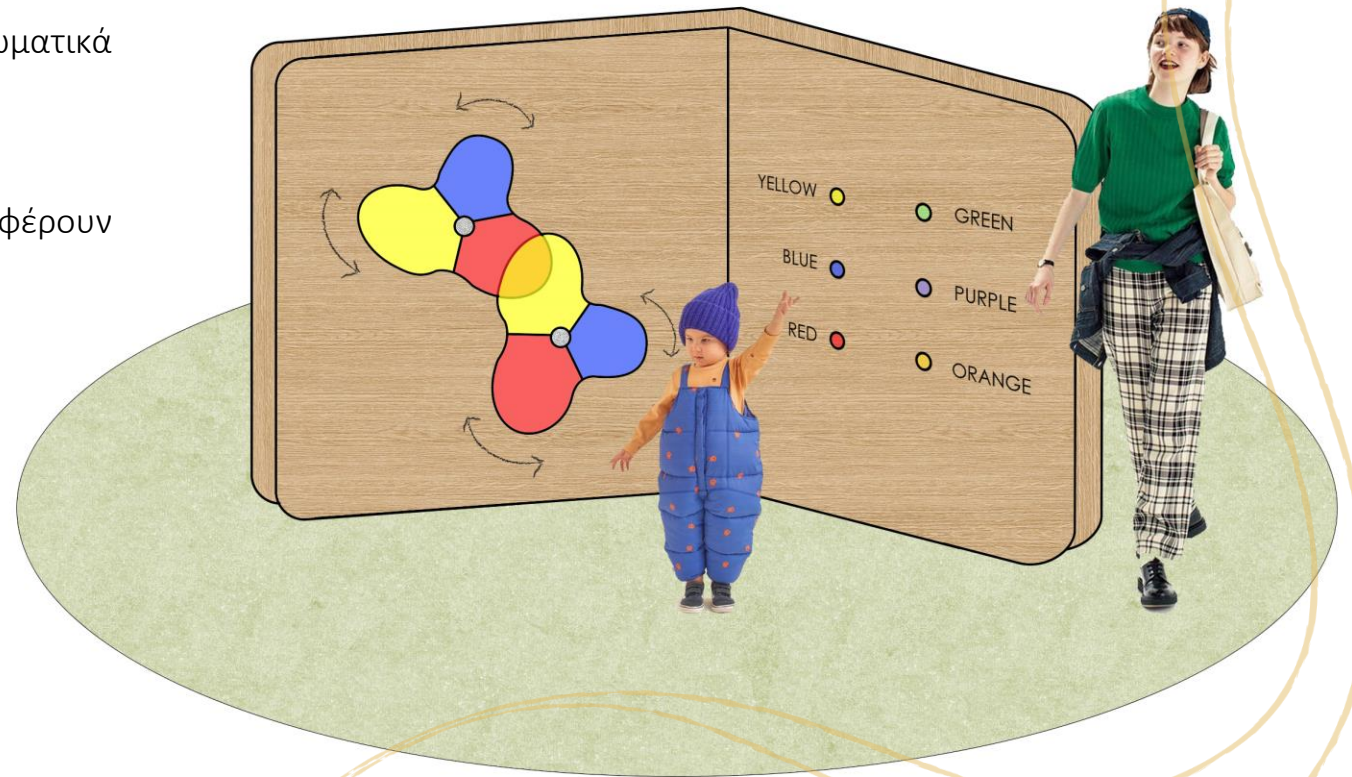
COLORS : Ένα εκπαιδευτικό παιχνίδι για την διδασκαλία των χρωμάτων

Με το παρακάτω παιχνίδι, ο χρήστης θα παίξει με τους συνδυασμούς των χρωμάτων. Αξιοποιώντας τις δύο επιφάνειες που μπορούν να κινούνται γύρω από έναν κεντρικό άξονα.

Και οι δύο επιφάνειες φέρουν τα βασικά χρώματα, και όταν συναντιούνται δημιουργούν τα συμπληρωματικά χρώματα.

Δίπλα υπάρχει μιά ακόμα επιφάνεια με τα βασικά και τα συμπληρωματικά χρώματα δίχροντας τις δημιουργίες των συνδυασμών.

Το παιχνίδι αυτό συνδυάζεται μαζί με το προηγούμενο καθώς φέρουν κανόνες κινησιολογίας και τα δύο.

Η ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ
ΔΕΙΘΑΛΕΣ ΦΥΤΟ ΚΑΙ
ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΤΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΕΙΔΩΝ.
ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ
ΑΝΘΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑ
ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
ΚΑΡΠΟΦΟΡΕΙ ΜΕ
ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ.

SKY / AIR
GRASS
GROUND

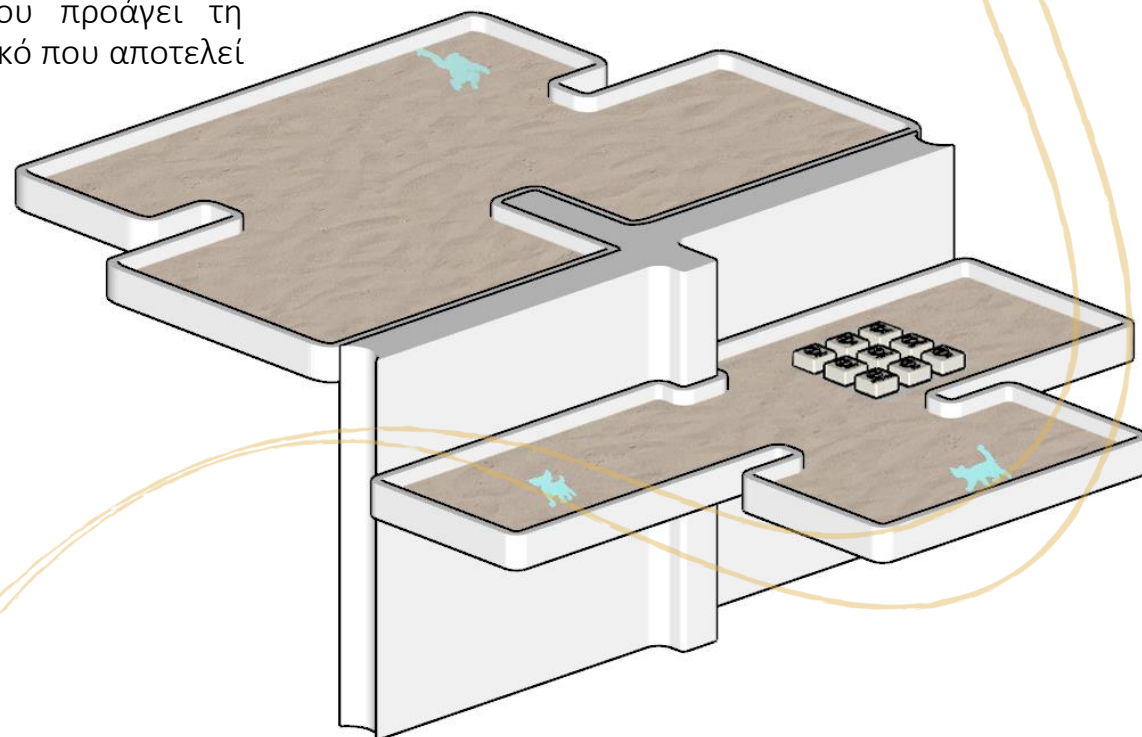

Σχεδιάσε & Φωτίσε: Μαγικά Παζλ με Άμμο

Σε αυτό το παιχνίδι, ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός συναντά τη δημιουργική έκφραση, δημιουργώντας έναν εντυπωσιακό χώρο συνάντησης για τα παιδιά. Δύο τραπέζια, σαν κομμάτια παζλ, τίθενται δίπλα-δίπλα, αλλά καινοτόμος ενωμένα, συμβολίζοντας με αυτόν τον τρόπο την ενότητα και τη συνεργασία μεταξύ των παιδιών.

Κάθε τραπέζι, σαν καμβάς προσκαλεί τα παιδιά να εξερευνήσουν την ατελείωτη δημιουργική τους φαντασία. Ο κρυφός φωτισμός που ακτινοβολεί από τα τραπέζια δημιουργεί μια μαγευτική ατμόσφαιρα, προσθέτοντας μια διασκεδαστική διάσταση στον χώρο. Η πάνω επιφάνεια του τραπεζιού, γεμάτη με απαλή άμμο, λειτουργεί σαν καμβάς που περιμένει να ζωγραφιστεί. Οι μικροί καλλιτέχνες διαθέτουν σφραγίδες με σχέδια ζώων, που λειτουργούν ως εργαλεία για τη δημιουργία των δικών τους μοναδικών έργων τέχνης. Η ποικιλία των σφραγίδων εκφράζει την πολυμορφία της φύσης και ενθαρρύνει τα παιδιά να εξερευνήσουν διάφορες συνθέσεις και ιδέες.

Τα παιδιά, καθώς συνεργάζονται στη δημιουργία των έργων τους, βιώνουν τη χαρά της κοινής δημιουργίας και μοιράζονται τη χαρά της ανακάλυψης. Με τον τρόπο αυτό, το παιχνίδι δεν αποτελεί απλώς μια διασκεδαστική δραστηριότητα, αλλά έναν πολυδιάστατο χώρο που προάγει τη δημιουργικότητα, τη συνεργασία και την κοινωνική ενότητα. Είναι ένα φωτεινό σκηνικό που αποτελεί πηγή έμπνευσης και ανάπτυξης για τα παιδιά.

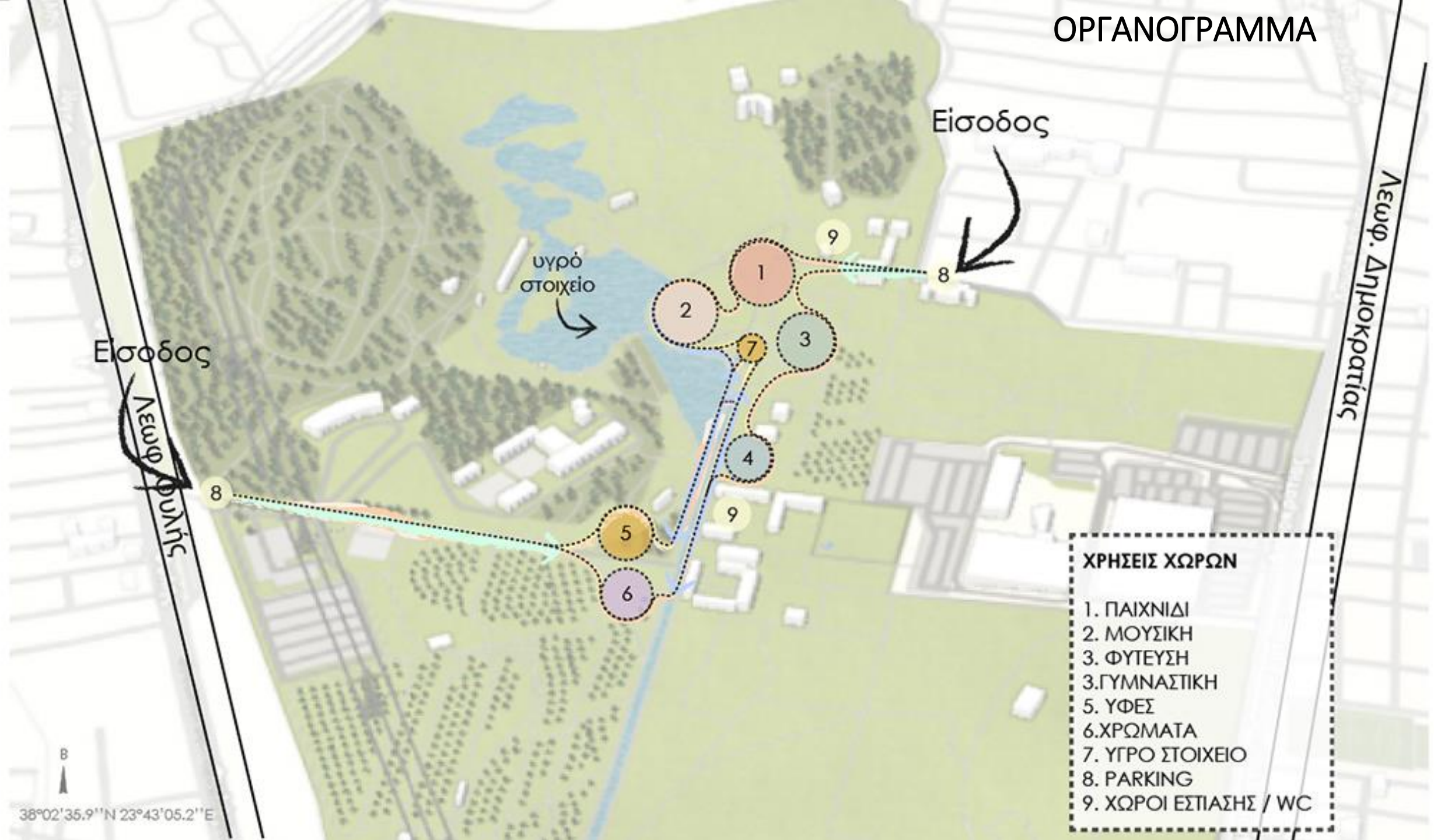

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

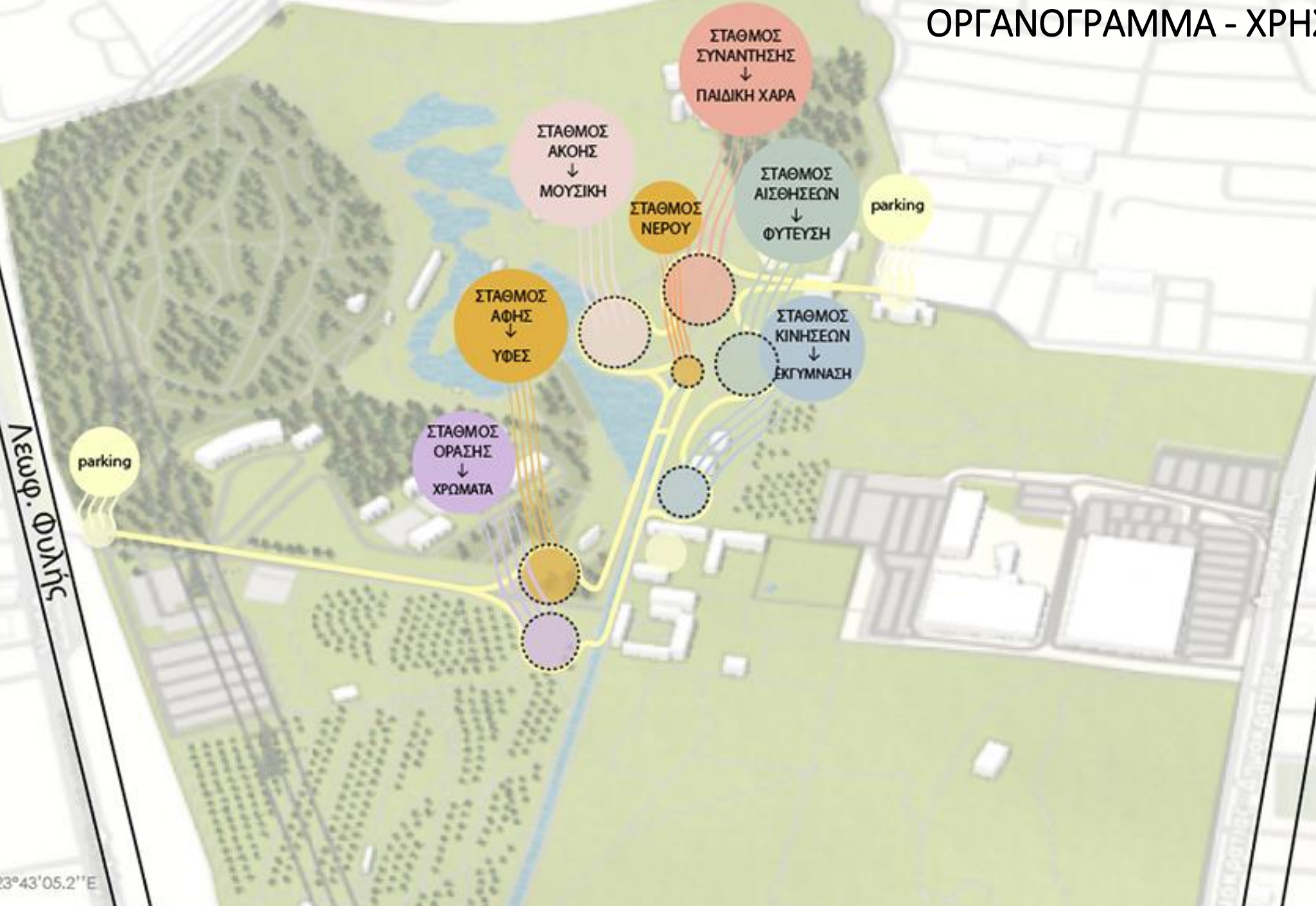

- ΧΡΗΣΕΙΣ ΧΩΡΩΝ**
- 1. ΠΑΙΧΝΙΔΙ
  - 2. ΜΟΥΣΙΚΗ
  - 3. ΦΥΤΕΥΣΗ
  - 3. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ
  - 5. ΥΦΕΣ
  - 6. ΧΡΩΜΑΤΑ
  - 7. ΥΓΡΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
  - 8. PARKING
  - 9. ΧΩΡΟΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ / WC

38°02'35.9"N 23°43'05.2"E

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ - ΧΡΗΣΕΙΣ

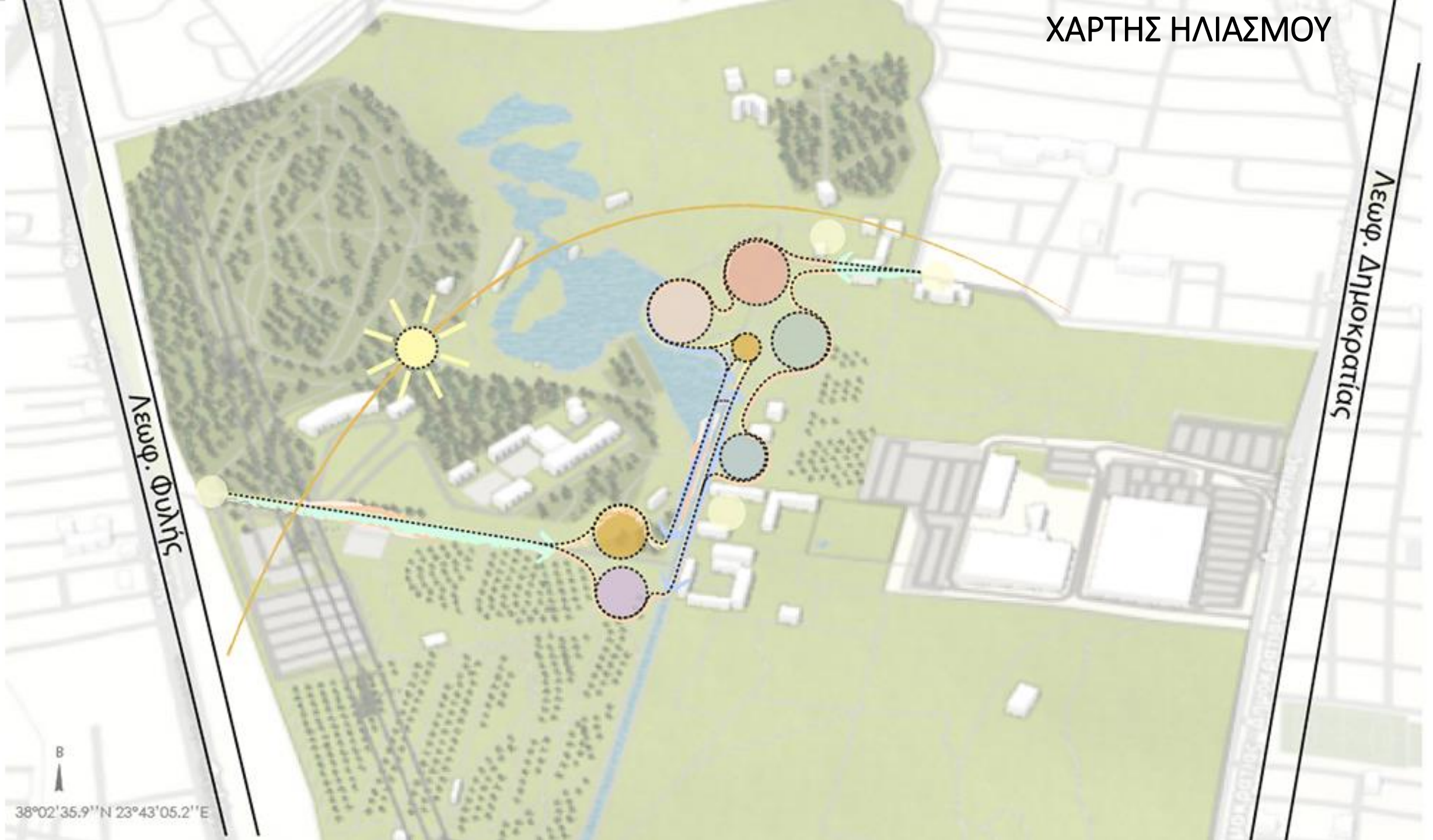
Λεωφ. Δημοκρατίας

Λεωφ. Φυλής

38°02'35.9"N 23°43'05.2"E

ΧΑΡΤΗΣ ΗΛΙΑΣΜΟΥ

Λεωφ. Φυλής

Λεωφ. Δημοκρατίας

38°02'35.9''N 23°43'05.2''E

ΧΑΡΤΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ

Λεωφ. Φυλής

Λεωφ. Δημοκρατίας

38°02'35.9"N 23°43'05.2"E

ΧΑΡΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

Λεωφ. Φυλής

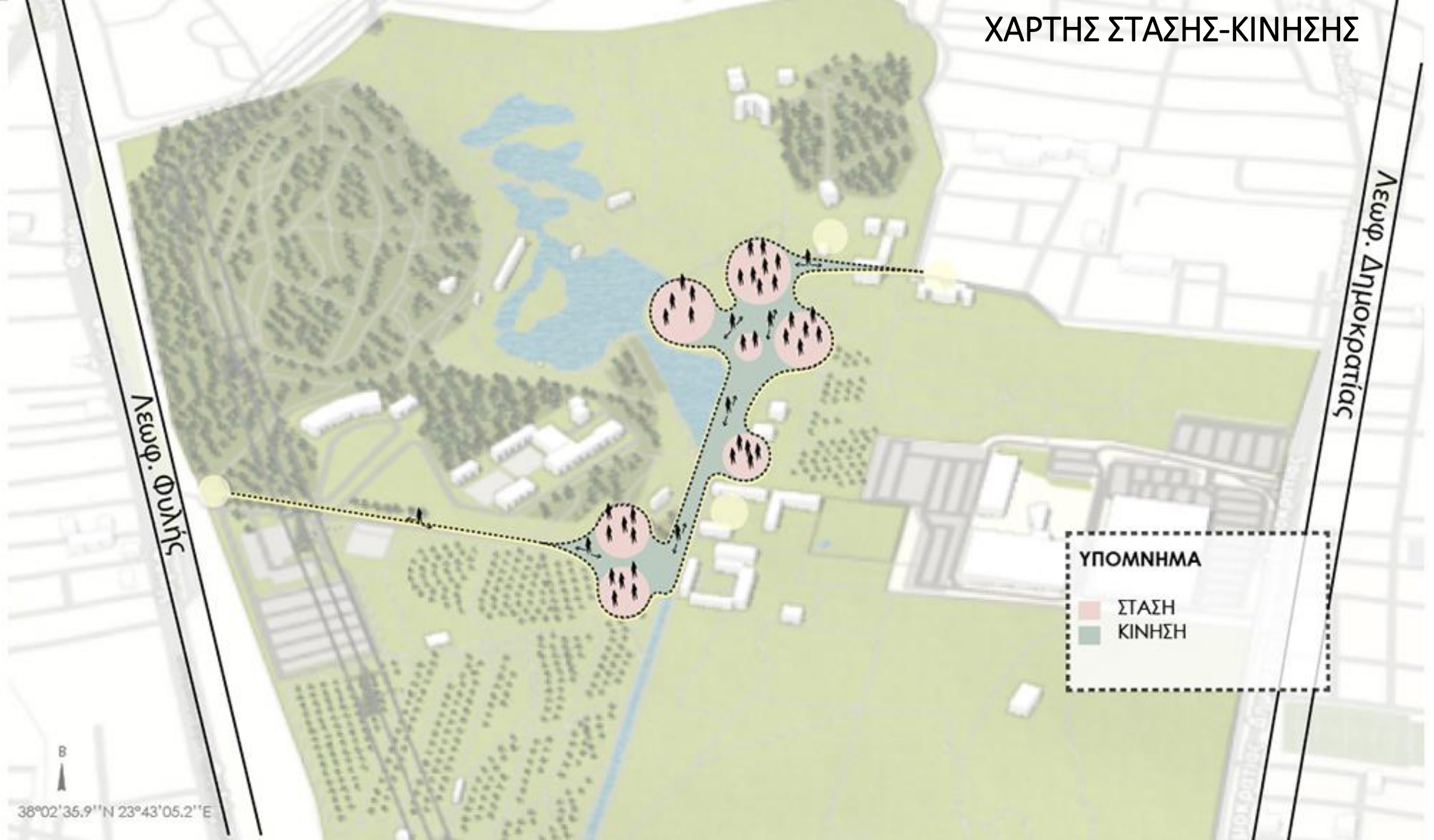
Λεωφ. Δημοκρατίας

B
38°02'35.9"N 23°43'05.2"E

ΧΑΡΤΗΣ ΣΤΑΣΗΣ-ΚΙΝΗΣΗΣ

Λεωφ. Δημοκρατίας

Λεωφ. Φυλής

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΣΤΑΣΗ
- ΚΙΝΗΣΗ

38°02'35.9"N 23°43'05.2"E

ΧΑΡΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΟΣ

Λεωφ. Φυλής

Λεωφ. Δημοκρατίας

38°02'35.9"N 23°43'05.2"E

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Πρώτου προχωρήσουμε στον σχεδιασμό , λάβαμε σημαντικά υπόψιν τους όρους της νευροεπιστήμης και του αισθητηριακού σχεδιασμού, τα οποία μας έδωσαν έμπνευση να δημιουργήσουμε σταθμούς αφιερωμένους σε ξεχωριστές αισθήσεις την κάθε φορά και κρατώντας μια οργανική χάραξη τόσο στον οριζόντιο αλλά όσο και στον κατακόρυφο άξονα. Αντλήσαμε αρκετή έμπνευση από τις αρχές τις οποίες πλαισιώνουν αυτές οι έννοιες και τις εντάξαμε όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα γινόταν στον σχεδιασμό μας.

Παράλληλα , μελετήσαμε τα αποτελέσματα που προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο το οποίο μοιράσαμε και καταλήξαμε σε κάποια στοιχεία τα οποία προσαρμόσαμε στις ανάγκες του χώρου. Για παράδειγμα, τα έντονα χρώματα και οι μυρωδιές θα υπάρχουν ως επί τον πλείστον στους περισσότερους σταθμούς μας με σκοπό να διεγείρουν τις αντίστοιχες αισθήσεις των χρηστών , να διατηρήσουμε τις παροχές από τα κτήρια της υπάρχουσας κατάστασης στο οργανόγραμμά μας με σκοπό να παρέχουμε στους γονείς-φροντιστές χώρους υγιεινής και εστίασης. Και τέλος, από το ερωτηματολόγιο επίσης, αντλήσαμε έμπνευση στην δημιουργία της παλέτας υλικοτήτων μας, σκοπός μας ήταν να δημιουργήσουμε με υλικά ασφαλή για τα παιδιά και ανθεκτικά στις καιρικές συνθήκες έτσι ώστε να κάνουμε πιο ευχάριστη την παραμονή των χρηστών και μεγαλύτερο τον κύκλο ζωής των υλικών.

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ

1. Κτήρια υπάρχουσας κατάστασης
2. Λίμνη
3. Κανάλια
4. Παιδική Χαρά
5. Σταθμός Μουσικής
6. Σταθμός Φύτευσης
7. Σταθμός εκγύμνασης
8. Σταθμός Υφών
9. Σταθμός Χρωμάτων
10. Παιχνίδι νερού
11. Parking
12. Διαδρομή σύνδεσης σταθμών
13. Καφετέρια (υπάρχουσας κατάστασης)
14. WC

38°02'35.9"N 23°43'05.2"E

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

ΤΟΜΗ Α-Α

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

ΤΟΜΗ Β-Β

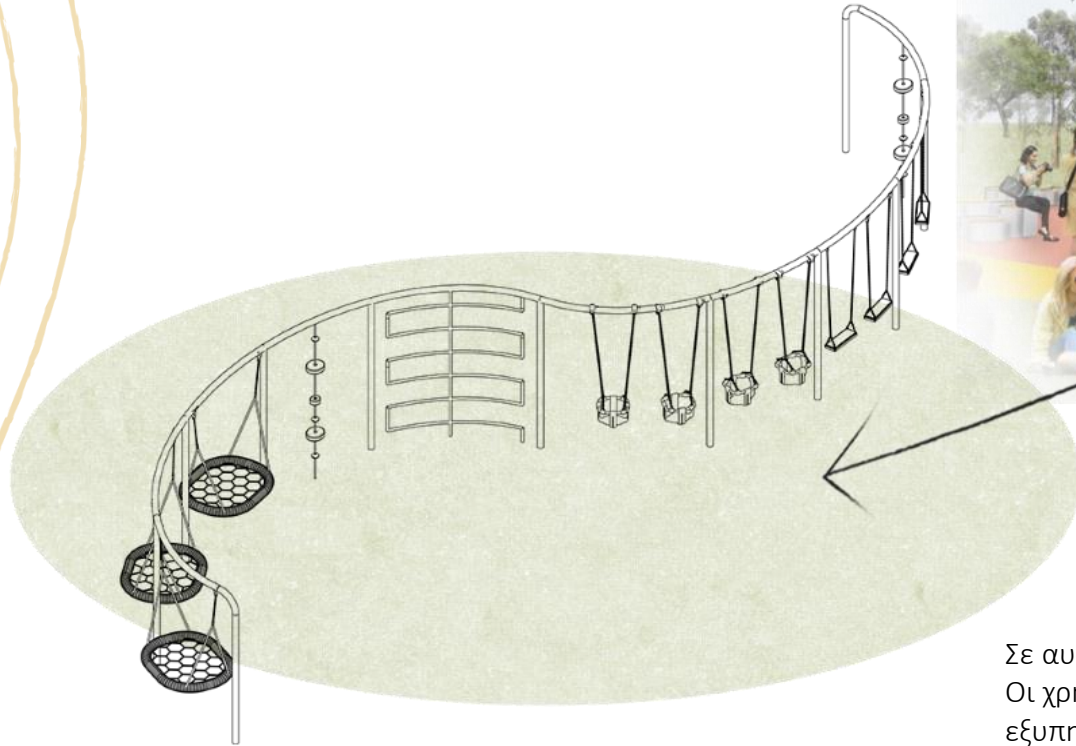
ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ
ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ

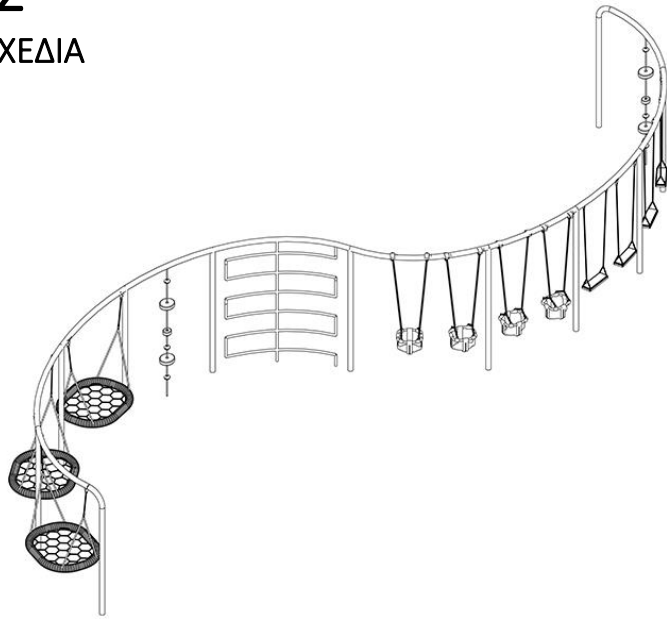
ΚΟΥΝΙΕΣ

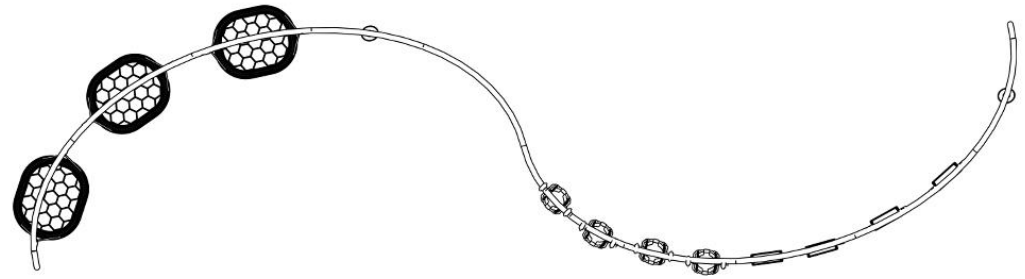
Σε αυτήν την ζώνη βρίσκονται οι κούνιες, δημιουργώντας μια πορεία αιώρησης. Οι χρήστες καλούνται να επιλέξουν ανάλογα τις ικανότητές τους ποια κούνια θα τους εξυπηρετήσει ασφαλέστερα για να αιωρηθούν. Οι επιλογές διαφέρουν κυρίως βάσει μεγέθους του χρήστη καθώς εξυπηρετούν από πολύ μικρές ηλικίες (κούνιες για μωρά 1-3 ετών) έως και εφηβικές ((κούνιες για μεγαλύτερες ηλικίες 14-16 ετών), ενδιάμεσα υπάρχει η κλασική κούνια μονής επιφάνειας.

ΚΟΥΝΙΕΣ

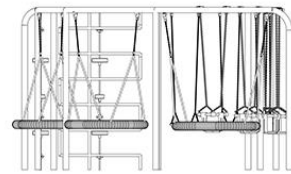
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

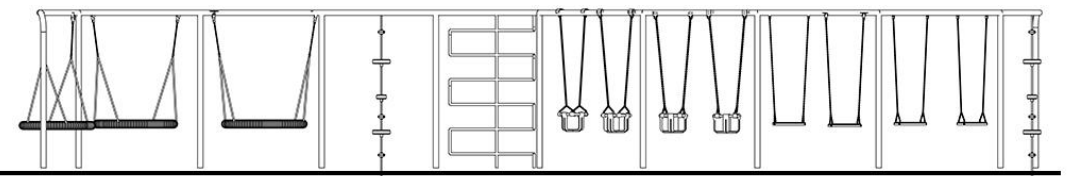
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

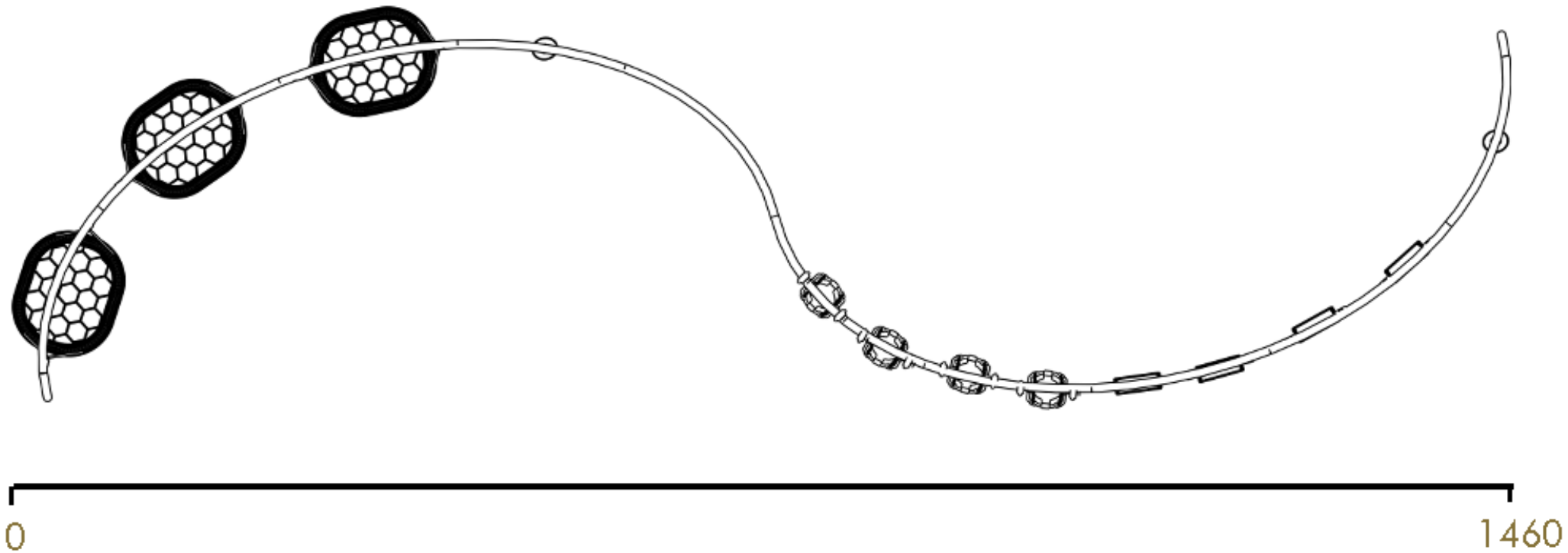
0 1460

ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

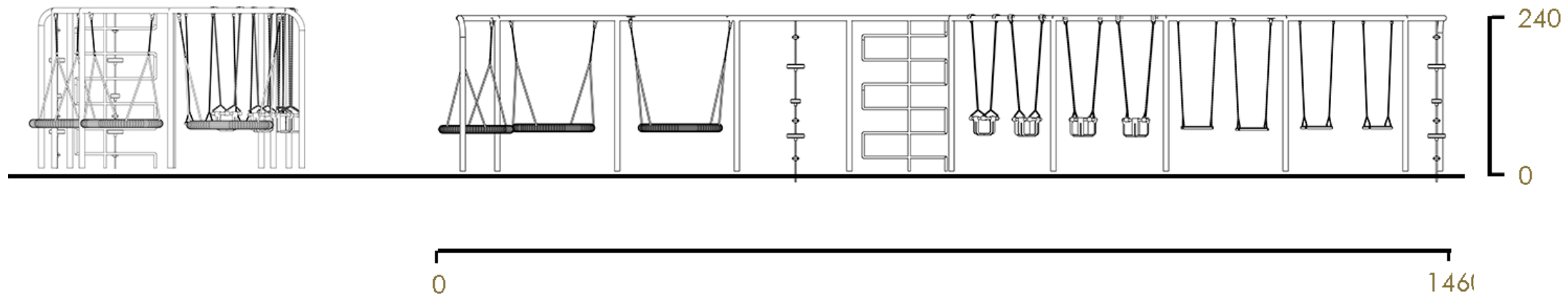
240
0

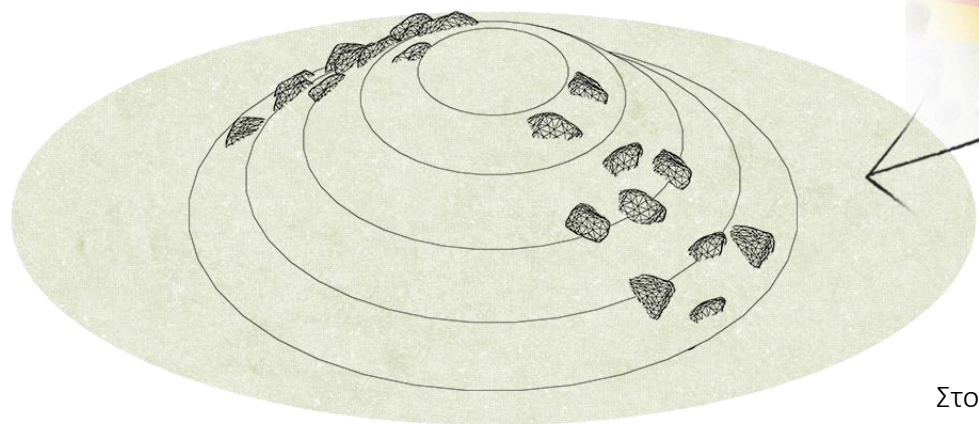
ΚΟΥΝΙΕΣ ΚΑΤΟΨΗ

ΚΟΥΝΙΕΣ ΟΨΕΙΣ

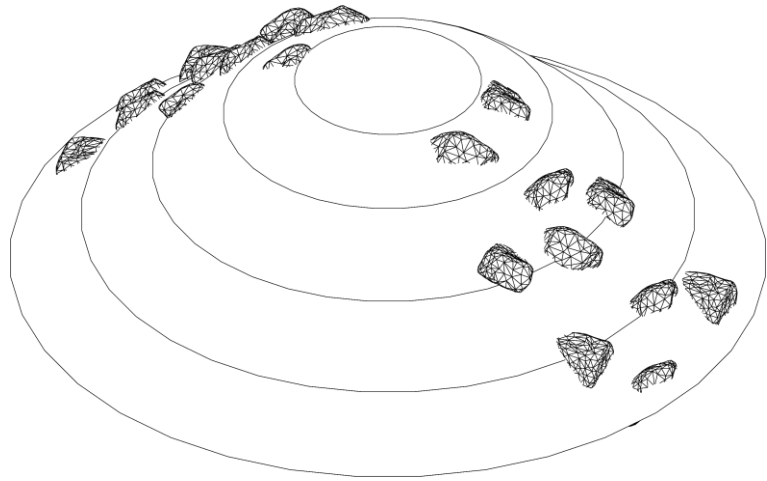
ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ

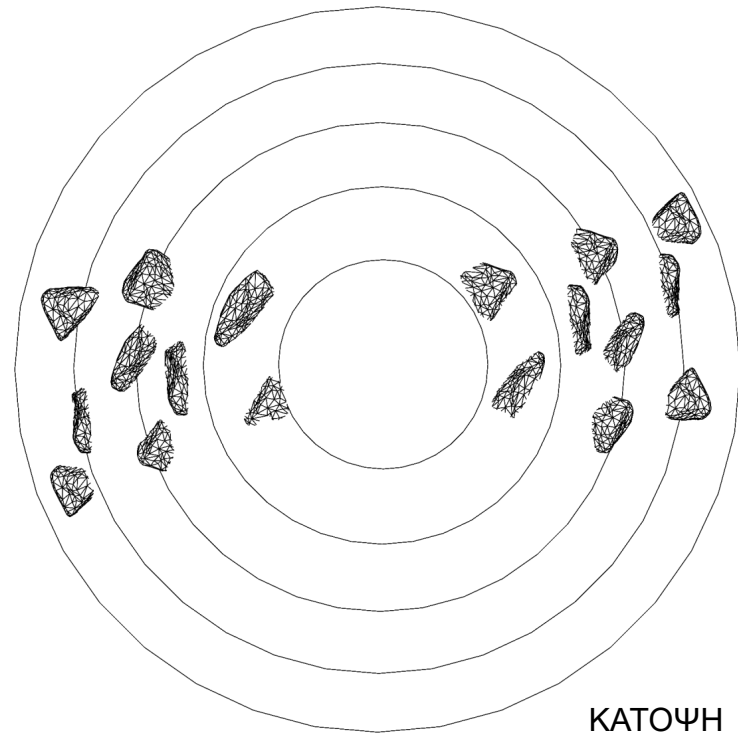
Στο έδαφος δημιουργούμε μικρούς λόφους οι οποίοι προσφέρουν την ευκαιρία στους χρήστες να κινηθούν καθ' ύψος αλλά και περιμετρικά γύρω τους. Με τη βοήθεια των λαβών μπορούν να αξιοποιήσουν τις επιφάνειες εξασκώντας την εμπειρία της αναρρίχησης.

ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ

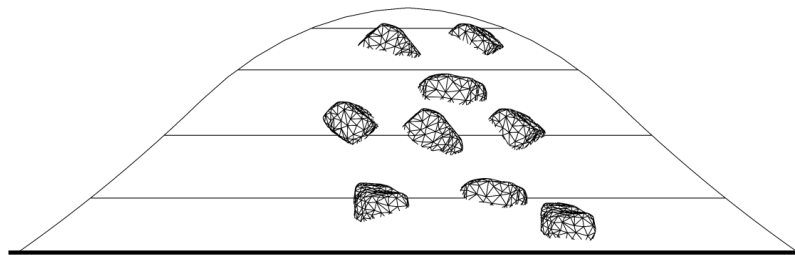
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

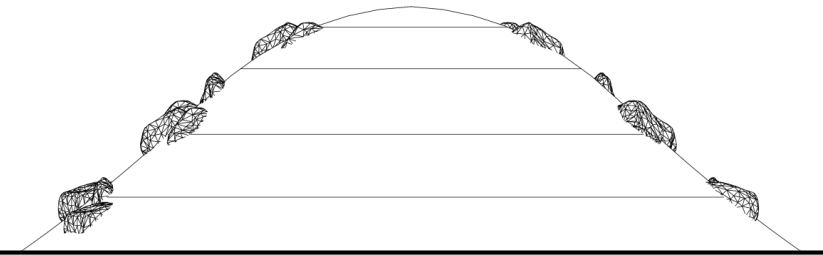
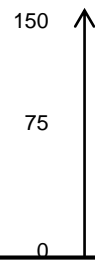
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

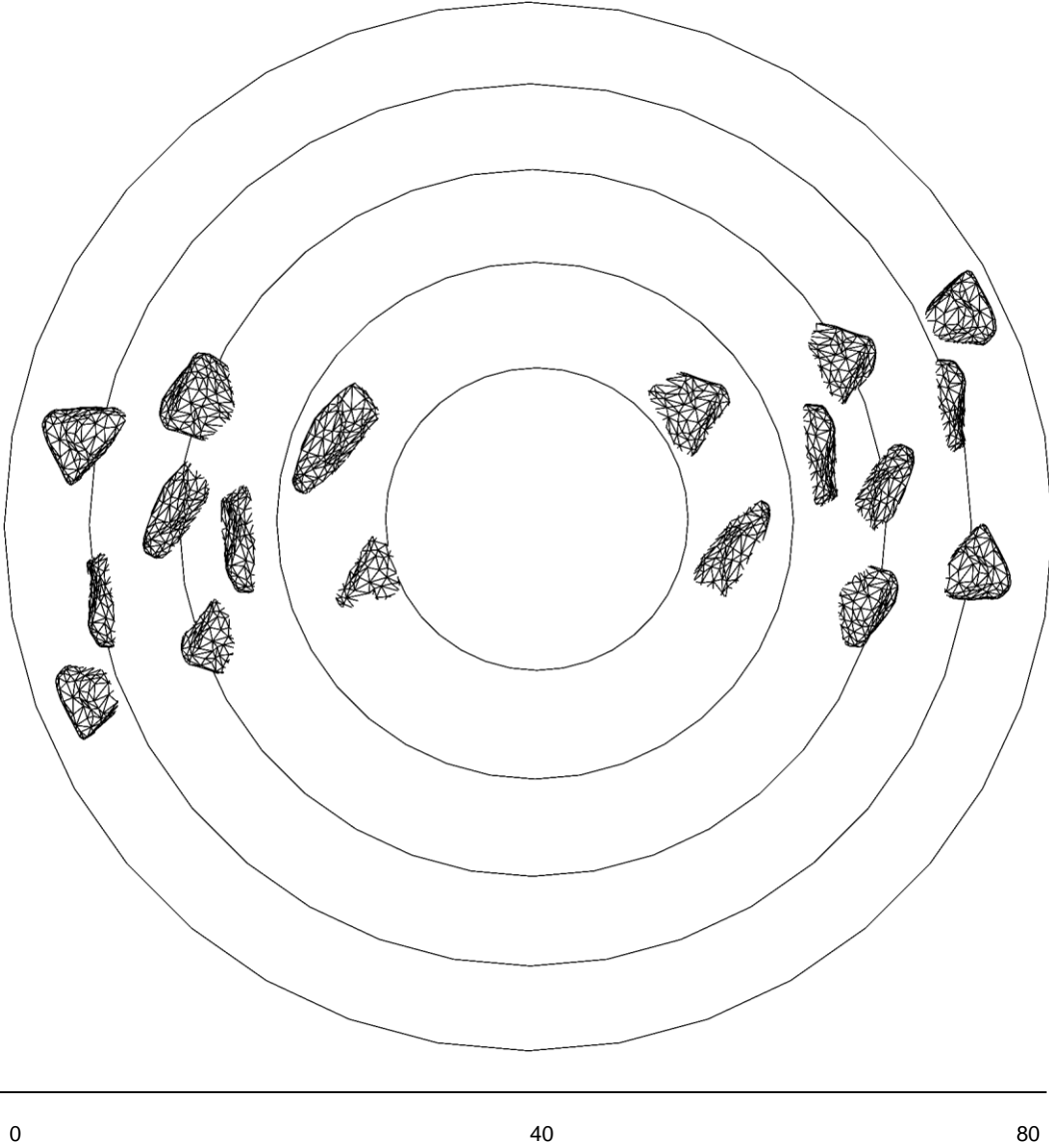
ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

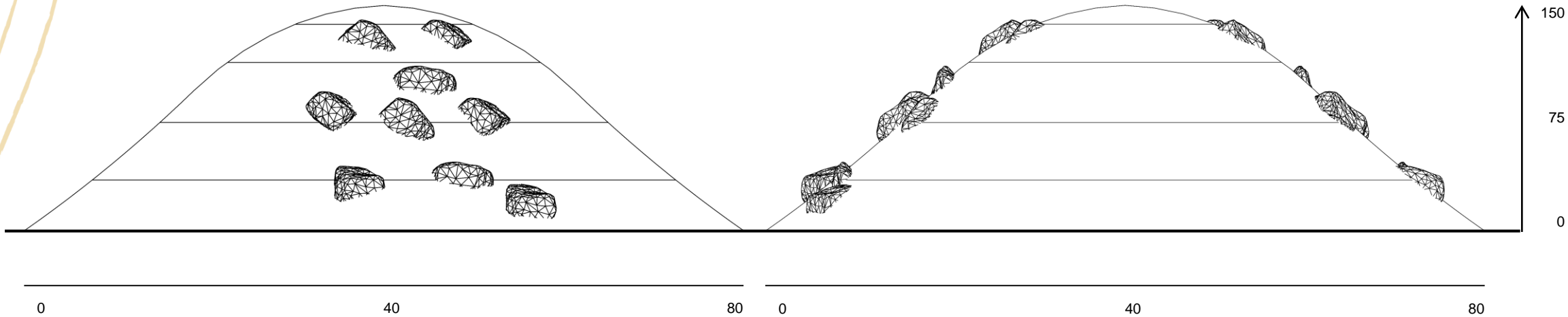
ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

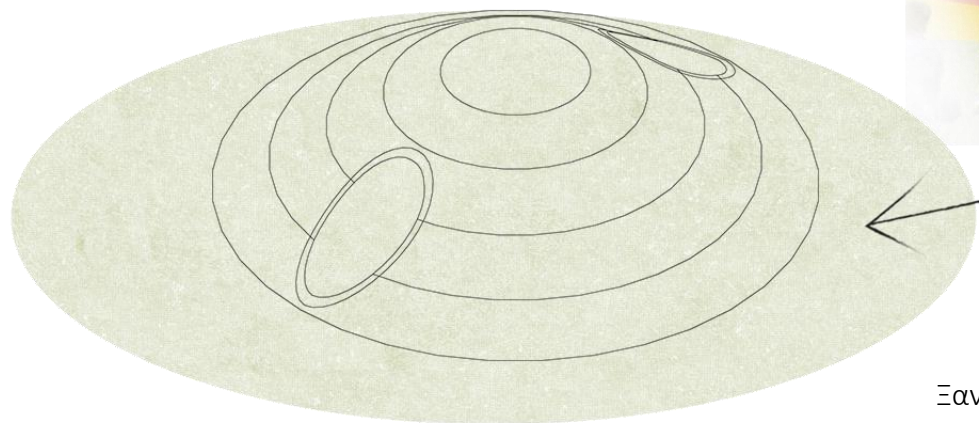
ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ ΚΑΤΟΨΗ

ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ ΟΨΕΙΣ

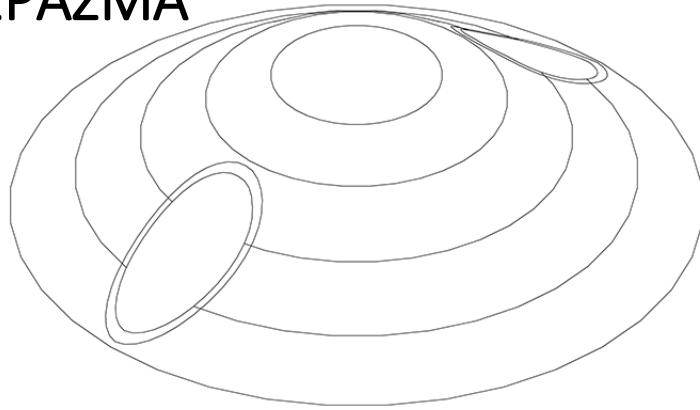

ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΚΥΛΙΝΔΡΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΑΣΜΑ

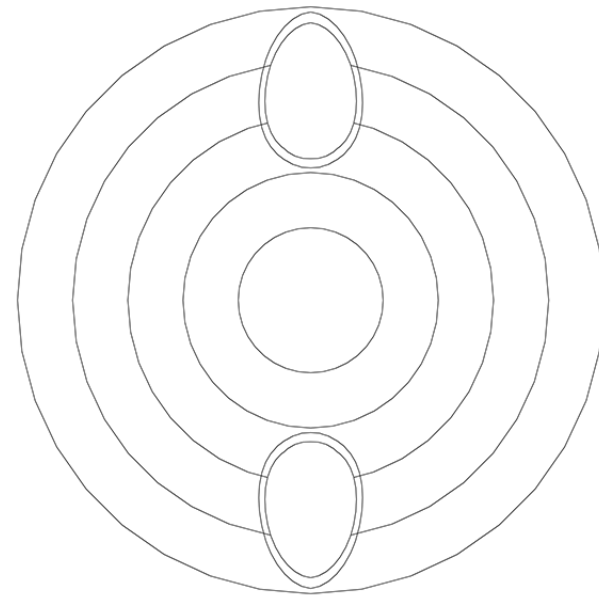

Ξανά, στο έδαφος δημιουργούμε μικρούς λόφους οι οποίοι προσφέρουν την ευκαιρία στους χρήστες να κινηθούν καθ' ύψος αλλά και περιμετρικά γύρω τους. Με τη βοήθεια της εσωτερικής σήραγγας, οι χρήστες μπορούν να έρπουν και να διασχίζουν εσωτερικά τους όγκους, ενισχύοντας το φανταστικό τους παιχνίδι.

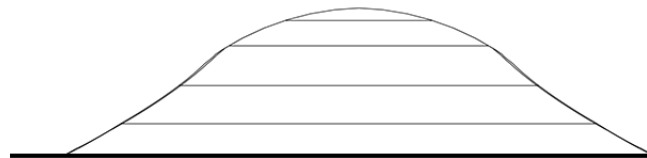
ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΚΥΛΙΝΔΡΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

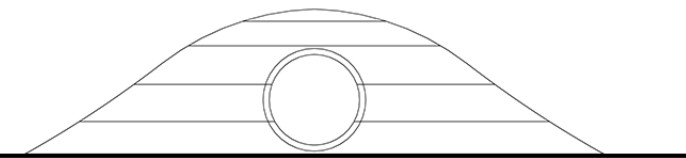
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

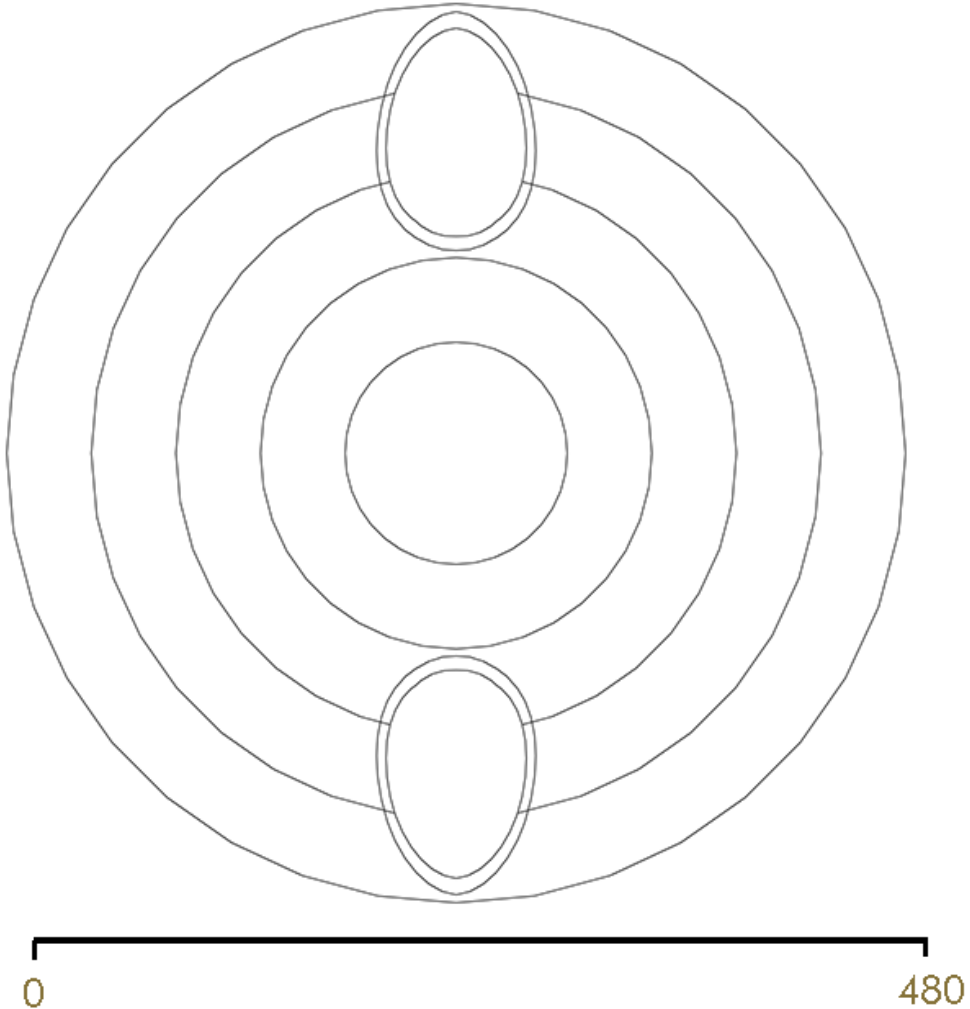

0 480

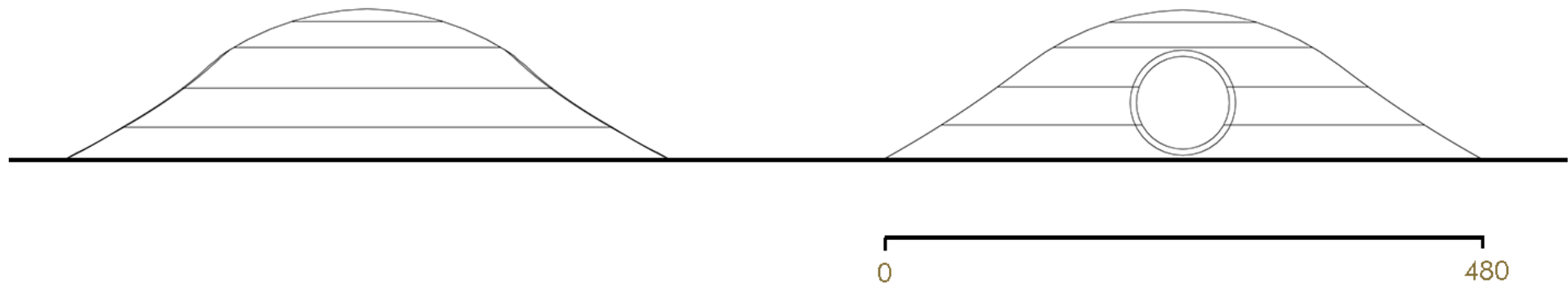
ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

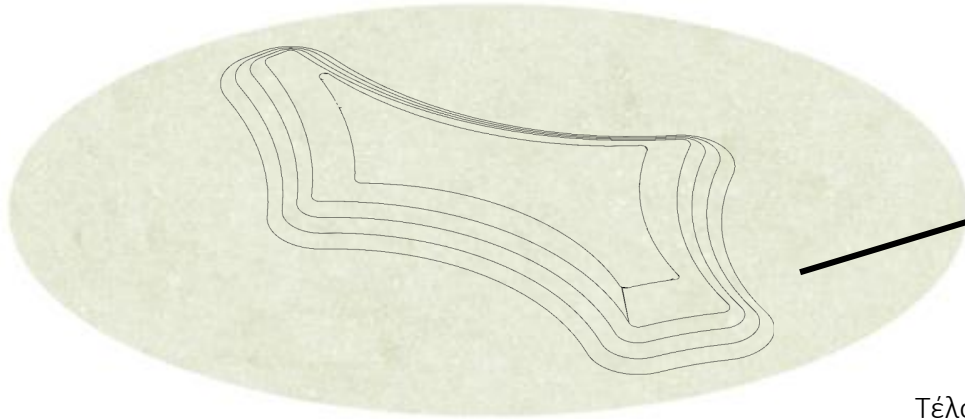
ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΚΥΛΙΝΔΡΙΚΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΑΣΜΑ
ΚΑΤΟΨΗ

ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΚΥΛΙΝΔΡΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΟΨΕΙΣ

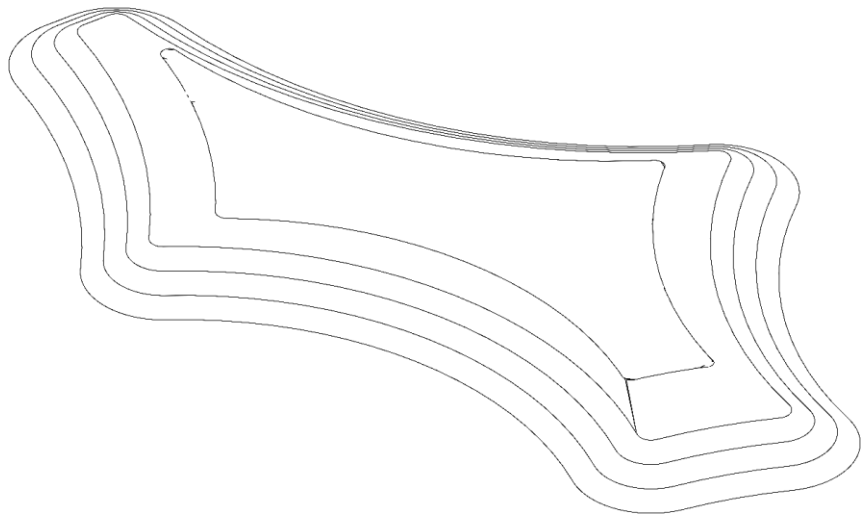
ΛΟΦΑΚΙ

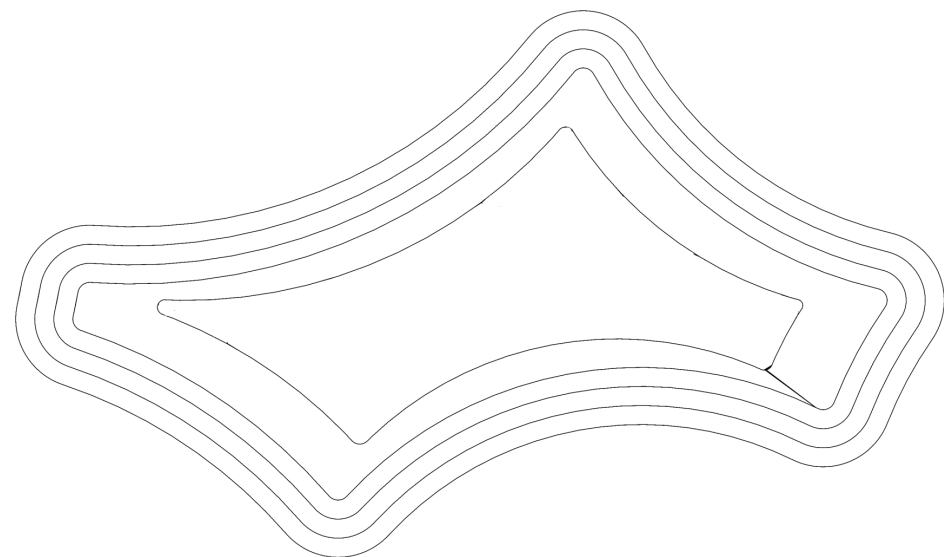
Τέλος, έχουμε πάλι μικρούς λόφους οι οποίοι προσφέρουν την ευκαιρία στους χρήστες να κινηθούν καθ' ύψος αλλά και περιμετρικά γύρω τους. Αυτή τη φορά οι χρήστες απολαμβάνοντας περισσότερο οργανικές γεωμετρίες μπορούν να ξεκουραστούν πάνω στις διαφορετικές γεωμετρίες που προσφέρονται.

ΛΟΦΑΚΙ

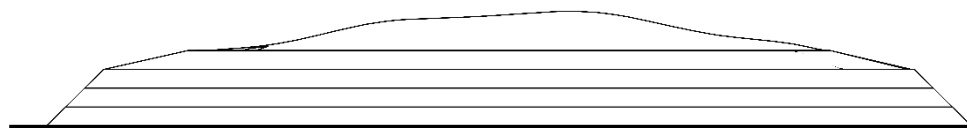
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

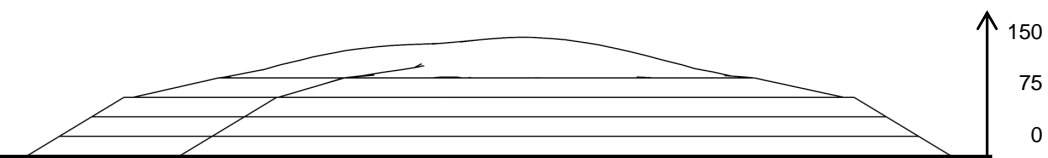
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

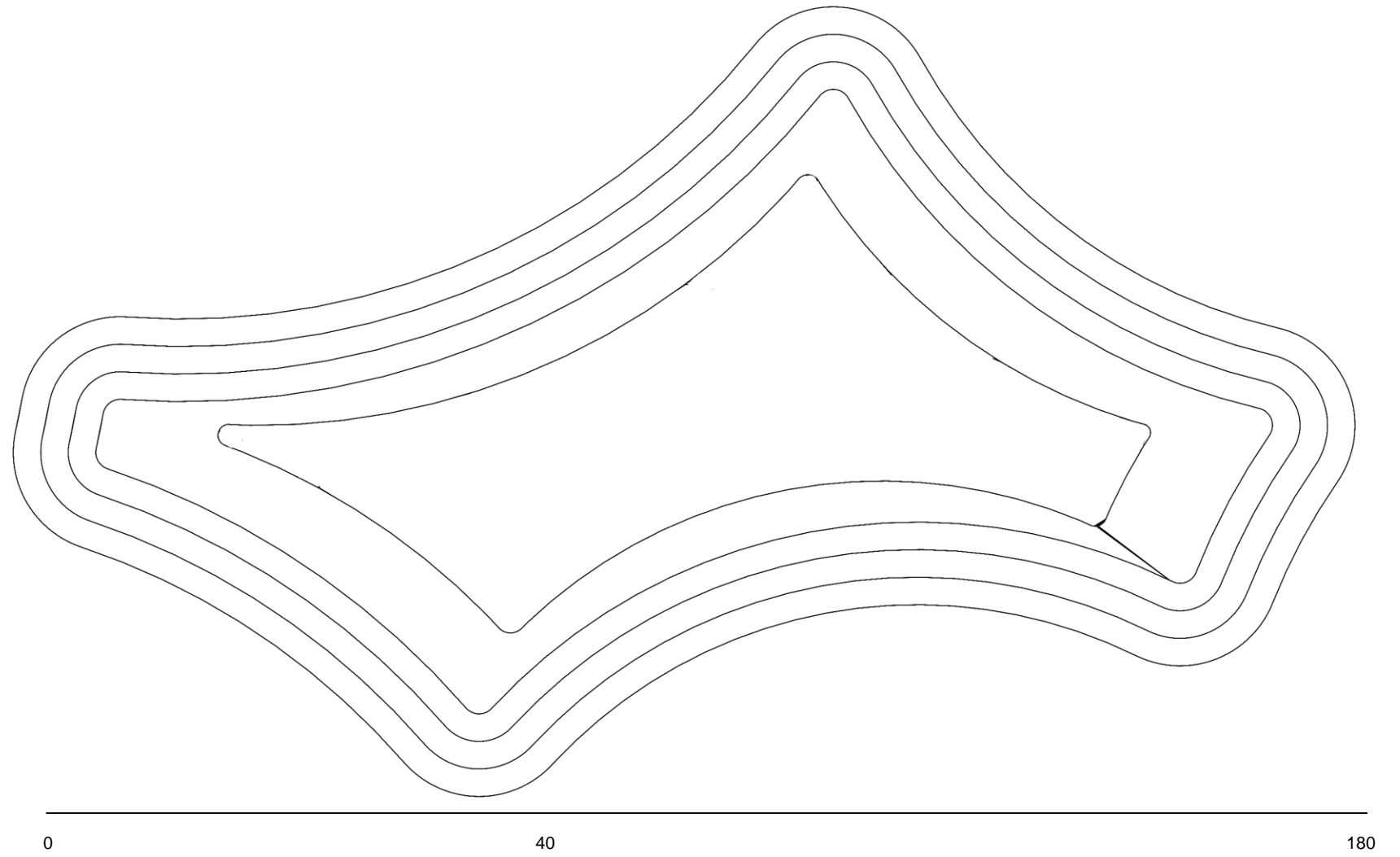
ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

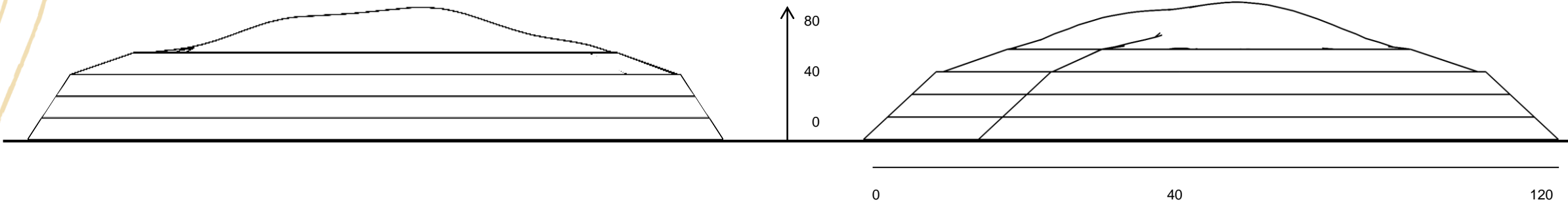
ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

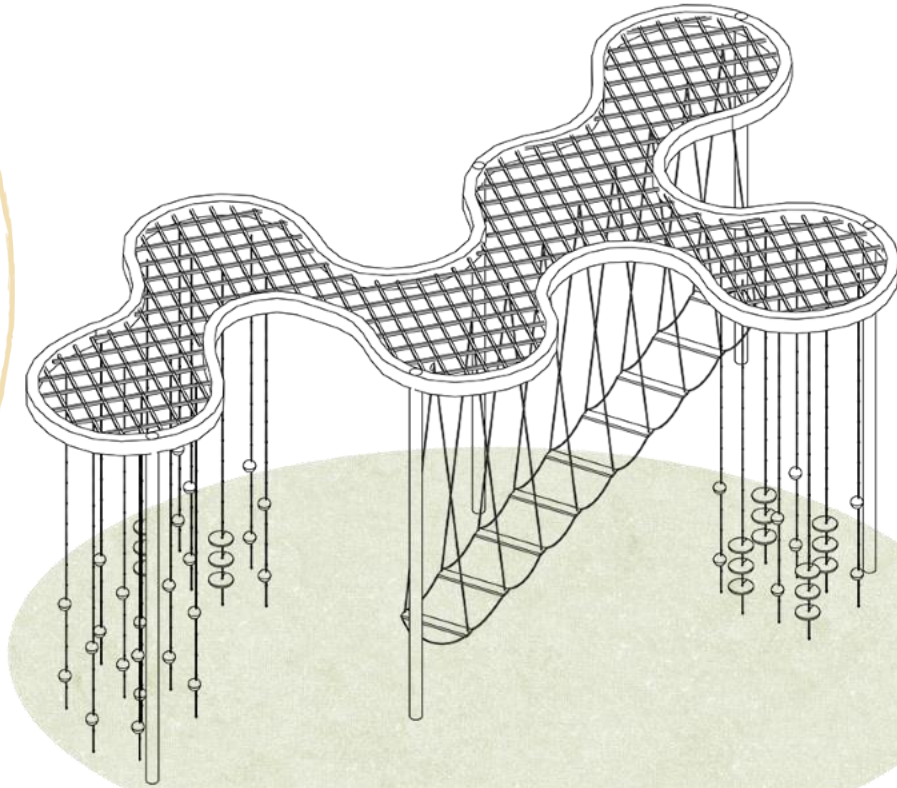
ΛΟΦΑΚΙ ΚΑΤΟΨΗ

ΛΟΦΑΚΙ ΟΨΕΙΣ

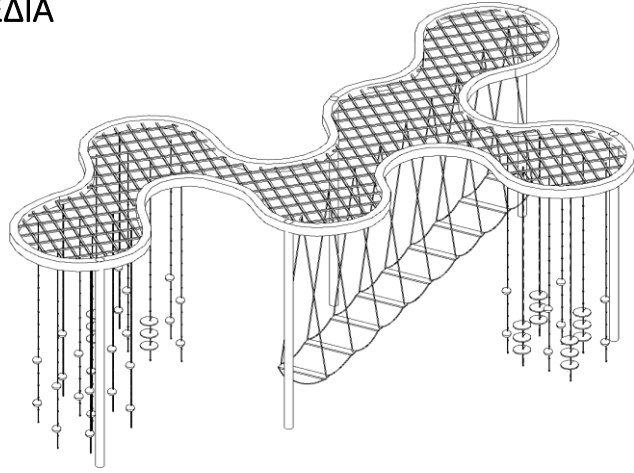
ΚΟΥΝΙΕΣ

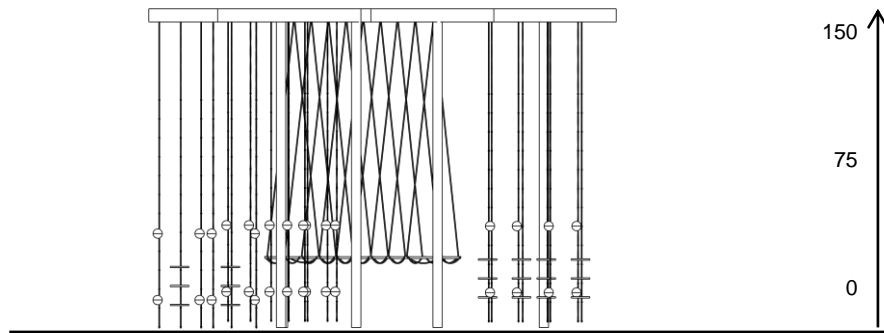
Σε ακόμα μια ζώνη βρίσκονται κούνιες, αυτή τη φορά συνδυάζονται με πορείες υπερυψωμένες από το έδαφος δημιουργώντας ακόμα μια πορεία αιώρησης. Τα παιδιά καλούνται να περπατήσουν ισορροπώντας πάνω στις κυλινδρικές επιφάνειες και τους προσφέρεται η ευκαιρία να φτάσουν στις κούνιες του κεντρικού σημείου της κατασκευής για να αιωρηθούν ή να ξεκουραστούν μέχρι να συνεχίσουν την πορεία τους.

ΚΟΥΝΙΕΣ

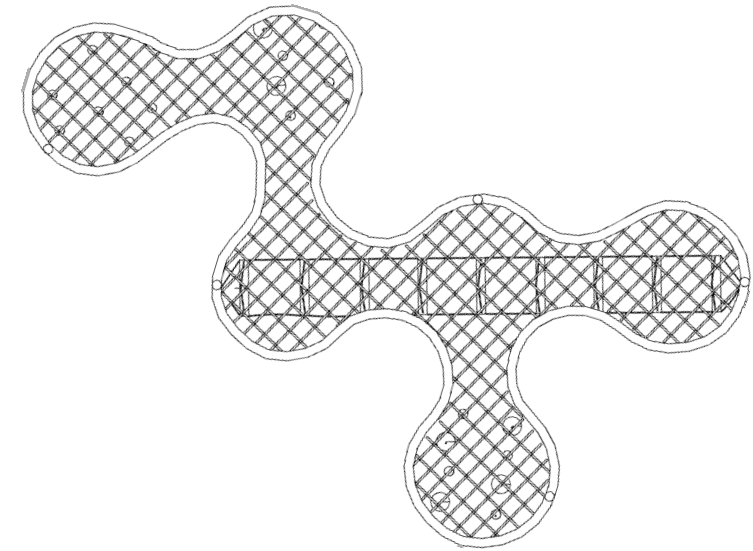
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

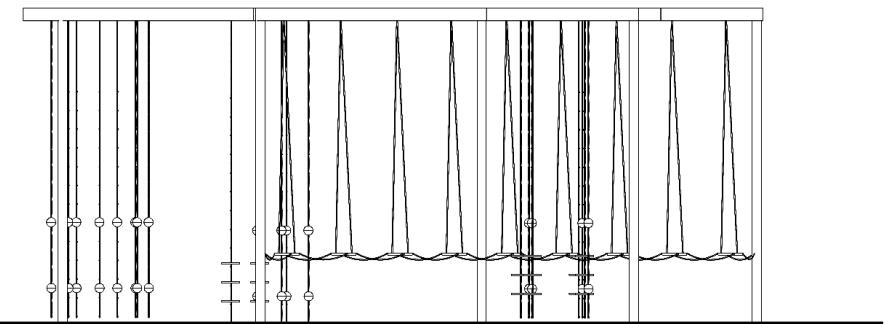
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

ΚΑΤΟΨΗ

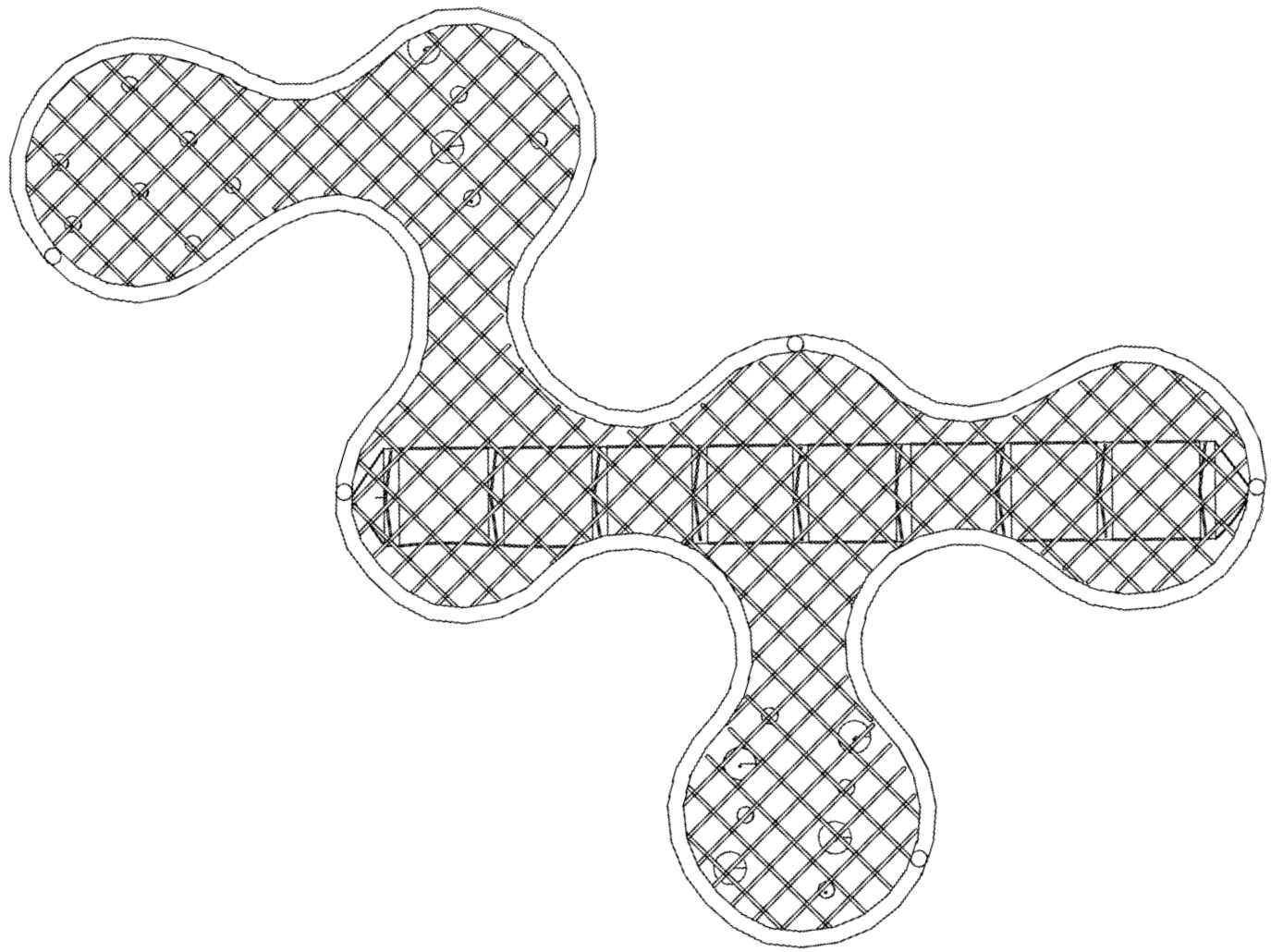

ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

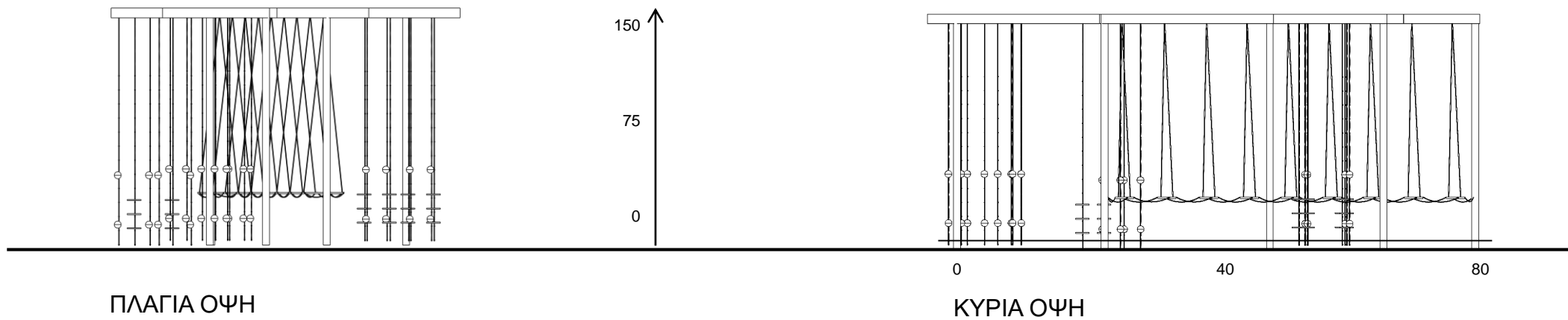
ΚΟΥΝΙΕΣ

ΚΑΤΟΨΗ

0 40 80

ΚΟΥΝΙΕΣ ΟΨΕΙΣ

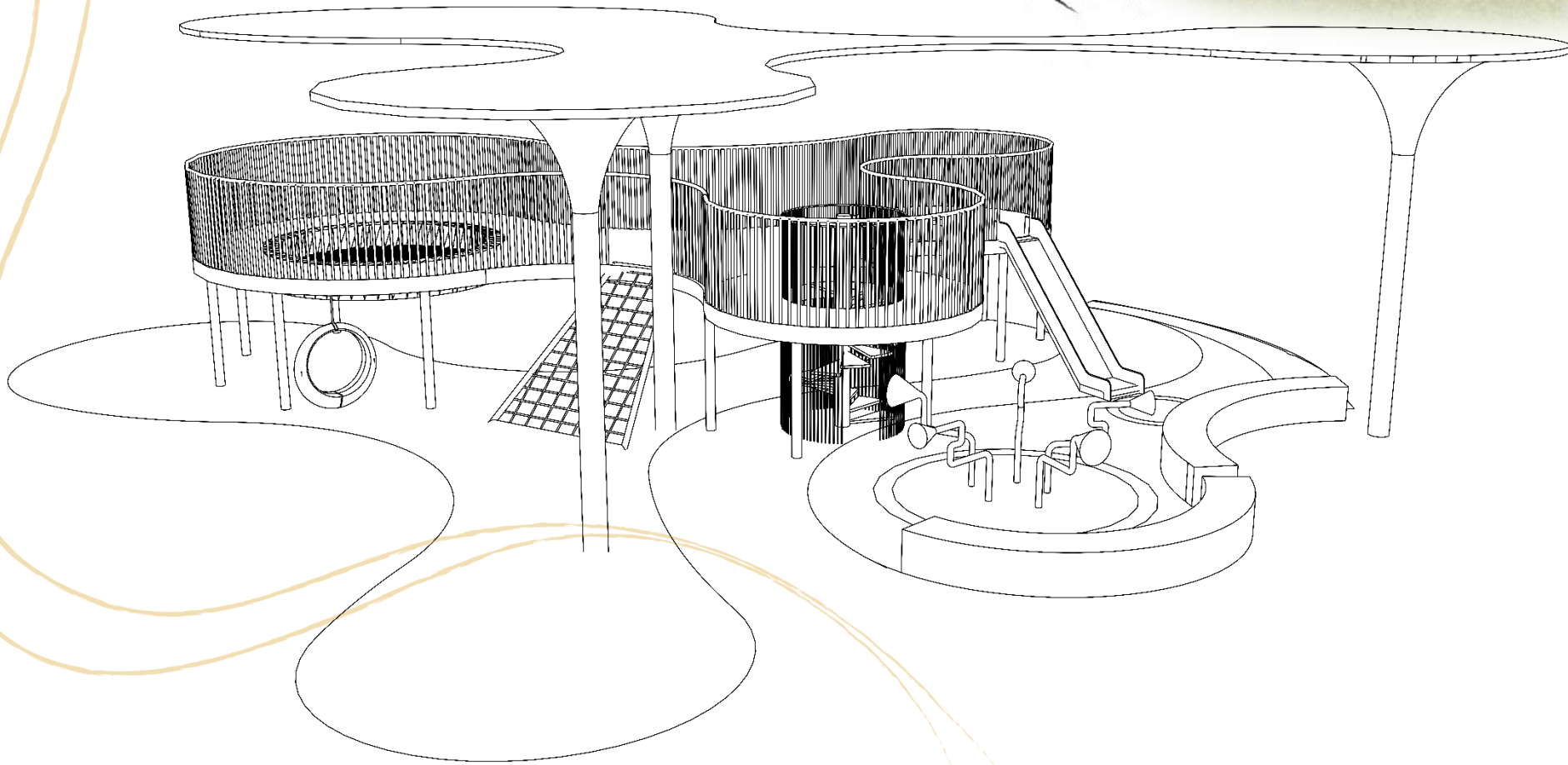
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΚΟΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗ

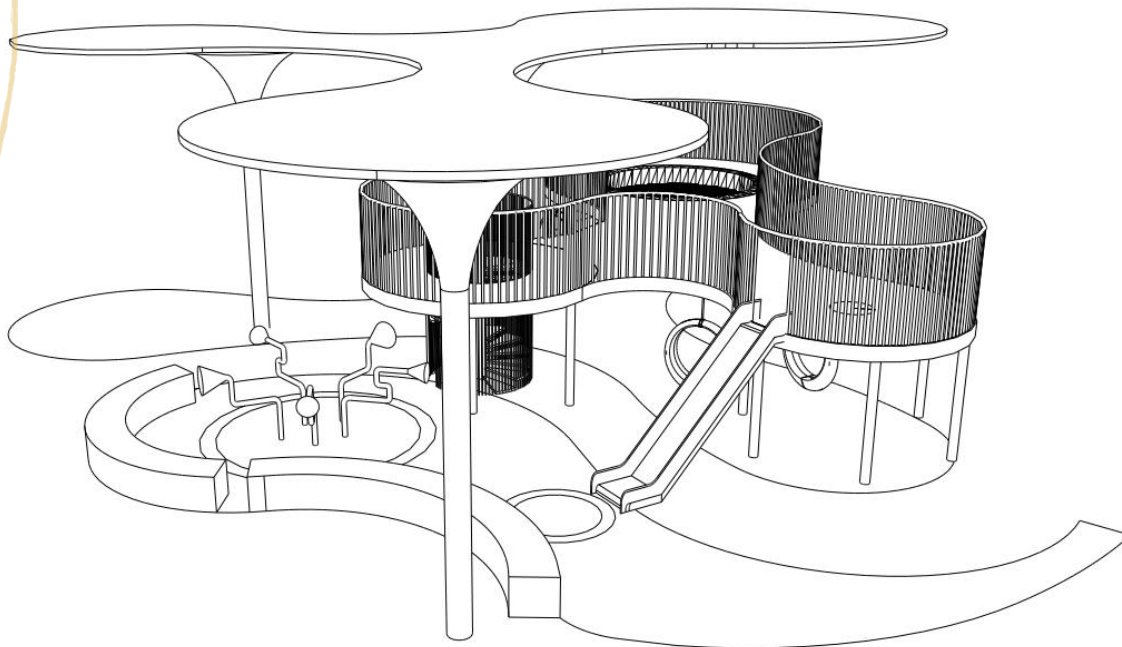

ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ ΑΚΟΗΣ

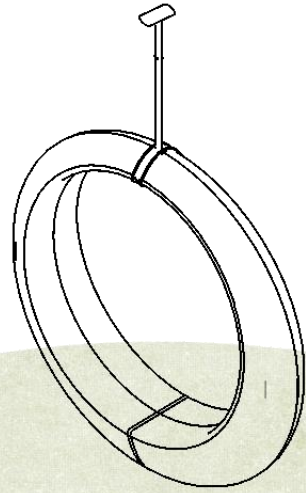
ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ ΑΚΟΗΣ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ- ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

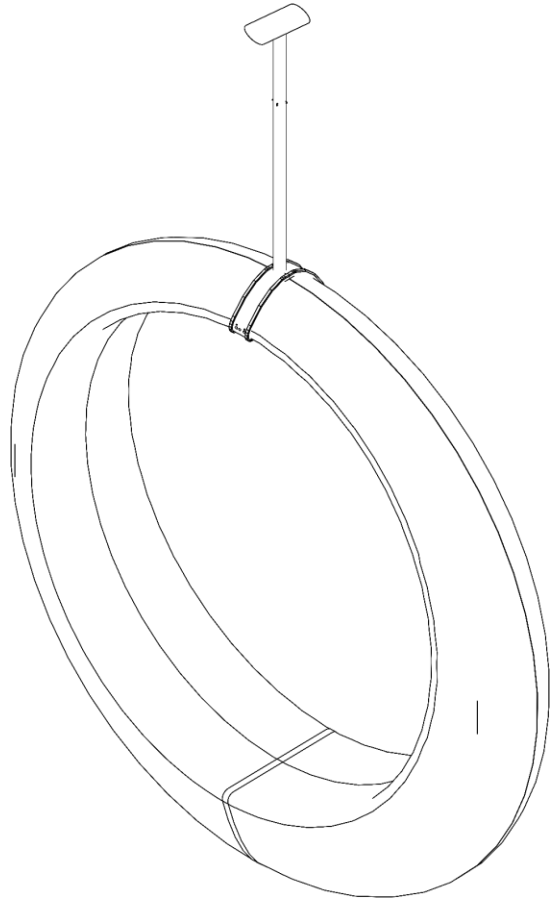
ΚΟΥΝΙΑ

Στην παρακάτω κατασκευή εντάσσεται μια κούνια σε σχήμα κουλούρας , η οποία προσφέρει στα παιδιά την εύκαιρα να εξερευνήσουν διαφορετικούς τρόπου που μπορούν να καθίσουν και να αιωρηθούν.

ΚΟΥΝΙΑ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

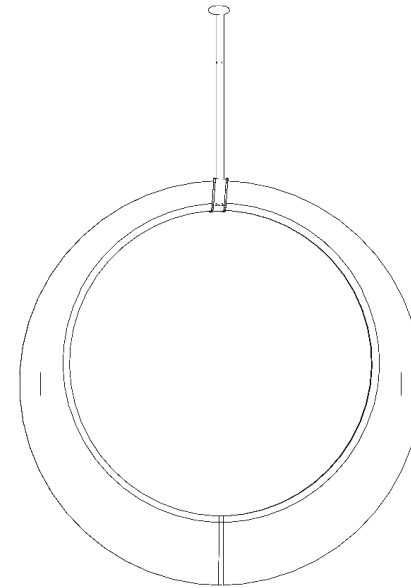
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

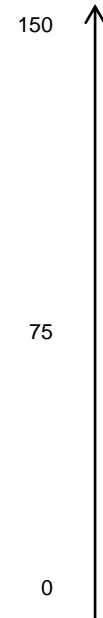
ΚΑΤΟΨΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

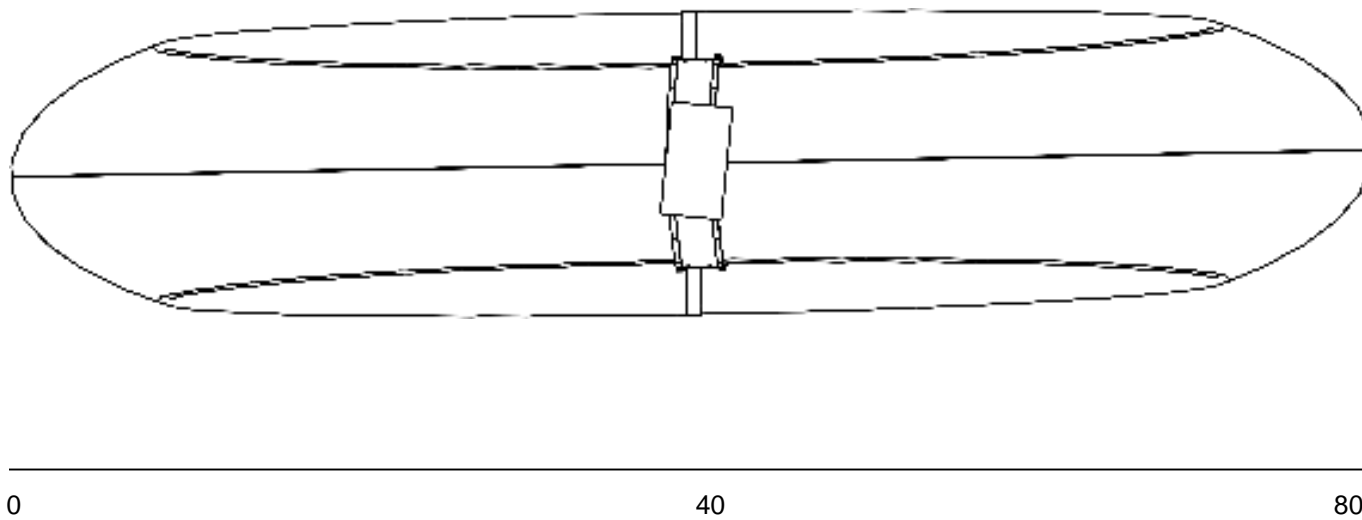
ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

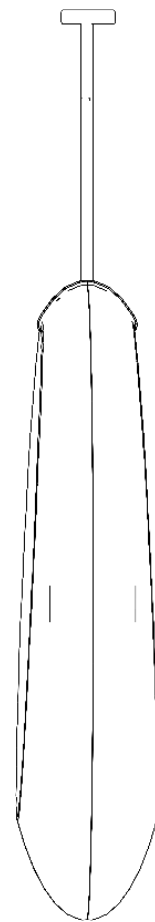
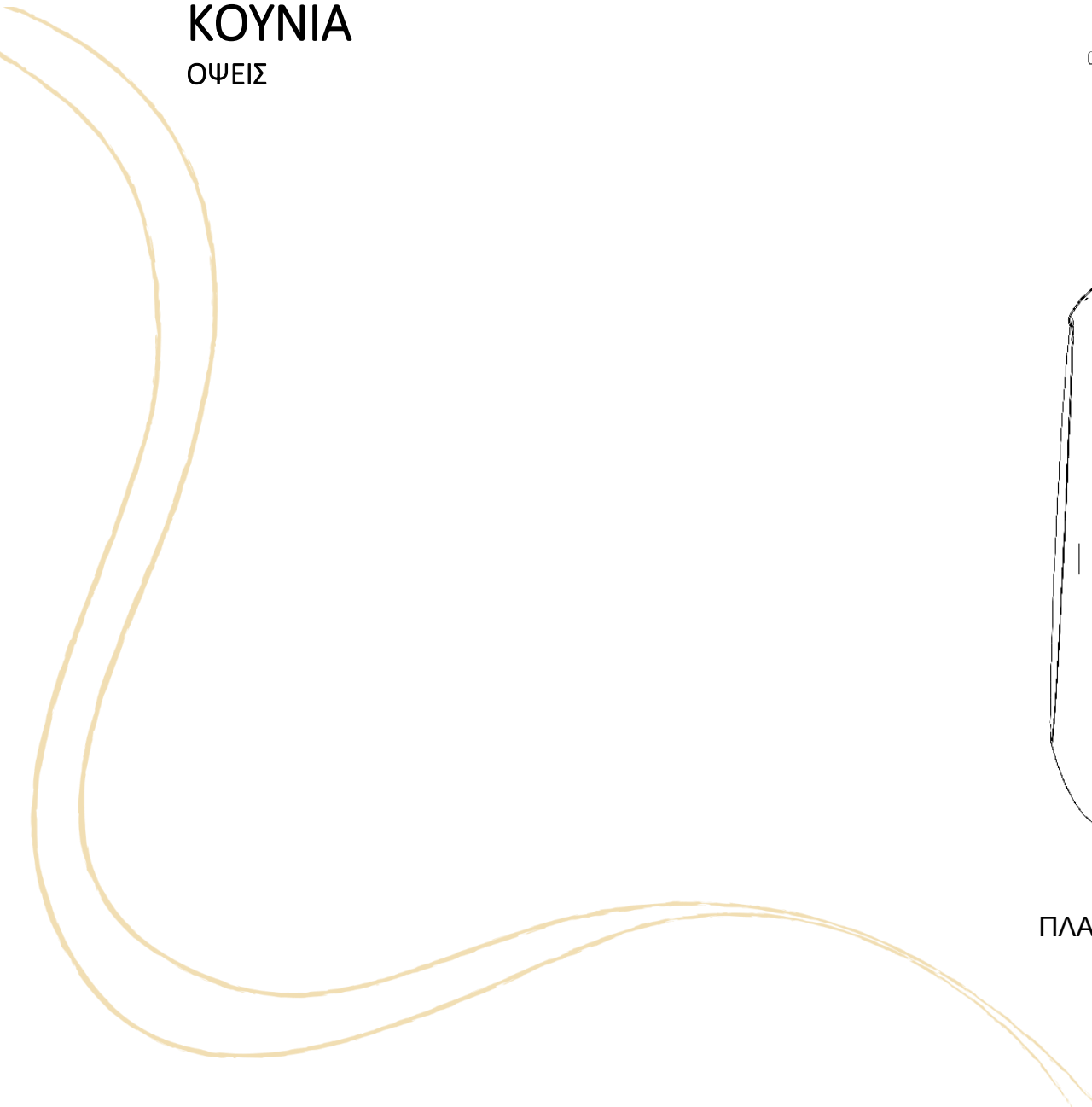

ΚΟΥΝΙΑ

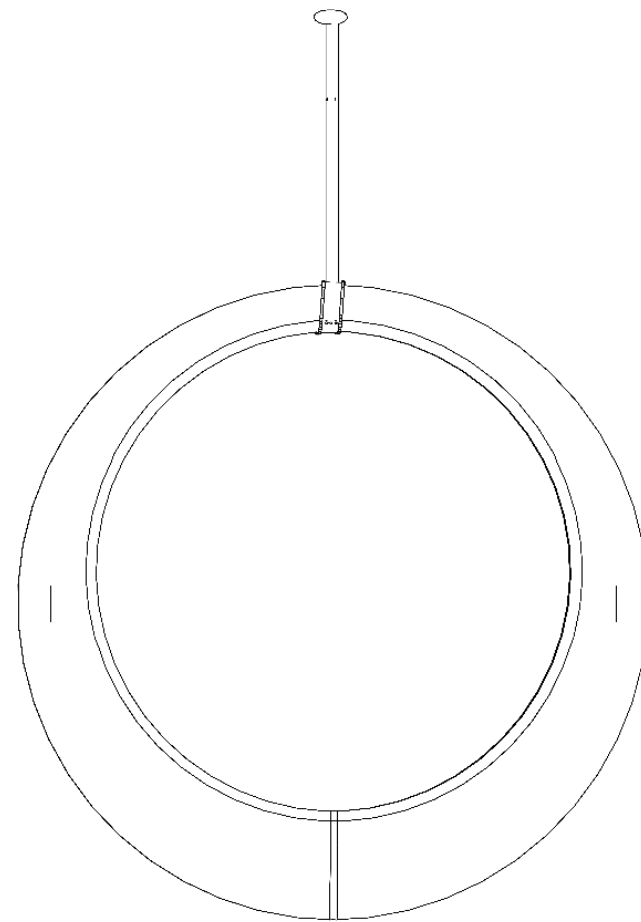
ΚΑΤΟΨΗ

ΚΟΥΝΙΑ ΟΨΕΙΣ

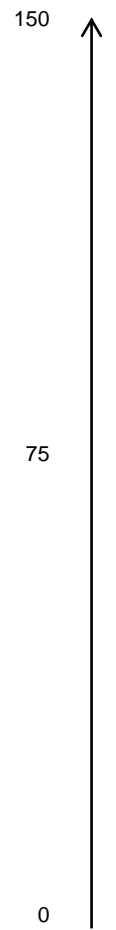

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

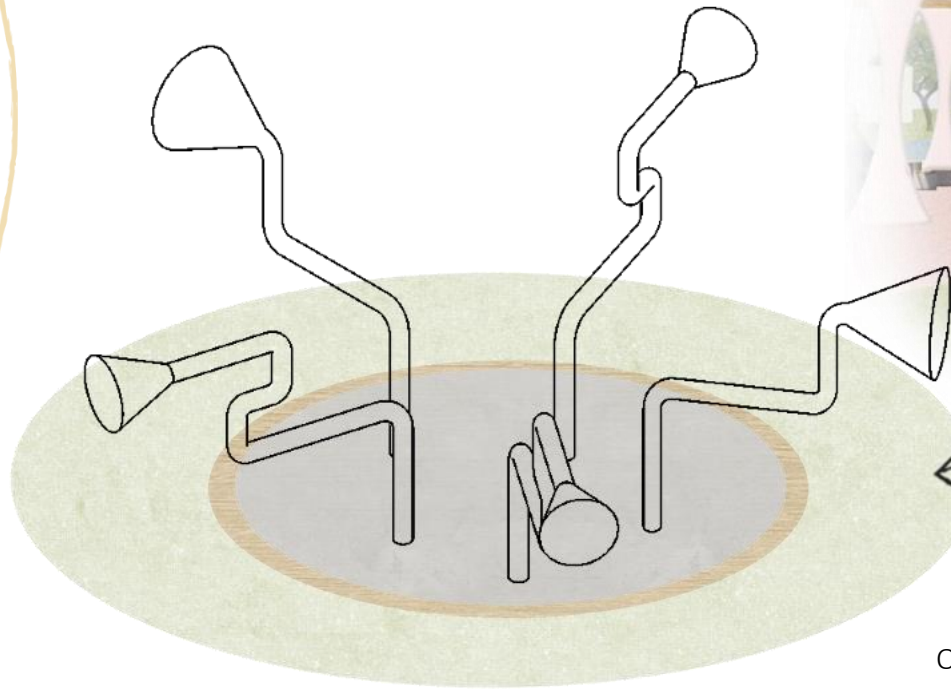

ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

0 40 80

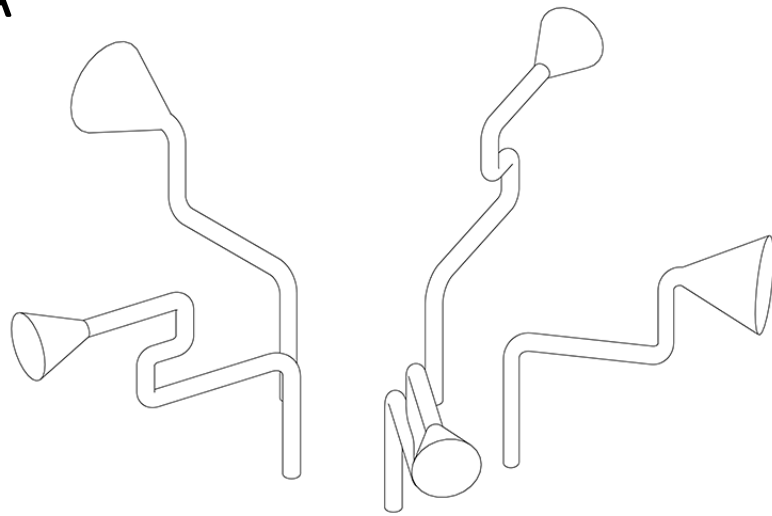
ΜΙΚΡΟΦΩΝΑ

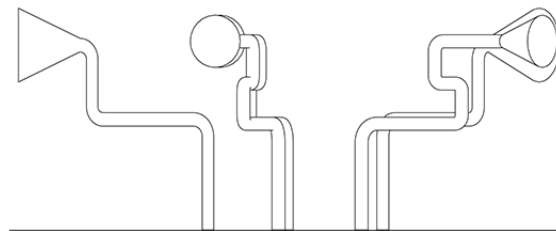
Οι σωλήνες της εικόνας λειτουργούν ως μικρόφωνα, επικοινωνούν υπόγεια μεταφέροντας ήχο από άκρη σε άκρη, προσφέροντας στους χρήστες μια διαφορετικού τρόπου επικοινωνία.

ΜΙΚΡΟΦΩΝΑ

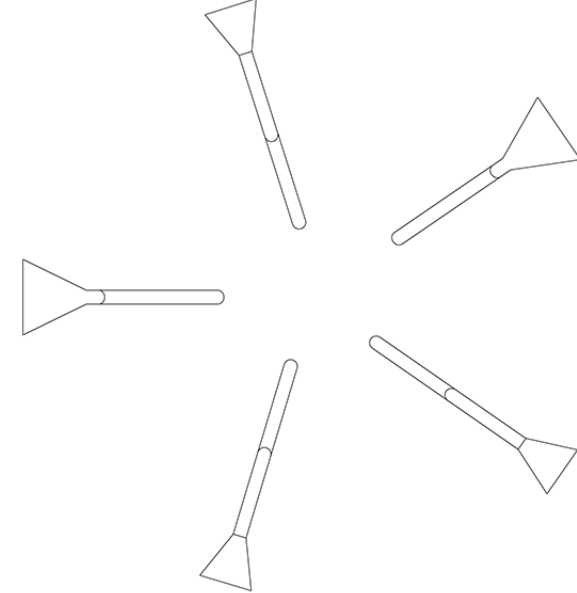
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

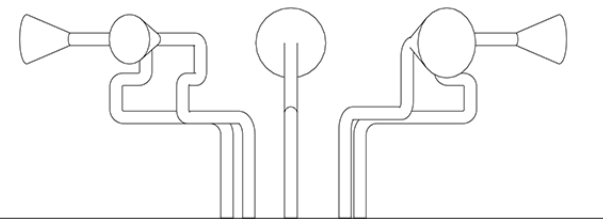
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

ΚΑΤΟΨΗ

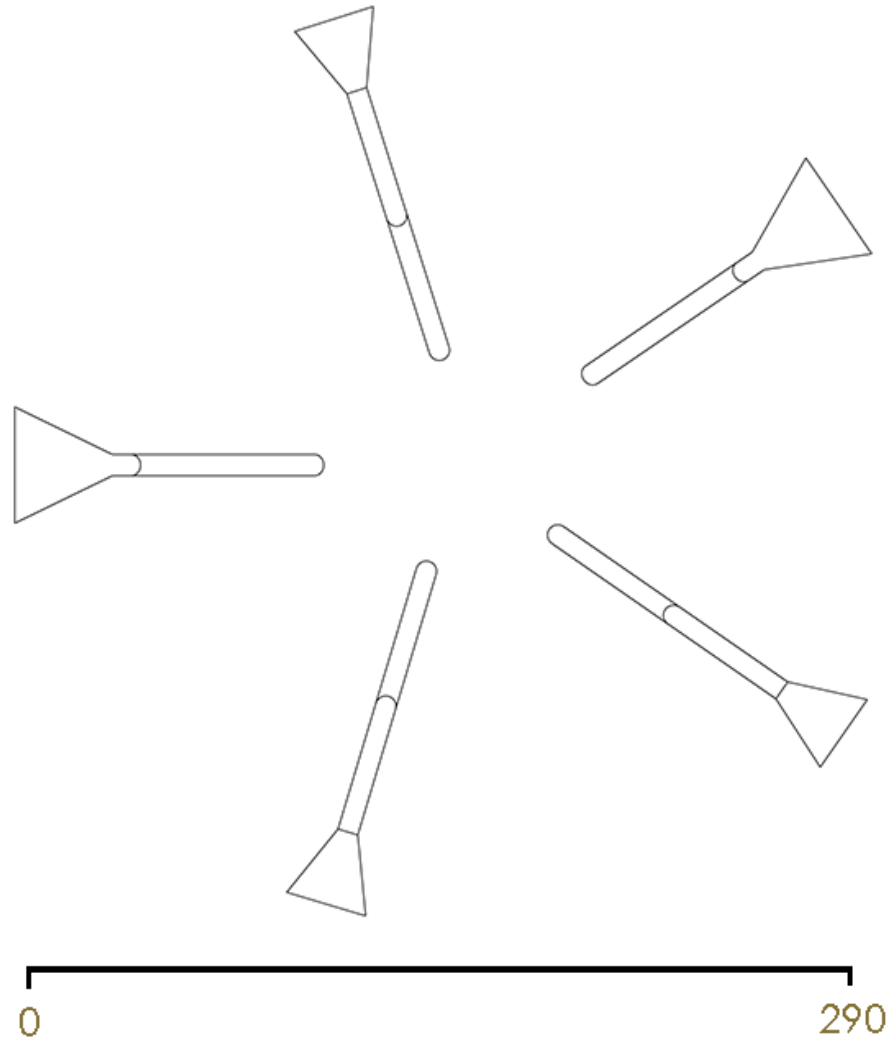
0 290
ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

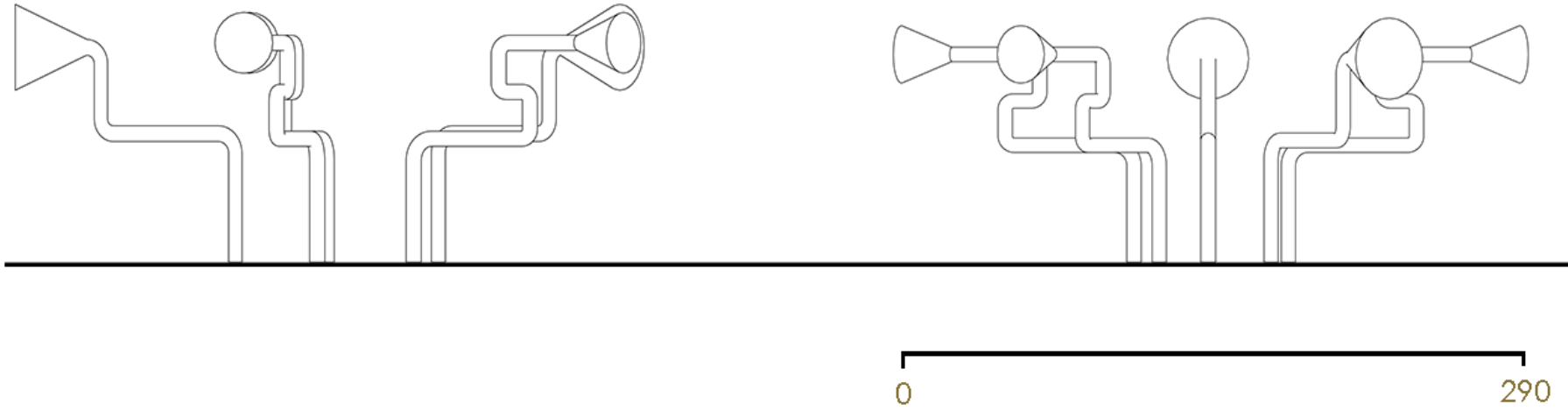
ΜΙΚΡΟΦΩΝΑ

ΚΑΤΟΨΗ

ΜΙΚΡΟΦΩΝΑ

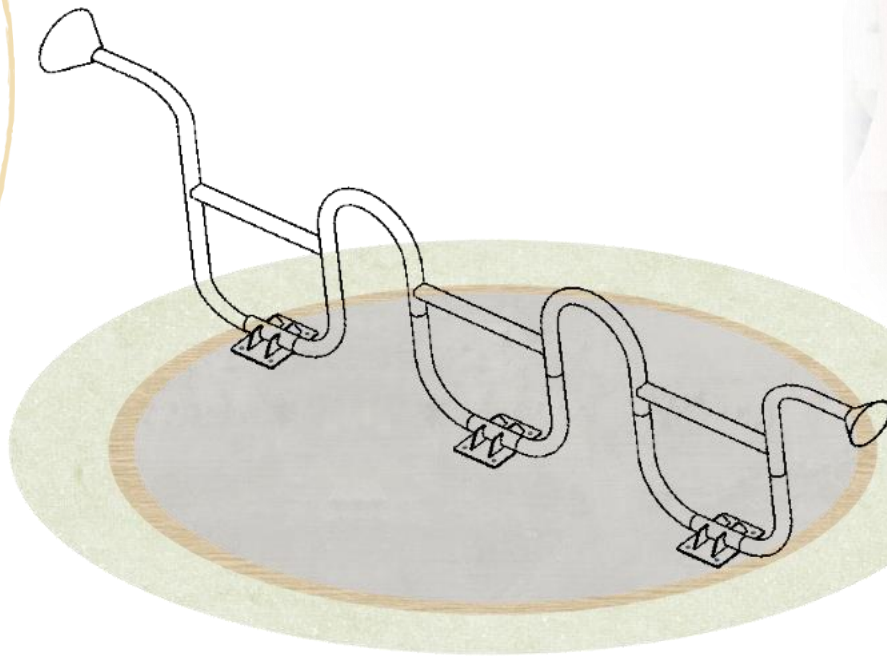
ΟΨΕΙΣ

110
0

0 290

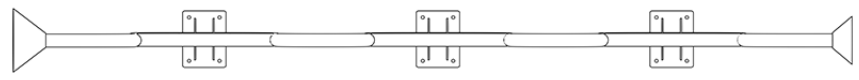
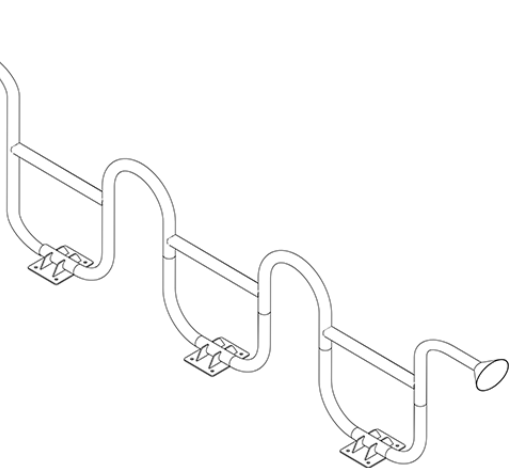
ΜΙΚΡΟΦΩΝΟ

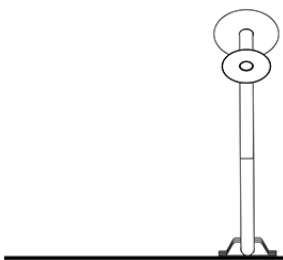
Αντίστοιχα, οι σωλήνες της εικόνας λειτουργούν ως μικρόφωνα, αυτή τη φορά όμως κατέχοντας μια ιδιαίτερη οργανική μορφή, επικοινωνούν υπέργεια μεταφέροντας ήχο από άκρη σε άκρη, εσωτερικά υπάρχουν στενώματα τα οποία είναι ικανά να προσφέρουν στους χρήστες μια πολύ ενδιαφέρουσα επικοινωνία καθώς ο ήχος της φωνής αλλοιώνεται μέχρι να φτάσει στην άλλη άκρη.

ΜΙΚΡΟΦΩΝΟ

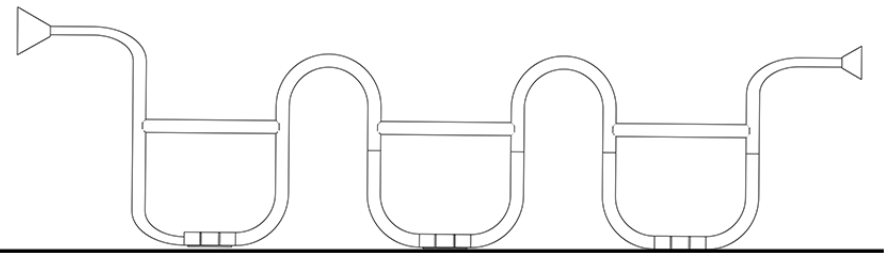
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

130
0

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

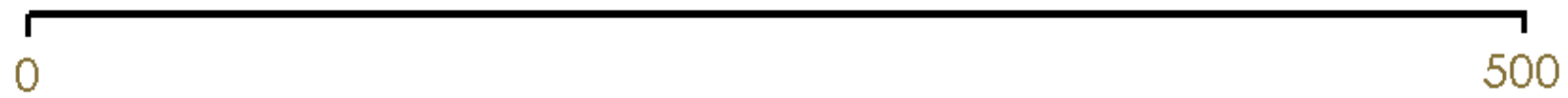
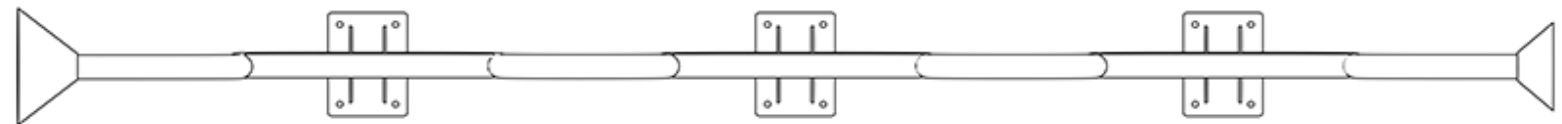
0 500

ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

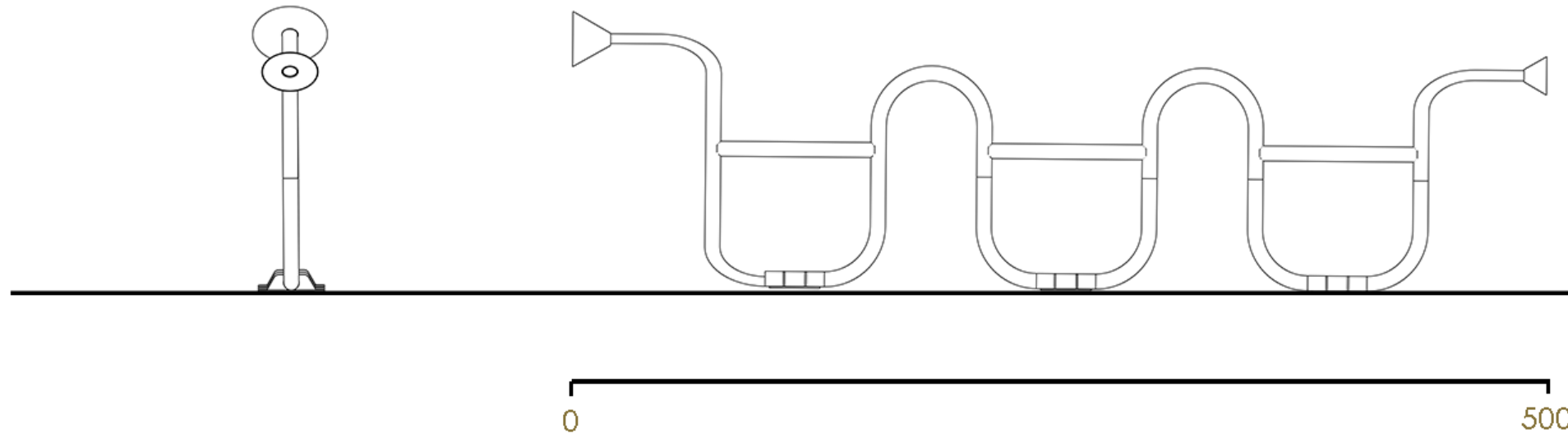

ΜΙΚΡΟΦΩΝΟ

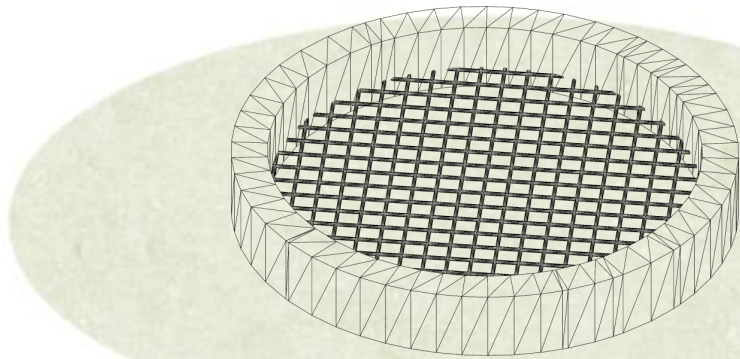
ΚΑΤΟΨΗ

ΜΙΚΡΟΦΩΝΟ ΟΨΕΙΣ

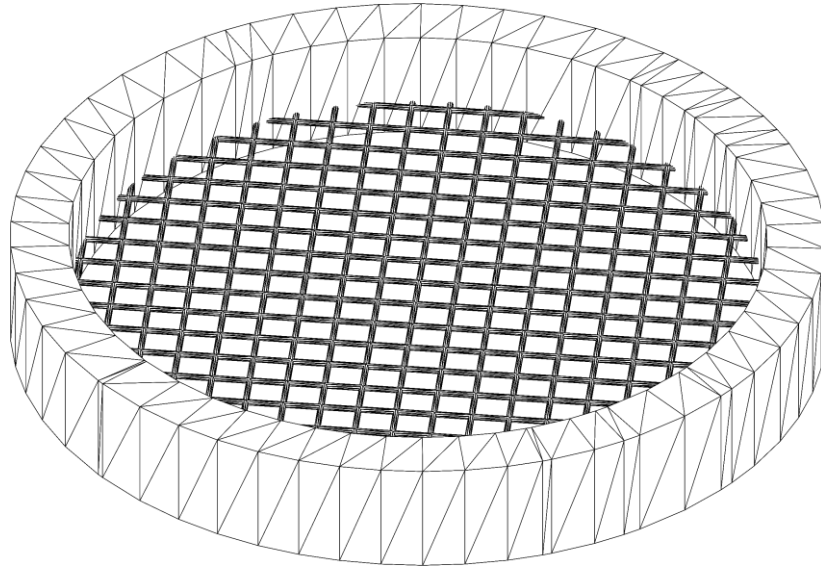
ΚΑΘΙΣΜΑ ΣΕ ΔΙΧΤΥ

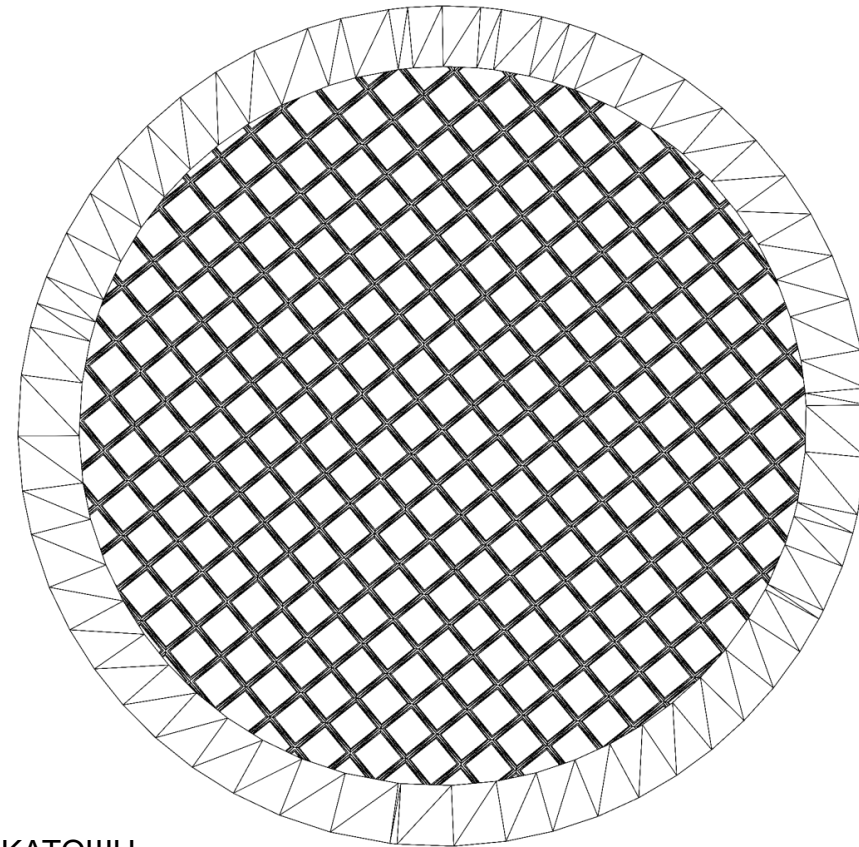
Στην κατασκευή ενσωματώνεται ένα υπερυψωμένο κάθισμα από δίχτυ, το οποίο προσφέρει αίσθημα ελευθερίας και τονώνει την αυτοπεποίθηση του χρήστη καθώς κατέχει την αίσθηση ότι αιωρείται ενώ προστατεύεται από το δίχτυ.

ΚΑΘΙΣΜΑ ΣΕ ΔΙΧΤΥ

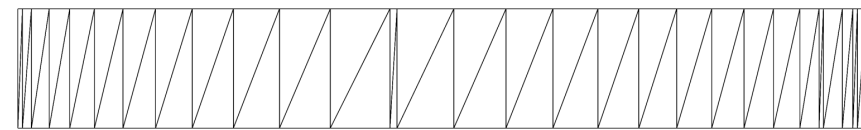
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

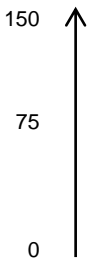

0

40

80

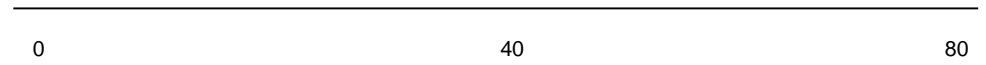
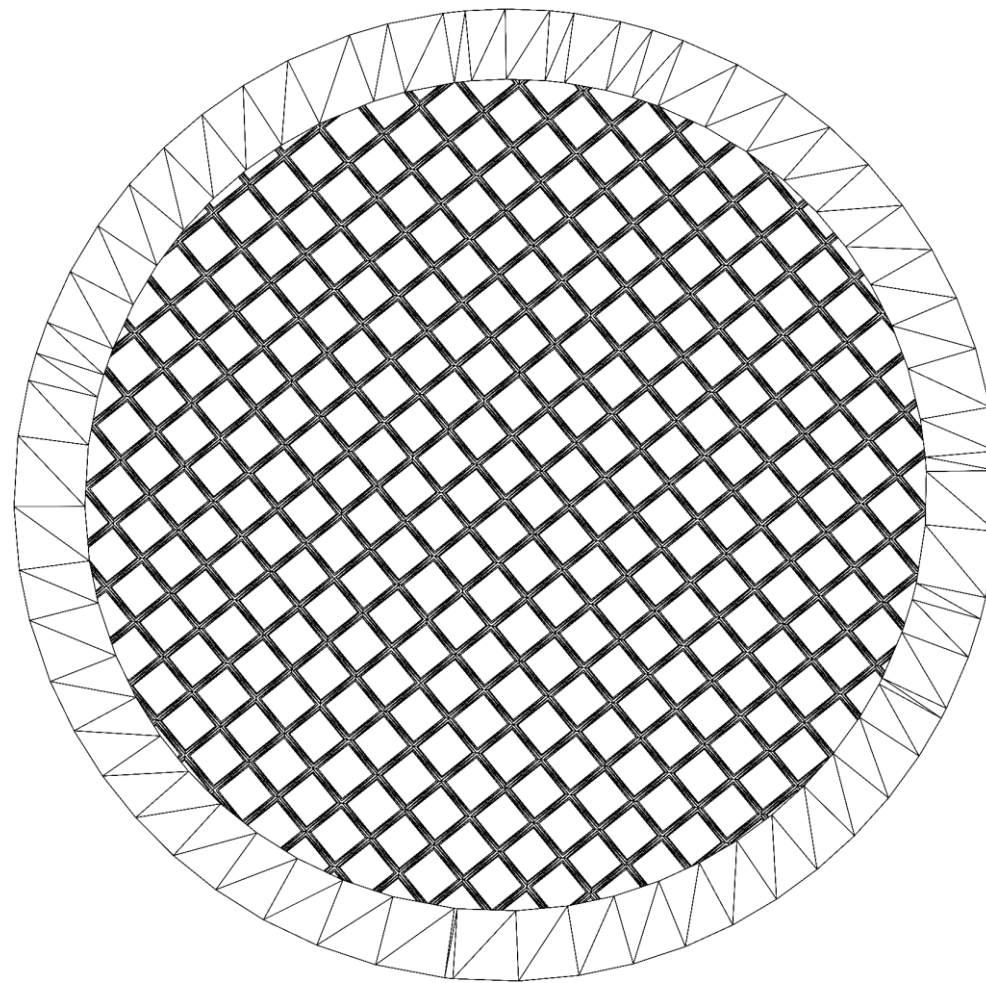
ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

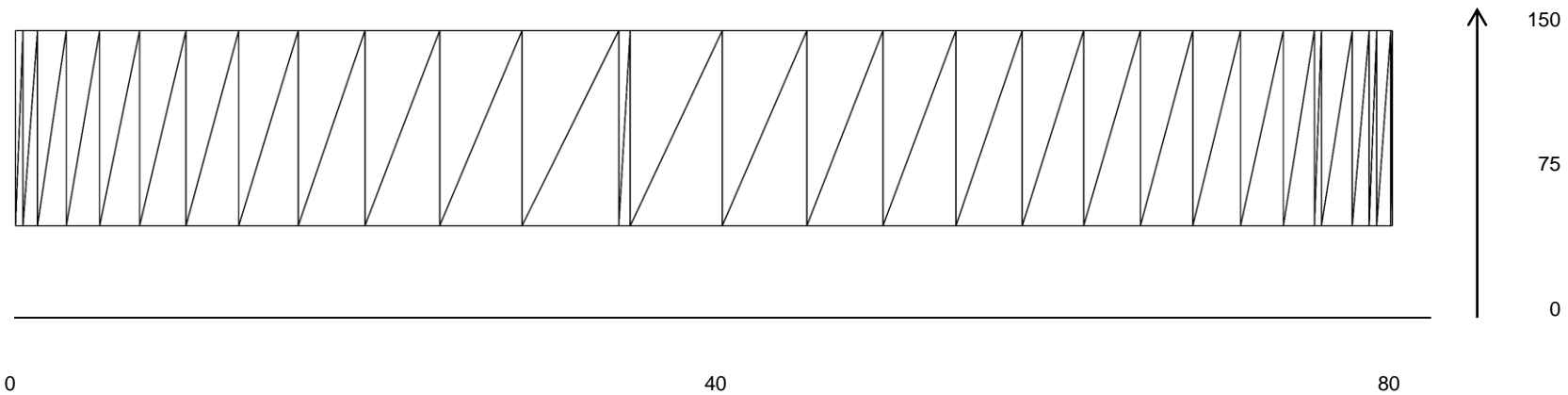

ΚΑΘΙΣΜΑ ΣΕ ΔΙΧΤΥ

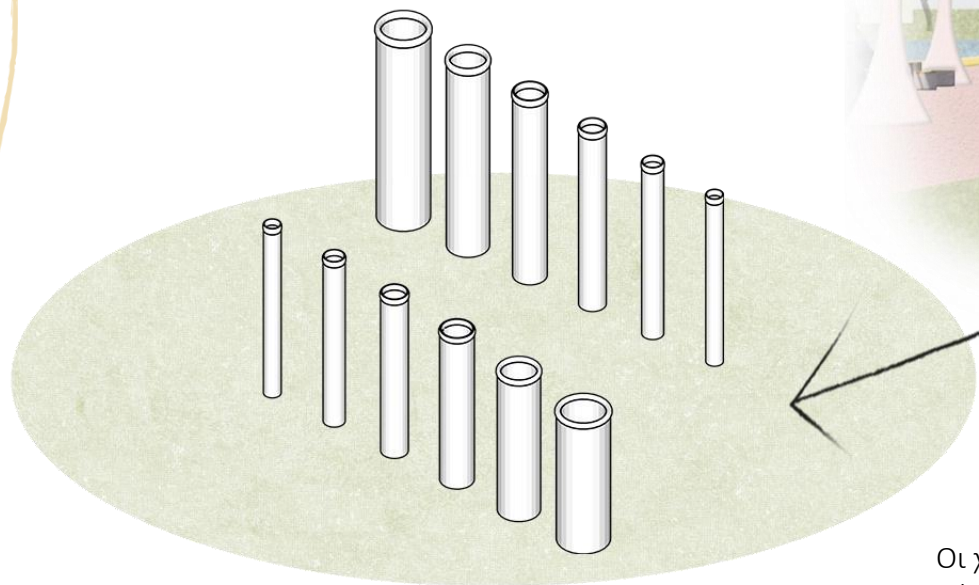
ΚΑΤΟΨΗ

ΚΑΘΙΣΜΑ ΣΕ ΔΙΧΤΥ ΟΨΗ

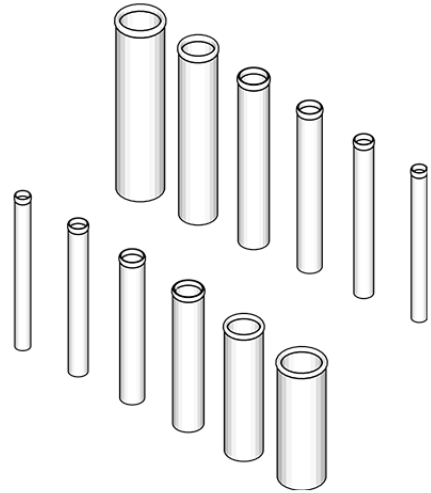
ΞΥΛΟΦΩΝΟ

Οι χρήστες καλούνται να κρούουν τους ξύλινους στίλους οι οποίοι λειτουργούν ως ξυλόφωνο μέσω των διαφορετικών διαμέτρων, προσφέροντας τους την ευκαιρία να δημιουργήσουν μελωδίες.

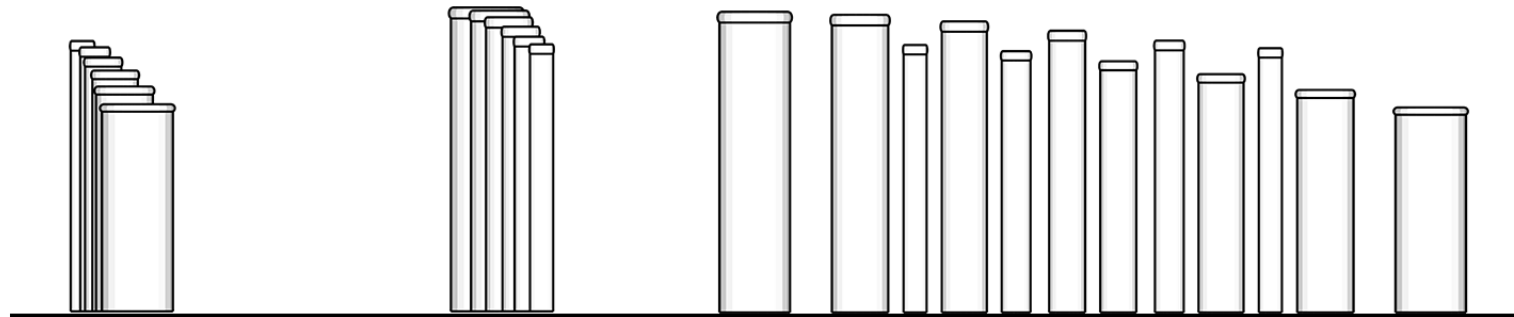
ΞΥΛΟΦΩΝΟ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

55
0

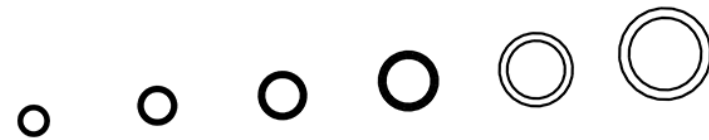
ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

0 510 ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

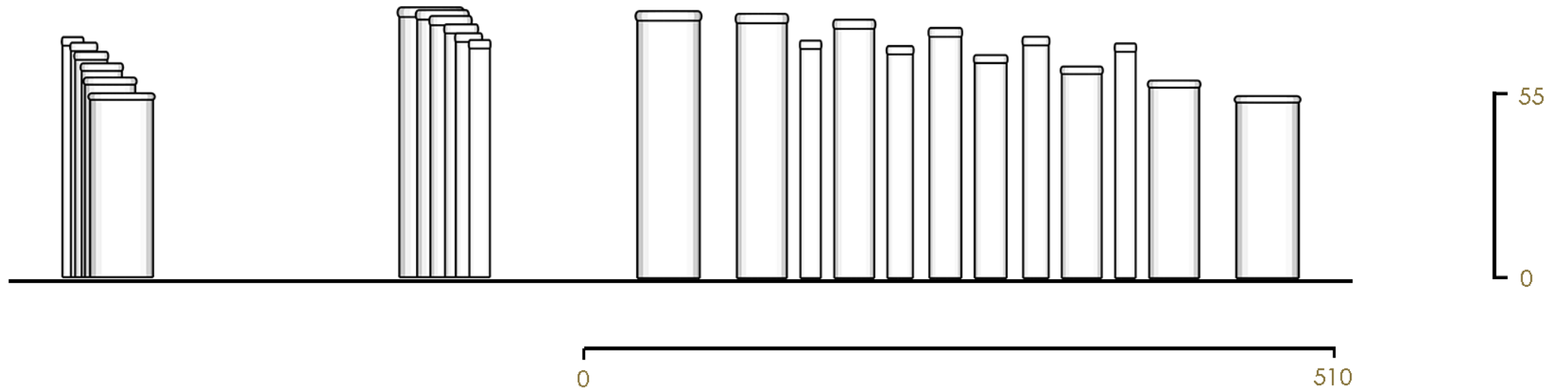
ΞΥΛΟΦΩΝΟ

ΚΑΤΟΨΗ

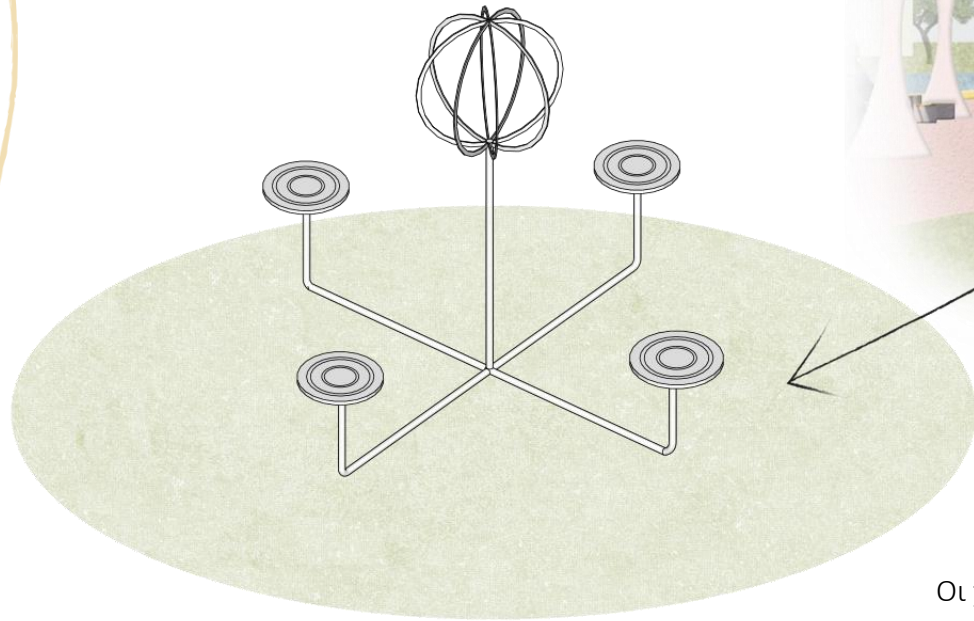

ΚΑΤΟΨΗ

ΞΥΛΟΦΩΝΟ ΟΨΕΙΣ

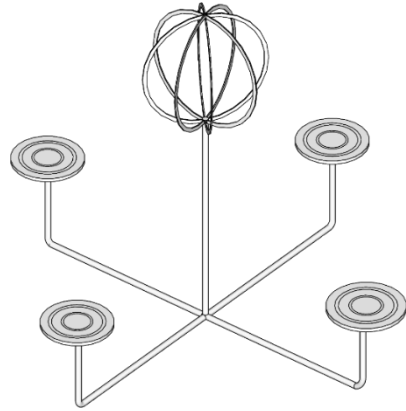
ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

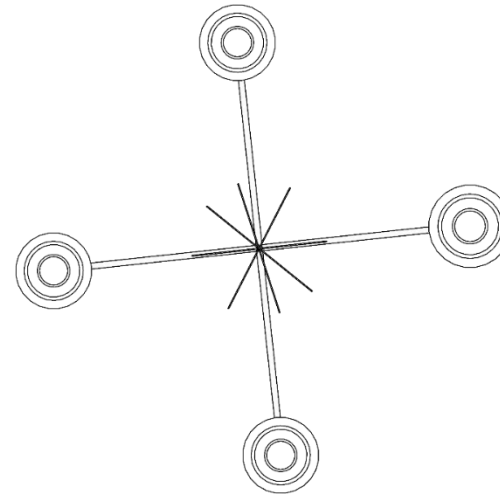
Οι χρήστες καλούνται να κρούουν τους στρογγυλές επιφάνειες κατά την φωτεινή εντολή εκκίνησης, έτσι όλοι μαζί έχουν δημιουργήσει μια μελωδία μέσω της διαδικασίας της συνεργασίας και της ομαδικής προσπάθειας.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

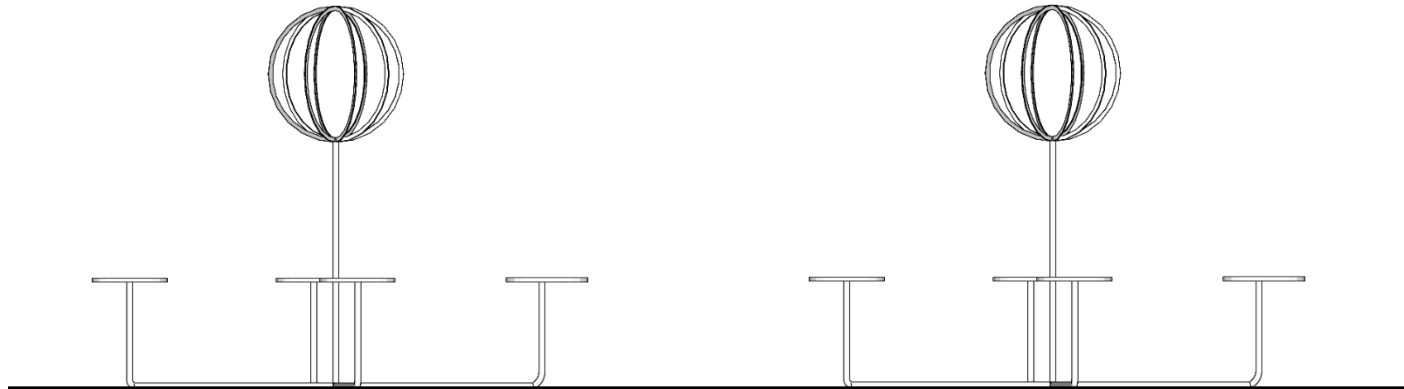
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

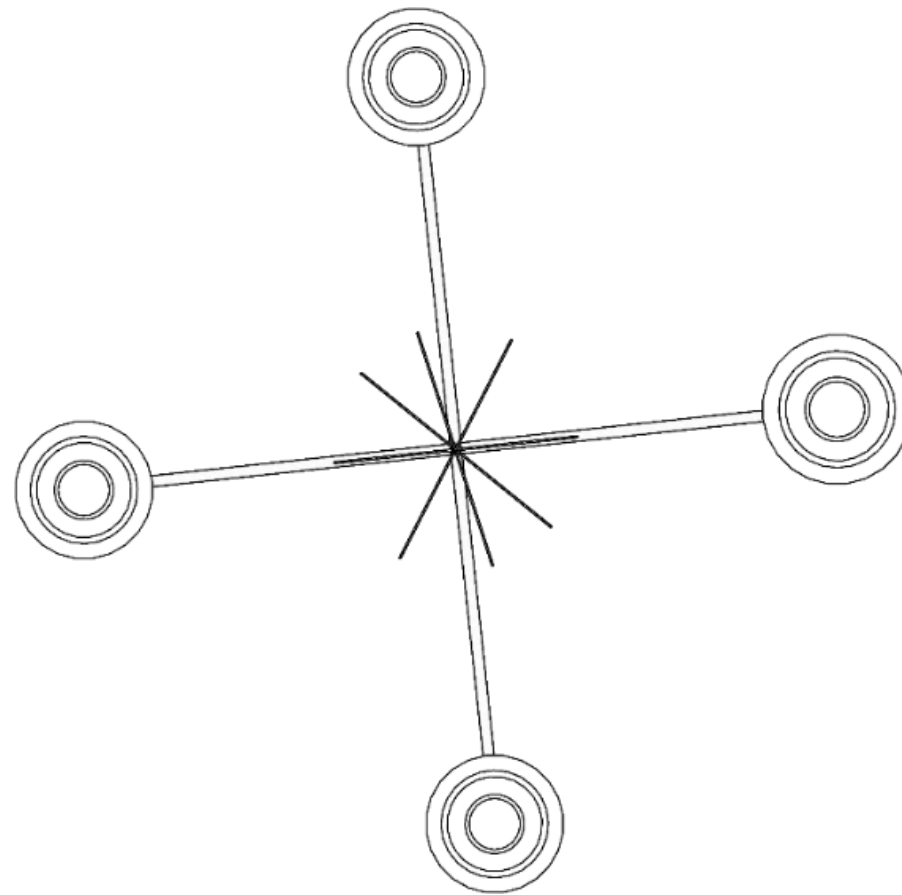
0 75 150

150
45
0

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΚΑΤΟΨΗ

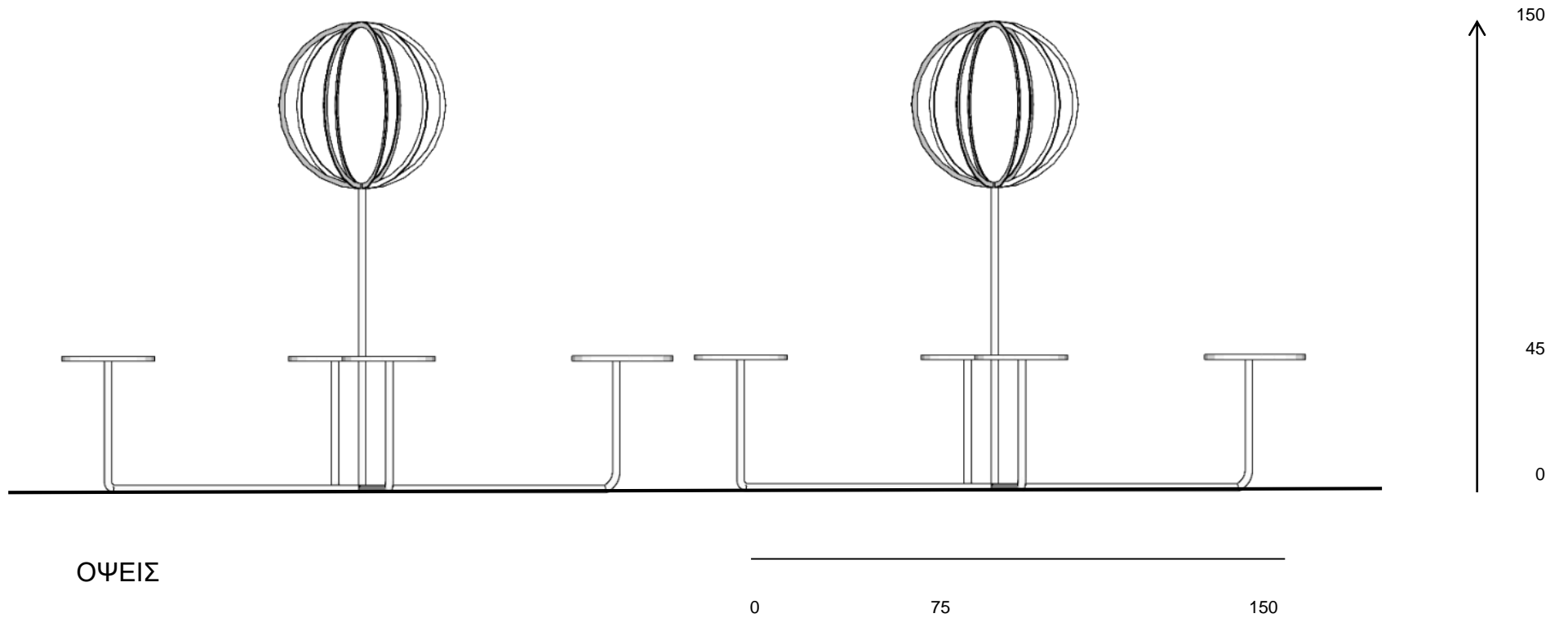

0 90 150

ΚΑΤΟΨΗ

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΟΨΕΙΣ

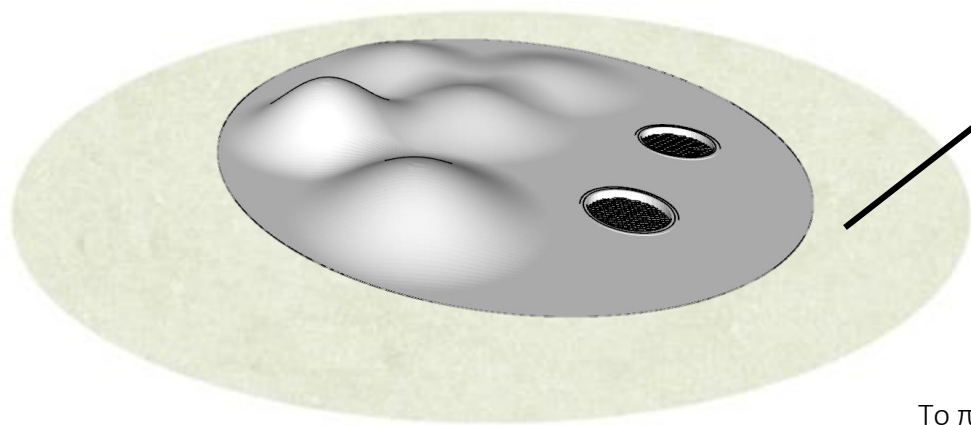
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ ΦΥΤΕΥΣΗ

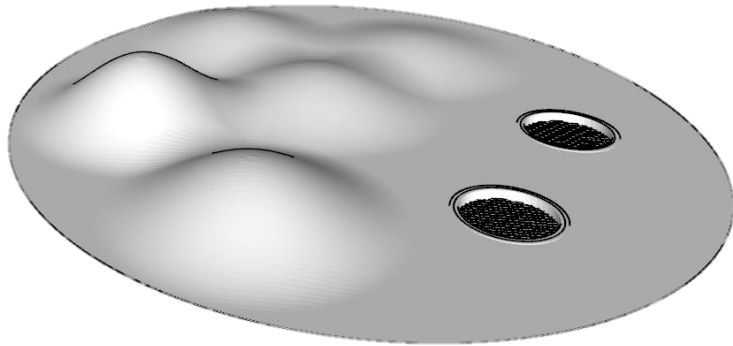
ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΚΑΘΙΣΜΑ ΣΕ ΔΙΧΤΥ

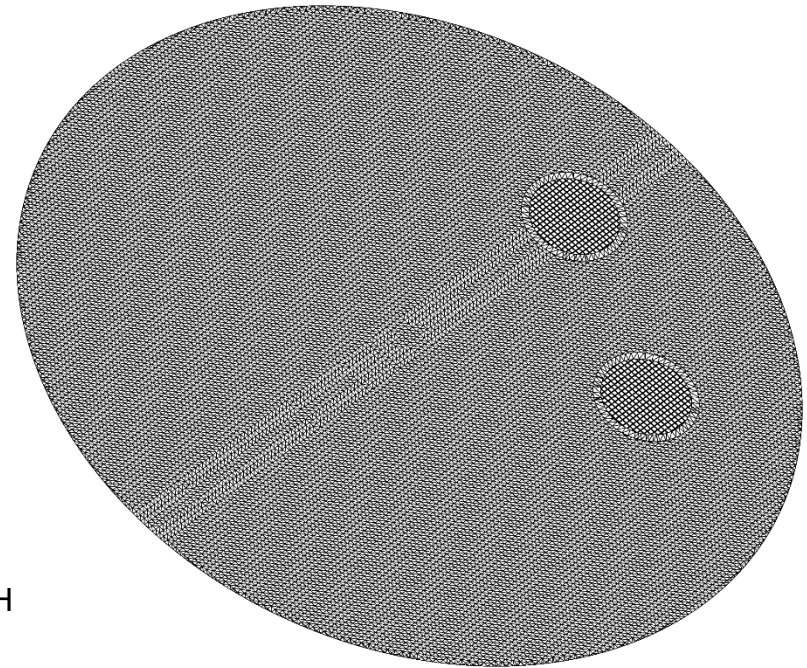
Το παρακάτω λοφάκι διαφέρει από τα προηγούμενα , καθώς πέρα από τις κοιλότητες που προσφέρει , συνδυάζει και το κάθισμα σε δίχτυ όπως στην επιφάνεια της γης.

ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΚΑΘΙΣΜΑ ΣΕ ΔΙΧΤΥ

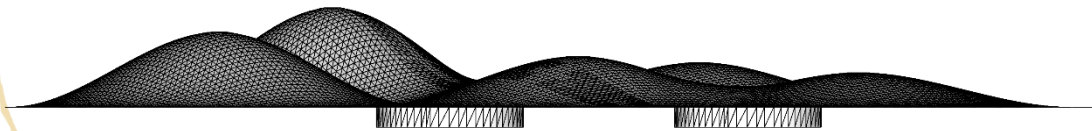
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

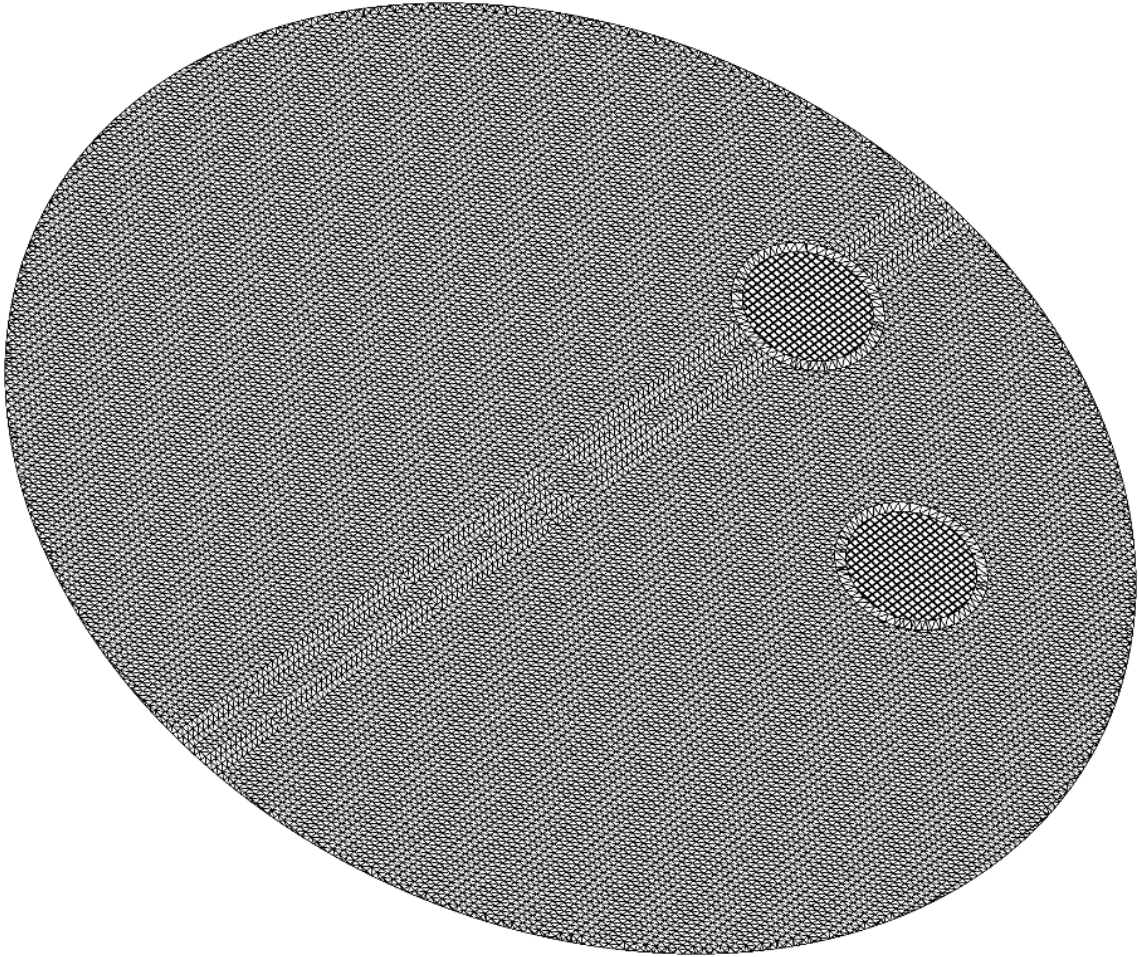
ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΚΑΘΙΣΜΑ ΣΕ ΔΙΧΤΥ ΚΑΤΟΨΗ

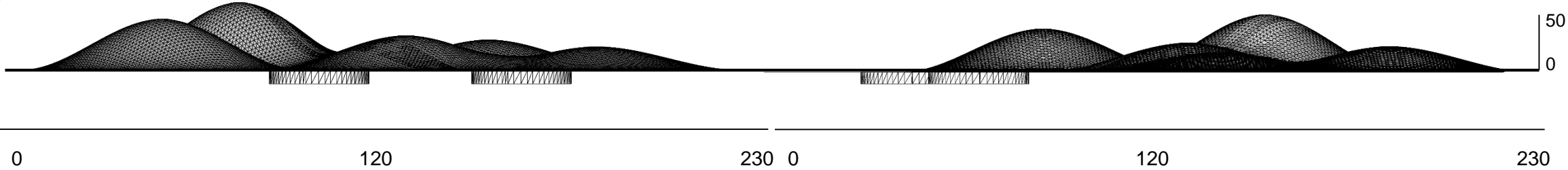

0

120

230

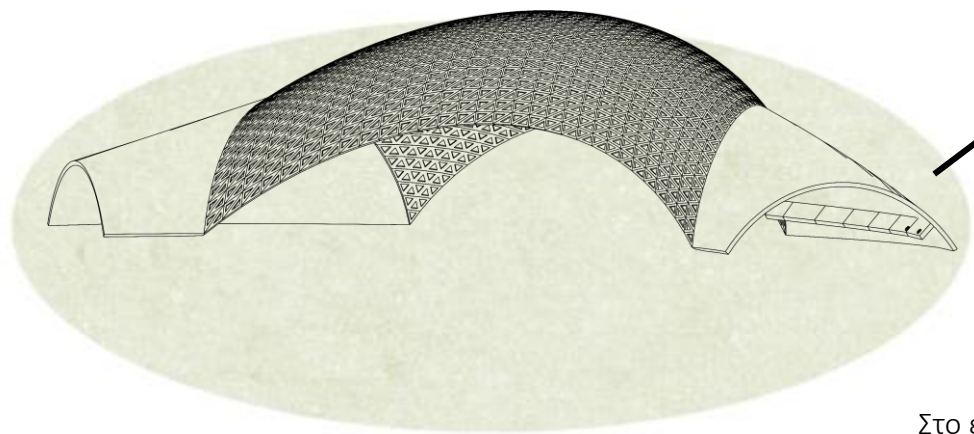
ΛΟΦΑΚΙ ΜΕ ΚΑΘΙΣΜΑ ΣΕ ΔΙΧΤΥ ΟΨΕΙΣ

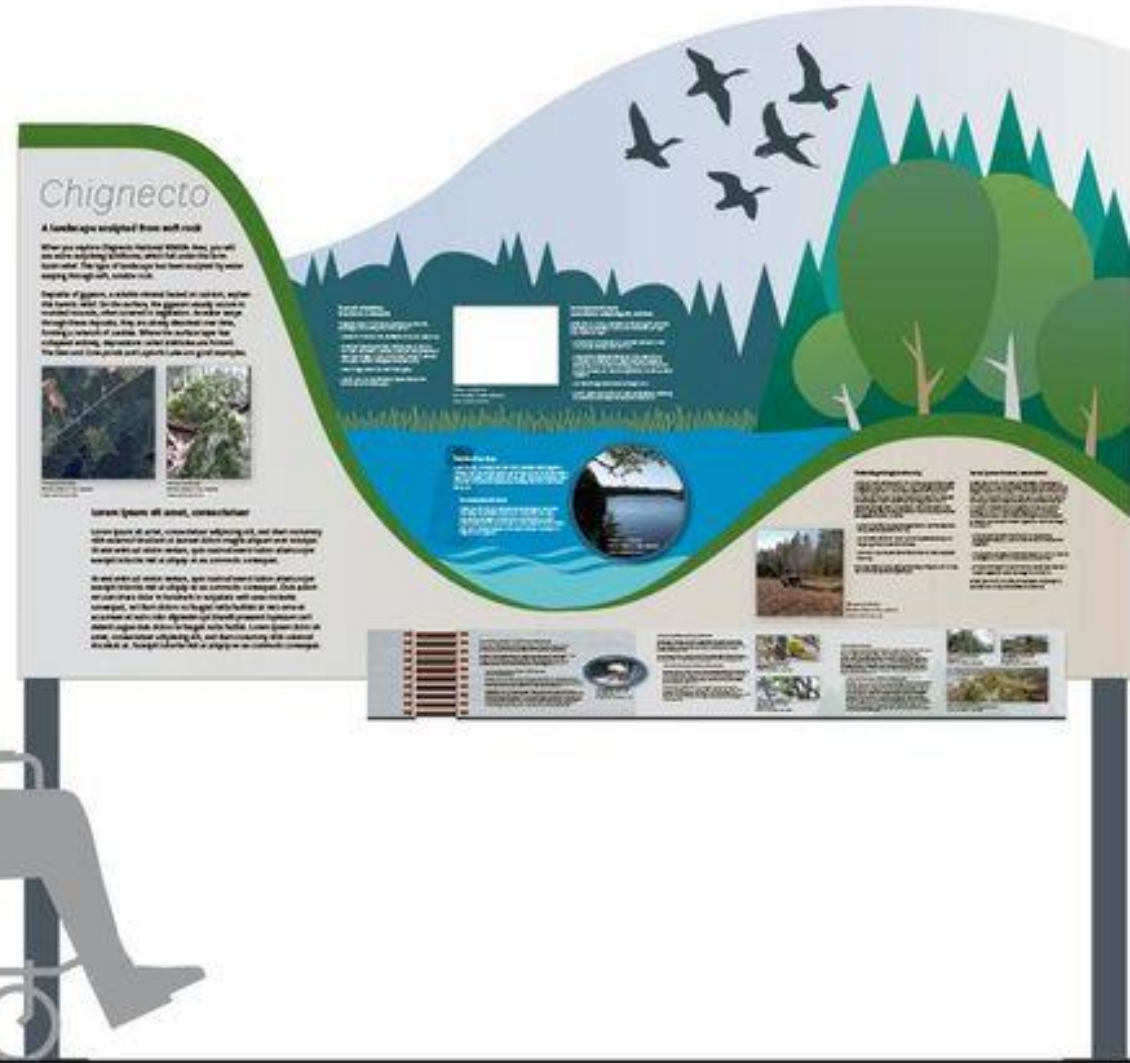
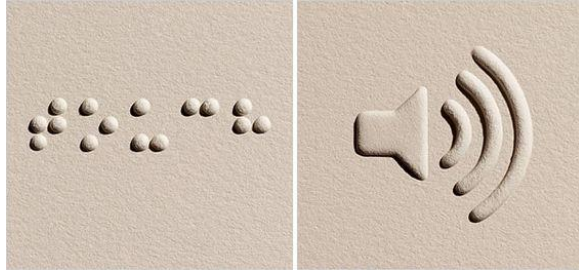
ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

ΣΗΜΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Στο εσωτερικό του υπόστεγου προσφέρεται μια αναγνωριστική παρουσίαση σε panels προσαρμοσμένα στις επιφάνειες του για να μπορέσουν οι χρήστες να γνωρίσουν καλύτερα το παρκο, παράλληλα στο σημείο αυτό βρίσκεται ένας κήπος αισθήσεων με πληθώρα φύτευση, η οποία προσφέρει χρώματα και μυρωδιές σε έντονο βαθμό.

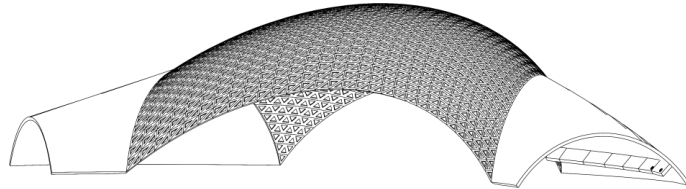
ΣΗΜΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

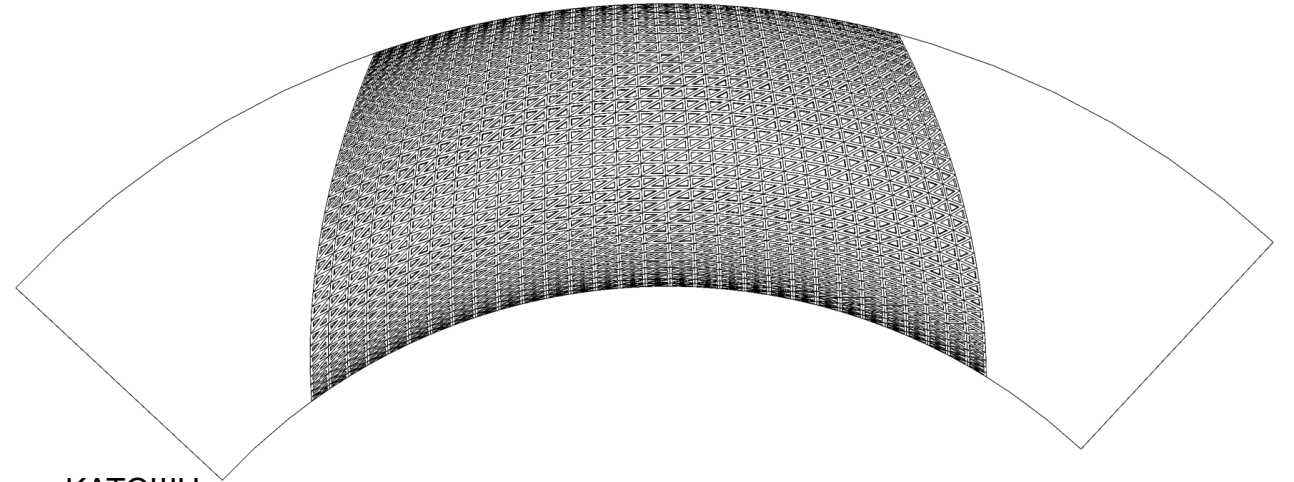

ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

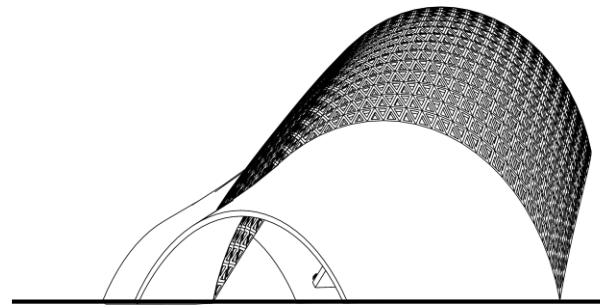
ΣΗΜΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

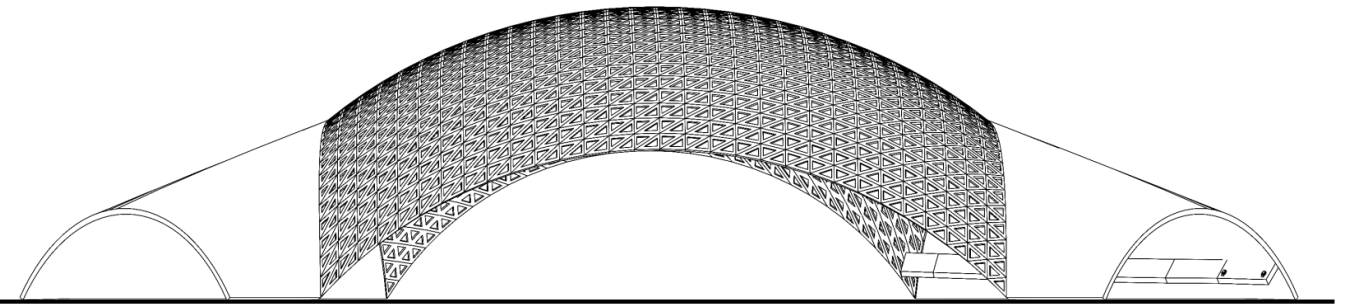
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΚΑΤΟΨΗ

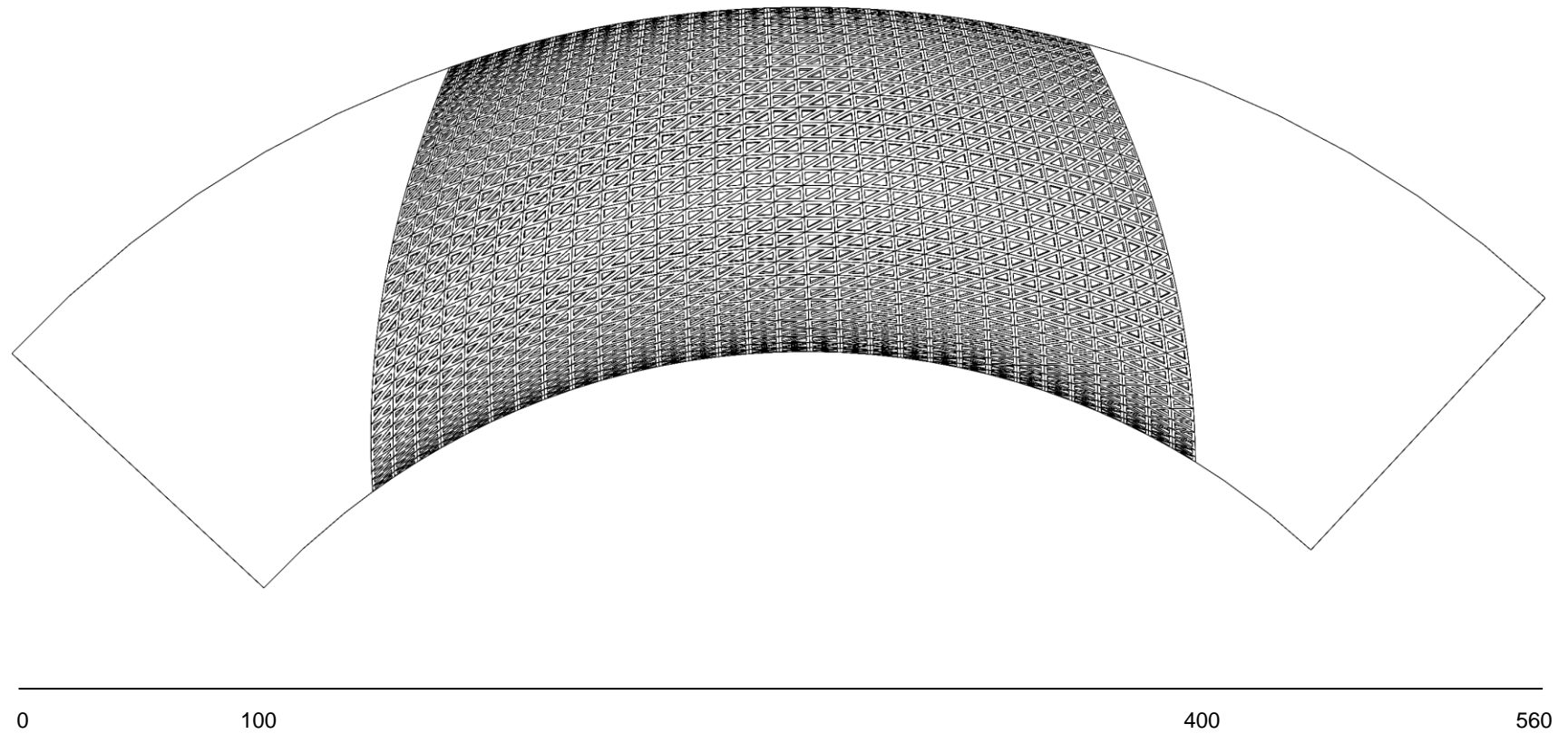
0 100 200
ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

0 100 400 560
ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

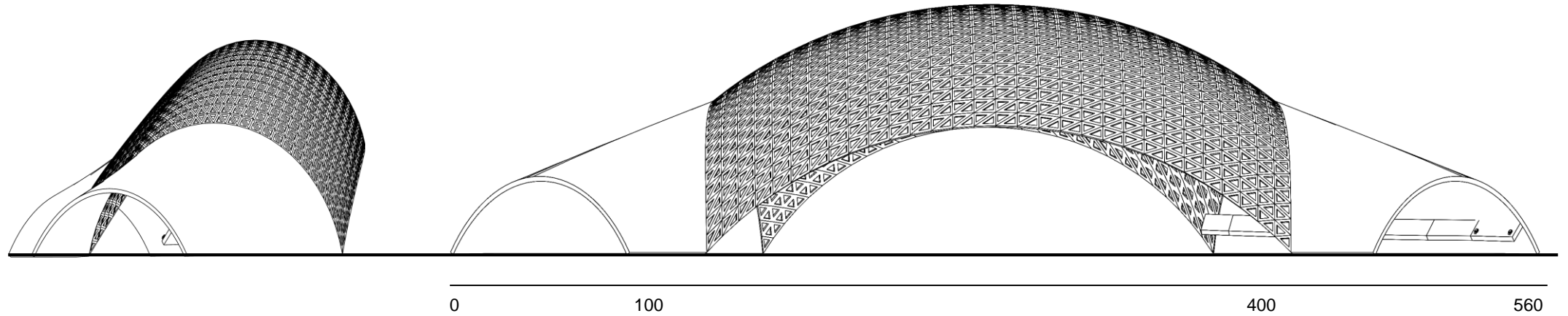
ΣΗΜΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

ΣΗΜΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΕΚΓΥΜΝΑΣΗΣ

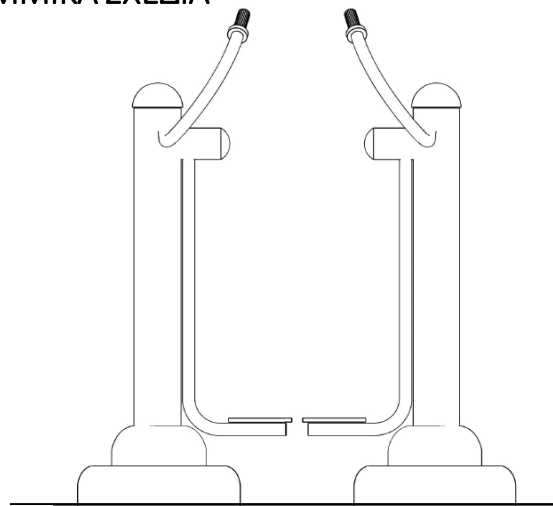

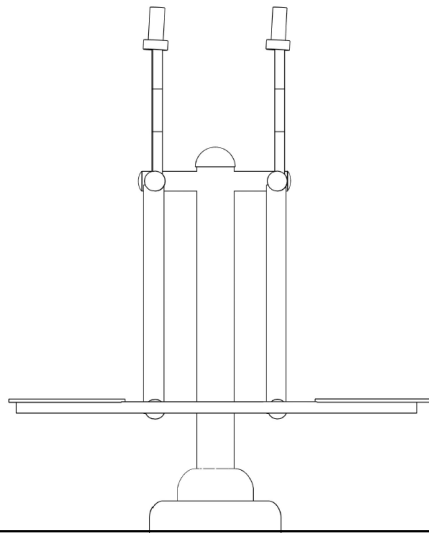

ΟΡΓΑΝΑ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

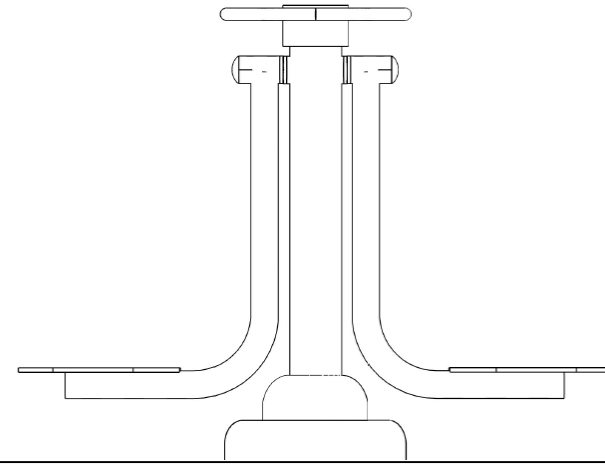
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

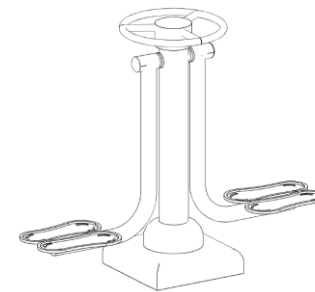
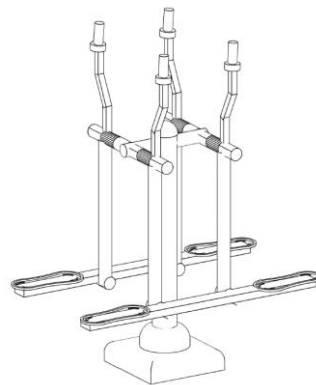
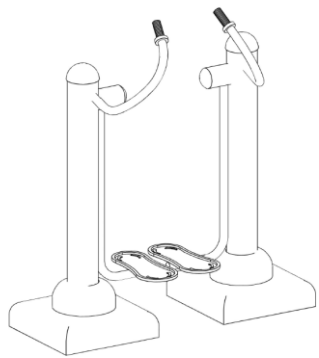
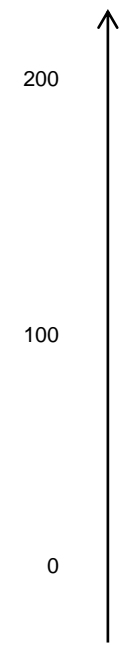
0 75 150

0 75 150

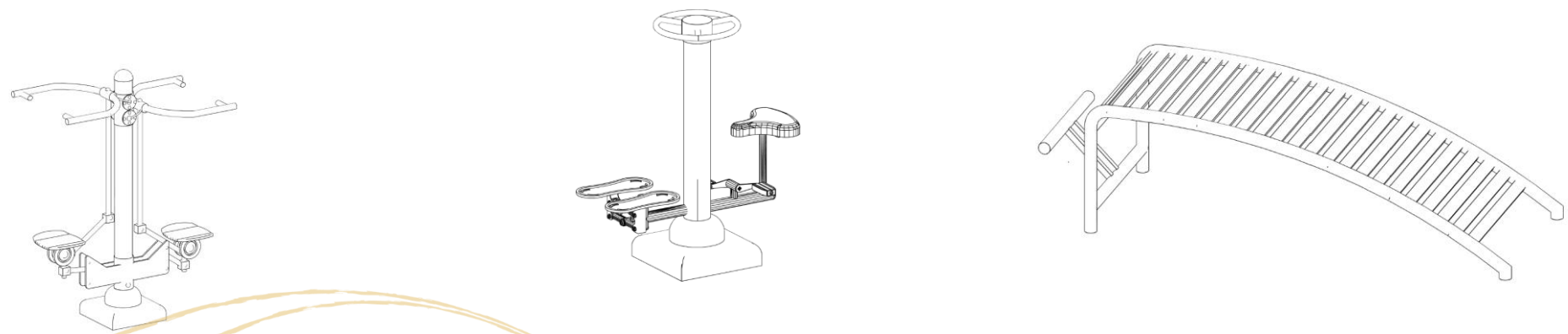
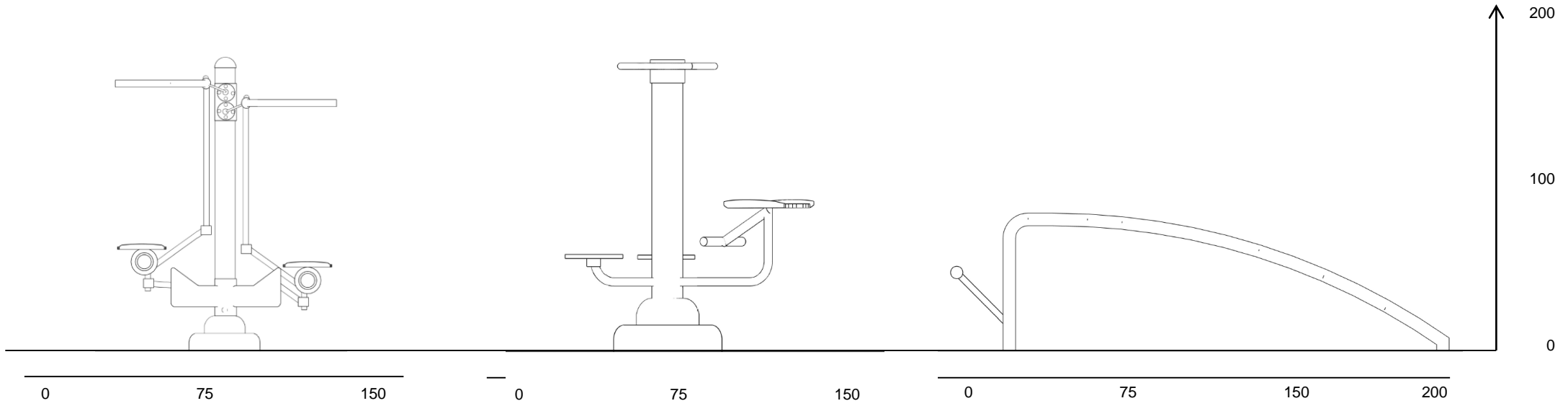
0 75 150 200

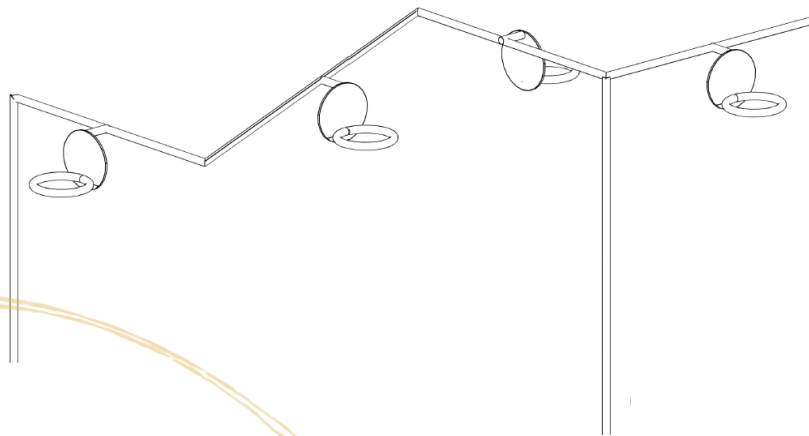
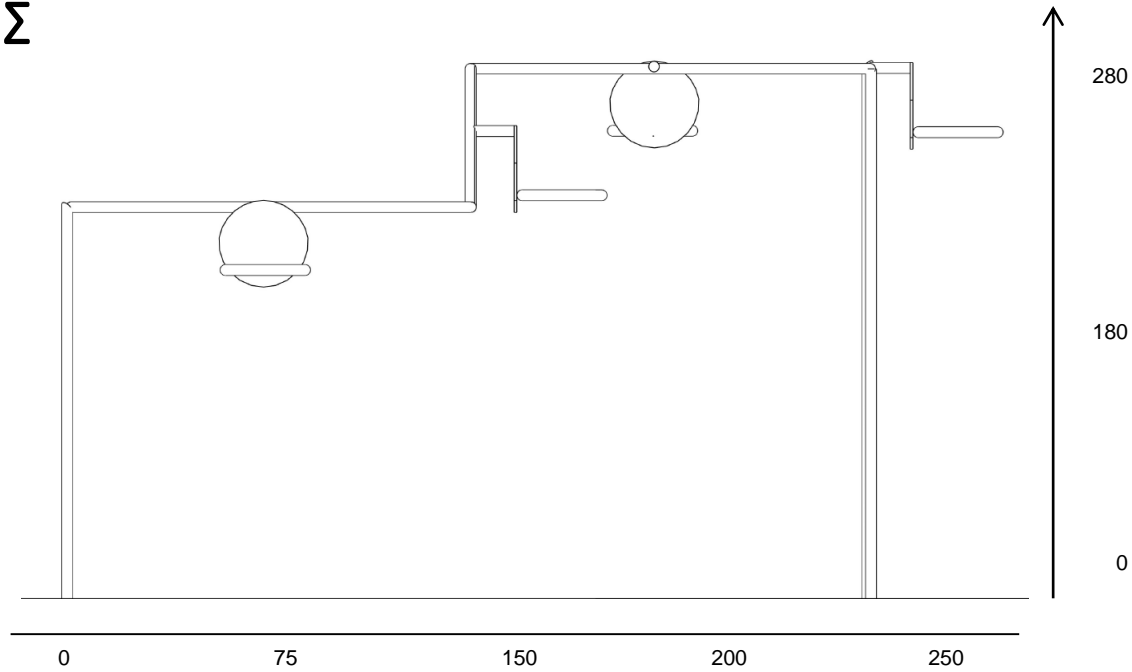
ΟΡΓΑΝΑ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΟΡΓΑΝΑ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΦΗΣ

ΥΦΕΣ

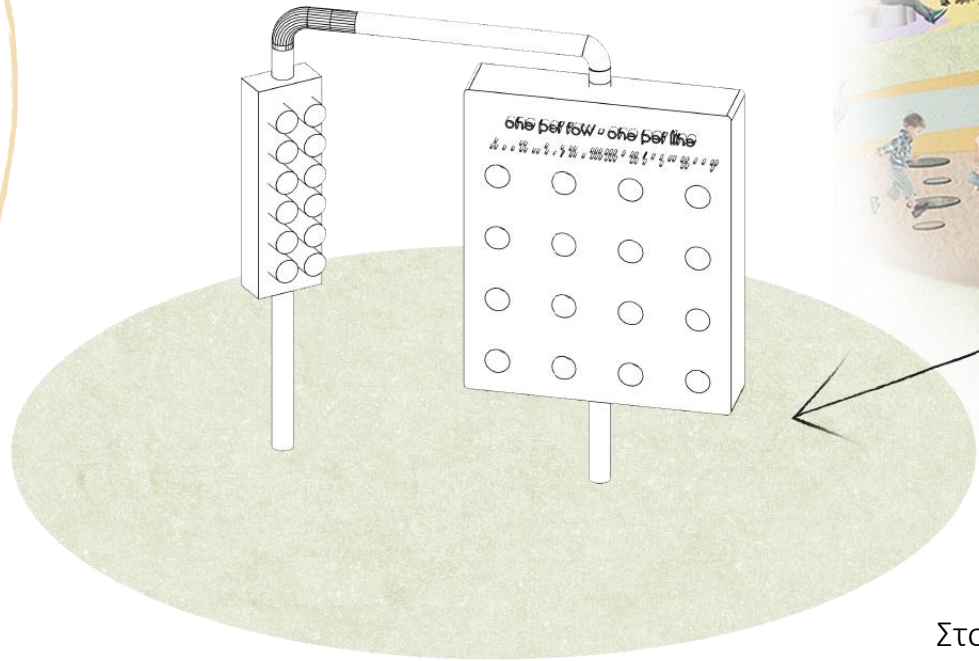

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΥΦΩΝ

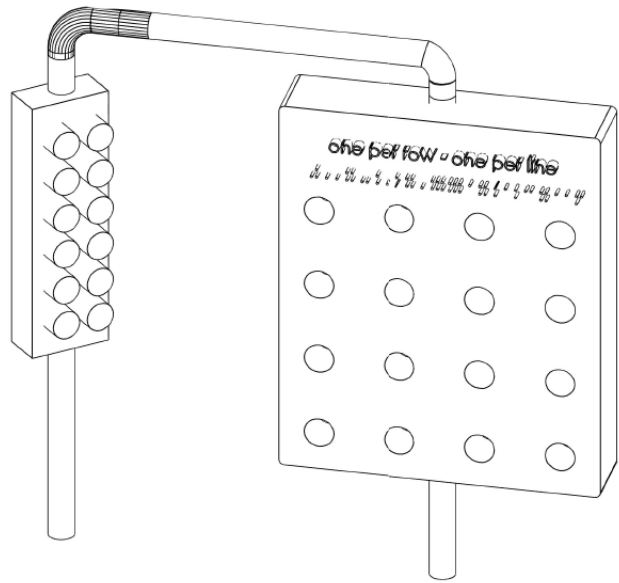

Στο παρακάτω εναλλακτικό sudoku, οι χρήστες καλούνται να διαχωρίσουν τα στοιχεία μέσω της απτής αναγνώρισης.

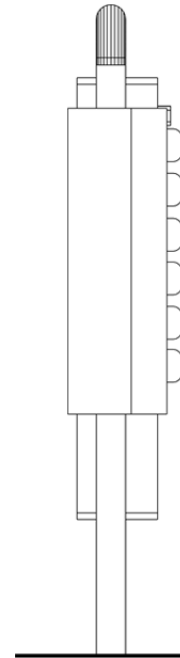
Τα στοιχεία χαρακτηρίζονται από διαφορετικές υφές και χρώματα, έτσι ώστε να μπορούν να διαχωριστούν μέσω του βλέμματος αλλά και του **αγγίγματος**. Έτσι οι χρήστες αντιμετωπίζουν με παραπάνω ενδιαφέρον το παιχνίδι και δίνεται η ευκαιρία σε χρήστες με μειωμένη όραση να ανταποκριθούν με επιτυχία.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΥΦΩΝ

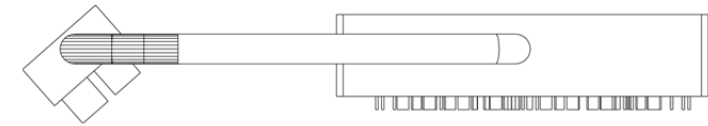
ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

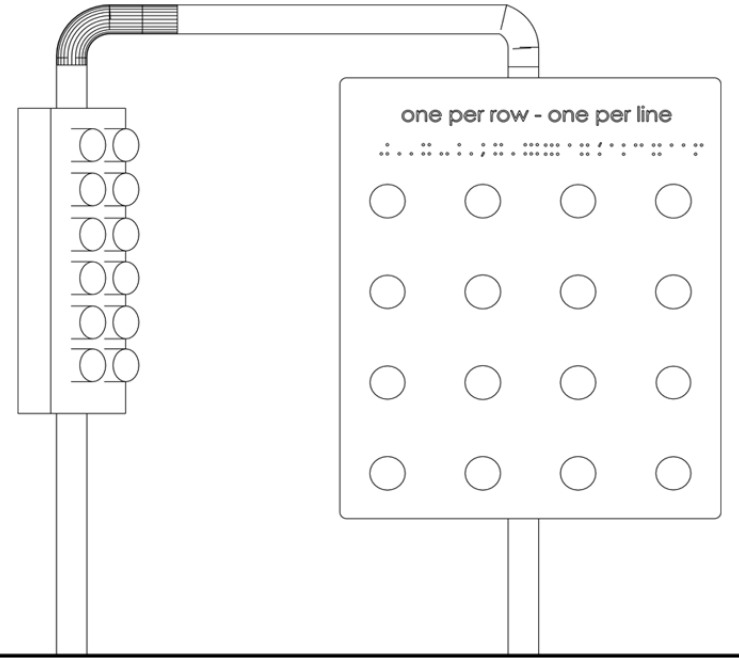
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

ΚΑΤΟΨΗ

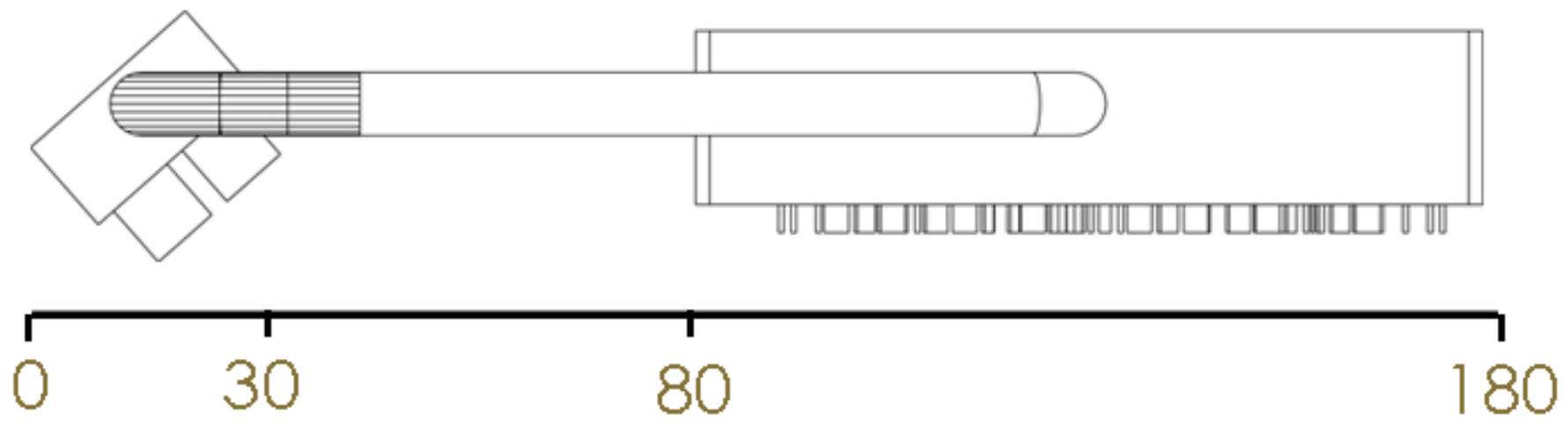

ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

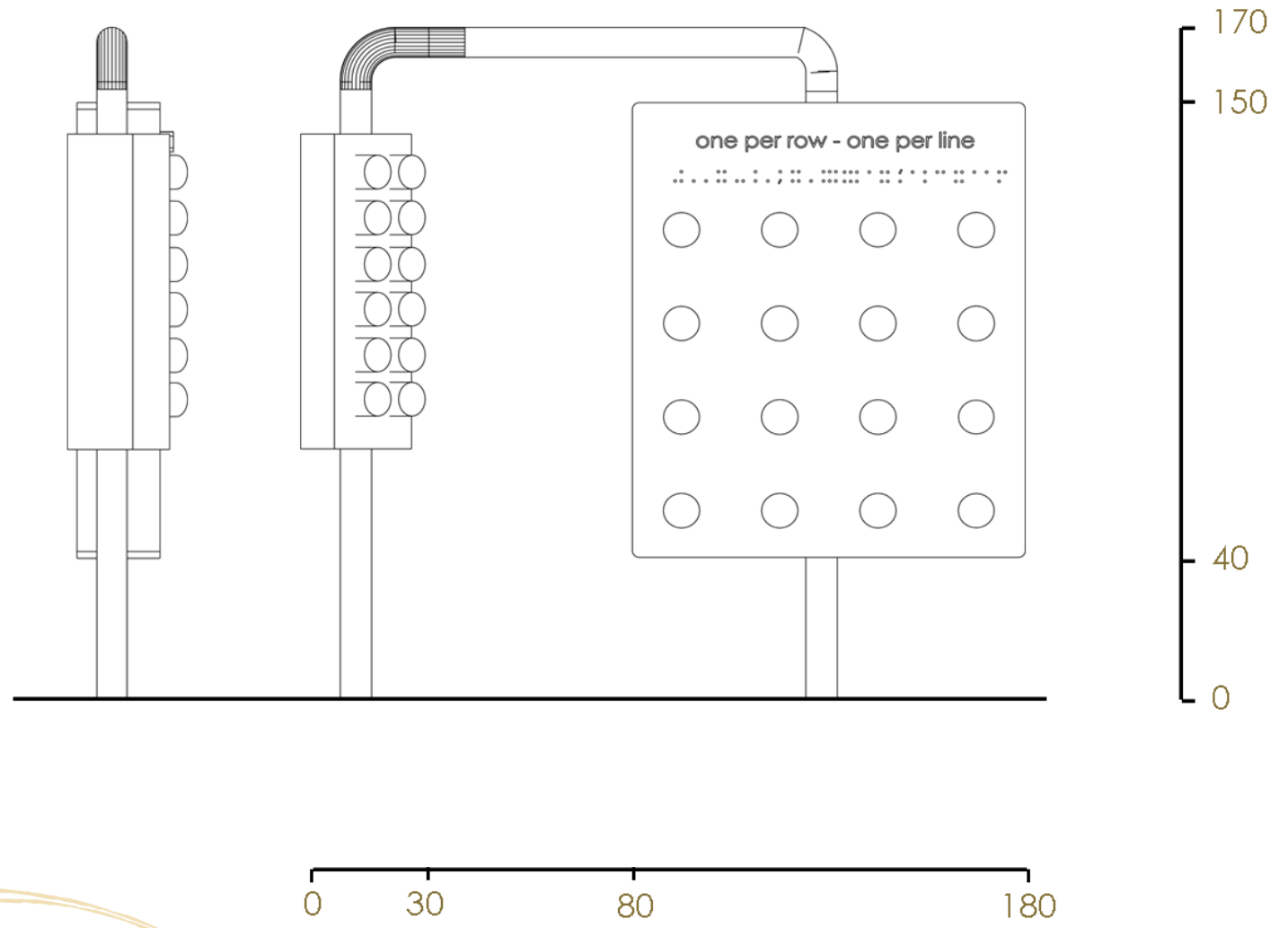
ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΥΦΩΝ

ΚΑΤΟΨΗ

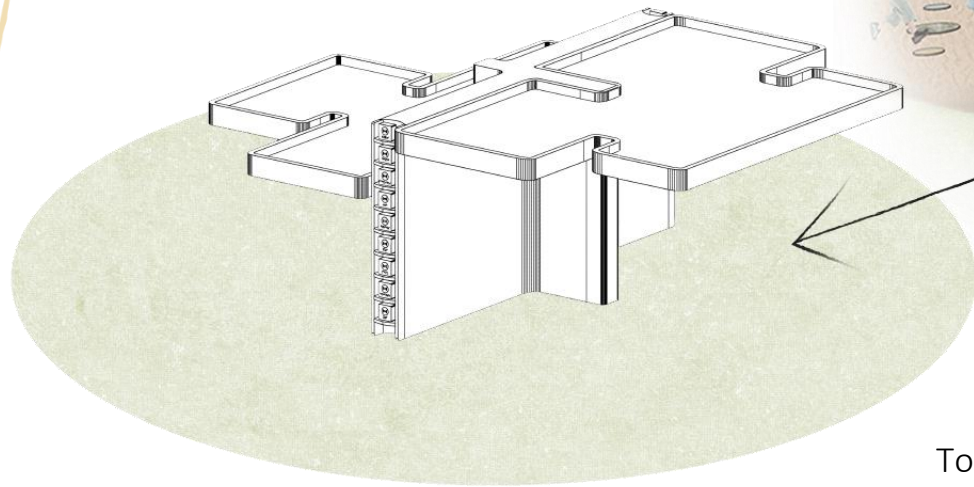
ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΥΦΩΝ

ΟΨΕΙΣ

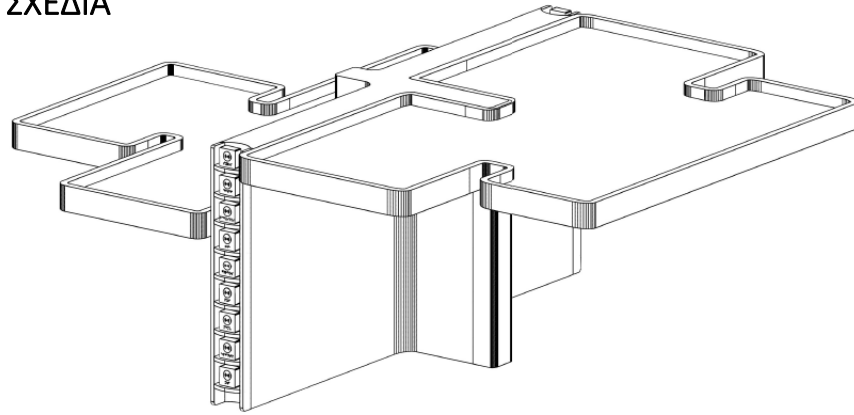
ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΦΡΑΓΙΔΩΝ

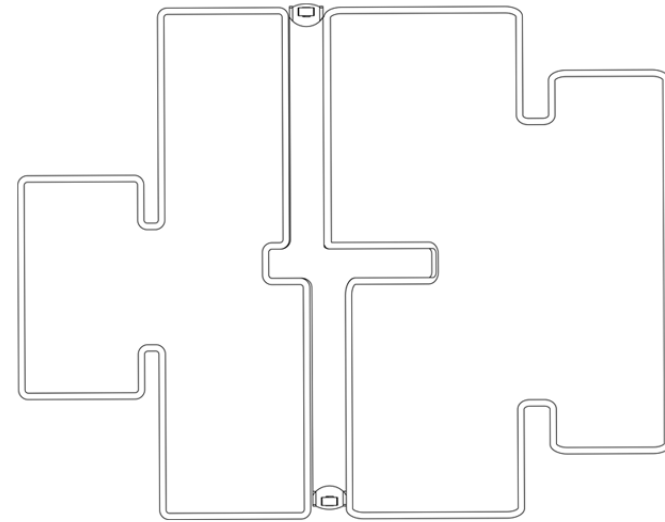
Το παρακάτω παιχνίδι εκτείνεται μια επιφάνεια τραπεζιού, γεμάτη με **απαλή άμμο**, η οποία λειτουργεί σαν καμβάς. Οι μικροί καλλιτέχνες διαθέτουν **σφραγίδες** με σχέδια ζώων, που λειτουργούν ως εργαλεία για τη δημιουργία των δικών τους έργων τέχνης. Το παιχνίδι προάγει τη **δημιουργικότητα**, τη **συνεργασία** και την **κοινωνική ενότητα**.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΦΡΑΓΙΔΩΝ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

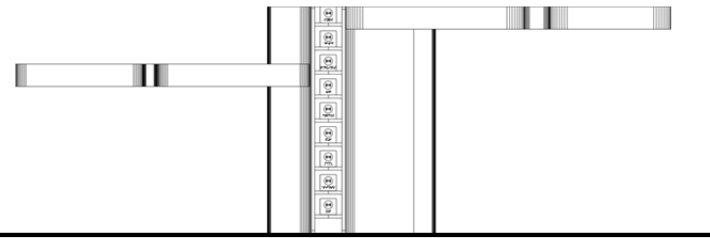
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

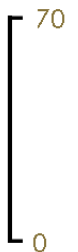
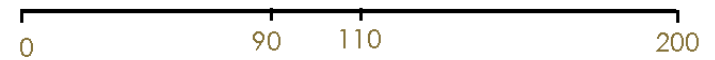
ΚΑΤΟΨΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

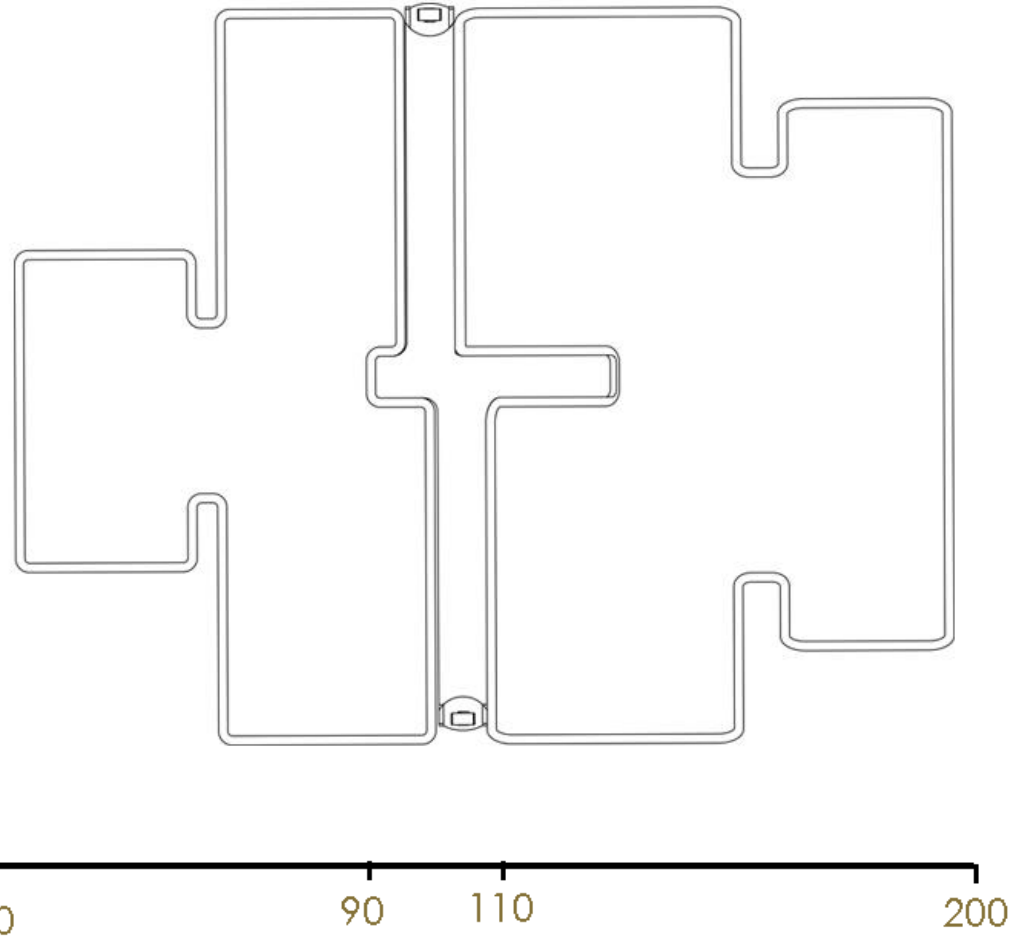

ΚΥΡΙΑ ΟΨΗ

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΦΡΑΓΙΔΩΝ

ΚΑΤΟΨΗ

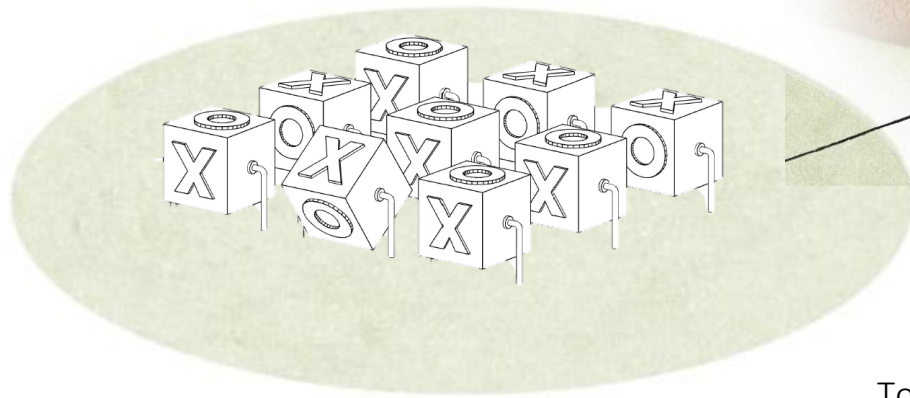
ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΦΡΑΓΙΔΩΝ

ΟΨΕΙΣ

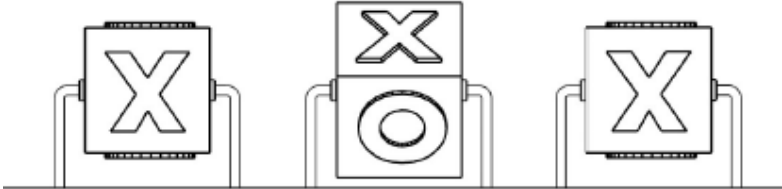
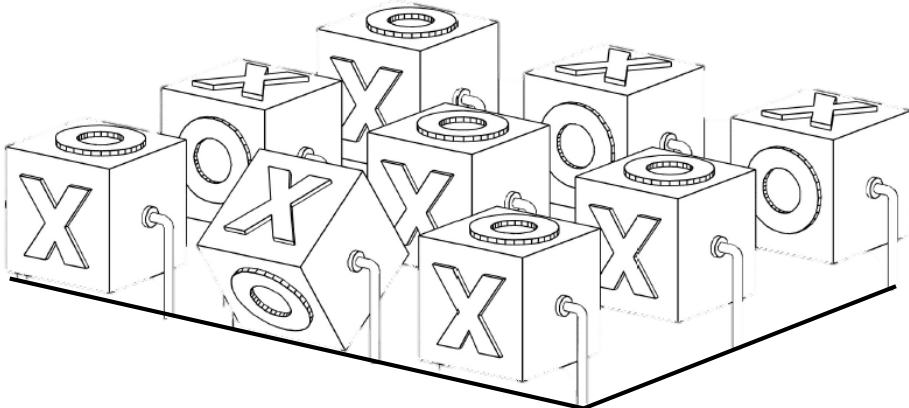
ΤΡΙΛΙΖΑ

Το παρακάτω παιχνίδι μιμείται την τρίλιζα, ένας γνωστό παραδοσιακό παιχνίδι που καλεί τους χρήστες να διαχωρήσουν σχήματα και να τα ομαδοποιήσουν. Παράλληλα απαιτεί μικρού βαθμού παρατηρητικότητα και πρόβλεψη, εξασκώντας έτσι το μυαλό τους.

ΤΡΙΛΙΖΑ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

0

75

ΣΤΑΘΜΟΣ ΟΡΑΣΗΣ

ΧΡΩΜΑΤΑ

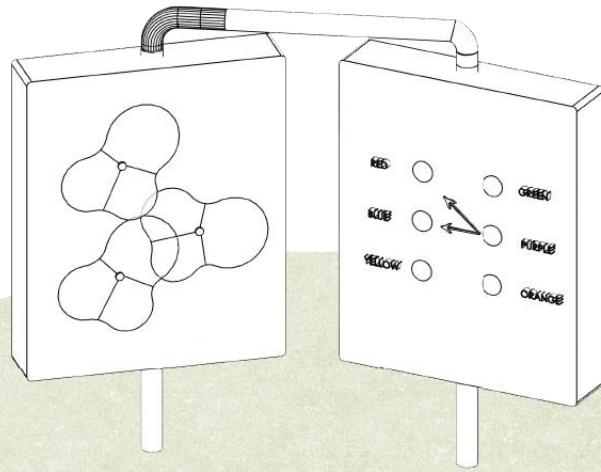

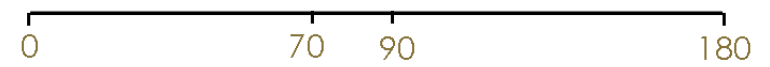
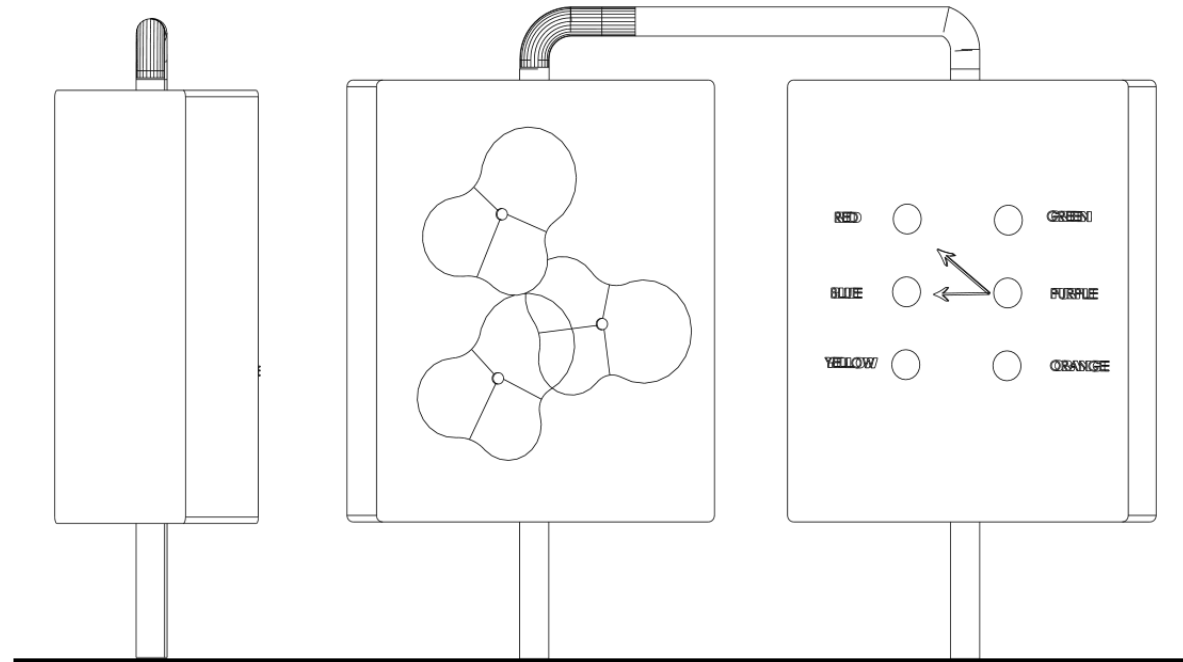
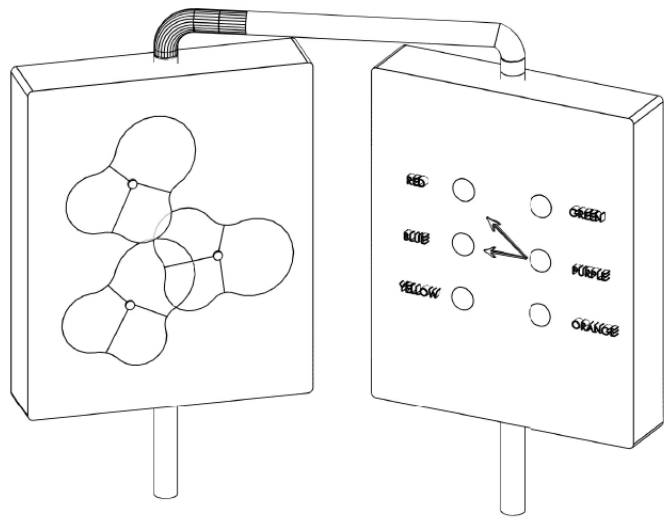
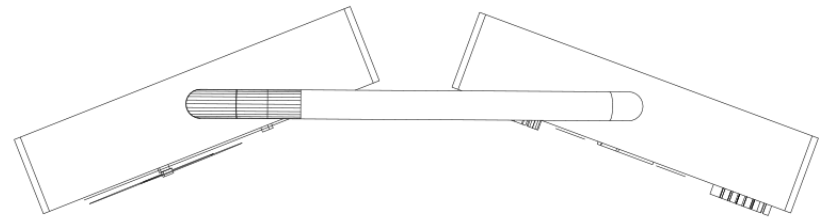
ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

Με το παρακάτω παιχνίδι, ο χρήστης θα παίξει με τους συνδυασμούς των χρωμάτων. Αξιοποιώντας τις δύο επιφάνειες που μπορούν να κινούνται γύρω από έναν κεντρικό άξονα. Το παιδί εκπαιδεύεται στην διαδασκαλία των χρωμάτων ενώ ακολουθεί κανόνες κινησιολογίας που εντείνουν στην φυσική του κατάσταση και κινητική του λειτουργία.

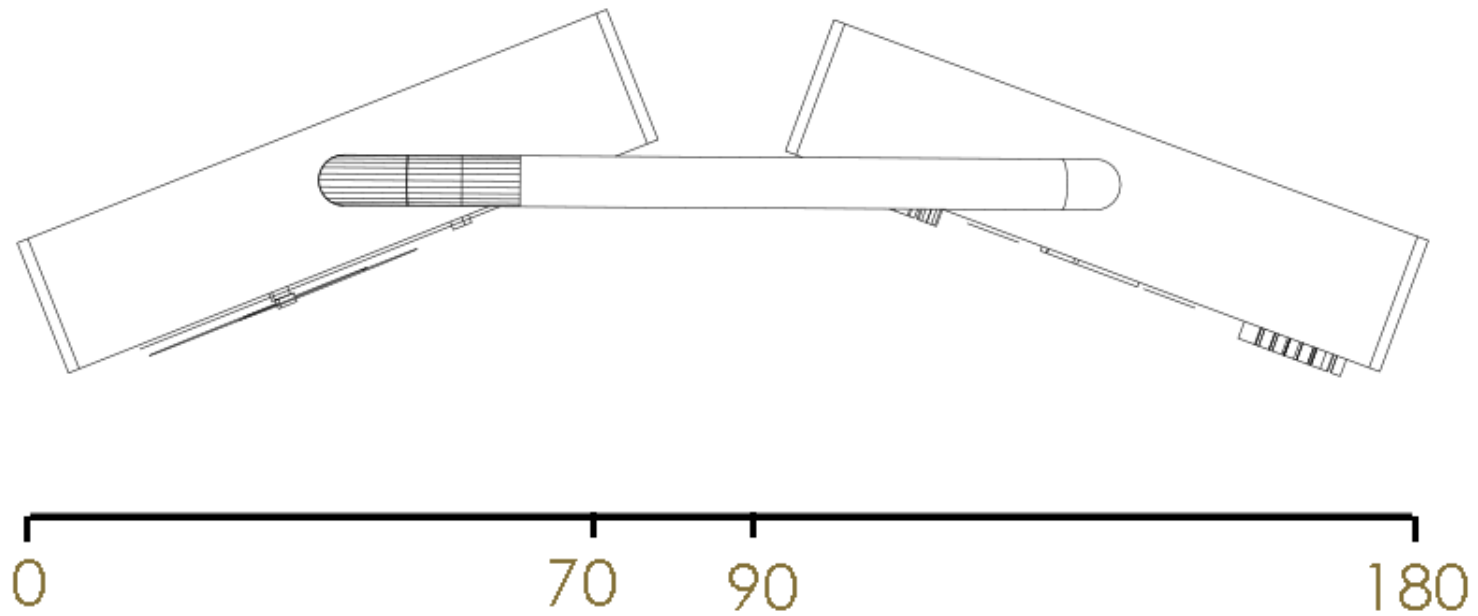
ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

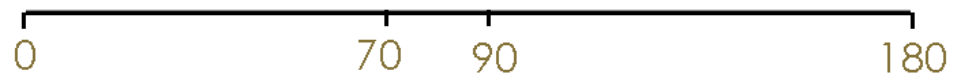
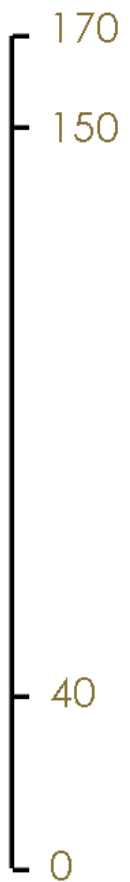
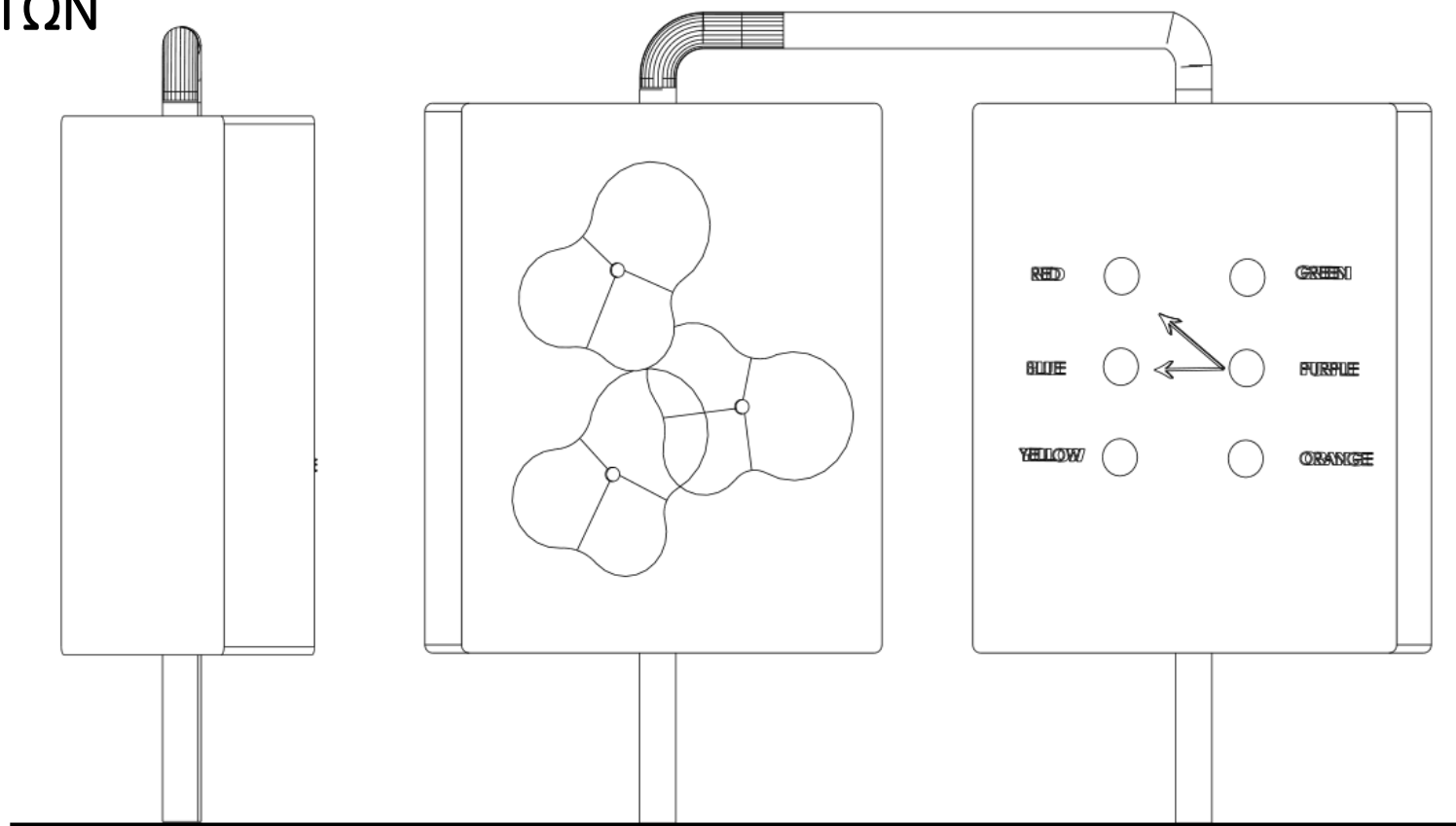
ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΟΨΗ

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ΟΨΕΙΣ

ΣΤΑΘΜΟΣ ΝΕΡΟΥ ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙ

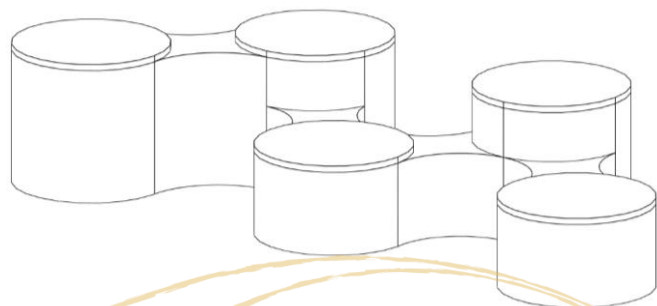
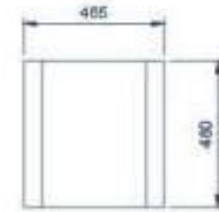
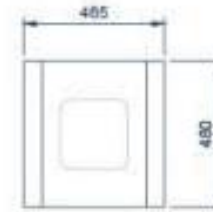
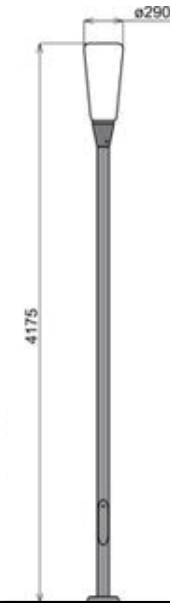
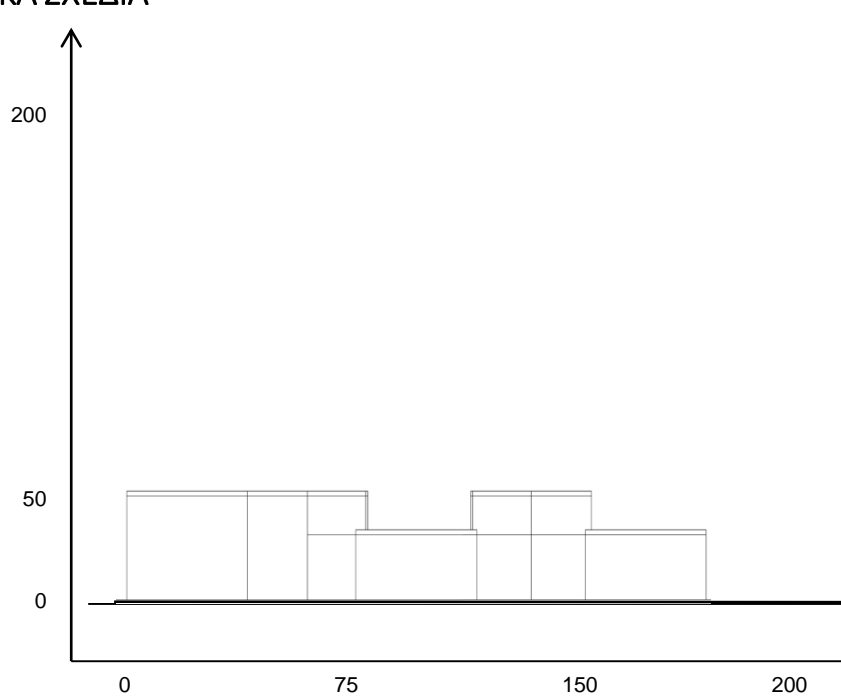

ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΥΛΙΚΟΤΗΤΕΣ

Σκυρόδεμα

Αντικραδασμικό
δάπεδο ασφαλείας

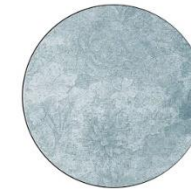
Πατημένο χώμα

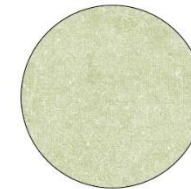
Μέταλλο

Ξύλο

Υγρό στοιχείο

Φύτευση

Άμμος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ ΠΑΛΕΤΑ

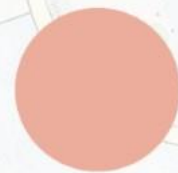
C27 M12 Y24 K0

C29 M14 Y11 K0

C16 M28 Y0 K0

C5 M37 Y33 K0

C5 M37 Y33 K0

C5 M8 Y64 K0

C12 M30 Y87 K0

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΦΥΤΕΥΣΗΣ

ΔΕΝΤΡΑ & ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ

Olea

Citrus × sinensis

Cupressus sempervirens

ΧΑΜΗΛΗ ΦΥΤΕΥΣΗ / ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ

Salvia rosmarinus

Mentha

Origanum vulgare

ΚΑΡΠΟΣ
ΛΟΥΛΟΥΔΙ
ΦΥΛΛΟ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Eucalyptus

Pinus

Prunus dulcis

Ocimum basilicum

Calendula officinalis

Salvia officinalis

Συμπεράσματα

Η ολοκλήρωση του σχεδιασμού αυτής της παιδικής χαράς αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της δημιουργίας συμπεριληπτικών κοινοτήτων. Με την ενσωμάτωση των σταθμών που αντιστοιχούν στις αισθήσεις, παρέχουμε στα παιδιά πολυαισθητηριακές εμπειρίες που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή και την αλληλεπίδραση. Κάθε παιδί, ανεξαρτήτως των φυσικών ή πνευματικών του ικανοτήτων, έχει τη δυνατότητα να απολαύσει το παιχνίδι, να ανακαλύψει νέες δεξιότητες και να συνδεθεί με τους συνομήλικούς του.

Αυτή η παιδική χαρά, μέσω της συμβολικής ιδέας του παζλ, αναδεικνύει την έννοια της συνένωσης και της αρμονικής συμβίωσης. Το παζλ αντιπροσωπεύει την ένωση των διαφορετικών κομματιών σε ένα ολοκληρωμένο σύνολο, όπως ακριβώς και τα παιδιά με τις ποικίλες τους ικανότητες και εμπειρίες μπορούν να συνθέσουν μια ενωμένη και δυναμική κοινότητα. Αυτή η προσέγγιση όχι μόνο ενισχύει την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθηση των παιδιών, αλλά επίσης προάγει την εν συναίσθηση και την κατανόηση των διαφορών των άλλων.

Η σημασία αυτού του σχεδιασμού είναι βαθιά και εκτείνεται πέρα από τα όρια της ίδιας της παιδικής χαράς. Αναδεικνύει τις αξίες της συμπερίληψης, της εν συναίσθησης και της συνεργασίας, οι οποίες είναι θεμελιώδεις για την ανάπτυξη μιας υγιούς και δίκαιης κοινωνίας. Επιπλέον, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη διαμόρφωση θετικών προτύπων συμπεριφοράς, που τα παιδιά θα μεταφέρουν και στην υπόλοιπη ζωή τους.

Συμπερασματικά, η ολοκλήρωση αυτής της παιδικής χαράς με τους έξι σταθμούς των αισθήσεων και την έννοια του παζλ παρέχει μια πλούσια, εκπαιδευτική και διασκεδαστική εμπειρία για όλα τα παιδιά. Αυτό το έργο δείχνει πώς ο σχεδιασμός δημόσιων χώρων μπορεί να προάγει τη συμπερίληψη και την κοινωνική συνοχή, συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας πιο ενωμένης και συμπονετικής κοινωνίας. Η παιδική χαρά δεν είναι απλώς ένας χώρος για παιχνίδι, αλλά μια πλατφόρμα για την προώθηση της ισότητας, της κατανόησης και της συνεργασίας από την παιδική ηλικία, επενδύοντας στο μέλλον μας και θέτοντας τις βάσεις για μια κοινωνία που αγκαλιάζει τη διαφορετικότητα και ενισχύει την αλληλεγγύη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΙΣΑΡΗ, Βενετία. 2005. Το παιδί και ο αστικός χώρος: το παιχνίδι του παιδιού σχολικής ηλικίας στον αστικό χώρο. Αθήνα : ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ-ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ/ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ, 2005 Σσ 53 .

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ Ο. ΚΑΙ ΚΑΡΥΩΤΗ, Χώροι παιχνιδιού στην πόλη (παιδικές χαρές) Ασφάλεια και παιδαγωγική ποιότητα. Προδιαγραφές, σχεδιασμός, διαχείριση. 2003.

ΚΑΡΥΔΗΣ, Δημήτρης Ν. 2006. Τα Επτά Βιβλία της Πολεοδομίας. Αθήνα : Παπασωτηρίου, 2006.

ΛΟΥΙΖΙΔΗ, Σοφία. 2007. Το παιχνίδι στο φυσικό περιβάλλον στα πλαίσια των σύγχρονων πόλεων ως παράγοντας υγιούς κοινωνικοποίησης-Παιδικές Χαρές. Αθήνα : ΕΜΠ, 2007.

Ελληνική Δημοκρατία-Υπουργείο Εσωτερικών. 11 Μαΐου 2009. Καθορισμός προϋποθέσεων και τεχνικών προδιαγραφών και κατασκευή και λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων και Κοινοτήτων. Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών. Αθήνα : s.n., 11 Μαΐου 2009.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ε., Χώροι για παιδιά σχεδιασμός- νομοθεσία -υγιεινή και ασφάλεια. Περιοδικό Κτήριο

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Brodin, J. (1999). Play in children with Severe Multiple Disabilities: Play with toys – a review, Stockholm.

Castonguay, G., & Jutras, S. (2010). Children's Use of The Outdoor Environment in a Low-Income Montreal Neighborhood. Children, Youth and Environments, 20, 200-230.

Chalmers, D. J., Marshall, S. W., Langley, J. D., Evans, M. J., Brunton, C. R., Kelly, a M., & Pickering, a F. (1996). Height and surfacing as risk factors for injury in falls from playground equipment: a casecontrol study. Injury preventio, 2, 98–104.

Dunn, K. & Moore, M. (2005). Developing Accessible Playspace in the UK: What They Want and What Works. Children, Youth and Environments, 15, 331-353.

Imre ,R. (1997). Rethinking the relationships between disability, rehabilitation, and society. Disability and Rehabilitation, 19, 263-271.

Jansson , Märit. 2009. Doctoral Thesis: Management and Use of Public Outdoor Play- grounds. Alnarp : Swedish University of Agricultural Sciences, 2009.

Johnson, J.E. Christie, J. F., & Wardle, F. (2005). Play, Development and Early Education. Cradock, A. L., Kawachi, I., Colditz, G. A., Hannon, C., Melly, S., Wiecha, J. L., Gortmaker S.L., (2005). Playground Safety and Access in Boston Neighborhoods. American Journal Preventive Medicine, 28, 357-363.

Kelly- Vance, L., & Ryalls, B.O. (2005). A systematic, Reliable Approach to Play Assessment in Preschoolers, School Psychology International, 26, 398-412.

Kelly-Vance, L., & Ryalls, B., O. (2008). Best practices in play assessment and intervention. In A. Thomas & J. Grimes (Ed.), Best practices in school psychology V (pp. 549-560).

Bethesda, MD: National Association of School Psychologists.

ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

http://nestor.teipel.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/13122/SDO_DMYP_01110_Medium.pdf?sequence=1

[Understanding Children with Special Need el.pdf](#)

[file:///C:/Users/30698/Downloads/PARK_DESIGNS_FOR_ALL_CHILDREN_WITH_DIFFE%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/30698/Downloads/PARK_DESIGNS_FOR_ALL_CHILDREN_WITH_DIFFE%20(1).pdf)

https://repository-eduill.ekt.gr/edull/bitstream/10795/1617/2/1617_5-papachristopoulos.pdf

<https://apothesis.lib.hmu.gr/bitstream/handle/20.500.12688/1026/Kapousi2010.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

https://digitalcommons.law.umaryland.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1060&context=jhclp,___p.352

[Understanding Disability: From Theory to Practice by Michael Oliver, p. 65](#)

http://dare.home.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=13&lang=el

[Union of Physically Impaired Against Segregation https://www.leeds.ac.uk/disability-studies/archiveuk/finkelstein/UPIAS%20Principles%202.pdf](#)

https://www.um.es/discatif/PROYECTO_DISCATIF/Textos_discapacidad/00_Shakespeare2.pdf, p.9-28

http://www.specialeducation.gr/files4users/files/pdf/A_Voziki_disability.pdf

<https://ikee.lib.auth.gr/record/134331/files/GRI-2014-12356.pdf, p.27>

<https://www.independentliving.org/standardrules/StandardRules.pdf>

<https://socialpolicy.gr>

<https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/14585#page/22/mode/2up>

[Θανάσης Αλεξίου Κοινωνική Πολιτική, Αποκλεισμένες Ομάδες Και Ταξική Δομή](#)

<https://lysos.gr/en/social-exclusion-of-persons-with-disabilities-en/>

[ΚΑΥΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ: ΕΚΤΟΣ, ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟ](#)

[Ανθρώπινη αξιοπρέπεια και κοινωνικός αποκλεισμός](#)

ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

<https://playequip.com/the-history-of-playground-equipment/>

<https://www.miracle-recreation.com/blog/history-of-playground-equipment/?lang=can#section6>

<https://www.playlsi.com/en/playground-planning-tools/inclusive-play/inclusive-play-history/>

<https://el.wiktionary.org/wiki/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF>

[Diaxeirisi+ydatikon+poron+se+astika+parka.+Meleti+periptosis+parko+Antonis+Tritsis.pdf](#)

[Meleti_Xoron_fisikou_perivalontos_Parko_Antonis_Tritsis_Markatselas_Panagiotis_DE.pdf](#)

[Diaxeirisi+ydatikon+poron+se+astika+parka.+Meleti+periptosis+parko+Antonis+Tritsis.pdf](#)

[ArchitecturalRolettoAchieveInclusionforChildrenwithDisabilitiesinNurseries.pdf](#)

<https://www.miracle-recreation.com/miracle-museum/?lang=can>

<https://greekshippingmiracle.org/en/>

<https://www.miracleparkplace.com/products/miraclemuseum>

<https://amimoni.gr/elate-stin-paidiki-xara-tis-amimonis/>

<https://kidshub.gr/listing/paidikes-chares-parka/paidiki-chara-amymonis-elliniko/>

<https://amimoni.gr/stin-protipi-paidiki-xara-tis-amimonis/>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

